

STORTINGET

Dokument 15:21

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 3001–3150
24.08.–18.09.2025**

Innhold

2851. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. antall og andel av befolkningen på helserelevante ytelser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	11
2852. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2024/1275 av 24. april 2024 om bygningers energiytelse (Bygningsenergidirektivet 2024), besvart av energiminister	15
2853. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. E6 Sveberg-Værnes, besvart av samferdselsminister	15
2854. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kommersielle aktører innenfor barnevernet, besvart av barne- og familieminister	16
2855. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. kompensasjonsordning for oljepionerene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	17
2856. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. svar på Billerud Vikens klage, besvart av klima- og miljøminister	18
2857. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. kulturens andel av statsbudsjettet, besvart av kultur- og likestillingsminister	18
2858. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. store økonomiske kostnader for enkeltkommuner som følge av ekstraordinære hendelser som grunnstøting av et containerskip, besvart av energiminister	19
2859. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. utsteding av pass ved Indre Østfold politistasjon i Askim, besvart av justis- og beredskapsminister	19
2860. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. museumsbyggene i Norge, besvart av kultur- og likestillingsminister	20
2861. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. situasjonen som de siste ukene har utspilt seg i Sweida-provinsen i Syria, besvart av utenriksminister	21
2862. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. Telenors håndtering av datautleveringer til militærjuntaen i Myanmar, besvart av næringsminister	22
2863. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. tollvilkår med USA, besvart av næringsminister	23
2864. Fra stortingsrepresentant Kathrine Kleveland, vedr. boligpolitiske løsninger, besvart av kommunal- og distriktsminister	24
2865. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. inkorporering av DSA i EØS-avtalen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	25
2866. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. utvidelse av skoledagen, besvart av kunnskapsminister	26
2867. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. kjønnsinkongruens, besvart av helse- og omsorgsminister	26
2868. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. passering av ein bom i tobomsløysinga for Nordvik, Søfteland og Kalandseid, besvart av samferdselsminister	27
2869. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. likestille oppkjøring og opplæring av bil og lett motorsykkel i opplæringsforskriften, besvart av kunnskapsminister	29
2870. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. reiseforsikring eldre, besvart av barne- og familieminister	29
2871. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. betalingsformidlingsforbudet, besvart av kultur- og likestillingsminister	30
2872. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. felles system for blodgivere, besvart av helse- og omsorgsminister	31
2873. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. svartid på arbeids/innreisetillatelse, besvart av justis- og beredskapsminister	32
2874. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. næringspolitiske kriterier for krafttildelinger, besvart av energiminister	33
2875. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. kontakt statsråden har hatt om nye togsett på Nordlandsbanen med Norske tog og Jernbanedirektoratet langs en tidslinje etter ulykken i Hemnes i fjor og frem til i dag, besvart av samferdselsminister	34
2876. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. boligeier som ikke får støtte fra NVE til sikring mot skred etter at et skip grunnstøtte i området, besvart av energiminister	35
2877. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. å likestille små uavhengige bakerier uten sentralbakeri med kjedebakerier når det gjelder refusjon av sukkeravgift, besvart av finansminister	35
2878. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Nye Veiers evalueringsrapport om utbyggingen av E6 nord for Trondheim, besvart av samferdselsminister	36

2879. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. byggestopp i Oksviken, besvart av kommunal- og distriktsminister	37
2880. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. salgsprosess av Argentum Fondsinvesteringer, besvart av næringsminister.....	38
2881. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. avvikling av Argentum, besvart av næringsminister.....	38
2882. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. pris på Argentum Fondsinvesteringer, besvart av næringsminister.....	39
2883. Fra stortingsrepresentant Carl I. Hagen, vedr. salg av Argentum Fondsinvesteringer i forhold til næringspolitikken, besvart av næringsminister	40
2884. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. avtalen med fly- og helikopterselskapene vedr. del av Norges beredskap også ved krise og krig, besvart av helse- og omsorgsminister.....	40
2885. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Oslofjorden, besvart av fiskeri- og havminister	41
2886. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. midlertidig ansatte i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	42
2887. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. budsjett vedlikehold, skred og rassikring av veiene, besvart av samferdselsminister.....	44
2888. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. retten til å sykemelde pasienter i ett år, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	45
2889. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. gjennomsnittlig skatteprosent for de ti prosent rikeste i Norge, besvart av finansminister.....	46
2890. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. lagring av farlig avfall i Rekefjord, besvart av kommunal- og distriktsminister	46
2891. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. innstramminger i innleieregelverket, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	47
2892. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. å få refusjon for sukkeravgift i de tilfeller der produksjonsvirksomheten, besvart av finansminister	48
2893. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. at de skal bygge datasenter i Kvandal i Narvik, besvart av energiminister	49
2894. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. utviklingen i kraftbalanse, i vindkraftproduksjon og i gjennomsnittlig strømpris , besvart av energiminister.....	50
2895. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. strømpris bedrifter, besvart av energiminister.....	53
2896. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. timer eksportert strøm fra hver enkelt utenlandsforbindelse, besvart av energiminister	59
2897. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. useriøse aktører i samferdselssektoren, besvart av samferdselsminister.....	60
2898. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. økende grensehandelen, besvart av finansminister	61
2899. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. strømpris, besvart av energiminister	62
2900. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. busituasjon etter flaumen i Utvik, besvart av energiminister	65
2901. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. helikoptertrafikken til felte utanfor Sogn og Fjordane, besvart av energiminister	66
2902. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. førerkortregelverket for bobiler, besvart av samferdselsminister.....	66
2903. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Norgespris og EØS-avtalen, besvart av energiminister	67
2904. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. sykehusenes gjeld, besvart av helse- og omsorgsminister	68
2905. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. gruvedrift uten at staten har ekspropriert området, besvart av næringsminister.....	69
2906. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. manglende bompengebetaling fra utenlandske kjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	70
2907. Fra stortingsrepresentant Sandra Brufot, vedr. avslått søknad om utslippstillatelse for ny fibermassefabrikk på Treklyngen i Ringerike, besvart av klima- og miljøminister	71
2908. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. finansiere sin samfunnsnyttige aktivitet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	72

2909. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. antall med russisk statsborgerskap, herunder også personer med dobbelt statsborgerskap, som har oppholdstillatelse i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	73
2910. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. arbeidet i Repparfjorden, besvart av klima- og miljøminister.....	74
2911. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. lokalisering av kirkebevaringsfondets sekretariat, besvart av barne- og familieminister	74
2912. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. inntak av nye deltakere i arbeidsmarkedstiltak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	75
2913. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. unge og tiltaksstopp, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	77
2914. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. innføringen av store nullfiskeområder, besvart av fiskeri- og havminister	77
2915. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. legge til rette for utdannet helsepersonell fra Ukraina, besvart av helse- og omsorgsminister	79
2916. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. tiltaksbudsjett ved Nav kontorer, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	80
2917. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. kostnader ved døgnåpent PCI-tilbud i Bodø, besvart av helse- og omsorgsminister.....	80
2918. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. krav om sikringsutstyr for barn under 3 år på busser som er registrert etter 2012, besvart av samferdselsminister	81
2919. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Stad skipstunnel, besvart av fiskeri- og havminister.....	82
2920. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. bygging av Stad skipstunnel, besvart av fiskeri- og havminister	82
2921. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. hvor mange nullskatteyttere det ville vært i Norge dersom formuesskatten på aksjer fjernes, besvart av finansminister	83
2922. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at regjeringen har redusert antall politi og påtale i Politidistrikt Øst, besvart av justis- og beredskapsminister	83
2923. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ventetider på oppstart til helsehjelp og når helsehjelp er påbegynt, besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
2924. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. reisefradrag, besvart av finansminister.....	85
2925. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. reisefradrag, besvart av finansminister	87
2926. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. reisefradrag, besvart av finansminister	89
2927. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. å trygge arbeidshverdagen for våre fiskere, besvart av fiskeri- og havminister.....	90
2928. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. gravide som mister følgetjenesten i Tinn kommune, besvart av helse- og omsorgsminister	91
2929. Fra stortingsrepresentant Kathrine Kleveland, vedr. reisefradrag, besvart av finansminister	92
2930. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. transportløyve for Inn på tunet ordninga, besvart av samferdselsminister.....	93
2931. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. for at antallet kommunale sykehjemsplasser minker, og antallet private plasser øker, besvart av helse- og omsorgsminister	94
2932. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømprisene, besvart av energiminister	95
2933. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. dagens campusstruktur ved universitet og høyskular, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	96
2934. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. utvisningssak, besvart av justis- og beredskapsminister.....	97
2935. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. krafteksporten, besvart av utenriksminister.....	97
2936. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Ålesund fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister	98
2937. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. miljøtunnel, besvart av kommunal- og distriktsminister	99
2938. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. fylkesviseregionale mobbeombudene, besvart av kunnskapsminister	99
2939. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. søknadsordning for dekning av private barnehagers pensjonsutgifter, besvart av kunnskapsminister	100

2940. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helvetesild, besvart av helse- og omsorgsminister	101
2941. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. jordmorberedskapen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	102
2942. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. oppryddingen av kobberkablene, besvart av næringsminister	103
2943. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. rekkefølgen for utrulling av ERTMS på det norske jernbanenettet, besvart av samferdselsminister.....	104
2944. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. styrke de redaktørstyrte medienes stilling, besvart av kultur- og likestillingsminister	105
2945. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. helikoptertrafikk til Nordsjøen frå Florø, besvart av energiminister	105
2946. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. plantevernmidler, besvart av landbruks- og matminister	106
2947. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. reguleringsplanen for Joma gruver i Røyrvik kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	107
2948. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. fedre som ble utsatt for feil hos NAV gjennom «fedrefellen», besvart av barne- og familieminister	107
2949. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. finansiering av Nord-Norge-banen, besvart av finansminister.....	108
2950. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gruveavfall i Førdefjorden, besvart av klima- og miljøminister	109
2951. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. tilstrekkelig råvaretilgang av økologisk melk til Rørosmeieriet, besvart av landbruks- og matminister	109
2952. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	110
2953. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. nye regler om særlig pensjonstilskudd, besvart av kunnskapsminister	111
2954. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. forslag om finansiering av private barnehager, besvart av kunnskapsminister	112
2955. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. forslag til skatteendringer, besvart av finansminister.....	113
2956. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. PCI-saken i Helse Nord, besvart av helse- og omsorgsminister.....	117
2957. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. midlertidig ansatte i politistillinger i politidistriktene, besvart av justis- og beredskapsminister	118
2958. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. naturvernorganisasjoners anledning til å fremme sitt syn, besvart av energiminister	119
2959. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. etablering og drift av taxevei fra Widerøes vedlikeholdsbase i Bodø, besvart av samferdselsminister	120
2960. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. å heve lufthavnavgiftene, besvart av samferdselsminister	120
2961. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. bane Nor og lobbyisme, besvart av samferdselsminister	121
2962. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. elavgift for olje- og gassindustrien, besvart av finansminister.....	122
2963. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. utlevering av sensitive persondata i Myanmar, besvart av næringsminister.....	122
2964. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. beskyttelse til ansatte ved Telenor Myanmar da Telenor solgte seg ut av landet i 2022, besvart av næringsminister	123
2965. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Pakistans myndigheter, besvart av utenriksminister	124
2966. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. stillinger i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	125
2967. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	125
2968. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. norske selskap som satser på teknologi og digitalisering, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	126
2969. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. innkjøpsregler, besvart av forsvarsminister	127
2970. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. 200 årsverk ved Oslo Universitetssykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	128

2971. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Avinor, besvart av samferdselsminister.....	129
2972. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tilbakekallssaker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	130
2973. Fra stortingsrepresentant Rune Støstad, vedr. landbruksstøtten, besvart av landbruks- og matminister.....	131
2974. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. arbeidsmarkedstiltak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	132
2975. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. oversikt over fylkenes forbruk ved utgangen av juli sammenliknet med periodisert budsjett i kroner på kapittel 634, post 76, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	133
2976. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. Bane NORs annonsekampanje i ulike aviser for å vise fram sine ønsker om å oppgradere Oslo S med et høyhus, besvart av samferdselsminister.....	134
2977. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. vedlikehold av jernbanenettet, besvart av samferdselsminister.....	134
2978. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. turistbusser i Bergen, besvart av samferdselsminister.....	135
2979. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. EUs strategi for indre sikkerhet (ProtectEU) sine mål om å gi myndigheter og EU adgang til kryptert kommunikasjon mellom privatpersoner, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	136
2980. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. ENØK-arbeid og Industrivind-prosjektet til Gorines i Lillesand, besvart av energiminister.....	137
2981. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. miljølukk/tunnel på Manglerud, besvart av samferdselsminister.....	138
2982. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. tallgrunnlag og beregningsmåter bak å hevde at «åtte av ti nye jobber er skapt i privat sektor de siste fire årene», besvart av finansminister.....	138
2983. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. hvor mange ulike kommersielle selskaper som helseforetakene har avtaler med, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
2984. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. pasienter som blir henvist til spesialisthelsetjenesten, men som ikke får lov til å komme inn, besvart av helse- og omsorgsminister.....	141
2985. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. befolkningens eksponering for bly fra aktive og nedlagte skytebaner, besvart av klima- og miljøminister.....	143
2986. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. kjøreseddel for buss for personer med insulinavhengig diabetes, besvart av samferdselsminister.....	144
2987. Fra stortingsrepresentant Gro-Anita Mykjåland, vedr. ytterligere innstramminger i fisket i Oslofjorden og Skagerrak, besvart av fiskeri- og havminister.....	145
2988. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. reisefradrag, besvart av finansminister.....	146
2989. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. forseinking i ferdigstillinga av Regjeringskvartalet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	164
2990. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. å øke døgnkapasiteten i psykiske helsevern med 430 plasser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	165
2991. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. kjemikalier som forstyrrer hormoner og stoffskifte, besvart av helse- og omsorgsminister.....	165
2992. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. trygge kryssingssteder i Båstad, besvart av samferdselsminister.....	166
2993. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. utslipp av mikroplast og andre miljøgifter, besvart av klima- og miljøminister.....	167
2994. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Avinor, besvart av samferdselsminister.....	168
2995. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. lokaltogsett, besvart av samferdselsminister.....	169
2996. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. ventetid på svar på arbeids/innreisetillatelse for en kokk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	170
2997. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. forslag om klimakrav for havbruksfartøy, besvart av klima- og miljøminister.....	170
2998. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Os videregående skole, besvart av kunnskapsminister.....	171
2999. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. den nye fordelingsnøkkelen i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsminister.....	172

3000. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. å fjerne Oslo som alternativ for framtidig lokalisering av NILU, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	173
---	-----

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (3001 - 3150) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre
PF Pasientfokus

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
PF Pasientfokus
Sp Senterpartiet

Almeland, Grunde (V)	3036, 3089
Astrup, Nikolai (H)	3131, 3135
Aydar, Seher (R)	3018, 3053
Bastholm, Une (MDG)	3115, 3141
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	3019
Bergstø, Kirsti (SV)	3027
Bjørlo, Alfred Jens (V)	3047, 3076, 3086, 3110, 3116, 3139
Bjørnstad, Sivert (FrP)	3150
Bru, Tina (H)	3083
Eriksen, Even (A)	3091
Eskeland, Liv Kari (H)	3067
Farahmand, Mahmoud (H)	3023
Fiskaa, Ingrid (SV)	3069, 3070, 3120
Funderud, Kjerstin Wøyen (Sp)	3034, 3104, 3105
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	3001, 3045, 3061
Greni, Heidi (Sp)	3015, 3101
Gulati, Himanshu (FrP)	3008
Haltbrekken, Lars (SV)	3094, 3130, 3144
Hansson, Rasmus (MDG)	3074, 3077, 3107
Helleland, Trond (H)	3088
Hjemdal, Silje (FrP)	3042, 3075, 3136
Hoksrud, Bård (FrP)	3055, 3059, 3092, 3108, 3114, 3124
Hussein, Marian (SV)	3071, 3117
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	3046
Johnsen, Tor André (FrP)	3016, 3054
Jønnes, Kari-Anne (H)	3049, 3050
Jørgensen, Geir (R)	3030, 3084, 3134
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	3025
Klinge, Jenny (Sp)	3087, 3132
Larsen, Erlend (H)	3017, 3065, 3068, 3122, 3148
Lie, Kathy (SV)	3066
Lien, Geir Inge (Sp)	3041, 3098
Limi, Hans Andreas (FrP)	3022
Listhaug, Sylvi (FrP)	3026
Lund, Tobias Drevland (R)	3062
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	3002
Lønseth, Mari Holm (H)	3149
Marhaug, Sofie (R)	3020, 3056, 3121
Melby, Guri (V)	3142
Moe, Ola Borten (Sp)	3011
Molberg, Anna (H)	3093
Mossleth, Siv (Sp)	3014

Moxnes, Bjørnar (R)	3012, 3043, 3058, 3143
Myhrvold, Ole André (Sp)	3100
Nilsen, Marius Arion (FrP)	3005, 3006, 3063, 3064, 3085, 3127, 3128
Njåstad, Helge André (FrP)	3009, 3010, 3057, 3060, 3095, 3096, 3125, 3126
Nyholt, Hege Bae (R)	3109, 3111
Ojala, Irene (PF)	3028, 3029
Orten, Helge (H)	3021
Pettersen, Tage (H)	3044, 3078
Pollestad, Geir (Sp)	3080, 3118
Raja, Abid (V)	3073
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	3146
Rotevatn, Sveinung (V)	3072, 3106
Rødby, Else Marie (Sp)	3033
Sande, Erling (Sp)	3003, 3119
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	3013, 3040
Skjelstad, André N. (V)	3147
Stokkebø, Aleksander (H)	3129
Stordalen, Morten (FrP)	3039, 3138, 3140
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	3024, 3048, 3097, 3099
Søreide, Ine Eriksen (H)	3037, 3038
Thorheim, Bård Ludvig (H)	3004, 3035
Toppe, Kjersti (Sp)	3007, 3079, 3090
Trellevik, Ove (H)	3081
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	3137
Tyldum, Per Olav (Sp)	3112
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	3082
Wiborg, Erlend (FrP)	3051, 3052, 3102, 3103, 3113, 3123
Wold, Morten (FrP)	3031, 3032
Wold, Grete (SV)	3133, 3145

STORTINGET

Dokument 15:21

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 3001

Innlevert 24. august 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 28. august 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva er vurderingane og konklusjonane i utgreiinga som Statens vegvesen skulle levere til departementet innan 15. august om mogelege tiltak med sikte på å unngå kostnadsauke for prosjektet fv. 156, som følge av kryssutforminga mellom E134 og fv. 156, og korleis vil statsråden følge opp saka vidare slik at Bråtankrysset kan bli bygd som planlagt som eit firearma kryss i tråd med det klare ynskje frå berørte kommunar og lokalt næringsliv?

dette oppdraget vart opphavleg sett til innan 15. august 2025. Statens vegvesen har informert departementet om at etaten har behov for utsett frist for å ivareta behovet for dialog med Akershus fylkeskommune. På denne bakgrunnen forlenga departementet fristen for oppdraget til 15. september 2025. Eg vil kome tilbake til oppfølginga av saka når Statens vegvesens svar på oppdraget ligg føre.

GRUNNGJEVING:

I Amta 26. juni vart fylgjande gjengitt frå departementet:

“Samferdselsdepartementet ber Statens vegvesen om å vurdere mulige tiltak med sikte på å unngå kostnadsøkninger for prosjektet fv. 156, som følge av kryssutformingen mellom E134 og fv. 156. Vi vil be Statens vegvesen vurdere om det er mulig å sette ned fartsgrensen til 80 km/t i området ved Bråtan-krysset slik at det er mulig å tilpasse kryssløsningene uten tilleggskostnader. Vi vil også be om en vurdering av om det kan være mulig å gi andre fravik fra veinormalene med sikte på kostnadsreducerende tilpasninger i krysset.

Departementet ber om at konsekvensene både for kostnadsiden og nyttesiden framgår av vurderingene. Svarfrist for oppdraget settes til 15. august 2025.”

Svar:

Samferdselsdepartementet gav 19. juni 2025 Statens vegvesen i oppdrag å vurdere mogelege tiltak med sikte på å unngå kostnadsaukingar for prosjektet fv. 156 som følge av kryssutforminga mellom E134 og fv. 156. Fristen for

SPØRSMÅL NR. 3002**Innlevert 24. august 2025 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 3. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Har politiet hjemmel til å ta spyttprøve av personer når det er berettiget mistanke om bruk av narkotika for å dokumentere lovbrudd, og hvilken lovparagraf må i tilfelle endres for at politiet skal få slik hjemmel?

Svar:

Det er omstridt hvilken adgang det etter gjeldende rett er til å gjennomføre kroppslig undersøkelse i form av

rusmiddeltesting for å bekrefte en mistanke om bruk av narkotika alene. Jeg viser i denne sammenheng til Prop. 112 L (2024–2025) Endringer i straffeloven og legemiddelloven mv. pkt. 6.2.7 flg.

På bakgrunn av diskusjonene som har vært så ble det i samme proposisjon foreslått en lovendring i legemiddelloven § 33 for å klargjøre adgangen til å gjennomføre kroppslig undersøkelse i form av rusmiddeltesting, bl.a. spyttprøve. Lovendringen ble vedtatt av Stortinget 13. juni i år og vil tre i kraft når tilhørende forskrifter er ferdige.

SPØRSMÅL NR. 3003**Innlevert 24. august 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 1. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kva meiner regjeringa er ein akseptabel kostnad for å sikre trygg og effektiv ferdsel rundt Stadt gjennom bygging av skiptunnelen, og vurderer regjeringa verkeleg å skrinlegge prosjektet på bakgrunn av kostnadsauke?

men det har vorte kjent at innkomne tilbud ligg over kostnadsramma som Stortinget har vedteke.

Regjeringa vil kome tilbake til Stortinget om oppfølginga av prosjektet Stad skipstunnel i samband med framlegginga av forslag til statsbudsjett for 2026.

GRUNNGJEVING:

Stad skipstunnel er eit prosjekt som skal sikre små og mellomstore fartøy eit alternativ til å runde Stadhalvøya som er eit av Norskekysten mest krevjande havområder. Tunnelen vil gjere at skipstrafikken kan ha føreseieleg for framkomst, redusere belastning og auke tryggleik for mannskap og last. Prosjektet har vore arbeidd med over lang tid. Både kommunane og kystverket har brukt store summar for planlegging av Stad skipstunnel, men grunna kostnadsvekst har regjeringa varsla ny vurdering av saka.

Svar:

Anbudsprosessen for Stad skipstunnel er lagt opp som ein konkurranse med forhandlingar. Ved frist 10. juni, vart det levert inn tre tilbod, og desse tilboda er no til vurdering.

Av konkurransemessige omsyn har ikkje Kystverket oppgitt detaljerte opplysningar om innkomne tilbod,

SPØRSMÅL NR. 3004**Innlevert 25. august 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 1. september 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I regjeringens lovforslag til Norgespris, § 12 Hensyn til kraftsituasjonen, heter det at “Departementet kan gi forskrift om opphør og justering av ordningene av hensyn til kraftsituasjonen.”

Kan statsråden avklare ved hvilken kraftsituasjon klausulen om endring eller opphør av Norgespris vil slå inn?

BEGRUNNELSE:

I EnergyWatch kunne vi nylig lese at aktører som f.eks. Fortum Strøm har etterspurt avklaring om hvilke konkrete vilkår som vi utløse endring eller opphør av Norgespris. Også Montel skriver at Statnett anbefaler at dette vilkåret utløses dersom man havner i en moderat anstrengt, såkalt “stram” kraftsituasjon. Dette tilsvarer nivå 2 på Statnett sin skala fra 1-5, hvor 1 er normalen. En slik kraftsituasjon har Norge opplevd flere ganger, sist fra mai til november i 2022 i de tre sørligste prisområdene (NO5, NO2 og NO1).

I høringsnotatet om Norgespris, skrev departementet at:

«En svært anstrengt kraftsituasjon har ikke inntruffet i Norge siden etablering av kraftmarkedet tidlig på 90-tallet, og terskelen for at dette skal inntreffe er høy gitt den store fleksibiliteten i det norske og nordiske kraftsystemet og tilknytningen til det øvrige Europa.»

En svært anstrengt kraftsituasjon tilsvarer nivå 4 på Statnett sin skala. I teksten fra høringen om Norgespris får man inntrykk i at grensen for når vilkåret utløses går ved nivå 4, som skjer mye sjeldnere enn nivå 2.

Statnett er den institusjonen som staten har gitt ansvar for å overvåke og ivareta kraftsituasjonen, og har gitt ansvar for sikker drift av nettet. Det bør derfor antas at departementet tar deres innspill sterkt til etterretning i denne saken.

Samtidig kan vi lese i høringsnotatet om styringsmekanismen for energisikkerhet:

«Utredningene har underbygget at det er en økt sårbarhet for uventede hendelser i det norske kraftsystemet. Magasinene disponeres ut fra usikre forventninger om fremtiden. I en tid hvor energimarkedene er preget av større usikkerhet som følge av Russlands militære angrepskrig i Ukraina og en rask omstilling av energisystemene i Europa, vil dette kunne prege energisystemet i Norge fremover. Et viktig tiltak for å møte større usikkerhet i kraftmarkedene i årene som kommer vil være å sikre at det holdes tilstrekkelige kraftreserver til å møte uventede situasjoner.»

Man kan lese denne beskrivelsen som at usikkerheten i kraftsystemet vil øke fremover, og det er naturlig å anta at en moderat anstrengt (stram) kraftsituasjon dermed kan oppstå oftere.

En stram kraftsituasjon vil også være en situasjon med høye strømpriser, og når man mest trenger trygghet for strømregningen.

Svar:

Regjeringen innfører norgespris for å gi norske husholdninger trygghet og forutsigbarhet i møte med ustabile og tidvis høye strømpriser.

Sannsynligheten for at det skal oppstå en alvorlig knapphetssituasjon i det norske kraftsystemet vurderes som lav. En svært anstrengt kraftsituasjon har ikke inntruffet i Norge siden etableringen av kraftmarkedet tidlig på 1990-tallet, og terskelen for at dette skal inntreffe er høy gitt den store fleksibiliteten i det norske og nordiske kraftsystemet og tilknytningen til det øvrige Europa. Selv om sannsynligheten for at det skal oppstå en alvorlig knapphetssituasjon er lav, har departementet vurdert det som hensiktsmessig å ha en hjemmel i loven til å utarbeide en forskrift om opphør og justering av Norgespris og strømtønad av hensyn til kraftsituasjonen.

Det er ikke utarbeidet bestemmelser om dette i forskriftene som nå har vært på høring og nærmere detaljer er noe en vil måtte komme tilbake til dersom det skulle bli aktuelt å utarbeide en slik forskrift.

Vi innfører ikke norgespris for å avvike norgespris, vi innfører norgespris for å innføre norgespris. Norgespris innføres på tross av at Høyre, Frp, Venstre og KrF stemte mot i Stortinget. Jeg registrerer for øvrig at Høyre og Venstre nok en gang har snudd, og går inn for å beholde Norgespris.

SPØRSMÅL NR. 3005**Innlevert 24. august 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 1. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

2 professorer stiller spørsmål ved om regjeringen har brutt utredningsinstruksen ved fastsettelse og lovfesting av Norges klimamål for 2035. Kostnadsbildet virker å være særdeles uklart.

Statsråden bes forklare inngående, med regnestykker hva som er lagt til grunn for å nå klimamålene fra dagens kutt på 12,4 % og helt opp til 70-75 %, vise tiltak som er lagt til grunn, kostnadene for tiltakene, samt estimerte CO₂-kvotepriser regjeringen bruker årlig fram til 2035?

BEGRUNNELSE:

Tidligere spørsmål fra meg vedrørende kostnadene for å nå klimamålene er svart ut sparsommelig. Jeg er ikke alene med denne kritikken.

Økonomiprofessor ved Universitet i Bergen, Rune Jansen Hagen, sier til Nettavisen at han har forståelse for kritikken som fremkommer mot den nye klimaloven.

– Selv om jeg ikke er ekspert på Utredningsinstruksens finere nyanser, kan klimamålet neppe være i tråd med den. Usikkerhet om fremtiden er i tillegg et «ikke-argument». Fremtiden er alltid usikker og det får man heller prøve å få fram i konsekvensanalyser og kostnadsanslag slik at politikerne har et best mulig beslutningsgrunnlag. Forslaget burde nok vært sendt tilbake til departementet med krav om bedre utredning, sier Hagen til Nettavisen.

Atle Guttormsen, økonomiprofessor ved NMBU, sier til Nettavisen at mangel på utredning har blitt normalen: – Dette stiller seg vel bare i rekken av tilsvarende saker. Klimautvalget foreslo letestans uten et eneste regnestykke, selv om det sto klart i mandatet. Det kan synes som om all politikk som dreier seg om klima er greit uansett, og da er kostnader uinteressante, sier han.

Det er av interesse å få avklart om regjeringen deler disse betraktningene og hva som ev. ligger til grunn.

Svar:

Parisavtalens mål om å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2 grader er basert et omfattende kunnskapsgrunnlag som inkluderer både kostnader og nytte av tiltak og unngåtte utslipp globalt. Med målet Norge har meldt inn tar vi vår del av den kollektive innsatsen som skal til for å oppfylle det overordnede målet i Parisavtalen.

I fremskrivingene fra Nasjonalbudsjettet 2025 reduseres nasjonale utslipp med 37 prosent i 2035 sam-

menlignet med 1990. Fremskrivingene legger kun allerede vedtatt klimapolitikk og antagelser om den økonomiske og teknologiske utviklingen til grunn. Gjennomføring av politikken det legges opp til i Klimastatus og -plan for 2025, er beregnet til å redusere norske utslipp ytterligere. Basert på fremskrivingene og en videreføring av klimaplanen for 2030 til 2035 er utslippene anslått å kunne bli redusert med 47 prosent i 2035 sammenlignet med 1990-nivå. Medregnet anslag på forventet effekt av norsk deltakelse i det europeiske kvotesystemet kan utslippene bli anslagsvis 67 prosent lavere i 2035 enn i 1990. Anslagene er svært usikre, og de vil kunne endres over tid. Usikkerheten er stor både når det gjelder videre vekst i befolkning og økonomi, beregningene av utslippseffekter av regjeringens plan, hvilket bidrag som kan regnes med fra norske bedrifters deltakelse i kvotesystemet, og hvordan det framtidige EU-regelverket (inkl. kvotesystemet) vil se ut.

Regjeringen presenterte anslag på kostnader både i høringsnotatet om nytt mål i 2035 samt i Prop. 129 L (2024–2025) Endringer i klimaloven (klimamål for 2035). Som en del av kunnskapsgrunnlaget gjennomførte SSB en analyse på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet. Rapporten Norwegian abatement targets for 2035 fra 2024 gir en analyse av samfunnsøkonomiske kostnader og virkninger av å innføre ulike mål og utslippsstrukturer for utslipp av klimagasser for 2035. Analysen er gjennomført ved hjelp av den numeriske generelle likevektsmodellen SNOW. SSB skriver at et hovedfunn fra analysen er at utslippsprisen/marginalkostnaden varierer betraktelig fra scenario til scenario – fra 2 900 til 12 300 2022-kroner per tonn redusert klimagassutslipp. Anslagene er usikre. For å anslå de samfunnsøkonomiske kostnadene ved nytt klimamål for 2035 har analysen blitt benyttet som underlag. SSB-analysen vil ikke nødvendigvis fange opp hele den samfunnsøkonomiske kostnaden, men ble benyttet som en kostnadssjablong.

Ved hjelp av SSB-analysen er det laget et anslag på merkostnaden ved å nå det nye målet for 2035, sammenlignet med 67 prosent reduksjon i 2035. For å oppnå målet om å redusere utslippene med minst 70–75 prosent i 2035 er den samfunnsøkonomiske merkostnaden utover fremskrivningene som følge av vedtatt politikk og Klimastatus og -plan for 2025, samt godskriving av Norges deltakelse i EUs kvotesystem, anslått til å være mellom 10 og 21 mrd. kroner samlet for femårsperioden.

De oppgitte kostnadsanslagene er basert på forutsetninger om en kombinasjon av nasjonale ut-

slippsreduksjoner og bruk av kvotekjøp fra andre land. Det er i beregningen lagt til grunn nasjonale utslippsreduksjoner på i overkant av 3 millioner tonn over perioden 2031-2035. Utslippsreduksjonene utover dette er forutsatt oppnådd gjennom kvotekjøp fra andre land. Det er regnet på to samfunnsøkonomiske gjennomsnittskostnadsestimater på de nasjonale tiltakene, 3 000 og 5 000 kroner per tonn (derav blir de totale kostnadsestimatene et spenn). Bruk av fleksibilitet utenfor EU er estimert til en kostnad på 675 kroner per tonn.

Kostnadsestimatene er beregnet på grunnlag av marginalkostnadskurver estimert med norske data. Det er ikke regnet på kostnader knyttet til konkrete nasjonale tiltak og virkemidler ettersom det er opp til framtidige re-

gjeringer å bestemme hvilke virkemidler som skal benyttes for å nå målet. Det er videre stor usikkerhet knyttet til disse kostnadsanslagene. Valg av hvilke nasjonale virkemidler som tas i bruk for å nå målet, samt i hvilken grad fleksibilitet blir benyttet, vil kunne ha stor innvirkning på det totale kostnadsnivået.

Kostnaden ved å nå målet avhenger av den politikkens myndighetene velger å benytte seg av. Regjeringens virkemiddelbruk og plan for utslippskutt framover presenteres årlig i Klimastatus og -plan. Når nye virkemidler vurderes, vil det gjennomføres egne utredninger hvor kostnader belyses i mer detalj, i tråd med utredningsinstruksen.

SPØRSMÅL NR. 3006

Innlevert 24. august 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 1. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Miljødirektoratet estimerte behov for ny kraftproduksjon på 34 TWH for å nå 55 % klimamålet for 2030.

Kan statsråden avklare hvor mange TWH regjeringen legger til grunn behøves for å nå klimamålet for 2035, samt hvor mye mer nett som må bygges ut for å muliggjøre klimamålets behov for kraftproduksjon og forbruk fordelt med kraft- og nettkonsum samt økt produksjon og nettkapasitet hvert år fram til 2035?

BEGRUNNELSE:

Mange klimatiltak er svært kraft- og nettkrevende. Det er å forvente at regjeringen har utredet og avklart hvor mye mer nett og ny kraftproduksjon som må til før man vedtok klimamålet for 2035. Det er svært interessant å få vite disse tallene regjeringen må antas å ha.

Svar:

Virkningen på kraftsystemet av at klimagassutslippene i 2035 reduseres med minst 70-75 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990, avhenger av hvilke klima- og energitiltak som gjennomføres og av andelen utslippsreduksjoner som skjer henholdsvis i Norge og i samarbeid med EU.

Behovet for kraft varierer avhengig av hvilke tiltak som gjennomføres og de ulike tiltakene har ulike konsekvenser for effektuttak i enkeltregioner, og for det sam-

lede kraftforbruket over året. Enkelte tiltak, for eksempel i industrien, kan være mer kraftintensive enn andre. For å få bedre forståelse av virkningen av klimatiltak på kraftsystemet gjennomførte NVE i 2024 forenklede scenarioanalyser av hvordan ulike forutsetninger om utredede klimatiltak kan påvirke kraftforbruk, kraftbalanse og kraftpriser.

NVE har i sin første forenklede analyse, med utgangspunkt i Miljødirektoratets rapport fra 2024, utarbeidet to ulike klimatiltaksscenarioer. I scenarioet, Klimatiltak i ikke-kvotepliktig sektor, analyserer NVE mulige effekter på kraftbalansen dersom alle tiltakene i Miljødirektoratets rapport, som reduserer klimagassutslippene omfattet av innsatsfordelingen med 55 prosent, gjennomføres. Det andre scenarioet, Elektrifisering, tar utgangspunkt i hvor mye kraftetterspørselen kan øke dersom alle tiltakene i Miljødirektoratet rapport, også de i kvotepliktig sektor gjennomføres.

Analysene illustrerer én mulig utviklingsbane for utslippskutt. Tiltakene som ligger til grunn for regjeringens klimastatus og -plan er ikke de samme som er identifisert i kunnskaps-grunnlaget til Miljødirektoratet, og motsatt. Valget av, og innretningen på, virkemidlene vil påvirke hvilke tiltak som gjennomføres og hvor stor forbruksøkning de bidrar med.

Grunnlaget for NVEs scenarioanalyser er basisbanen fra Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2023 (LA23). I basisbanen til NVE ligger allerede en del av klimatiltakene

og tilhørende krafttetter spørsmål fra Miljødirektoratets rapport inne som en del av vedtatt politikk. NVE anslår at en økning på 21 TWh fra 2022 til 2035 i etterspørselen, kan knyttes til dagens klimatiltak. Scenarioene gir derfor ikke like stor forbruksvekst utover basisbanen, som anslagene fra Miljødirektoratets rapport. For Klimatiltak beregnet NVE en forbruksvekst som er 8 TWh høyere enn i basisbanen. I scenarioet Elektrifisering vil tiltakene gi en ekstra forbruksvekst på 21 TWh sammenlignet med basisbanen.

NVE arbeider nå med nye og oppdaterte scenarioanalyser som skal publiseres til høsten. Det har skjedd flere endringer i kraftsystemet siden forrige rapport fra NVE, og et oppdatert kunnskapsgrunnlag vil gi bedre kunnskap om hvordan ulike klimatiltak vil virke inn på kraftsystemet og kraftbalansen. I de nyeste framskrivningene

til NVE (LA25) forventer NVE et kraftoverskudd på 7 TWh i 2030, som øker til 19 TWh i 2040 og 15 TWh i 2050. I disse framskrivningene er vedtatt klimapolitikk lagt til grunn.

Konsekvensene for overføringsnettet vil være et av temaene det skal arbeides videre med i forbindelse med i det videre scenarioarbeidet om klimatiltak.

Antakelser om hvilke konkrete tiltak som vil bli gjennomført og hvor stor del av klimakuttene som vil bli tatt i Norge er avgjørende når en anslår virkningen på kraftsystemet av å nå det nye klimamålet. Stortinget har bedt regjeringen planlegge for at det lovbestemte klimamålet for 2035 skal nås med utslippskutt i Norge og i samarbeid med EU, og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2026 med forslag til hvordan dette kan sikres.

SPØRSMÅL NR. 3007

Innlevert 25. august 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 29. august 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil regjeringen sørge for at Norge snarast trappar opp innsatsen for å ta imot fleire skadde barn frå Gaza slik at Noreg kan gå foran og vise veg i det medisinske nødarbeidet, og kan statsråden snarast informere Stortinget om når dette kan skje?

GRUNNGJEVING:

Mange helsearbeidarar og organisasjonar i Noreg har underteikna ein kronikk/opprop som også skal vere sendt regjeringa. Dei er svært bekymra for den humanitære katastrofa på Gaza og særlig dei utsvalta og krigsskadde borna. Dei har eit sterkt ønskjer om at Norge må gjere meir for å hjelpe barna som lid, og gjere alt kva vi kan for å intensivere ei medisinsk luftbru. I kronikken skriv dei om at femti tusen barn er drept eller skada i Gaza, helsetenesta der ligg med broren rygg, og 1 500 helsearbeidarar er drept. Når det mest basale sviktar, må medisinsk hjelp gis utanfor Gazas grenser. Norge må trappe opp innsatsen for skadde barn. I følge oppropet har Noreg til no tatt i mot 28 evakuerte pasientar frå Gaza. Det har vore viktig for dei som fekk hjelp, men det er lang i frå nok. I følge verdas helseorganisasjon (WHO) ventar meir enn 4 000 barn på evakuering for å få den helsehjelpa dei treng.

Gaza sine naboland og begrensa kapasitet, og europeiske land må ta ansvar. I oppropet blir regjeringa

oppfordra til å lede an i dette arbeidet. Det blir også vist til at halvparten av sjukehusa i Gaza no er ute av drift, og dei resterande er overfylte med sterkt redusert kapasitet. Mange manglar smertelindring eter til dømes amputasjoner og kirurgi. Det er over 33 000 barn som er skada.

Dei avsluttar sitt opprop med å vise til at Norge må lede an i ein internasjonal dugnad. Vi har eit av verdas beste helsevesen og kapasitet til å ta i mot langt fleire barn enn vi har gjort så langt. Oppropet er blant anna underskrive av både Legeforeningen og Sjukepleiarforbundet.

Svar:

Eg viser til spørsmål frå representanten Kjersti Toppe til helse- og omsorgsministeren som han har bedt meg svara på ettersom spørsmålet gjeld situasjonen i Gaza og den medisinske ordninga med evakuering av pasientar til Noreg.

Regjeringa er svært bekymra for den humanitære situasjonen og dei store medisinske behova i Gaza. Svoltkatastrofen som no går føre seg har ført til mange dødsfall, og den vesle nødhjelpa som kjem inn er fullstendig utilstrekkeleg. Det same gjeld tilgangen til medisinar og til behandling for både krigsskadar og sjukdommar.

Det er grunnen til at me i juni 2024 vedtok å setje av ein delkvote på 100 plassar til pasientar og pårørende frå Gaza på kvota for 2025 for overføringsflyktningar til

Noreg. Å få evakuert pasientar er eit omfattande og vanskeleg arbeid som inkluderer mange aktørar. Evakuering er krevjande mellom anna på grunn av stengde grenser og israelske styresmakter sin restriktive praksis med å gi utreiseløyve. Eg er difor svært glad for at me har klart å få ut 28 pasientar og 72 medfølgjande, der eit stort fleirtal av pasientane er barn.

Situasjonen i Gaza er kritisk og behova enorme. Det viktigaste og mest effektive me gjer er å arbeide for å få slutt på krigen og få hjelp inn i Gaza. Noreg sitt klart viktigaste bidrag til dei mange som treng sjukehushjelp er bistanden vår til helsepartnarar på bakken. Noreg har heilt sidan krigen starta støtta omfattande helseinnsats i Gaza. Me støttar mellom anna eit feltsjukehus i Gaza som blir drifta av Norges Røde Kors i samarbeid med Den internasjonale Røde Kors-komiteen. Noreg støtter og arbeidet til

organisasjonar som NORWAC, Verdas helseorganisasjon, i tillegg til palestinske styresmakter og UNRWA.

Regjeringa er samstundes open for å ta imot fleire pasientar, sjølv om det er ei rekkje utfordringar og vanskelege dilemma knytt til evakueringane. Ein auke i talet vil krevja grundig behandling og vurderingar knytt til blant anna flyktningkvota, kapasitet i helsetenesta og kommunane, og integreringsomsyn. Regjeringa vil difor måtte kome tilbake med meir informasjon på eit seinare tidspunkt.

Det blir elles vist til svar på skriftleg spørsmål nr. 84 (2024-2025) frå representanten Melby, spørsmål nr. 689 (2025-2025) frå representanten Thorsvik, spørsmål nr. 884 (2024-2025) frå representanten Heiberg, spørsmål nr. 943 (2024-2025) frå representanten Hussein, spørsmål nr. 2167 (2024-2025) frå representanten Thorsvik og spørsmål nr. 2799 (2024-2025) frå representanten Melby.

SPØRSMÅL NR. 3008

Innlevert 25. august 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 1. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke konkrete grep regjeringen har tatt, herunder om aktuelle myndigheter har fått noen flere virkemidler eller sanksjonsmuligheter, i lys av de dramatiske tallene om brudd på aktivitetsplikten i mobbesaker som VG skrev om i vinter?

BEGRUNNELSE:

VG skrev i vinter om at skolenes plikt til å følge opp mobbing og saker om elevenes læringsmiljø ble brutt i 4 454 av 5 370 saker i perioden 2020 til høsten 2024. Det tilsvarer 83 prosent av sakene. Av 1 299 behandlede saker påviste statsforvalteren i Oslo, Akershus, Buskerud og Østfold 1 296 brudd.

Svar:

Alle elever skal ha det trygt og godt på skolen. Når elever opplever å ikke ha det trygt og godt på skolen, er det viktig at skolene klarer å fange dette opp og sette inn gode tiltak. Det høye antallet klager viser hvor viktig det er å jobbe forebyggende med skolemiljøet på skolene og å håndtere enkeltsaker som oppstår på en god måte.

Regjeringen har tatt en rekke grep for å styrke innsatsen mot mobbing:

I ny opplæringslov foreslo vi justeringer av reglene i håndhevingsordningen med formål om å redusere saksbehandlingstiden til statsforvalterne. Reglene er nå justert slik at det klargjøres og avgrenses hvilke saker som skal behandles, hvilke deler av aktivitetsplikten statsforvalteren skal håndheve og hva statsforvalteren skal fatte vedtak om. Samtidig er statsforvalterens adgang til å legge tvangsmulkt overfor kommuner og fylkeskommuner som ikke retter seg etter statsforvalternes vedtak videreført. Utdanningsdirektoratet ga våren 2025 tilbakemelding til departementet om at det er en tendens til at saksmengden i håndhevingsordningen har stabilisert seg, og det har vært en nedgang i saksbehandlingstid i ordningen.

Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet har tatt grep for å styrke arbeidet til statsforvalterne på dette området, blant annet for å sikre likebehandling, styrke det forebyggende arbeidet embetene gjør i å støtte og veilede kommuner og skoler, og til å få ned saksbehandlingstiden i skolemiljøsaker.

Vi har opprettet en tilskuddsordning for kommunale skolemiljøteam. Teamene skal støtte skolene i arbeidet med å utvikle trygge og gode skolemiljø og forebygge mobbing og andre krenkelser. I 2025 er denne ordningen

styrket fra 15 millioner til 45 millioner kroner. Regjeringen har også utvidet læringsmiljøprosjektet slik at flere skoler som sliter med skolemiljøet kan få støtte og veiledning av fagfolk over tid.

Undersøkelser viser at hvis elever ikke bruker mobilen i skoletiden, blir det mindre mobbing. Samtidig som de faglige resultatene har gått opp. Derfor har vært viktig for regjeringen å gjøre skolen mobilfri. Regjeringen har sendt på høring et forslag til lov om aldersgrense for bruk av sosiale medier.

Vi setter i gang et arbeid med å utvikle en ny skolemiljøundersøkelse. Målet er å gi skolene bedre informasjon om skolemiljøet slik at de får et enda bedre grunnlag for å ta tak i eventuelle utfordringer på skolen.

Det er tydeliggjort i opplæringsloven at ansatte på nærmere vilkår kan gripe inn fysisk i situasjoner når det er nødvendig for å avverge skade på elever, ansatte eller skolen. Fra og med dette skoleåret har ansatte i skolen nå også adgang til å gripe inn fysisk for å avverge tilfeller

av psykiske krenkelser og vesentlige forstyrrelser av opplæringen.

I juni 2025 sendte Kunnskapsdepartementet på høring et forslag om å utvide adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte i opplæringsloven og privatskoleloven. Høringsforslaget går ut på at gammel skole kan dele personopplysninger om elever med ny skole dersom det er nødvendig for å ivareta medelevers skolemiljø eller ansattes arbeidsmiljø. Mangel på slik informasjon kan påvirke medelevers skolemiljø og ansattes arbeidsmiljø negativt.

Dette er viktige og betydelige grep som blant annet bidrar til at skoler og kommuner får bedre informasjon og støtte, og dermed er bedre rustet til å sikre elevene et inkluderende, trygt og godt skolemiljø.

Jeg vil følge med på om endringene i skolemiljøreglene som er gjort, fører til at regelverket blir bedre, og om det vil være behov for ytterligere endringer. Dette vil blant annet skje gjennom evalueringen av implementeringen av ny opplæringslov.

SPØRSMÅL NR. 3009

Innlevert 24. august 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 1. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når setter regjeringen i gang utredning av nytt fengsel for Ålesund og kva kapasitet legg ein opp til?

GRUNNGJEVING:

i Stortingsmelding: Straff som virker – straffegjennomføring for et tryggere Norge står det at regjeringen vil Utrede etablering av nytt fengsel i Ålesund-området.

Eg besøkte dagens Ålesund fengsel denne veka saman med ordførar Håkon Lykkebø Strand og fekk der verkeleg sjå behov for nytt fengsel med betre fasiliteter for innsatte og ansatte.

Både kommune, regionråd og sjølvsgt fengselet sjølv er utolmodig etter å koma vidare med planleggingen.

Svar:

Det er eit stort vedlikehaldsetterslep i kriminalomsorga, med fleire gamle fengsel som er lite eigna for ei forsvarleg

kriminalomsorg. Det er behov for å betre kapasiteten, også når det gjeld tilstanden i enkelte fengsel.

Det er allereie fleire pågåande fengselsprosjekt, og på grunn av ressursituasjonen i kriminalomsorga er det avgrensa kor mange fengselsprosjekt som kan setjast i gang samstundes. Arbeidarpartiregjeringa har bestemt å setje i gang ei utgreiing av eit nytt fengsel i 2025, som erstatning for fengselet i Ålesund. Kva kapasitet ein legg opp til i eit nytt fengsel vil avgjerast på eit seinare tidspunkt, når prosjektet er satt i gong.

SPØRSMÅL NR. 3010**Innlevert 24. august 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 3. september 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvor mange kommuner er på ROBEK akkurat nå og den dagen regjeringen tiltrådte?

Svar:

Ved tilredningstidspunktet oktober 2021 var det registrert 19 kommuner i ROBEK-registeret. Per i dag er 26 kommuner registrert i ROBEK.

SPØRSMÅL NR. 3011**Innlevert 25. august 2025 av stortingsrepresentant Ola Borten Moe****Besvart 3. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Jeg ønsker en oversikt over Statens pensjonsfond utlands (indirekte eide) beholdning av bitcoin fra og med 2009 og frem til i dag. Både antallet bitcoin og markedsverdi målt i norske kroner.

Videre kan jeg be om en oversikt over utvinning av bitcoin i Norge fra og med 2009 og fram til i dag, hvor av særlig interesse er estimat på energiforbruk dette har medført, anslag på arbeidsplasser aktiviteten kan antas å ha skapt samt overslag over inntekter til kraftselskaper og skatteinntekter som følge av utvinning av Bitcoin?

BEGRUNNELSE:

President Donald Trump har endret USAs bitcoin-politikk radikalt. Blant annet skal det etableres et statlig bitcoinfond. Tradisjonelle finansaktører i USA investerer også i bitcoin på aktivt og omfattende vis. I sum har dette «tidsskiftet» medført økt kjennskap til bitcoin og trolig også gjort at prisen på bitcoin – målt i konvensjonelle pengeenheter som US-dollar – nesten har doblet seg på 1 år. Selv om bitcoin ikke er en del av investeringsuniverset til «Oljefondet», tyder ulike medieoppslag på at den faktiske eksponeringen øker. Av hensyn til en opplyst debatt er det maktpåliggende med offisiell tall som gir et korrekt bilde av SPUs indirekte bitcoin-eiendeler.

Amerikansk politikk blir nå også utformet med sikte på å legge forholdene bedre til rette for utvinning av bitcoin, jf. såkalt «mining». I Norge har regjeringen – i samsvarende med oppmoding fra Stortinget – signalisert tiltak for å forby slik aktivitet. Av hensyn til det offentlige ordskiftet

om vil det være fordelaktig med relevant informasjon om hva slags økonomisk verdiskaping bitcoinmining så langt har ført til her til lands.

Svar:

Finansdepartementet har kontaktet Norges Bank, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Skatteetaten med sikte på å innhente etterspurte opplysninger.

Norges Bank opplyser at de ikke har anslag på pensjonsfondets indirekte eide beholdning av Bitcoin. Dette skyldes flere forhold, bl.a.:

- Indirekte er fondet eksponert mot en rekke virksomheter i ulike bransjer gjennom investeringer i børsnoterte selskaper. Flere av disse selskapene har virksomhet innen kryptovalutaer.
- Sektorklassifisering og regnskapsrapportering er ikke detaljert nok til at banken på en enkel måte kan oppgi samlet eksponering mot kryptovalutaer gjennom børsnoterte selskaper.

For datasenternæringen i Norge, er det Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) som er sektormyndighet. DFD opplyser at de ikke har tall over utvinningen av Bitcoin i Norge.

Regjeringen innførte fra 1. januar 2025 særskilt regulering av datasenternæringen gjennom ny lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) og tilhørende datasenterforskrift. Det nye regelverket stiller krav til datasenteroperatører om å registrere seg hos Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Blant annet skal datasenteroperatører registrere navn, adresse, den fysiske plasseringen av

datasentret og detaljer knyttet til datasenteroperatørens rettslige status, i tillegg til å beskrive hva type tjenester som tilbys i datasentret. Registreringsplikten stiller også krav om at datasenteroperatører skal anslå at hvor stort kraftforbruk som går med til utvinning av kryptovaluta. Dette vil gi innsikt i kryptobransjens overordnede omfang i Norge, men det er ikke krav til å opplyse om hvilken type kryptovaluta som utvinnes.

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2019 at elektrisk kraft som blir levert til utvinning av kryptovaluta i datasenter ikke skal omfattes av redusert elavgift, jf. Innst. 3 S (2018–2019).

Videre opplyser skatteetaten at alle næringsdrivende er pliktig til å levere næringsspesifikasjon, hvor inntekter og kostnader knyttet til utvinning av kryptovaluta i større skala gjerne inngår i selskapets salgsinntekter eller andre finansielle inntekter. Det eksisterer per i dag ingen spesifikasjoner for utvinning av bitcoin eller øvrig kryptovaluta som må fylles ut særskilt. Skatteetaten har derfor ikke en samlet oversikt over skatteinntekter som følger av utvinning av Bitcoin.

Detaljeringsgraden på innrapporteringer over inntekter og kostnader knyttet til utvinning av kryptovaluta

er ulik for skatteyrergruppene. For inntektsårene 2022, 2023 og 2024 hadde skattemeldingen et underpunkt “Andre finansprodukter og virtuelle eiendeler/kryptovaluta” – “Virtuelle eiendeler/kryptovaluta”, som hadde feltene “Inntekt fra mining” og “Kostnader ved mining”. Postene kom inn som en del av prosjektet Ny dialogbasert skattemelding (SIRIUS) og et behov for å spesifisere forhold rundt kryptovaluta. Skatteetaten har derfor tilgang til samlede tall for inntekter og kostnader, så vel som antall personer og enkeltpersonsforetak som har angitt inntekter og kostnader ved utvinning av kryptovaluta, på skattemeldingen for inntektsåret 2022 til inntektsåret 2024. Oversikten er ikke komplett, siden selskaper og inntekter som eventuelt ligger som en del av næringsinntekten ikke vil fremkomme. Skatteetaten har heller ikke detaljer knyttet til ulike kryptovalutaer.

Nedenfor følger en oversikt som viser innrapporteringstall for inntektsårene 2022 til 2024, per 28. august 2025, for utvinning av kryptovaluta under ett, for personlige og enkeltpersonsforetak. Beløpene er ikke spesifikt knyttet til utvinning av Bitcoin, men kryptovaluta generelt.

Inntektsår	Mining inntekt	Mining kostnad	Netto mininginntekt
2022	47 117 104	47 700 998	(583 894)
2023	28 942 123	28 407 512	534 611
2024	68 218 278	26 567 112	41 651 166

SPØRSMÅL NR. 3012

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 3. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er status på regjeringens løfte om å innlemme ILOs kjernekonvensjoner i menneskerettsloven, og vurderer regjeringen viktigheten av dette annerledes nå enn da den tiltrådte?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det:

«Regjeringen vil: (...) Innlemme ILOs kjernekonvensjoner i menneskerettsloven.»

På de snart fire årene som har gått siden regjeringsplattformen ble lagt fram har det ikke kommet noen

proposisjon til Stortinget om dette, og den ligger ikke i oversikten over saker som regjeringen har varslet at den vil legge fram for Stortinget før valget.

Arbeiderpartiet stilte representantforslag om å innlemme ILOs kjernekonvensjoner i menneskerettsloven to ganger i forrige stortingsperiode, ref. dok. 8:74 S (2018–2019) og dok. 8:33 S (2020–2021), men ble begge ganger nedstemt med knapp margin av det daværende, borgerlige stortingsflertallet bestående av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Bakgrunnen for Arbeiderpartiets forslag var ifølge dok. 8:74 S (2018–2019) «å sikre den norske arbeidslivsmodellen og aktivt sikre at norske lønns- og arbeidsvilkår blir håndhevet og respektert på norske arbeidsplasser», i møte med «fri flyt av kapital og arbeidskraft innenfor EØS-området».

Spørsmålsstiller vil vite hva som er status for regjeringens løfte om å innlemme ILOs kjernekonvensjoner i menneskerettsloven, og om fraværet av proposisjon til Stortinget skriver seg fra noen endret vurdering fra regjeringens side.

Svar:

Inkorporering av ILOs kjernekonvensjoner i menneskerettsloven har lenge vært en viktig sak for Arbeiderpartiet. Arbeiderparti-regjeringen har imidlertid sett det som nødvendig å prioritere å legge fram en proposisjon om inkorporering av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven i denne stortingsperioden. Jeg er svært stolt over at vi kom i mål med det arbeidet, og at proposisjonen om inkorporering av CRPD ble fremmet forrige fredag.

Det betyr ikke at regjeringen har gått bort fra at vi ønsker å starte arbeidet med å inkorporere ILOs kjernekonvensjoner i menneskerettsloven, men det er etter mitt syn behov for å utrede nærmere de rettslige spørsmålene inkorporering av ILOs kjernekonvensjoner reiser. Jeg planlegger derfor å ta initiativ overfor arbeids- og inkluderingsministeren til å avholde et møte med partene i arbeidslivet for å få innspill til hvilke tema som bør inngå i en slik utredning.

SPØRSMÅL NR. 3013

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 1. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Selv om Helseforetaket og Sykehuset i Telemark tidligere ikke har vært interessert i å utforske muligheten for å søke regjeringens nye rekrutterings og samhandlingstilskudd for å sikre følgetjenesten for de fødende og barna de bærer på i Tinn, vil du instruere dem til å likevel benytte seg av ordningen eller på annet vis ta tak i saken slik at den uforvarlige løsningen som nå foreligger med kun følgetjeneste helt fra Seljord forkastes?

BEGRUNNELSE:

I lag tid har befolkningen i Tinn kommune ytret sterk motstand mot Helse Sør-Øst Helseforetak og sjukehuset i Telemark sine planer om å legge ned dølgetjenestetilbudet for de fødende i Tinn. De er redde for liv og helse med de store avstandene som vil bli gjeldende om de planene som Helseforetaket ivrer for, altså at følgetjenesten skal legges til Seljord.

I et intervju med lokalavisa Rjukan Arbeiderblad 31.07.2025 maner Helseministeren til god dialog mellom

Tinn kommune og Helseforetaket om saken. Da trekker han fram den forholdsvis nye ordningen “rekrutterings- og samhandlingstilskudd” som en løsning.

Det gjorde også Arbeiderpartiets helsepolitiske talperson Truls Vassvik og undertegnede allerede i et møte vi hadde med lokallagsleder i Tinn Senterparti, Annbjørn Lurås og ordfører i Tinn, Kathrine Håtvedt 20.06.2024.

Da fortalte vi at Sp og Ap regjeringen hadde opprettet dette tilskuddet med tanke på nettopp slike situasjoner, og vi hadde bevilget en stor sum ekstra til særlig Helse Sør-Øst hvor vi mente det ville være gode muligheter å allerede da lande på en løsning som ville trygge Tinndølene. Noe vi oppfordret sykehuset i Telemark til å gjøre.

I Rjukan Arbeiderblad kan man i samme artikkel lese at ordfører og Lurås informerte Kommunestyret i Tinn om møtet og den løsningen vi som regjeringsparti inviterte til.

I etterkant har Tinn kommune loftet det å søke om dette tilskuddet som en løsning overfor sjukehuset i Telemark, men det har blitt avvist som aktuelt fra sykehusets side.

Svar:

Regjeringen ønsker å utvikle et sammenhengende tilbud innen svangerskap, føde og barsel. Det er bevilget penger til dette og andre formål gjennom rekrutterings- og samhandlingstilskuddet, som representanten Sem-Jacobsen viser til i spørsmålet. Rekrutterings- og samhandlingstilskuddet skal understøtte gode pasientforløp, effektiv ressursbruk og tjenesteutvikling mellom nivåene. I budsjettet for 2025 ble det bevilget til sammen 286 mill. kroner i tilskuddsmidler til helseregionene. Jeg vil understreke at tilskuddet skal brukes etter enighet mellom aktuelle kommuner og helseforetak, og dette er en forutsetning for å

motta tilskuddsmidler. Videre har jeg sagt at svangerskap, fødsel og barsel er blant de prioriterte tjenestene innenfor tilskuddsordningen. Her kan det være muligheter framover, hvis Tinn kommune og sykehuset vil utforske nye måter å organisere tjenestene på til det beste for innbyggerne.

Det er helseforetaket som har ansvaret for følgetjenesten, og Sykehuset Telemark HF vurderer at tilbudet er forsvarlig også etter omorganiseringen. I en tid med stor mangel på jordmødre er det også viktig å prioritere ressursene godt. Det blir viktig å følge med på hvordan denne løsningen fungerer.

SPØRSMÅL NR. 3014

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 2. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Gården Jarbruffell ligger i Gåsvatnan LVO. Vernet skal ta vare på et natur- og kulturlandskap av økologisk og opplevelsesmessig verdi. Til dette landskapet regnes også kulturminner. Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet. Fjellgården står nå til nedfalls, med åpne bygninger, og kjøretøy og søppel rundt om på tunet. Verneforskriften er klar på både kulturminners verdi og forbud mot forurensning.

Hvem har overordnet ansvar i saken når eieren ikke bryr seg, og hva tenker ministeren om oppfølging av ansvaret?

BEGRUNNELSE:

Media både lokalt og nasjonalt har hatt oppslag med situasjonen på fjellgården Jarbruffell i Gåsvatn Landskapsvernområde. Det reageres på at gården forfaller, forsøpling og dyrevelferd, og forfallet beskrives som en vanskjøtsel av nasjonal karakter. Se linker til oppslag nederst.

Forskrift om vern av Gåsvatnan landskapsvernområde i Beiarn, Bodø og Saltdal kommuner i Nordland fylke presiserer allerede i § 1. Formål i de første linjene følgende:

“Formålet med forskriften er å ta vare på et natur- og kulturlandskap av økologisk og opplevelsesmessig verdi, som Jarbudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart.”

§ 6. Kulturminner presiserer:

“Det er forbudt å skade eller ødelegge kulturminner som bidrar til landskapets egenart. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes dersom det kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig.”

Det presiserer at forurensning er forbudt i § 10. Forurensning, støy og bruk av droner og lignende:

“Forurensning og forsøpling er forbudt, samt utendørs lagring av materialer, gjerder og liknende som ikke faller inn under § 3 annet ledd bokstav e.”

Lov om kulturminner sier i § 2. Kulturminner og kulturmiljøer – definisjoner.

“Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.”

<https://www.an.no/historien-om-fjellgarden-jarbruffell/o/5-4-2213135>

<https://www.abcnyheter.no/nyheter/refs-er-lars-monsen-en-soppeldynge/1166158>

<https://www.dagbladet.no/nyheter/ras-er-mot-lars-monsen-arrogant/83439850>

<https://www.an.no/langer-ut-mot-lars-monsen-vanskelig-a-forsta/s/5-4-2215327>

<https://www.saltenposten.no/nyheter/jeg-er-bare-veldig-skuffet/481307>

<https://www.saltenposten.no/nyheter/det-finnes-bildebevis/481427>

<https://www.an.no/hva-skjer-pa-jar-brufjell/o/5-4-2226696>

Svar:

Formålet med vernet av Gåsvatnan landskapsvernområde er å ta vare på et natur- og kulturlandskap av økologisk og opplevelsesmessig verdi, som Jarbudalen med Russåga. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart. Dette går frem av forskriften om vern av Gåsvatnan landskapsvernområde § 1.

Et kulturminne kan være beskyttet gjennom vern etter kulturminneloven eller plan- og bygningsloven. Vern etter kulturminneloven skjer etter fredning. Etter kulturminneloven § 2 regnes i utgangspunktet alle spor etter menneskelig virksomhet som kulturminner. Det betyr likevel ikke at alle spor etter menneskelig virksomhet har et formelt vern. Etter kulturminneloven er det Fylkeskommunen og Riksantikvaren som er vernemyndighet.

Gården Jarbrufjell er ikke fredet etter denne loven.

Så langt jeg vet har gården heller ikke formell vernestatus etter plan- og bygningsloven. Etter denne loven er det kommunen som er vernemyndighet.

Spørsmål om vurdering av gårdens verdi som kulturminne må eventuelt tas opp med Fylkeskommunen og Riksantikvaren som er rett myndighet for vern gjennom fredning etter kulturminneloven, eller med kommunen som er rette myndighet for vern etter plan- og bygningssloven.

I landskapsvernområdet er det, som representant Mossleth påpeker i sin begrunnelse, forbudt å skade eller

ødelegge kulturminner som bidrar til landskapets egenart, jf. verneforskriften § 6. Bestemmelsen må forstås slik at den ikke beskytter alle spor etter menneskelig virksomhet, jf. formuleringen i kulturminneloven § 2, men at den først og fremst retter seg mot kulturminner som anses som verneverdige. Videre er det bare kulturminner som bidrar til landskapets egenart som er beskyttet etter denne bestemmelsen.

I verneområdet er det også forbudt med hensetting av ulike større gjenstander, forsøpling og forurensning, jf. verneforskriften §§ 3 og 10.

Ved brudd på verneforskriftene vil verneområdestyret for området ha ulike reaksjonsmuligheter avhengig av forholdets karakter. Styret kan for eksempel kreve at den som er ansvarlig for de ulovlige forholdene rydder opp eller på annen måte retter forholdene, jf. naturmangfoldloven § 69. Dersom kravet ikke etterkommes, kan verneområdestyret selv gjennomføre tiltakene og kreve utgiftene dekket av den ansvarlige, jf. naturmangfoldloven § 71. Styret kan også ilegge tvangsmulkt. Brudd på verneforskriften kan også anmeldes til politiet.

Jeg understreker at jeg ikke har grunnlag for å uttale meg om det foreligger brudd på verneforskriften i dette tilfellet.

Jeg vil avslutningsvis også påpeke at tiltak på bygninger generelt vil kunne omfattes av plan- og bygningsslovens byggesaksbestemmelser, blant annet plikten til å holde bygninger i forsvarlig stand. Disse reglene håndheves av kommunen.

SPØRSMÅL NR. 3015

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 2. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når kan Trondheim kommune og de berørte forvente en avklaring på klagen knyttet til NVEs avslag på søknad om hastetilskudd til sikringstiltak på Byneset i Trondheim kommune, og vil statsråden sikre at skred- og sikringstiltak kommer i gang før ytterligere skade på hus og tilliggende område oppstår?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på skriftlig spørsmål 2858 fra Mari Holm Lønseth og 2876 fra Lars Haltbrekken.

Det er nå gått nesten tre måneder siden tankskipet NCL kolliderte med land på Byneset i Trondheim. Jostein Jørgensen og familien som bodde i huset ved siden av, har ikke kunnet bo i huset sitt siden den dagen grunnet rasfare.

I mellomtiden har skredkanten gravd seg nærmere og nærmere huset. De berørte frykter nå at huset vil rase

dersom ikke skred- og sikringstiltak kommer på plass før vinteren kommer.

Dette er en helt ekstraordinær situasjon. Departementet mottok NVEs oversendelse av klage på avslag på søknad om hastetilsnitt til sikringstiltak på Byneset i Trondheim kommune den 1. august 2025. Det haster å komme i gang med skred- og sikringstiltak før det er for sent.

Svar:

Energidepartementet har i dag vedtatt at det vil bli gitt tilskudd til sikringstiltak ved Byneset der skipet NCL Salt- en grunnstøtte. Jeg har lagt vekt på den ekstraordinære og krevende situasjonen for de evakuerte. De evakuerte beboerne er satt i en svært vanskelig situasjon etter at grunnstøtingen førte til et skred. Rederiet bør etter min mening ikke uten videre gå fri fra ansvaret, men vi vil med dette tilskuddet bidra til at sikringstiltakene kan komme raskt i gang.

Etter departementets oppfatning bør ikke tilskuddsordningen brukes i ordinære tilfeller der en tredjepart har et tydelig ansvar. I denne konkrete saken, mener departementet likevel det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør at det er grunnlag for å gi tilskudd.

På nedsiden av de evakuerte husene ligger det kommunal infrastruktur hvor kommunen er eier og ansvarlig for sikring. Departementet legger til grunn at også kommunen må bidra til gjennomføringen av sikringstiltak og har besluttet å gi tilskudd på 50 prosent av sikringsskostnadene, opp til 3,65 millioner kroner.

Det er stilt vilkår for tilskuddet at kommunen vurderer og eventuelt forfølger et erstatningskrav mot den ansvarlige for grunnstøtingen.

Jeg mener alt nå ligger til rette for at nødvendige sikringstiltak kan gjennomføres, og at de evakuerte beboerne kan flytte tilbake så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 3016

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 3. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre med at politiet bryter forvaltningsloven § 11a i behandlingen av våpensøknader, og lar søkere vente uforholdsmessig lenge, ikke holder egne estimat for saksbehandlingstid og ikke svarer på henvendelser slik de er pålagt?

BEGRUNNELSE:

Sendrektig behandling av våpensøknader har vært et stort problem for landets jegere og skyttere lenge. I stortingets behandling av Prop. 115 L (2023–2024), med Innst. 53 L (2024–2025) ble det lovet kortere saksbehandlingstid. I debatten om saken gikk daværende justisminister ut og lovet «svar på veldig kort tid», og «nærmest umiddelbart» på digitale søknader.

Situasjonen i dag er om mulig enda verre enn den var tidligere. Politiets egne estimat på politiet.no (oppdatert 21. august d.å) varierer fra 1 dag til 41 uker, med stor variasjon mellom ulike distrikt. Flere distrikt har lange estimat. Mitt distrikt Innlandet har estimert

søknadstid opp til 36 uker. Så lang søknadstid er i seg selv et brudd på Forvaltningslovens § 11a første ledd.

Det er også slik at enkelte politidistrikt ikke besvarer skriftlige henvendelser om våpensøknader. Oslo politidistrikt har også stengt for alle telefonhenvendelser om våpensøknader. Det er et brudd på Forvaltningslovens § 11a andre ledd. For søkere blir det dermed umulig å vite når en søknad blir behandlet. Noen søkere opplever at søknaden ikke er besvart innen det estimat som står på politiet.no og de får ikke kontakt med våpenkontoret.

Svar:

I desember i fjor vedtok Stortinget lovendringen som gir politiet hjemmel til automatisert behandling av våpensøknader. Søknader om jaktvåpen er den første typen våpensøknad som har blitt automatisert. Siden politiet åpnet for automatisk saksbehandling av digitale jaktvåpensøknader 11. juni i år har nesten 3 500 søknader blitt behandlet automatisk. Disse søkerne har fått svar på søknaden samme dag som de sendte den inn. Jeg glad for

at automatiseringen har fått stor betydning for en rekke søkere allerede.

Jeg er oppmerksom på at det er restanser av våpensøknader i alle distrikter, og disse gjør at saksbehandlingstiden også for digitale søknader kan være lang. Politiet arbeider med å automatisere flere tjenester innen våpenforvaltningen. Andre søknader må fortsatt behandles manuelt av en saksbehandler, og det er flere skjønnsmessige vurderinger som avgjør om søknaden skal innvilges eller ikke. I tillegg må nye digitale jaktvåpensøknader, der det er treff i politiets systemer eller andre opplysninger som gjør at søknaden ikke går gjennom automatisk, behandles manuelt av saksbehandler.

Politiet har i 2025 fortsatt arbeidet med å utvikle digitale innbyggertjenester og effektivisere politiets op-

pgaveløsning, bl.a. med sikte på kortere saksbehandlingstid. En løsning for digital eieroverføring og digitalt våpenkort er også under utvikling. Den skal etter planen bli tatt i bruk innen utgangen av året.

Ny organisering av våpenforvaltning i Norge er besluttet av Stortinget, og den nasjonale enheten for våpenforvaltning skal ligge i Mosjøen. Den nasjonale enheten skal overta majoriteten av våpensøknader, tilbakekall av våpentillatelser og øvrige kontrolloppgaver. Politiet har opplyst at arbeidet med flytting av oppgaver og medarbeidere til nasjonal enhet i Mosjøen påvirker kapasitet til å behandle våpensøknader. I tillegg ivaretar politiet en rekke andre oppgaver innen våpenforvaltning, herunder viktige kontrolloppgaver for å forebygge uønskede hendelser med våpen. Dette må også prioriteres.

SPØRSMÅL NR. 3017

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 2. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Gitt forslaget til en så dramatisk reduksjon i antall flybevegelser har LT i tilstrekkelig grad tatt høyde for flysikkerhetstiltakene som er foreslått og innført hos operatører og lufthavn, og er det vurdert andre tiltak enn å redusere flybevegelser?

BEGRUNNELSE:

Norge har mange flyplasser uten lufttrafikkteneste. De har tillatelse til et stort antall bevegelser, noe som ser ut til å fungere bra.

Gullknapp har i dag tillatelse til 22 000 bevegelser, men har nylig blitt varslet av Luftfartstilsynet om at tillatelsen vil bli betydelig innskrenket. Ut fra hendelsene i 2023 er det forståelig at LT vil se på risikoreduserende tiltak, men en vesentlig reduksjon virker til å være overilt sett i forhold til hendelsene og omstendighetene.

LT har også varslet sterke restriksjoner på antall daglige bevegelser. Det er vanskelig å forstå at det er saklig grunnlag for å legge en begrensning i antall bevegelser pr dag. Det virker mer logisk å legge begrensning på hvor mange fly som til enhver tid kan fly i landingsrunden, enn antall bevegelser pr dag.

En stor andel av flybevegelsene ved ALG foregår med en erfaren instruktør ombord. Elever som flyr solo blir ivarettatt på en langt mer betryggende måte enn

rustne hobbyflygere som flyr noen få timer i året. Dette bør være i favør av et langt høyere antall flybevegelser enn hva LT tar til orde for.

ALG søkte LT i 2023 om å etablere en radiopåbud-sone (RMZ) i luftrommet over flyplassen for å bedre flysikkerheten. Søknaden ble avslått med begrunnelse av at LT mente en RMZ ikke ville gi tilstrekkelig sikkerhet for luftrommet. I RAPPORTLUFTFART 2024/05 Flysikkerhet og tildeling av konsesjoner ved Arendal lufthavn Gullknapp i årene 2020–2023 står det at:

“Havarikommisjonen mener at det var uheldig at det ikke var krav til bruk av radio for overflygninger.”

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at Luftfartstilsynet har opplyst om at det ikke er fattet vedtak i saken, men at det er sendt ut et forhåndsvarsel som skal sikre at de berørte er kjent med hvordan Luftfartstilsynet vurderer saken basert på det faktum Luftfartstilsynet har i dag.

I tillegg skal forhåndsvarselet bidra til å opplyse saken best mulig ved at de berørte aktørene/partene får mulighet til å komme med nye opplysninger eller utdypinger som kan ha betydning for det endelige utfallet i saken.

Luftfartstilsynet har opplyst meg om at bakgrunnen for at forhåndsvarsel om reduksjon i antall flybevegelser ble sendt er følgende:

- En rekke luftfartshendelser både ved Arendal lufthavn Gullknapp (ALG) og i det omkringliggende luftrommet de senere årene.
- I Statens havarikommisjons (SHK) rapport, LUFTFART 2024/05, er det konkludert med at økt aktivitet ved ALG, kombinert med redusert lufttrafikkteneste, kan ha svekket flysikkerheten.
- I ALGs egen risikoanalyse fra 2024 foreslås det at antall flybevegelser reduseres med bakgrunn i at det har vært en rekke uønskede luftfartshendelser ved flyplassen og i det omkringliggende luftrommet de senere år. Risikoanalysen konkluderer med at akseptabelt sikkerhetsnivå med nåværende trafikkbelastning ikke vil oppnås uten innføring av lufttrafikkteneste.
- Da ALG ble etablert, identifiserte ALG selv at det var behov for lufttrafikkteneste ved et bestemt antall flybevegelser (5000). Luftfartstilsynet har i forhåndsvarselet økt antall bevegelser noe sammenlignet med hva ALG selv la til grunn. Dette som følge av etablerte prosedyrer hos ALG og OSM Aviation Academy. For å

unngå for stor samtidighet, har Luftfartstilsynet i sin foreløpige vurdering funnet at antallet flybevegelser i løpet av en dag/måned må være innenfor et gitt antall. Dette antallet bevegelser er også vurdert opp mot andre lufthavner, deriblant kortbanenettet, der det er etablert lufttrafikkteneste med generelt lavere antall flygninger.

Når det gjelder etablering av RMZ, har Luftfartstilsynet opplyst meg om at deres vurdering er at det ikke er hensiktsmessig å etablere en RMZ før oppdatering av risikoanalysen er gjennomført.

Luftfartstilsynet opplyser videre at det 28. august 2025 ble gjennomført et møte med ALG og OSM med bakgrunn i forhåndsvarselet. I møtet ble også krav om ny og oppdatert risikoanalyse basert på dagens antall bevegelser og iverksatte tiltak drøftet. Luftfartstilsynet opplyser at en slik oppdatert risikoanalyse vil være et viktig grunnlag for den endelige beslutningen.

Luftfartstilsynet har videre opplyst at endelig vedtak først vil bli fattet når saken er tilstrekkelig opplyst. Partenes eventuelle nye innspill/opplysninger vil da være en del av det endelige beslutningsgrunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 3018

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 2. september 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hva er å regne som forsvarlig bemanning i barnevernet, mener statsråden at det var forsvarlig bemanning på dette botiltaket natt til søndag 24. august, hvilke systemer skal settes i gang for å ivareta den ansatte når det informeres om at en bruker er i søkelyset til PST for høyreekstreme og rasistiske holdninger og mener statsråden at det er foretatt en tilstrekkelig risikovurdering i tråd med § 23A i forskrift om utførelse av arbeid?

BEGRUNNELSE:

Natt til søndag ble en ansatt ved et ettervernstilltak i Oslo drept mens hun var alene på jobb. Hennes navn var Tamima Nibras Juhar, og hun ble bare 34 år. Drapsmannen er, ifølge politiet, en 18-åring som var beboer der Juhar jobbet. Politiet mener også at 18-åringen hadde en høyreekstrem ideologisk motivasjon for drapet, og PST hadde kjennskap til ham. I avhør har det også kommet fram at

18-åringen planla å angripe flere moskeer, og den siktede har også uttalt at drapet var politisk motivert. Han er derfor siktet for brudd på terrorlovgivningen.

For mange er det et sjokk at Juhar kunne være alene på nattevakt. Sannheten er at det kun er et vitnesbyrd fra et nedbygget barnevern. Det er ikke unikt at en ansatt, selv i utsatte yrker, befinner seg alene på jobb. I 2014 ble sionsom Anna Kristin Gillebo Backlund drept på jobb på en barnevernsinstitusjon i Asker. Hun var eneste våkne nattevakt på jobb.

Politimester i Oslo politidistrikt, Ida Melbo Øystese, sier til TV2 at Oslo-politiet i midten av mars mottok informasjon om siktede «i et tverretattlig møte med kommunen, barnevernet og institusjonen han bodde på».

Ansatte i barnevernet vier sin jobb til å ta vare på de mest sårbare barna i samfunnet vårt. Mange av disse barna kan også være svært farlige. Det så vi i 2014, og nå i helga. Leder i Fellesorganisasjonen, Marianne Solberg, sier at hun frykter at tynn bemanning går ut over sikker-

heten til de ansatte. Fellesorganisasjonen organiserer sosialarbeidere. Undertegnede deler denne frykten.

Det fremgår av Lov om barnevern at bemanningen skal være forsvarlig. I tillegg pålegges det å gjennomføre risikovurderinger av fare for at ansatte blir utsatt for vold og trussel om vold etter forskrift om utførelse av arbeid § 23A.

Svar:

Dette er en svært tragisk hendelse. Mine tanker går først og fremst til Tamima Nibras Juhars familie, og til hennes venner og kolleger, og til ungdommer hun har jobbet med. Jeg tenker også på sosialarbeidere rundt i landet som gjør et viktig arbeid hver dag. Slike hendelser skal ikke forekomme. Det skal være sikkert og trygt å gå på jobb for ansatte i barnevernet.

Barnevernsloven § 1-7 slår fast at alle tjenester og tiltak skal være forsvarlige.

Dette innebærer at bemanningen må være tilstrekkelig til å sikre trygghet, omsorg og behandling for barna – og samtidig ivareta sikkerheten til ansatte. Hva som kreves, må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Ettervernstiltak er et frivillig tilbud for unge voksne mellom 18 og 25 år som har vært tilknyttet barnevernet. Ettervernet skal bidra til at ungdom med barnevernserfaring får nødvendig hjelp og støtte i overgangsfasen til en selvstendig voksentilværelse. Ungdommenes behov er forskjellige, og mange ulike tiltak kan være aktuelle. Det er derfor ikke lovfestet hva slags type ettervernstiltak som kan gis etter 18 år, og det er ingen spesifikke krav til kvalitet eller godkjenning utover det generelle kravet om at alle ettervernstiltak skal være forsvarlige. Dette gjelder

også bruk av hybel som ettervernstiltak, slik som i dette tilfellet.

For kommunale tiltak er det er den enkelte kommune som har ansvaret for å sørge for at tiltaket har nødvendig og forsvarlig bemanning. Ved kjøp av tiltak fra private aktører må forsvarlighetskravet ivaretas gjennom kontraktsinngåelsen og kontraktsoppfølgingen, samtidig som leverandøren har et selvstendig ansvar for å levere forsvarlige tjenester. De ansattes sikkerhet og behov for opplæring, veiledning og nødvendig informasjon er et arbeidsgiveransvar.

Generelt vil jeg opplyse om at barnevernstjenesten og politiet har nasjonale retningslinjer for samhandling. Taushetsplikten setter rammer, men lovverket åpner for deling av opplysninger når det er nødvendig for å forebygge alvorlig skade eller fare. Avvergeplikten går foran taushetsplikten, og både barnevernet og politiet plikter å varsle hverandre ved fare for straffbare handlinger. Regjeringen har for øvrig nedsatt et ekspertutvalg som skal utrede muligheter for informasjonsdeling mellom etater, med mål om bedre tverretattlig samarbeid og informasjonsdeling på individnivå for å forebygge barne- og ungdomskriminalitet, ekstremisme og mishandling i nære relasjoner.

Jeg legger til grunn at spørsmålet om det er foretatt tilstrekkelige risikovurderinger i denne saken er blant dem som politiet og andre relevante myndigheter vil gå nøye inn i. Videre registrerer jeg at Oslo kommune vil sørge for en full gjennomgang av hva som har skjedd i denne saken. Det er viktig for alle som er berørt av denne tragiske hendelsen, og for å forebygge at noe slikt skjer igjen.

SPØRSMÅL NR. 3019

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 2. september 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kan regjeringen garantere at eksportert fossil energi fra Norge ikke ender opp i Israel, og om det i dag gjør det, kan regjeringen opplyse om nivået dette ligger på og om regjeringen vil ta grep for å få stans på slik eksport?

Svar:

Jeg har innhentet følgende svar fra energiministeren som ansvarlig statsråd for forvaltning av petroleumsressursene:

“Staten er eier av petroleumsressursene i reservoarene på kontinentalsokkelen. Staten kan, i kraft av denne eiendomsretten og de suverene rettigheter til utnyttelse av naturressurser på kontinentalsokkelen, tildele utvinningstillatelser til kompetente aktører som da blir rettighetshavere. Utvinningstillatelser gir

rettighetshavere enerett til undersøkelse, leteboring og utvinning av petroleumforekomster på områder som omfattes av tillatelsen. Rettighetshaver blir eier av den petroleum som produseres fra disse petroleumforekomstene.

Som følge av dette er rettighetshaver som er ansvarlig for å markedsføre og selge sin egen olje- og gassproduksjon. Et unntak fra dette er Equinor som i tillegg til å selge sine egne produksjonsvolumer også har ansvaret for å selge statens olje- og gassvolumer (SDØE-andelen).

Det er derfor rettighetshaver som er ansvarlig for at deres markedsføring og salg av petroleum produsert på kontinental-sokkelen skjer innenfor det relevante regelverket, inkludert ev. begrensninger på handel med slik petroleum.

Råolje må videreforedles og omgjøres til ulike produkter før den kan brukes. Både råolje og gass er innsatsfaktor i ulike industrielle prosesser. Petroleum brukes til svært mange formål og til utallige produkter. Det er derfor typisk lange verdikjeder fra selve petroleumproduksjonen fram til «sluttbruken» av denne.”

Regjeringen vil ikke innføre boikott, inkludert et generelt handelsforbud, eller ensidige norske sanksjoner mot Israel.

Regjeringen kom i mars 2024 med en fraråding til norske selskap som advarer mot å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosettingene. I oktober 2024 kom regjeringen med en skjerpet fraråding som advarer norske

bedrifter mot å bidra til å opprettholde Israels ulovlige tilstedeværelse i Palestina.

Den 20. juni 2025 kom Stortinget med et anmodningsvedtak hvor “Stortinget ber regjeringen utrede og innføre forbud mot handel og annen næringsvirksomhet med selskaper som bidrar til å opprettholde Israels ulovlige okkupasjon av palestinske områder.” Regjeringen er i gang med å følge opp dette vedtaket.

Norge innførte sammen med Storbritannia, Australia, New Zealand og Canada, sanksjoner i form av innreisenekt for de israelske ministrene Bezalel Smotrich og Itamar Ben-Gvir i juni i år.

Norge har også sluttet seg til EUs sanksjoner mot voldelige israelske bosettere. Regjeringen har vært tydelige på at vi er åpne for å vurdere ytterligere sanksjoner – sammen med andre.

Det er ikke i samsvar med norsk sanksjonspolitikken å innføre sanksjoner alene. Innføring av slike sanksjoner vil innebære brudd med etablert norsk sanksjonspolitikken gjennom en årrekke, en linje som er tverrpolitisk forankret. Regjeringens syn er at det er multilaterale, globale, og tvingende sanksjoner vedtatt av FNs Sikkerhetsråd eller andre tiltak som det er bred internasjonal oppslutning om, som har størst legitimitet og effekt for å påvirke en stat til å endre adferd. Hverken Sikkerhetsrådet eller EU har så langt vedtatt tilsvarende sanksjoner.

SPØRSMÅL NR. 3020

Innlevert 26. august 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 3. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Horisont energi har både fått reservert strøm hos Statnett, og fått nærmere en halv milliard fra Enova, til hydrogenproduksjon i Finnmark. Nå trekker Horisont energi prosjektet. Men tilsynelatende vil andre aktører videreføre det.

Hvilken oppfølging har det vært av enovastøtten og nettilknytningen de siste årene, og hva er hjemlene for at subsidier og nettilgang kan overføres til andre aktører?

Svar:

Det er nettselskapene som håndterer alle forespørsler om ny og økt kapasitet, og som fordeler og tildeler nettkapa-

sitet innenfor de rammene som energiregulerverket gir. Nettselskapene har tilknytningsplikt som innebærer at de skal tilknytte aktører som ønsker det, uten ugrunnet opphold.

Vi er nå i en situasjon der de forespurte volumene om økt uttak langt overstiger ledig kapasitet i nettet. Jeg har derfor vært opptatt av at det er de prosjektene som ligger an til å gjennomføres, og som dermed kan bidra til verdiskaping og arbeidsplasser, som får reservere kapasitet i nettet. I fjor vedtok Energidepartementet forskrifts-endringer som forplikter nettselskapene til å vurdere om et prosjekt er tilstrekkelig modent før det får reservere nettkapasitet. Prosjektet må også vise framdrift for å få beholde reservasjonen, og det tilknyttende nettselskap må

på jevnlig basis følge opp dette og trekke tilbake reservasjonen dersom prosjektet ikke har tilstrekkelig fremdrift.

Når det gjelder Horisont Energis prosjekt i Finnmark, fremgår det av Statnetts statistikk om tilknytningsaker at Lucerna er tilknyttende nettselskap. Lucerna har på vegne av Horisont Energi reservert kapasitet i transmisjonsnettet til et uttak på 45 MW. Kapasiteten ble reservert i juni 2023. Jeg legger til grunn at Lucerna følger opp reservasjonen på vanlig måte.

Hva gjelder støtte fra Enova, så følger Enova opp aktører og prosjekter som har mottatt støtte direkte, og del-

er ikke opplysninger rundt utviklingen i enkeltprosjekter av forretningssensitive hensyn. Eventuell videreføring av tilsagn i prosjekter Enova har støttet til andre enn den opprinnelige prosjekteieren, vurderes av Enova på basis av informasjon fra den aktuelle aktøren. Hvorvidt det er grunnlag for å overdra et tilsagn fra opprinnelig støttemottaker til en ny aktør vurderes konkret i det enkelte tilfellet, basert på relevant statsstøtteregulering og vilkårene for den enkelte tildeling.

SPØRSMÅL NR. 3021

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 4. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil import av førproduksjonsbiler som ikke skal registreres som kjøretøy og utelukkende benyttes til opplæringsformål utløse engangsbetalt og merverdiavgift for importør om de gis som gave til en videregående skole?

BEGRUNNELSE:

Jeg er gjort kjent med at en bilimportør vurderer å donere noen førproduksjonsbiler fra bilproduksjon til videregående skoler i Norge, til bruk i mekanikerundervisning. Bilene befinner seg i et EU-land, og er ikke godkjent for salg, verken som kjøretøy eller deler. Ved manglende donasjon til opplæringsformål i Norge vil bilene bli konfiskert. Samtidig har importør fått beskjed av Tolltjenesten om at det må betales avgifter av varen uten at man tar hensyn til at bilene er såkalte førproduksjonsbiler. De avgiftsmessige konsekvensene av saken kan medføre at bilimportører avstår fra å bidra med donasjon av relevant og oppdatert opplæringsmaterieil i form av førproduksjonsbiler til bilfag og opplæringskontor i Norge.

Svar:

Alle varer som innføres til Norge må deklarerer og tollbehandles. I den forbindelse må importøren oppgi verdien på varen (tollverdi). Tollverdien benyttes som grunnlag for å beregne toll, merverdiavgift, og andre verdibaserte avgifter som påløper ved innførsel. Tollverdien benyttes også i kontrolløyemed og til statistikkformål, herunder

føringen av handelsstatistikken. Tollverdi må oppgis uavhengig av om det påløper toll eller avgifter.

Tollverdien skal som hovedregel tilsvare transaksjonsverdien, altså prisen som faktisk er betalt eller skal betales for varen ved salg for eksport til Norge. Kostnader for frakt og forsikring fram til grensen legges til dersom dette ikke er inkludert. Dersom transaksjonsverdi ikke kan brukes, er det oppstilt alternative beregningsmåter. Poenget med de alternative fastsettelsesmetodene er å komme frem til prisen den aktuelle varen ville hatt ved et salg for eksport mellom to uavhengige parter. For varer uten økonomisk verdi vil tollverdien begrenses til frakt- og eventuelt forsikringskostnadene.

Importøren har vært i dialog med tolltjenesten om fastsettelsen av tollverdien. Etter det jeg forstår har etaten vist til at tollverdien må fastsettes i tråd med gjeldende regelverk, og kan ikke settes til null under henvisning til at dette er en gave.

Etter det jeg har fått opplyst er de aktuelle bilene elektriske. Elektriske personbiler er fritatt for merverdiavgift for prisen opp til 500 000 kroner. Dersom tollverdien er lavere enn dette vil det ikke påløpe merverdiavgift ved innførsel. Reglene om beregningen av merverdiavgiften hører for øvrig under skatteetaten.

For avgiftspliktige virksomheter har innførselsmerverdiavgiften liten betydning siden denne kan fradregses på linje med annen inngående merverdiavgift.

Foruten omsetning, skal avgiftspliktige virksomheter beregne merverdiavgift når varer tas ut av virksomheten til privat bruk eller til formål som ikke gir fradragsrett. Dette er nødvendig for å fange opp forbruk av varer

og tjenester som tas ut av virksomheten uten at det kreves vederlag. Dette må med for at merverdiavgiften skal fungere som en generell avgift på forbruk av varer og tjenester. Uttaksreglene gjelder også for varer som gis bort. Det siste er blant annet viktig for å unngå svart omsetning, typisk ved at varer som omsettes uten merverdiavgift oppgis å være gitt i gave. Ved donasjon av varer må den avgiftspliktige beregne merverdiavgiften på bakgrunn av hva som antas å være den alminnelige omsetningsverdien.

Elektriske personbiler er som nevnt fritatt for merverdiavgift for prisen opp til 500 000 kroner. Dersom omsetningsverdien er lavere enn dette vil det ikke påløpe

merverdiavgift ved uttak. Fritaket forutsetter at kjøretøyet kan registreres som personkjøretøy, men det er ikke noe krav at kjøretøyet faktisk registreres i kjøretøyregisteret.

Etter det jeg forstår doneres bilene under den forutsetning at de ikke skal registreres eller benyttes i Norge, og at de heller ikke kan selges som deler. Jeg kan ikke utale meg om hvilken verdi de aktuelle kjøretøyene kan ha, men antar at denne neppe overstiger 500 000 kroner.

Engangsavgiften oppstår ved første gangs registrering av motorvogner i kjøretøyregisteret. Dersom kjøretøyet ikke registreres, vil det heller ikke påløpe engangsavgift.

SPØRSMÅL NR. 3022

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 3. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan næringsministeren redegjøre for hva som konkret lå i det ferdigforhandlede utkastet til tollavtale mellom Norge og USA som ble avvist av Donald Trump, og hvilke konsekvenser denne uteblitte avtalen har for norsk næringsliv?

Samtalene med USA er krevende og vi inngår ikke en avtale for enhver pris. Næringslivet må være forberedt på at de høye tollsatsene vi har i dag blir liggende fast. Vi må også være forberedt på at norske varer kan bli ilagt en annen og enda høyere tollsats enn i dag, og sektortoll på flere varer. Regjeringen tar situasjonen på alvor og prioriterer arbeidet med å komme til enighet med USA høyt.

BEGRUNNELSE:

Ifølge Dagens Næringsliv (22. august 2025) var Norge og USA i sommer ferdige med å forhandle frem et utkast til en tollavtale. Kilder omtalt i saken bekrefter at både norske og amerikanske forhandlere hadde et klart avtaleutkast, men at USAs presidenten Donald Trump valgte å ikke godkjenne det. Dette medførte at avtalen falt bort, og vi fikk en avtale på 15 prosents toll pluss ordinære tollsatser som i snitt er på 3,4 prosent.

Svar:

Norge og USA er i dialog for å bli enige om en rammeavtale for handel. Formålet er å legge et godt grunnlag for det videre handelssamarbeidet med USA og å oppnå en reduksjon av tollsatsene som er ensidig innført av USA. Samtalene med USA er ikke tradisjonelle handelsavtaleforhandlinger, men samtaler om en bredere rammeavtale for videre samarbeid. Av hensyn til Norges interesser kan jeg ikke redegjøre konkret for innholdet i samtalene etter som disse fortsatt pågår.

SPØRSMÅL NR. 3023**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 4. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Kan jeg be om en tabell som for hvert år 2017–2024 viser antall unoterte aksjeselskaper der majoriteten av aksjene er solgt til utenlandske eiere, samt de fem største salgene hvert år målt etter bokført egenkapital og med opplysning om kjøpernes land?

Svar:

Regjeringen ønsker både norske og utenlandske investeringer og eierskap i norske selskaper. Utenlandsk eierskap bidrar til å styrke norsk næringsliv og sikre arbeidsplasser og skape verdier i Norge. Når utenlandske aktører investerer i norske bedrifter, tilfører de kapital, kompetanse og teknologi som kan øke produktiviteten og konkurransekraften. Flere arbeidsplasser og høyere verdiskaping styrker grunnlaget for velferdsstaten.

Samtidig er det viktig at slike investeringer skjer innenfor rammen av den norske modellen, med et organisert arbeidsliv og sterke rettigheter for arbeidstakere. Et

balansert eierskap, der både norske og utenlandske aktører deltar, gir et mer robust næringsliv og øker Norges tilknytning til internasjonale markeder. På denne måten kan utenlandsk eierskap være en ressurs for fellesskapet og bidra til trygg økonomisk styring og små forskjeller i samfunnet.

Statistisk sentralbyrå publiserer med jevne mellomrom statistikk over utenlandske datterselskaper i Norge. Den gir oversikt over utenlandskontrollerte foretak og filialers struktur og utvikling, samt deres betydning for norsk økonomi. Siste oppdaterte tall er fra 2022.

Skatteetatens Aksjonærregister inneholder informasjon om hvem som eier aksjene i norske aksjeselskaper. Registerets formål er å foreta riktig beskatning av aksjeeiere, men det er dårlig egnet for den type analyse som representanten ber om. I de tilfellene der uttrekk fra Aksjonærregisteret benyttes som grunnlag for statistikk, vil Statistisk sentralbyrå kvalitetssikre tallene. Uttrekk fra Aksjonærregisteret alene vil ikke gi svar av tilstrekkelig kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 3024**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 3. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Senterpartiet ønsker nytt Mjøssykehus velkommen, og er opptatt av finansiering og framdrift slik at pasienters og ansattes vilkår i spesialisthelsetjenesten kan bli bedre.

Kan statsråden garantere for økonomien til bygging av nytt Mjøssykehus, inkludert den dagen da det nye sykehuset og de gamle sykehusene i Innlandet er i bruk, og at det ikke vil komme prosesser initiert av statsråden som kan skape uro rundt sykehus tilbudet i Innlandet?

BEGRUNNELSE:

For Senterpartiet er et sterkt offentlig helsevesen viktig, med en desentralisert sykehusstruktur som sikrer faglighet, trygghet og beredskap. Primærhelsetjenesten

er en hjørnestein i kommunene, med nærheten til helsetilbudet og oppfølging av pasienter som skrives ut fra sykehus. Ambulanse og akuttfunksjoner er kritisk for innbyggernes trygghet. For at det skal virke sammen, trengs god samhandling, trygg økonomi som gjør at vi kan opprettholde og utvikle tjenester, og samtidig at vi investerer i nye bygg og nytt utstyr.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å gi sykehusene stabile og gode rammebetingelser som tar høyde for både drift og investeringer, og stille opp med lån når de regionale helseforetakene ber om dette. Det er forståelig at finansieringsmodellen oppleves krevende når store investeringer skal

gjennomføres og kostnadene i form av avskrivninger og renter skal fordeles over de årene nye bygninger skal brukes. Dette er kostnader som Sykehuset Innlandet HF og Helse Sør-Øst RHF har lagt til grunn i sin beslutning om å søke lån til prosjektet og i sine langsiktige plandokumenter.

Som varslet i Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027, har denne regjeringen gjort flere endringer og forbedringer i modellen for sykehusfinansiering og finansieringen av investeringer som Sykehuset Innlandet HF og Helse Sør-Øst RHF vil dra nytte av. I 2018 innførte den

forrige regjeringen en ny rentemodell for investeringslån til de regionale helseforetakene med mer markedsmessige vilkår. Fra 2025 har denne regjeringen gått tilbake til den mer gunstige rentemodellen som ble benyttet fram til 2018 hvor renten på investeringslån knyttes til statens innlånsrente.

Sykehuset Innlandet HF skal også i framtiden tilby helsetjenester flere steder. Gjennom samhandling med primærhelsetjenesten og utvikling av desentraliserte og prehospitale tjenester, vil mange pasienter kunne få flere helsetjenester nærmere der de bor.

SPØRSMÅL NR. 3025

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 3. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

I samband med havbruksmeldinga erkjenner regjeringa at det trengst eit nytt regelverk for regulering av miljøpåverknad, lakselus og dyrevelferd i oppdrettsnæringa. Villaksen og miljøet i fjordane er hardt pressa mange stader og det hastar med tiltak.

Kan næringsministeren love å legge fram eit forslag før sommeren 2026 om regjeringa Støre får ny tillit frå veljarane?

GRUNNGJEVING:

Rekordmange lakseelver er stengt for fiske i sommer fordi villaksbestanden er hardt pressa. Mange er uroa for det som skjer i havet med. Kombinasjon av høge temperaturer og store utslepp av gjødsel frå oppdrettsanlegg. NIVA forsker Espen Lydersen har rekna ut at utsleppa av nitrogen og fosfor frå oppdrettsnæringa tilsvarer utslepp frå 40-60 mill. menneske og utgjør 71 % av menneskeskapte utslepp til sjø.

I innstillinga frå Storingets Næringskomité til Havbruksmeldinga Innst. 525 S(2024-2025) gav komiteen full støtte til at det er utfordringer med dagens system:

«Komiteen viser til at meldingen beskriver utfordringer i dagens system, herunder knyttet til miljøpåvirkning, lakselus, rømming, fiskevelferd og insentivstrukturen i trafikkdyssystemet. Komiteen registrerer at det med dagens system styrer mot gult i alle produksjonsområder.

Det nye systemet, som foreslått i havbruksmeldingen, skal regulere den faktiske påvirkningen som akvakultur har på miljø,

fiskehelse og fiskevelferd. Reguleringen av akvakultur skal i all hovedsak fremgå av bestemmelser i lov og forskrift fremfor vilkår i enkeltvedtak eller tillatelser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at norske elver er leveområdet til en tredel av de globale villaksbestandene, og at det derfor hviler et tungt ansvar på norske myndigheter for å ta vare på livet i de norske fjordene og vassdragene.»

Svar:

Dersom vi skal ha ei berekraftig akvakulturnæring i framtida, må miljøpåverknaden ned og fiskevelferda opp. Miljøtilstanden langs kysten og dødelegheitstala i akvakultur dei siste åra viser at det er naudsynt med monalege endringar i reguleringa av akvakulturnæringa. Difor la regjeringa i vår fram Meld. St. 24 (2024–2025) Fremtidens havbruk, som presenterer eit nytt og meir heilskapleg system for forvaltninga av akvakulturnæringa.

I samband med handsaminga av meldinga på Stortinget vart det oppnådd eit breitt forlik mellom Ap, H, Sp, Frp, V og SV. For meg er det viktig at overgangen til eit nytt system er breitt politisk forankra, og at vi nå har oppnådd semje om retninga for havbruksforvaltninga i framtida. Det sikrar føreseielegheit både for næringsliv og lokalsamfunn langs kysten.

Regjeringa arbeider no med å følgje opp Stortinget sine vedtak. I tråd med det vi skisserte i meldinga og Stortinget sine vedtak, skal vi gjere nærare utgreingar, både av alternativ til dagens reguleringssystem og av alternativ innanfor dagens system. Målet er å få på plass eit nytt sys-

tem så raskt som mogleg, og helst i neste stortingsperiode. Samstundes er det viktig at vi gjer dette på ein måte som sikrar føreseielegheit og som står seg over tid.

Eg vil understreke at vidare utgreiingar ikkje vil starte på null, men byggje på dei utgreiingane som allerede er gjennomførte, inkludert Havbruksutvalet sin NOU 2023: 23 Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping. Vi ønskjer også innspel slik at vi kan få det nye systemet så godt som mogleg.

Akvakulturnæringa må likevel starte omstillinga til eit nytt system allereie nå. Eg vil difor aller fyrst følgje opp høyringa av vårt forslag om bruk av nedtrekt kapasitet i nullutsleppsanlegg. Stortinget har bedd regjeringa om å

innføre ei slik ordning i 2025, samt om å fremje forslag om ei utvida ordning som også omfattar lågutsleppsløysingar i løpet av 2026. Det vil eg følgje opp snarast råd.

Til slutt ønskjer eg å leggje til at regjeringa i fjor vedtok eit nytt regelverk for forureining frå akvakultur i opne merdar i sjø. Det nye regelverket inneber mellom anna nye minstekrav til miljødokumentasjon for nye lokalitetssøknader og strengare krav til miljøovervaking under drift. Saman med ei omlegging frå individuelle utsleppsløyve til forskriftsfesta standardvilkår for forureining, skal søknadshandsaminga til styresmaktene bli meir effektiv, samstundes som miljøet blir teke vare på på best mogleg måte.

SPØRSMÅL NR. 3026

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 4. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden garantere for at det blir et fullverdig akuttt- og fødetilbud på sykehuset i Volda de neste fire årene?

BEGRUNNELSE:

En rapport fra helseforetaket viser at Helse Møre og Romsdal havnet 24 millioner kroner bak budsjett i juli. I juni kom helseforetaket hele 81 millioner kroner bak budsjett, og litt over halvparten av dette, 48,3 millioner kroner er avskrivninger og renter for Sykehuset Nordmøre og Romsdal (SNR). Fra før av er det kjent at mye av det totale underskuddet er rene renteutgifter. Det blir heller ikke bedre i årene fremover når vi vet at bare i 2026 skal det betales 250 millioner kroner i avdrag og 200 millioner kroner i renter for lånet på SNR.

Administrerende direktør i Helse Møre og Romsdal Olav Lødemel foreslo forrige uke å endre prognosen for året fra minus 467 millioner kroner til minus 544 millioner kroner. Det er et alvorlig underskudd.

Det skal også betales rente på de investeringene Helse Midt-Norge gjorde knyttet til Helseplattformen. Sunnmørsposten har tidligere skrevet at dette lånet er på totalt 2,490 milliarder kroner. Dette er et lån som Helse Møre og Romsdal indirekte betaler sin del av rentene for. Rundt regnet er Helse Møre og Romsdal sin andel 30 prosent, noe som tilsvarer 747 millioner kroner. Rentesatsen fra Helse- og omsorgsdepartementet er ifølge Helse-Midt på 4,77 prosent per juni i år. Det er dermed ingen tvil om

at renteutgifter ser ut til å være hovedårsaken til underskuddet i helseforetaket.

Før sommeren så vi at Helse Møre og Romsdal ville måtte redusere kostander med 500 millioner kroner i perioden 2026-2028. Dette tilsvarer 500 årsverk frem mot 2031. For en uke siden uttalte styrelederen i helseforetaket har at omstillingskravet er stort og at det er et behov for å omstille for nesten 1 milliard kroner i langtidsbudsjettet. Spørsmålsstiller mener det er helt usannsynlig at helseforetaket greier å gjøre dette uten at det forringer tilbudet og kvaliteten i helsetjenestene til pasientene i Møre og Romsdal.

Det går nå rykter om at ledelsen i Helse Møre og Romsdal planlegger å fjerne akuttfunksjoner og fødetilbudet ved Volda sjukehus etter valget. FrP kommer ikke til å akseptere at dette skjer om vi får makt etter 8. september. Spørsmålet er om Ap kan komme med den samme garantien.

Svar:

Det investeres nå for betydelige beløp i norske sykehus, blant annet i Helse Møre og Romsdal. Det er forståelig at finansieringsmodellen oppleves krevende når store investeringer er gjennomført og kostnadene i form av avskrivninger og renter skal fordeles over de årene nye bygninger skal brukes. Disse kostnadene var en del av beslutningsgrunnlaget da det nye sykehuset ble vurdert og senere vedtatt.

Som representanten Listhaug viser til i sitt spørsmål er Helse Møre og Romsdal HF i en svært krevende økonomisk situasjon. Det er Helse Midt-Norge RHF sammen med Helse Møre og Romsdal HF som må vurdere hvordan den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal HF skal håndteres.

Hele spesialisthelsetjenesten må kontinuerlig tilpasse tjenestetilbudet til rammebetingelser og behov, og det kan bety at noen funksjoner oppskaleres eller reduseres. Det pågår nå arbeid på alle nivåer i helseforetaket for å oppnå bærekraftig drift. Styret holdes fortløpende orientert om arbeidet, og særskilt i forbindelse med budsjettprosessen.

Som representanten Listhaug er vel kjent med, står det at regjeringen vil opprettholde dagens fødetilbud, gitt forsvarlig drift, i Nasjonal helse- og omsorgsplan 2024-2027. Dette gjelder også fødetilbudet i Volda. Jeg synes derfor det er synd at det nå skapes usikkerhet om fødetilbudet i Volda uten at det er noen grunn til det.

Regjeringen er opptatt av å gi sykehusene gode sykehusbudsjetter som tar høyde for både drift og investeringer og stille opp med lån når sykehusene ber om dette. I tillegg har vi sørget for flere viktige endringer i finansieringsmodellen for investeringer, med blant annet mer gunstige rentebetingelser.

SPØRSMÅL NR. 3027

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 4. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva gjør samferdselsministeren for å forhindre at flere besvimer på stappfulle tog på Østlandet?

BEGRUNNELSE:

26. august besvimte tre personer på et Vy-tog på tur inn til Oslo på grunn av trengsel og overfylt tog. 100 personer ble stående igjen på perrongen fordi de ikke fikk plass.

Både passasjerer og ansatte har advart mot dette lenge. I månedsvis har vi høst om stappfulle tog og uforsvarlige forhold. Nå har togpendlerne måtte tåle nok. Folk må kunne komme seg på jobb og skole uten å måtte risikere å svime av på turen.

Svar:

Den grunnleggende utfordringen for jernbanen på Østlandet er knyttet til slitt og overbelastet infrastruktur og gamle togsett. Dette har regjeringen tatt tak i, både gjennom Nasjonal Transportplan og i de årlige statsbudsjettene. Bevilgningene til drift, vedlikehold og fornyelse har økt kraftig, det pågår store utbyggingsprosjekter flere steder på Østlandet og det er bestilt mange nye tog. Det tar samtidig tid før disse tiltakene gir full effekt, og det er en utfordring å sikre tilstrekkelig tid til arbeid i sporet samtidig som jernbanen må møte den kraftige veksten i antall reisende på jernbanen.

Den konkrete hendelsen som det refereres til, skjedde om bord i et regiontog mellom Lillestrøm og Oslo S. Siden åpningen av nytt dobbeltspor forbi Drammen ble utsatt, har det grunnet utbedringer på Sundland verksted i Drammen vært vanskelig å kjøre tog til og fra vedlikehold ved dette verkstedet. Dette har ifølge Vy ført til at avganger i rushtid som skulle ha vært kjørt med doble togsett, har blitt kjørt med enkle togsett de seneste ukene. Det nye dobbeltsporet i Drammen åpnet 31. august, og på kort sikt vil dette gjøre transporten av tog til og fra verkstedet enklere, og det forventes at det planlagte regiontogtilbudet kan tilbys utover høsten.

Det er gjennomført flere tiltak for å bedre situasjonen på kort sikt.

Vygruppen har hentet tog fra Bratsbergbanen, og vil i løpet av høsten overføre tog fra Vossebanen til Østlandet, som vil bidra til et mer stabilt togtilbud. Vygruppen har i tillegg satt opp tre direktebusser i rushtid mellom Drammen og Oslo S.

I løpet av 2026/27 leveres det 36 nye lokaltog og 19 nye regiontog som medfører at de eldste togsettene skal fases ut. De nye lokaltogene har dessuten 40 prosent høyere transportkapasitet sammenlignet med dagens togsett. Senest fra 2028 vil tilbringertjenesten til/fra Oslo lufthavn integreres i det ordinære togtilbudet på Østlandet. Dette vil gi flere avganger og høyere transportkapasitet for pendlere på strekningen Drammen-Lillestrøm. Om få år vil de reisende på Østlandet derfor få et bedre togtilbud med bedre plass om bord og bedre punktlighet.

SPØRSMÅL NR. 3028**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 3. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er helse- og omsorgsministeren enig i at alle kvinner som skal føde og deres partner eller omsorgspersoner, må få full kompensasjon for opphold i forbindelse med fødsler, det vil si reiser, mat, overnatting i den perioden mor må oppholde seg nært et sykehus?

BEGRUNNELSE:

I områder med store avstander må kvinner som skal føde, ofte reise langt. Fødekvinner i Finnmark, både de som bor i Øst-Finnmark og Vest-Finnmark, har lang reisevei til fødeavdeling. Mange må være borte fra hjemmet og oppholde seg nær fødeavdelingen der de skal føde i lengre perioder, enten det er i Hammerfest, Kirkenes eller Tromsø. Dette påfører kvinner og familien store ekstraomkostninger. En familie viser hotellregning på 32 000 kroner i forbindelse med en fødsel. Dette er penger som familien trenger til andre formål. For å styrke og opprettholde bosetningen i nord, må det legges bedre til rette for fødsler og familier.

Svar:

Jeg har full forståelse for at fedre ønsker å være til stede når deres barn blir født. Det er også viktig for den fødende å ha sin partner til stede. Blant annet av denne grunn har departementet nå hatt på høring et forslag til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven, for å tydeliggjøre retten til å ha andre til stede når det gis helse- og omsorg-

stjenester, inkludert under konsultasjoner i svangerskap, under fødsel og i barseltiden.

Når det gjelder dekning av reise- og oppholdsutgifter er det ikke gitt særskilte regler som gjelder i forbindelse med fødsel. Den fødende har rett til å få dekket reisen på lik linje med andre pasienter. Dersom den fødende av medisinske årsaker har behov for ledsager på reisen, kan ledsagers utgifter til reise dekkes. Det vil være den pasientansvarlige ved fødeavdelingen som gjør den medisinskfaglige vurderingen av om det eventuelt foreligger behov for ledsager på reisen.

Satsene for dekning av utgifter ved overnatting er like for alle pasienter. Det vil si at det ikke er gitt egne satser for fødende som må oppholde seg i nærheten av fødestedet i forkant av fødsel. Det er imidlertid ikke noe i veien for at utgifter kan dekkes utover satsene som følger av regelverket. Dette er også tilfelle i Helse Nord. Jeg har fått opplyst av Helse Nord RHF at i Helse Nord er det etablert en praksis der kvinner som er selektert til å føde på et høyere nivå og som reiser 1-2 uker før til fødestedet får dekket sine overnattingsutgifter fullt ut. Det samme gjelder fødende som ikke kan nå fødeinstitusjonen de er selektert til innen rimelig tid (1,5 timer) med bil/ambulansebil. Avgjørelse tas av jordmor/lege på fødeinstitusjonen. Helseforetakene i Helse Nord er ansvarlig for overnattingskapasitet og praktiske forhold rundt bestilling mv. slik at den fødende ikke må forskuttere hotelloppholdet. Dette løses blant annet ved hjelp av avtaler med hoteller, som fakturerer helseforetakene direkte.

SPØRSMÅL NR. 3029**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 3. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan skal regjeringen sikre at alle faktisk har tilgang til nødvendige helse- og omsorgstjenester, uavhengig av egen økonomi og hvor vi bor?

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget i vår behandlet Dokument 8:91 S (2024–2025) om lik rett til helsehjelp uavhengig av økonomi, påpekte Pasientfokus at slik systemet er i dag, begrenses

faktisk tilgangen til helsetjenestene for noen av økonomiske årsaker:

«Jeg har i mange år, også i de fire årene som folkevalgt her på Stortinget, erfart at Finnmark ikke har et likeverdig helsetilbud sammenlignet med andre deler av landet. Vi har gått fra et todelt helsetilbud til et tredelt helsevesen. I den første gruppen er dem som mottar offentlige helsetjenester. I den andre gruppen mottar man private helsetjenester for å slippe lange reiseveier eller lange sykmeldinger. Det er mulig fordi bedriftene eller de selv betaler for privat behandlingsforsikring for å komme seg raskest mulig tilbake i arbeid. Det er ikke ideelt, men jeg skjønner at folk velger en slik løsning. Så er det den tredje gruppen, og den vokser. Disse reiser kun til legevakt og sykehus når de er akutt syke. De har lang vei til sykehus, og har ikke økonomi til å betale for drivstoff. De har heller ikke økonomi til å betale hotellrom på over 3 000 kr per natt når de kun får dekket 711 kr. Disse utgiftene er ikke like over hele landet.»

(sitat fra debatten i Stortinget 15. mai: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2024-2025/refs-202425-05-15/?m=3>)

Dette handler blant annet om egenandeler, og at satsene for refusjon av reiser og overnatting er for lave, og om ikke møtt-gebyret som i mange tilfeller oppleves både som urimelig og som en økonomisk utfordring.

Selv om Stortinget har vedtatt et prøveprosjekt med bedre dekning av overnattingsutgifter for pasienter i Helse Nord, har pasienten andre utgifter når de er syke, og mange er minstepensjonister og bor i områder med lang vei til behandling. For kronisk syke kan egenandelene for behandling og medisiner bli vanskelige å håndtere. Gjennom sommeren har vi fått svært mange pasientbekymringer som underbygger dette. Det finnes eldre som sliter med store og noen ganger u håndterlige utgifter til helsetjenester, enten det er til reiser, hotell, egenandeler til hjelpemidler, medisiner eller tjenester i hjemmet. Bekymringene har kommet fra Tana, Nordkyn, Vardø, Kau-
tokeino, Magerøya... med flere steder.

Svar:

Å sikre likeverdig tilgang til helsetjenester over hele landet er en grunnleggende verdi som ligger til grunn for regjeringens helse- og omsorgspolitikk. Det er sentralt at innbyggerne skal motta likeverdige helsetjenester etter behov, uavhengig av deres økonomi, sosioøkonomiske status, kjønn, bosted og etnisitet. Finansieringsmodellen for sykehus bygger på dette.

Helsetjenester må tilpasses lokale forhold, som demografi, geografi og sykdomsforekomst. I Finnmark har vi bygd ut sykehustjenester godt ut over det befolkningsgrunnlaget alene skulle tilsi, og finansieringsmodellen tar høyde for at det er dyrere å drive sykehus i denne delen av landet enn ellers. Likevel har jeg forståelse for at både avstander og værforhold kan gjøre sykehustjenester vanskeligere tilgjengelig for noen. For å kompensere for store avstander, satser vi stort på luftambulanse og andre trans-

porttilbud, samt ordninger for å dekke pasienters utgifter til reise. I revidert statsbudsjett for 2025 besluttet Stortinget en forsøksordning som gjør at pasienter i Helse Nord skal få en større sats når de må overnatte på reisen.

Jeg er opptatt av å motvirke sosiale forskjeller i helse og at vi nettopp jobber mot en oppdelt helsetjeneste hvor de som har tilgang til helseforsikring får langt bedre tjenester enn andre. Hovedgrepet er etter min mening å sikre de offentlige helsetjenestene gode økonomiske rammer, en felles helsetjeneste med tilstrekkelig og kompetent personell som fornyer seg i takt med befolkningens behov.

Korte ventetider og effektive pasientforløp er en del av arbeidet med å sikre tilliten til de offentlige helsetjenestene og motvirke todeling. Det å holde egenandeler lave er også sentralt. Det gjelder også for blåreseptordningen, som sørger for at befolkningen får tilgang til nødvendige legemidler og medisinsk forbruksmateriell til en lav kostnad for den enkelte.

Jeg har også sendt på høring et forslag om å legge om beregningsmåten for blåresepter slik at ordningen i enda større grad skjermer mot høye egenandelsutgifter over kort tid. Jeg mener vi har gode og likeverdige helsetjenester i dag og en rekke ordninger som skal motvirke økonomiske og sosiale forskjeller. Samtidig kan vi alltid bli bedre, og regjeringen jobber med mange tiltak for nettopp å sikre mer likeverdig tilgang til helsetjenester for alle i hele landet vårt.

SPØRSMÅL NR. 3030**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 3. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

I Norge finnes en gruppe statsløse med lang botid, ureturnerbare uten oppholdstillatelse. Etter lovendring i 2010 er gruppen fratatt retten til å forsørge seg selv ved eget arbeid. En av disse er Ali Halmas fra Hadsel med 26 års botid i Norge. Han lever et liv i limbo. Fagutdannet rørlegger med en stilling han ikke får lov å arbeide i. Jeg er klar over at statsråden ikke kan gå inn på enkeltsaker. Så spørsmålet blir:

Vil statsråden ta initiativ for en engangsløsning, et amnesti for gruppen av ureturnerbare med lang botid?

BEGRUNNELSE:

Norske myndigheters praksis overfor statsløse uten lovlig opphold er kritisert av FNs menneskerettighetskomite og FNs høykommissær for flyktninger (UNCHR) for å være i strid med statsløsekonvensjonen av 1951 som Norge har ratifisert. Norsk Organisasjon for Asylsøkere, NOAS, beskriver Norges regelverk som mangelfullt og uegnet til å håndtere situasjonen for statsløse som verken har en oppholdstillatelse og heller ikke kan returnere til sitt opprinnelsesland. Mange som burde fått oppholdstillatelse falt utenfor kriteriene i amnestiet som Regjeringen Solberg innførte som en engangsløsning i 2019. Eksemplet med Ali Halmas viser tydelig at alderskriteriet som ble satt var diskriminerende og i motstrid til intensjonen med amnestiet. Selv med 20 års botid i Norge og sterk tilknytning til sitt lokalsamfunn Melbu kunne han ikke komme i posisjon til å bli vurdert. Fordi han var for ung ved ankomst til

Norge. Rødt mener det haster med en ny engangsløsning, et amnesti, for denne gruppen lengeværende asylsøkere uavhengig av alder, der de som har vært i Norge mer enn fem år, gis mulighet til å søke.

Svar:

Som representanten kjenner til, kan jeg ikke gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker, med mindre saken gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør saker og klager etter utlendingsloven, og jeg har tillit til at UDI og UNE foretar grundige vurderinger i hver enkelt sak.

Asylsøkere som får avslag på asylsøknaden i Norge har en selvstendig plikt til å forlate landet. For å opprettholde tilliten til asylinstituttet og sikre likebehandling mener jeg at det er viktig at lovlig fattede vedtak blir respektert. Det er derfor ikke ønskelig å innføre særregler for en bestemt gruppe personer uten oppholdstillatelse i Norge.

Det er også slik at de aller fleste kan reise tilbake til sine opprinnelsesland. Dersom det foreligger praktiske hindringer for retur som utlendingen ikke selv rår over, åpner utlendingsforskriften § 8-7 for at det likevel kan gis oppholdstillatelse i Norge. Det kan da ikke være tvil om asylsøkerens identitet og søkeren må ha bidratt til å muliggjøre retur. Det er UNE som avgjør om vilkårene for en slik tillatelse er oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 3031**Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 4. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Mener klima- og miljøministeren at det er forsvarlig saksbehandling at det skal ta tre måneder å få svar på en klage fra Miljødirektoratet på en avslått søknad om utslippstillatelse for en ny tremassefabrikk på Follum på Ringerike?

BEGRUNNELSE:

Billerud Viken sendte sitt purrebrev til Klima- og miljødepartementet 11. juli. For få dager siden fikk man svar om at Miljødirektoratet ser for seg å gi eventuelle kommenta-

rer til Billerud Vikens brev 10. oktober – altså tre måneder senere – og i god tid etter stortingsvalget.

Ministeren har i tidligere svar på spørsmål om samme sak henvist til at saken er omfattende. Det synes vanskelig å forstå, siden Billerud Viken etter at klagen ble sendt mot slutten av oktober 2024, bare har ettersendt oppdaterte miljøanalyser.

Fabrikken har vært planlagt i flere år og kan gi 70 arbeidsplasser. Investeringen kan bli på flere milliarder kroner, men treneres nå av sendretighet i både Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet.

Svar:

Jeg forstår at det er stort engasjement for etablering av den typen industriprosjekt som det Billerud Viken AS har søkt om tillatelse til. Samtidig er dette en stor og kompleks sak som krever grundig behandling. Miljødirektoratet oversendte klagesaken til Klima- og miljødepartementet 13. juni 2025, og departementet mottok ytterligere dokumentasjon fra Billerud Viken AS 11. juli 2025. Denne do-

kumentasjonen ble videresendt til Miljødirektoratet 16. juli 2025.

Den supplerende dokumentasjonen er omfattende og inkluderer en ny rapport fra COWI på 55 sider og en EU-rapport på ca. 244 sider. Billerud Vikens prosjekt kan ha store juridiske, miljømessige og samfunnsøkonomiske konsekvenser. Ny saksinformasjon må alltid vurderes nøye, og det tar tid å gjennomgå så omfattende materiale. Videre har selskapet lagt frem en rekke anførsler knyttet til Miljødirektoratets begrunnelse for avslaget. Vurdering, og kommentering av samtlige anførsler, samt innhenting av grundig vannfaglig dokumentasjon, er tidkrevende.

Representanten Wold skal ikke være i tvil om at jeg deler hans ønske om å legge til rette for fremtidsrettet og bærekraftig næringsvirksomhet. Både for samfunnet og for involverte bedrifter er det samtidig avgjørende at de tillatelser som blir gitt er i tråd med lovbestemte krav til utslipp. Jeg tror vi alle er tjent med at vi i behandlingen av denne og lignende saker sikrer tilstrekkelig grundighet i vurderingene, slik at vedtakene står seg juridisk.

SPØRSMÅL NR. 3032

Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 5. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan utenriksministeren bekrefte eller avkrefte om det har skjedd en endring i hvilke vurderinger som gjøres når det gjelder å innvilge eller avslå sikkerhetsklarering til personer med tilknytning til regimet i Iran?

BEGRUNNELSE:

Det er en kjent sak at det har vært veldig strenge kriterier for å gi sikkerhetsklarering til personer med tilknytning til regimet i Iran. Dersom vurderingen av det å innvilge eller avslå nevnte klarering er endret i den ene eller andre retning, er det interessant å høre utenriksministerens vurdering av dette.

Svar:

Jeg viser til ovennevnte spørsmål til utenriksministeren og som hører inn under justis- og beredskapsministerens ansvarsområde. Jeg vil innledningsvis understreke at alle avgjørelser om sikkerhetsklarering, også de som

omhandler tilknytning til Iran, fattes etter konkrete individuelle vurderinger i tråd med sikkerhetslovens krav. Jeg viser blant annet til tidligere statsråd Emilie Mehls svar 02.02.24 på skriftlig spørsmål nr. 1052 fra representant Per Willy Amundsen.

Klareringsmyndighetene benytter seg av de til enhver tid gjeldende trussel- og risikovurderinger fra blant annet Politiets sikkerhetstjeneste, Etterretningstjenesten og Nasjonal sikkerhetsmyndighet som grunnlag for sine vurderinger.

Klareringsmyndighetene kan i noen tilfeller gi klarering med vilkår der disse kan være tilstrekkelig risikoreduserende. Ved klarering av en person med utenlandsk statsborgerskap skal det vurderes særskilt om bruk av vilkår, som for eksempel stillingsklarering, kan være et risikoreduserende tiltak, jf. sikkerhetsloven §§ 8-6 og 8-7.

SPØRSMÅL NR. 3033**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Else Marie Rødby****Besvart 4. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Vil statsråden, som ansvarlig eier av Statkraft, umiddelbart gripe inn og stanse nedleggelsen av Silva Green Fuel på Tofte?

BEGRUNNELSE:

Silva Green Fuel ble etablert i 2015 som et samarbeid mellom Statkraft og Södra, og har i dag 24 ansatte. I 2017 startet prosjekteringen av et demonstrasjonsanlegg for HTL-teknologien (en metode for å lage fornybar råolje av trevirke og avfall), som stod ferdig i november 2021. Siden oppstarten har anlegget vært i drift i 1 700 timer og produsert om lag 130 000 liter bioråolje.

I oktober 2023 trakk Södra seg ut av samarbeidet. Jakten på en ny medeier eller investor har vist seg krevende. Flere selskaper – bare ett av dem norsk – har vurdert å gå inn, men ingen har så langt valgt å bli med på eiersiden.

Stortinget fattet i 2023 to vedtak om produksjon av bærekraftig drivstoff:

Vedtak 632:

Regjeringen bes legge frem en plan for hvordan Norge kan få en ledende posisjon i produksjon av bærekraftig drivstoff, slik at landet er godt posisjonert når EU innfører innblandingskrav.

Vedtak 633:

Regjeringen bes raskt legge frem en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge.

Ifølge Meld. St. 4 (2024–2025) har begge vedtak status:

«Vedtaket er under oppfølging. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Siden demonstrasjonsanlegget på Tofte stod ferdig i 2021, har teknologien blitt videreutviklet betydelig – i tråd med nasjonale og internasjonale mål for bærekraftig drivstoff. Dette er en teknologi som vil være etterspurt langt ut over Norges grenser. Det gjenstår om lag to år med testing og verifisering før den kan gi grunnlag for en investeringsbeslutning om et kommersielt anlegg.

Kompetansen og medarbeiderne som skal til for å lykkes finnes allerede hos Silva Green Fuel på Tofte, og det er investert nærmere 1,5 milliarder kroner i prosjektet siden 2017. Å legge ned nå vil være en historisk sløsing med både kapital, kompetanse og menneskelige ressurser, og vil i praksis gjøre det umulig å følge opp Stortingets egne vedtak om norsk produksjon av bærekraftig drivstoff.

Svar:

Statens eierskap i Statkraft forvaltes i henhold til selskapslovgivningen og rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt eierskap. Dette innebærer blant annet at det er styret og ledelsen i selskapet som har ansvaret for driften av selskapet, herunder for vurderingene knyttet til Silva Green Fuel.

Statkraft opplyser at selskapet i en årrekke har arbeidet med å utvikle teknologi for storskala produksjon av avansert biodrivstoff. Utviklingen ble gjennomført i samarbeid med det svenske selskapet Södra, og har også fått støtte fra Enova. Södra trakk seg ut i 2023.

Statkraft opplyser videre at arbeidet for å finne nye eiere for Silva Green Fuel har pågått siden 2024. Videre satsing på utvikling av avansert biodrivstoff er ikke lenger en del av Statkrafts strategi, som prioriterer vekst innenfor mer modne teknologier som vann-, vind- og solkraft, samt batterianlegg for lagring og stabilitet i kraftsystemet. Statkraft viser til at det er behov for ytterligere modning av teknologien før en ny eier kan ta en beslutning om å bygge et fullskala produksjonsanlegg. Etter at Södra trakk seg ut, har Statkraft forsøkt å finne nye eiere og parallelt redusert kostnadene og investeringene i Silva Green Fuel vesentlig.

Statkraft opplyser at det nå vurderes å avvikle aktiviteten i demonstrasjonsanlegget på Tofte. Parallelt arbeides det videre med å finne en løsning for videreføring av kunnskapen og erfaringene som er opparbeidet. En avvikling vil medføre redusert aktivitet og dermed behov for færre ansatte enn de 24 som i dag har sitt daglige virke i Silva Green Fuel.

Klima- og miljødepartementet har ansvar for å følge opp anmodningsvedtak nr. 632 og nr. 633, og rapporterer på fremdriften i budsjettet hvert år. Klima- og miljødepartementet viser til at siden vedtakene ble fattet i 2023, har regjeringen gjennomført flere endringer som er til fordel for norsk biodrivstoffproduksjon. Bevilgningene fra Enova og Bionova har økt, CO₂-avgiften har økt, omsetningskravene for biodrivstoff i hele transportsektoren har økt, og det er signalisert at omsetningskravene vil fortsette å øke i årene fremover.

Før sommeren vedtok regjeringen å øke omsetningskravene for veitrafikk, sjøfart, andre formål og luftfart til henholdsvis 20 prosent, 7 prosent, 11 prosent og 2 prosent fra januar 2026. Det skal samtidig innføres et delkrav til bruk av avansert biodrivstoff, som er basert på det mest bærekraftige råstoffet. Videre har regjering-

en signalisert at omsetningskravene for veitrafikk, sjøfart og andre formål vil fortsette å øke i årene fremover, og til henholdsvis 33 prosent, 18 prosent og 28 prosent i 2030.

Delkravet til avansert biodrivstoff omfatter de råstoffene som flere av biodrivstoffprosjektene i Norge planlegger å bruke som råstoff i produksjonen.

SPØRSMÅL NR. 3034

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud

Besvart 2. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan vi be statsråden rette opp i uklarheten som er skapt rundt innføringen av ny søknadsordning for dekning av reelle pensjonskostnader for private barnehager?

BEGRUNNELSE:

Jeg mener det må gå tydelig frem at søknadsordningen for pensjon gjelder fra 1. januar 2026, med tilbakevirkende kraft, selv om den eventuelt først implementeres fra 1. august 2026. Jeg ber derfor statsråden bekrefte dette, for å bidra til ro og forutsigbarhet i sektoren.

Svar:

I forslaget til ny forskrift om tilskudd til private barnehager som ble sendt på høring før sommeren har regjeringen foreslått å innføre en ny søknadsordning for barnehager som ikke får dekket sine pensjonsutgifter etter hovedregelen om pensjonstilskudd. I høringen har vi varslet at vi tar sikte på ny søknadsordning skal gjelde fra tilskuddsåret 2026, jf. flertallets merknader i Innst. 510 L (2024-2025). Dagens forskriftshjemmel i barnehageloven § 19 gir hjemmel for å kunne fastsette den nye søknadsordningen og særregelen i dagens forskrift, før den nye finansieringsforskriften trer i kraft. Dermed vil den nye søknadsordningen kunne innføres fra 1. januar 2026.

SPØRSMÅL NR. 3035

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 4. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helse- og omsorgsministeren ta initiativ til en utredning av en ny luftambulansebase i Mosjøen for å styrke den akuttmedisinske beredskapen på Helgeland, uten at dette går på bekostning av eksisterende beredskap i Brønnøysund?

BEGRUNNELSE:

Tilgang til akuttmedisinske tjenester er avgjørende for å sikre befolkningen et likeverdig helsetilbud uavhengig av bosted. Helgeland er den regionen i Norge med lengst

avstand til nærmeste universitetssykehus, og risikoen for forsinket behandling er derfor større enn mange andre steder i landet. Rapporten «Fra virksomhetsdata til informasjon» viser at operasjonsområdet til dagens ambulansehelikopter i Brønnøysund har den høyeste kanselleringsraten på grunn av vær i hele landet, særlig til indre Helgeland. I tillegg er avstand og topografi medvirkende årsaker til at store deler av befolkningen får en svakere akuttberedskap enn kystområdene.

Indre Helgeland har en befolkning på 46 639 innbyggere (SSB, 2023). Til sammenligning har ambulansehelikopterbasen i Kirkenes et operasjonsområde med 25

110 innbyggere, og basen i Tromsø dekker om lag 50 000 personer utenfor nærområdet til UNN. Det tilsier at et helikopter i Mosjøen vil ha et solid befolkningsgrunnlag. En base i Mosjøen vil kunne nå majoriteten av befolkningen på indre Helgeland med helikopter på 15–30 minutter under normale forhold. Når vær gjør flyging vanskelig, kan legebil fra samme base nå store deler av området på 40–60 minutter.

En slik plassering vil styrke robustheten når helikopteret i Brønnøysund er utilgjengelig, og samtidig kompensere for nedleggelsen av akuttfunksjoner ved Helgelandssykehuset i Mosjøen. Det er også påpekt at Helgelandssykehuset og Helse Nord kan redusere pasientlekkasje til Helse Midt, noe som vil styrke økonomien i regionen.

På denne bakgrunn er det grunn til å få frem en grundigere vurdering av en eventuell ny luftambulansbase i Mosjøen som et viktig supplement til dagens beredskap i Brønnøysund, og som et tiltak for å sikre befolkningen på Helgeland et likeverdig og forsvarlig akuttmedisinsk tilbud.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. Helse Nord RHF opplyser at det i dag er 80 ambulansestasjoner, hvorav 14 lokalisert på Helgeland med 16 ambulanserbiler og tre ambulansebåter. Fra medio september 2025 styrkes Helgelandssykehuset HF med to ekstra bilambulanse i Mosjøen – én døgnbemannet og én dagambulans. Dette gir økt beredskap og bedre tilgjengelighet for befolkningen i området. Bil- og båtambulansetjenesten er den primære delen av de prehospitale tjenestene.

Luftambulansetjenesten HF har et overordnet operativt ansvar for drift av all luftambulans i Norge. Luftambulansetjenesten består av 14 helikoptre plassert på 13 baser, og ti fly plassert på syv baser. I tillegg benyttes redningshelikoptre fra syv baser til ambulansoppdrag, etter gitte retningslinjer fra hovedredningssentralen. Luftambulansetjenesten er en nasjonal ressurs hvor regional og nasjonal koordinering skjer i samarbeid med medisinsk koordinerende sentraler:

- Flykoordineringssentralen i Tromsø utfører operativ kontroll for alle ambulansflyoperasjoner, koordinert med tre medisinsk koordinerende punkter i Tromsø, Ålesund og Oslo.
- Ambulansehelikopterene koordineres av fire AMK-LA-sentraler, én i hver region. AMK vurderer behovet i henhold til gitte kriterier, og varsler aktuell luftambulansbase gjennom dennes AMK-LA. Når oppdraget haster, skal AMK-LA som hovedregel benytte den best egnede/nærmeste tilgjengelige luftambulanseressursen, selv om denne ikke er den primære ressurs i angjeldende område. Alle de fire ambulans-

helikoptre i Helse Nord koordineres fra AMK-LA sentralen i Tromsø.

Helse Nord RHF vurderer at kapasiteten i de prehospitalene tjenestene er robust både for bakketransport og luftambulans. Det er høy tilgjengelighet og forholdsvis lav utnyttelsesgrad på fartøy stasjonert i Brønnøysund i dag. Investeringskostnader til en eventuell ny base på Helgeland antas å være i størrelsesorden 200 mill. kroner og tilhørende driftskostnader på om lag 70–80 mill. kroner per år. Helse Nord RHF vurderer at det er større behov for prioritering av andre deler av tjenesten.

Jeg viser ellers til Meld. St. 23 Fornye, forsterke, forbedre. Framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Regjeringens mål er at innbyggere med akutt sykdom og skade får rask og trygg helsehjelp i hele landet. Det viktigste tiltaket for gode akuttmedisinske tjenester er å få til et godt samarbeid og planlegging mellom helseforetak og kommuner. Det gir bedre tjenester, er bra for pasientene og god bruk av ressursene. Helseforetakene har derfor fått i oppdrag å gjennomgå og planlegge de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus i samarbeid med kommunene med mål om å styrke den lokale akuttberedskapen ut fra lokale behov. Helsefellesskapene er arenaen for å videreutvikle samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 3036**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 2. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for nødvendige endringer slik at det engelskspråklige tilbudet ved MIC i Osloskolen kan bli en permanent ordning?

BEGRUNNELSE:

MIC (Manglerud International classes) er en engelskspråklig IB skole som dekker hele grunnskoleløpet. I Osloskolen er dette et gratis engelskspråklig grunnskoletilbud etter internasjonal læreplan på Manglerud skole, etablert i 2016 som et kommunalt forsøksprosjekt. Forsøket har blitt forlenget to år av gangen frem til 2026. Men er avhengig av en endring i opplæringsloven for å bli et permanent tilbud.

Svar:

I forbindelse med Stortingets behandling av forslaget til ny opplæringslov våren 2023, ba Stortinget i anmod-

ningsvedtak 735 om at regjeringen vurderer å åpne for muligheten til å tilby International Baccalaureate (IB) både i grunnskolen og videregående skole. Stortinget ba i vedtaket om at regjeringen kommer tilbake til Stortinget på egnet måte.

Vi jobber nå med oppfølgingen av anmodningsvedtaket. Jeg mener det er viktig å gjøre en grundig vurdering av spørsmålet om regelverket bør åpne for at offentlige grunnskoler skal kunne tilby opplæring på annet opplæringsspråk og etter andre læreplaner. I den forbindelse gjør jeg oppmerksom på at dette ikke bare handler om en eventuell permanent godkjenning av konkrete tilbud i Oslo kommune basert på det pågående forsøket, men at en eventuell regelendring vil gjelde for hele landet. Jeg har derfor sørget for at vi i utredningen har hatt dialog med ulike deler av sektor, med innspillsmøter og skriftlig dialog.

Regjeringen vil, som Stortinget ba om i sitt vedtak, komme tilbake til Stortinget på egnet måte når utredningen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 3037**Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 3. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Er det gitt et konkret oppdrag til Forsvaret og forsvarssjefen med å utarbeide nye fagmilitære råd knyttet til den inneværende langtidsplanen for forsvarssektoren, og hva er i så fall bakgrunnen for det og tidsfristene som er satt?

Svar:

Som beskrevet i Meld. St. 33 (2024–2025) mener regjeringen at hovedprioritetene i langtidsplanen (LTP) bør ligge fast, men at det er behov for endringer for å nå ambisjonene og målene planen setter for norsk forsvarsevne.

Det er et pågående arbeid i departementet med å analysere rammebetingelser og utvikle handlingsalternativer for den videre utviklingen av LTP. Forsvarssjefen gir

som fagmilitær rådgiver viktige innspill til det pågående arbeidet. Departementet mottar fortløpende vurderinger og anbefalinger fra forsvarssjefen gjennom etatsstyringen, som vil være sentrale inngangsverdier for arbeidet med å videreutvikle planen.

Det er ikke gitt et konkret oppdrag til Forsvaret og forsvarssjefen om å utarbeide et nytt helhetlig og selvstendig fagmilitært råd tilsvarende Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) 2023 knyttet til den inneværende langtidsplanen for forsvarssektoren.

Det vil i det videre arbeidet kunne bli aktuelt å be om særskilte vurderinger fra Forsvaret og forsvarssjefen knyttet til spesifikke saker og tema av relevans for videreutviklingen av LTP.

Regjeringen vil som varslet i Meld. St. 33 (2024–2025) ha tett dialog med Stortinget om videreutviklingen

av LTP og vil ta initiativ til en prosess med Stortinget så snart det har samlet seg etter årets stortingsvalg.

SPØRSMÅL NR. 3038

Innlevert 27. august 2025 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 5. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

I forbindelse med den såkalte «tillitsreformen» F24 (styringsskiftet/sectorreformen) har det blitt flyttet roller og ansvar mellom Forsvarsdepartementet og Forsvaret, og mellom Forsvaret og de øvrige etatene i forsvarssektoren.

Hvor mye er brukt på konsulenttjenester i forbindelse med planlegging og gjennomføring av denne styringsreformen, og hvordan fordeler kostnadene seg på Forsvarsdepartementet og hver av etatene i forsvarssektoren?

Svar:

Endringene i reformprogrammet omfatter alle forsvarsektorens virksomheter, inkludert Forsvarsdepartementet. Det gjennomføres grunnleggende forbedringer i planlegging, styring og gjennomføring innenfor de fleste av sektorens ansvarsområder. Endringene gjennomføres parallelt med en historisk høy vekst i oppgaver og bevilgninger, og er en forutsetning for å kunne gjennomføre forsvarsløftet i tråd med Stortingets vedtak. Reformen legger til rette for raskere beslutningsprosesser, høyere gjennomføringstempo og økt effektivitet i gjennomføringen av langtidsplanen. Så langt omfatter endringene målfastsettelse, planlegging, ansvarsfordeling og finansieringslinjer knyttet til:

- Driftsanskaffelser, inkludert forvaltning av rammeavtaler
- Materiellvedlikehold, forvaltning og utvikling
- IKT
- Investeringer
- HR
- Operasjoner
- Forvaltningsmodell for eiendom, bygg og anlegg
- FoU
- Budsjett- og kapitalallokering
- Nato-finansierte investeringer

I tillegg til endringer på de konkrete områdene gjennomfører sektoren ytterligere tiltak under seks overskrifter:

- Utvikling av tydeligere mål for operativ evne og strukturutvikling
- Integrert planlegging mellom etatene
- Kontinuerlig langtidsplanlegging
- Tydelig oppgave- og ansvarsfordeling
- Økt delegering til etatene
- Forenkling av regelverk og retningslinjer

I løsningsutviklingen har det vært avgjørende å innhente perspektiver, erfaringer og dokumentert god praksis fra andre sektorer og land. Det gjelder både substans knyttet til de enkelte fagområdene og hvordan gode prosesser best bør utformes. Dette har vært utgangspunktet for sektorens anvendelse av ekstern konsulentbistand.

For å besvare spørsmålet om konsulentbruk har departementet innhentet informasjon fra egen organisasjon og etatene i sektoren. Det pågår en betydelig virksomhetsutvikling og omorganisering både for å implementere endringene i sectorreformen og som en del en generell tilpasning og effektivisering av virksomhetene. Så langt har om lag 2000 medarbeidere endret arbeidssted eller oppgaver. Det er vanskelig å avgrense hvilke konsulentressurser som er en direkte effekt av sektorendringene og midler som ev brukes i virksomhetenes generelle organisasjonsutvikling. Fremskaffelsen av tall fra den enkelte virksomhet er derfor gjort med en viss skjønnsmessig vurdering.

- Fra starten av endringsprogrammet i 2023 og frem til i dag har Forsvarsdepartementet benyttet 21 mill. kroner over departementets budsjett. Utover departementets eget arbeid ble midlene også benyttet til prosessbistand i etatene. Forsvarsdepartementet bruker pt. ikke konsulentbistand i reformarbeidet.
- Forsvaret oppgir å ha benyttet henholdsvis omlag 23 mill. kroner og 22 mill. kroner i 2024 og 2025. Staten opplyser at bruken av konsulentbistand til F24 nå er avsluttet for 2025.

- Forsvarsmateriell har meldt inn å ha anvendt henholdsvis 12,5 mill. kroner, 38 mill. kroner og 4,5 mill. kroner til konsulentbistand for de tre årene 2023, 2024 og 2025. Summen omfatter i tillegg til konkrete tiltak

i sektorreformen midler til Forsvarsmateriells interne organisasjonsomstillingsprogram.

- Forsvarsbygg og Forsvarets Forskningsinstitutt opplyser om at etatene ikke har benyttet midler til konsulentbistand i forbindelse med F24.

SPØRSMÅL NR. 3039

Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 4. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil regjeringen ta initiativ til å se nærmere på hvordan norske bilimportører kan donere førproduksjonsbiler til videregående skoler og opplæringskontor uten at det medfører avgiftsmessige kostnader for importørene?

BEGRUNNELSE:

Gjennom oppslag i media er det gjort kjent at en importør i det norske markedet ønsker å donere minst 20 førproduksjonsbiler til videregående skoler og opplæringskontor. Bilene er såkalte testbiler som ikke kan registreres eller omsettes i markedet, og som i realiteten har en markedsverdi lik null.

Importøren har fått beskjed fra Tolletaten om at tollverdien skal beregnes på ordinær måte, og at det ikke finnes unntak for førproduksjonsbiler som gjør at man kan behandle disse avgiftsmessig annerledes selv om varen ikke har noen verdi, og selv om import er planlagt utelukkende med mål om å donere kjøretøyene til skoler og opplæringskontor fremfor at bilene blir konfiskert av fabrikk i Tyskland. Tolletatens svar innebærer at donasjonen står i fare ettersom importøren risikerer en stor avgiftsmessig kostnad i forbindelse med import av førproduksjonsbilene. Manglende donasjon vil være til stor samfunnsmessig ulempe sett i lys av bilenes nytte i opplæring av fremtidens teknikere og mekanikere.

Svar:

Alle varer som innføres til Norge, må deklarerer og tollbehandles. I den forbindelse må importøren oppgi verdien på varen (tollverdi). Tollverdien benyttes som grunnlag for å beregne tollavgift, merverdiavgift, og andre verdibaserte avgifter som påløper ved innførsel. Tollverdien benyttes også i kontrolløyemed og til statistikkformål, herunder føringen av handelsstatistikken. Tollverdi må oppgis uav-

hengig av om det påløper tollavgift eller andre avgifter, og kan ikke unnlates under henvisning til at varen er en gave. Jeg antar at det er dette det siktes til når tolletaten viser til at tollverdien skal beregnes på ordinær måte.

Tollverdien skal som hovedregel tilsvare transaksjonsverdien, altså prisen som faktisk er betalt eller skal betales for varen ved salg for eksport til Norge. Kostnader for frakt og forsikring fram til grensen legges til dersom dette ikke er inkludert. Dersom transaksjonsverdien ikke kan brukes, er det oppstilt alternative beregningsmåter. Poenget med de alternative fastsettelsesmetodene er å komme frem til prisen den aktuelle varen ville hatt ved et salg for eksport mellom to uavhengige parter. For varer uten økonomisk verdi vil tollverdien begrenses til frakt- og eventuelt forsikringskostnadene.

For avgiftspliktige virksomheter har innførselsmerverdiavgiften liten betydning siden denne kan fradragføres på linje med annen inngående merverdiavgift.

Merverdiavgiften er en generell avgift på forbruk som har som formål å skaffe staten inntekter. Plikten til å beregne merverdiavgift gjelder både ved omsetning, innførsel og når varer tas ut av virksomheten. Slike uttak kan for eksempel være til innehaverens private bruk, til gaveformål eller til et veldedig formål.

Merverdiavgiftsplikten ved uttak sikrer at forbruket avgiftslegges også når varene gis bort istedenfor å bli omsatt. Merverdiavgiftsplikten ved uttak har også en viktig kontrollfunksjon, ved at den gjør det vanskelig å bortforklare svart omsetning med at varene er gitt bort.

Begrunnelsen for merverdiavgiftsplikten ved uttak tilsier at det bør være færrest mulig fritak fra denne plikten. Generelt er det mer målrettet å gi støtte til politisk prioriterte formål gjennom støtteordninger på budsjettets utgiftsside, enn gjennom særordninger i merverdiavgiftssystemet. Det er likevel innført et begrenset fritak for merverdiavgift for næringsmidler (mat og drikke) som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig

grunnlag. Bakgrunnen for dette er særlig et ønske om å redusere matsvinn.

For andre varer har det blitt lagt avgjørende vekt på å sikre en generell beskatning av forbruk, samt hensynet til å unngå at næringsdrivende foretar uønskede tilpasninger. Støtte i form av generelt fritak for gaver til undervisningsformål, eller til opplæring av teknikere og mekanikere, bør derfor skje gjennom andre tiltak enn gjennom særordninger i merverdiavgiftssystemet.

Etter det jeg har fått opplyst er de aktuelle bilene elektriske. Elektriske personbiler er fritatt for merverdiavgift for prisen opp til 500 000 kroner. Dersom tollverdien/

omsetningsverdien er lavere enn dette vil det ikke påløpe merverdiavgift ved innførsel og det vil heller ikke foreligge plikt til å beregne merverdiavgift ved uttak. Fritaket forutsetter at kjøretøyet kan registreres som personkjøretøy, men det er ikke noe krav at kjøretøyet faktisk registreres i kjøretøyregisteret.

Etter det jeg forstår doneres bilene under den forutsetning at de ikke skal registreres eller benyttes i Norge, og at de heller ikke kan selges som deler. Jeg kan ikke utale meg om hvilken verdi de aktuelle kjøretøyene kan ha, men antar at denne neppe overstiger 500 000 kroner.

SPØRSMÅL NR. 3040

Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 5. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden forklare hvorfor Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge sine studentboliger i Bø i Midt-Telemark ikke får strømstøtte, mens alle deres studentboliger i Buskerud og Vestfold får strømstøtte, og hvilke grep vil statsråden ta for å sikre strømstøtte til alle studentboliger i Telemark, inkludert campus Bø, på lik linje med alle studentboligene til samskipnaden i Buskerud og Vestfold?

Svar:

Nettselskapene er ansvarlige for å registrere sine kunder i riktig sluttbrukergruppe, og dermed avgjøre om kunden skal motta strømstønad. Det er forbruket bak målepunktet som har betydning for hvilken sluttbrukergruppe kunden skal registreres som. Dersom det er flere typer forbruk bak kundens målepunkt, skal det dominerende forbruket avgjøre hvilken sluttbrukergruppe som skal benyttes.

Etter strømstøndsloven § 4 første ledd har nettkunde med egen strømmåler og som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos nettselskapet, rett til strømstønad. Med rettmessig registrert som husholdningskunde menes at hoveddelen av forbruket bak strømmåleren går til husholdningsformål. Da vil kunden ha rett til strømstønad for de første 5 000 kWh per strømmåler per måned, jf. strømstøndsloven § 5 femte ledd.

Etter midlertidig forskrift om strømstønad § 4 første ledd har boligselskap hvor strømforbruk for hush-

oldninger måles og avregnes i et felles målepunkt, rett til strømstønad. For å ha rett til stønad må kunden være organisert som et boligselskap. Begrepet er definert i forskriftens § 3 første avsnitt som «eierseksjonssameier, borettslag, boligaksjeselskaper og ikke-seksjonerte boligsameier».

Dersom studentboligene er organisert som boligselskap, har de rett på strømstønad for inntil 5 000 kWh per måned, multiplisert med antall boenheter. Dersom studentboligene er registrert med husholdningsforbruk, og ikke er organisert som et boligselskap, har de rett på strømstønad for inntil 5 000 kWh per måned. Ved uenighet om rett til strømstønad, kan saken bringes inn for Reguleringsmyndigheten for energi (RME).

SPØRSMÅL NR. 3041**Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 4. september 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil energiministeren gå i gang med for å stryke markedet for frittstående energientreprenører?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Fornybar Norge viser at norske frittstående energientreprenører opplever nedgang i markedet for bygging, drift og vedlikehold av strømnnett. Frittstående energientreprenørene har lokal tilstedeværelse i alle fylker, fra Søgne i sør til Mehamn i nord, og er en viktig faktor i beredskapen for vår viktigste kritiske infrastruktur.

Svar:

Nettselskap er pålagt et omfattende ansvar for å sørge for at strømnettet i Norge er sikkert, pålitelig og i driftsmessig forsvarlig stand til enhver tid. Dette innebærer både

planlegging og investering i ny infrastruktur, løpende vedlikehold av eksisterende anlegg og tilstrekkelig beredskap for å håndtere uforutsette hendelser som kan true forsyningssikkerheten. Utover enkelte spesifikke krav til egenbemanning og et generelt krav om at nettselskapene skal ha tilgang til kompetent personell innenfor flere ulike områder, stilles det ikke krav til hvordan nettselskapene organiserer sine innkjøp eller hvilke entreprenører de velger å benytte.

Som eier av Statnett er jeg opptatt av at det jobbes for å både øke og sikre kompetansen blant norske entreprenører innen bygging, vedlikehold og reparasjon av transmisjonsnettet. Dette er derfor et tema jeg har vektlagt i eierdialogen med Statnett. Det er likevel Statnetts styre som har ansvaret for forvaltningen av foretaket, herunder anskaffelser. Det er opp til Statnett å avgjøre hvilke kvalifikasjonskriterier som skal ligge til grunn i anbudprosesser, i tråd med relevant regelverk.

SPØRSMÅL NR. 3042**Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 4. september 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Når vil statsråden gjennomføre stortingets vedtak 862 (2024-2025) om å innlemme Svalbard i støtteordninger for film- og tv-produksjon?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet i juni d.å. Dokument 8:154 S (2024-2025), Innst. 383 S (2024-2025) Representantforslag om å innlemme Svalbard i Norsk filminstitutts forskrifter. Et flertall i stortinget vedtok:

«Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstitutts relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.»

Norsk filminstitutt har allerede mottatt søknad om støtte til utenlandsk filmproduksjon på Svalbard. Det vil bety mye for slike produksjoner, næringslivet på Svalbard og norske leverandører av varer og tjenester til produksjonene at stortingets vedtak gjennomføres.

Svar:

Anmodningsvedtak nr. 862 ble fattet av Stortinget 3. juni 2025. Vedtaket lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstitutts relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.»

Vedtaket er oversendt Kultur- og likestillingsdepartementet og vil bli fulgt opp i samsvar med prosedyrene

som statsministerens kontor har fastsatt for behandling av anmodningsvedtak.

Det følger av disse prosedyrene at Stortinget skal få en klar tilbakemelding om regjeringens oppfølging av

anmodningsvedtaket, slik at fagkomiteene kan vurdere om regjeringens oppfølging av vedtaket er tilfredsstillende. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte om hvordan anmodningsvedtaket vil bli fulgt opp.

SPØRSMÅL NR. 3043

Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 5. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hvorfor har ikke regjeringen bestemt seg for å gi noen kompensasjon til fiskerne som nå mister retten til å fiske i store deler av Oslofjorden, og kan statsministeren sette en dato for når regjeringen skal ha konkludert med om fiskerne skal bli kompensert, eller om de skal stå på bar bakke?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har innført forbud mot fiske i hele indre Oslofjord, og store deler av ytre Oslofjord. Mange yrkesfiskere mister sitt næringsgrunnlag. Fiskerne må ta støytten når regjeringen skal "redde Oslofjorden", til tross for at fiskerne ikke har skylden for forurensingen. Det kan være nødvendig å begrense fisket, men regjeringens politikk her følger ikke prinsippet om at "forurensar betaler".

I starten av måneden avviste fiskeriministeren til Fiskeribladet at regjeringen har noen plan for kompensasjon for fiskerne, som får forbud mot å utøve yrket sitt i store områder. På NRKs direktesending fra Trondheim onsdag 27. august gjentok statsministeren at regjeringen ikke har noen form for kompensasjon klar, og sier at "det må vi snakke om". Rødt har tatt til orde for at prinsippene om erstatning vi har sett når skogområder vernes fra skogbruk, når pelsdyroppdrett forbys eller andre inngripende tiltak iverksettes, også bør gjelde her. Vi forventer at regjeringen raskt kommer på banen med løfter om kompensasjon. Om fire måneder nektes disse fiskerne å fiske i sine tradisjonelle områder, og risikerer å miste levebrødet sitt.

Svar:

For det første vil jeg si at jeg har stor forståelse for at fiskeritiltakene som nå skal innføres er inngripende, og medfører stor usikkerhet for den lokale fiskerinæringen. Situasjonen i Oslofjorden medfører et behov for krafttak på tvers av sektorene dersom vi skal klare å bedre tilstanden

i fjorden, og regjeringen jobber aktivt med tiltak i alle sektorene med størst påvirkning på fjorden, herunder også fiskeri.

Tiltakspakken som innføres for fiskeriene, har tatt utgangspunkt i at det skal være mulig å videreføre bærekraftige fiskerier, herunder rekefiske, i Oslofjorden. Det er store områder som stenges, men det er også store områder som forblir åpne. Det vil variere fra fartøy til fartøy i hvilken grad de vil klare å tilpasse seg og flytte aktivitet som i dag foregår i de kommende nullfiskeområdene, til områder som forblir åpne. Vi har gjort flere justeringer i tiltakene på bakgrunn av høringsinnspillene vi har mottatt, for å legge til rette for at flest mulig skal ha tilgang til viktige fangstområder og skal kunne fortsette driften.

Det er staten som forvalter våre felles marine ressurser, og det er fiskeriforvaltningens ansvar å sikre samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av disse ressursene. Fiskeriressursene er dynamiske. Bestandene utvikler seg i størrelse og sammensetning, og flytter seg til dels over større områder. Forvaltningen må derfor også være dynamisk. Det er ikke uvanlig at fiskeriforvaltningen gjennomfører tiltak som begrenser fiskeriaktørenes tilgang til viktige felt, eller som setter høyere krav til gjennomføringen av fisket. Behovet for tiltak og restriksjoner styres av tilstanden i bestander og økosystemer.

Nullfiskeområdene i Oslofjorden skiller seg ut ved at det er store områder som stenges for alt fiske, og at de innføres med en varighet på 10 år. Dette henger sammen med den dramatiske utviklingen vi har sett i økosystemet i Oslofjorden. De kommende ti årene med nullfiskeområder gir ikke grunnlag for den samme næringen som vi har i dag.

Jeg vet at fiskerinæringen er tilpasningsdyktig og har et stort potensial for innovasjon og omstilling. Jeg ønsker tett dialog med næringen fremover for å se på hva annet vi kan gjøre for å legge til rette for at den tradisjonelle fiskerinæringen skal bestå, og for å bygge opp under nytenkning og omstilling i næringen.

Vi har tidligere sagt at vi vil vurdere omstilling-smidler for dem som rammes av tiltakene, og vi vil fremover ha en nærmere dialog med næringen om dette.

SPØRSMÅL NR. 3044

Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 5. september 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvor langt har man kommet i opprydningen etter Norsk Tipping-skandalene, og når vil rapportene fra arbeidet bli offentliggjort?

BEGRUNNELSE:

Norsk Tipping har det siste året gjort flere kritiske feil, noe som har gått ut over tilliten til den norske spillmodellen, og som er bakgrunnen for en rekke spørsmål stilt til statsråden om hva regjeringen har tenkt til å foreta seg for å rydde opp. I sitt svar til meg datert 05.05.2025 opplyser statsråden om at hun har hatt samtaler med ledelsen i Norsk Tipping, og at det er igangsatt en ekstern gjennomgang av hendelsene. Dette er et godt initiativ, siden det er, som statsråden påpeker i sitt svar til meg, «avgjørende for publikums tillit til Norsk Tipping, og dermed til hele enerettsmodellen, at selskapets tekniske systemer fungerer som de skal».

I etterkant av mitt spørsmål, og etter igangsettelsen av en ekstern granskning, har NT gjort flere alvorlige feil, og selv avdekket flere som strekker seg flere år tilbake i tid. Blant annet sendte de beskjed til tusenvis av nordmenn om at de hadde vunnet betydelige beløp, noe som i etterkant viste seg å være feil. Det kan derfor virke som om NT ikke har tatt kritikken, beskjeder fra statsråden eller resultatene av interne vurderinger til følge.

Dette gjør at den eksterne granskningen kan vise seg å være svært viktig, da den vil kunne legge grunnlaget for at NT, og med det enerettsmodellen, igjen kan nyte en viss tillit. At den er grundig og etterrettelig er en forutsetning, men at den fortløpende fører til rask endring i Norsk Tippings systemer og internkultur er minst like viktig. Derfor er det ønskelig at statsråden rapporterer om hvor langt man har kommet i arbeidet, og hvilke vurderinger som er gjort med tanke på erstatningsplikt, systemendring og rutiner. Særlig er erstatningsplikt et viktig punkt, gitt at man tidligere har gitt erstatning for feil gjort av NT, selv ved vesentlig mindre overtredelser enn hva som ble

gjort i forbindelse med trekningsfeilene i Eurojackpot og Lotto, der spillerne i realiteten betalte for et produkt de aldri fikk. Dette er for øvrig en problemstilling jeg har tatt opp med statsråden i tidligere skriftlige spørsmål som hun enda ikke har gitt en avklaring på.

Samtidig er det et grunnleggende premiss for å gjenopprette tilliten at denne prosessen er åpen, noe man også bør kunne forvente om en prosess som blir gjort hos en statlig monopolaktør.

Svar:

Jeg har forståelse for at det er ønskelig med informasjon om arbeidet, og hvordan selskapet skal sikre at slike hendelser ikke skjer igjen. Som jeg tidligere har påpekt, har departementet hatt tett dialog med Norsk Tippings ledelse i forbindelse med de ulike feilene som har oppstått det siste året. Jeg er blant annet informert om at Norsk Tipping er i gang med en stor opprydningsprosess der en del av arbeidet er at de har opprettet en egen kvalitetsgruppe ledet av ekstern leder, som skal avdekke feil og sårbarheter i sine produkter og tjenester. I enhver gjennomgang som denne vil de interne undersøkelsene kunne avdekke nye feil, og Norsk Tipping har kommunisert at de skal være åpne om det de finner. Dette arbeidet er likevel viktig og helt nødvendig for å sikre god kvalitet hos selskapet fremover.

I tillegg til arbeidet i kvalitetsgruppa, har selskapet bestilt to rapporter, som skal rapportere sine funn og vurderinger direkte til styret:

- En ekstern gjennomgang av PWC av kvaliteten i forretningskritiske prosesser for lotterispill med fokus på anbefalinger om forbedring. Endelig rapport foreligger i løpet av september.
- En ekstern rotårsaksanalyse av KPMG knyttet til hendelsene, der styret er oppdragsgiver. Endelig rapport foreligger i løpet av oktober.

Feilene som er avdekket det siste året er alvorlige og beklagelige. Jeg opplever at Norsk Tipping jobber godt

og systematisk med å rydde opp. Departementet har god dialog med selskapet og holdes informert om arbeidet for å forbedre rutiner, prosesser og produkter.

Når det kommer til eventuell erstatningsplikt og kompensasjon, har jeg svart representanten tidligere at

dette gjelder selskapets forretningsmessige drift, og er noe som selskapet selv må svare på. Jeg vet at Norsk Tipping jobber med å avklare disse spørsmålene.

SPØRSMÅL NR. 3045

Innlevert 28. august 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 4. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Dersom Norge innfører Direktiv (EU) 2024/1711, vil EU ved en strømpriskrise kunne pålegge Norge å tilsidesette eller avvikle Norgespris og strømstøtteordningen i sin nåværende form?

BEGRUNNELSE:

EUs oppdaterte strømmarkedsdesignsforordning fra 2024 inneholder bestemmelser som påvirker medlemslands mulighet til å innføre eller opprettholde støtteordninger for husholdninger og små og mellomstore bedrifter som forbruker strøm, jf. Fortalen para. 28 og ny artikkel 66a.

Der legges det opp til at medlemslandene kun kan gi støtteordninger for husholdninger opp til 80 % av medianforbruk når Kommisjonen og Rådet erklærer en strømpriskrise. Ettersom både Norgespris og strømstøtteordninga dekker opp til 5 000 kWh månedlig og gjennomsnittlig årlig forbruk i Norge er 15 700 kWh, kan vi risikere at dagens strømstøtteordning og Norgespris vil være i strid med denne artikkelen om forordningen var innført i Norge og det på nytt ble svært høye strømpriser i Norge. Storting og regjering vil i så fall være underlagt EU-reglene, og norske forbrukere vil være prisgitt at Kommisjonen og Rådet ikke erklærer strømpriskrise. Dermed vil hele formålet med ordningene, å sikre norske strømkunder forutsigbarhet, bortfalle – og det i en situasjon der man har aller størst behov for ordningene, nemlig når strømprisene er svært høye.

Arbeiderpartiregjeringen har sagt at de arbeider med forberedelse av gjennomføring av alt EØS-relevant regelverk, og at det ikke er aktuelt å bruke reservasjonsretten. Høyre, Venstre og MDG har tatt til orde for at Norge skal innføre alt av strømregelverk som har kommet fra EU så raskt som mulig. Det er derfor viktig at velgere er kjent med at strømstøtteordninga og Norgespris kan bortfalle

ved en strømpriskrise dersom EUs oppdaterte strømmarkedsdesignsforordning innføres i Norge.

Svar:

Norgespris og strømstøttsordningen er vedtatt og skal gjelde frem til 31. desember 2029. Ordningene skal gi norske husholdninger trygghet og forutsigbarhet i en tid med ustabile og tidvis svært høye strømpriser.

Direktiv (EU) 2024/1711 (elmarkedsdirektivet) er en del av EUs markedsdesignregelverk for elektrisitet. Direktivet er ikke innlemmet i EØS-avtalen og følgelig heller ikke innført i norsk lovgivning. Direktiv (EU) 2024/1711 endrer blant annet elmarkedsdirektivet fra Ren energipakken, direktiv (EU) 2019/944, som heller ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Direktivene er fortsatt til vurdering, og departementet må bruke nødvendig tid på å vurdere alle konsekvensene av regelverket.

Jeg vil likevel bemerke at punkt 28 i fortalen og artikkel 66a som representanten viser til i sitt spørsmål, omhandler offentlig inngripen i prisfastsettelse for levering av elektrisitet. Som redegjort for i Prop. 148 L (2024 - 2025) er ikke Norgespris et statlig inngrep i fastsettelsen av strømprisen, verken i sluttbrukermarkedet eller i engrosmarkedet. Den samme vurderingen gjelder for strømstøttsordningen. Jeg kan på den bakgrunn ikke se at det er grunnlag for å trekke slutningene som representanten gjør i sin begrunnelse til dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 3046**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 5. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan fiskeriministeren avklare om Kystverket eier moloen på Mevær (Loppa øy i Loppa kommune), om departementets ansvar for utbedringer i farvannet (jf. havne- og farvannsloven § 6 andre ledd) inkluderer mudring av havna i Mevær og reparasjon av skader på moloen og om Kystverket vil sørge for nødvendige reparasjoner av moloen høsten 2025 for å unngå at den blir totalskadet, og dersom ministeren mener Kystverket ikke har ansvaret for mudring og reparasjon av moloen, hvordan skal kostnadene fordeles mellom Loppa kommune og Kystverket?

BEGRUNNELSE:

Mevær er en fiskerihavn strategisk plassert rett ved farleden og nært fiskefeltene, i tillegg til at den er hjemhavn for 2 fiskefartøy. Plasseringen gjør den svært attraktiv som overnattingshavn både for fiskere som seiler forbi og for fiskere som fisker med redskaper på Loppahavet. Dette sparer både tid og drivstoff.

Tilstanden på moloen er de siste årene betydelig svekket: betydelige mengder kjernemasser er skyldt ut, plastringen er skadet og det er store hull i betongdekket. Kystverket er underrettet om det og har vært på befaring. Tilstanden er nå så dårlig at moloen kan bli totalskadet ila. vinteren 2025-26.

Skadene på moloen skyldes muligvis dårlig konstruksjon ved at det er brukt feil masser til kjernen og filteret og at det ikke ble sprengt der bunnen består av stein for å øke friksjonen med plastringsteinen.

I dialog med Loppa kommune svarer Kystverket at de ikke eier moloen (Kystverkets ref.: 2024/2116-16). De viser bl.a. til kommunikasjon i 1993 (Kystverkets ref.: 93/182-4), da situasjonen var liknende: dersom moloen ikke ble reparert straks risikerte man at den ble totalskadet ila. vinteren. Kystverket mente også da at kommunen eide moloen, men valgte likevel å reparere moloen pga. de store samfunnsmessige konsekvensene ved en totalskade.

Ikke noen dokumentasjon som Kystverket har lagt frem overbeviser om at de ikke eier moloen. Det er derimot klart at Kystverket eier grunnen (5614/4/59) og at Mevær havn per juni 2025 er en fiskerihavn (Kystverkets ref 2021/350-86).

Loppa kommune holder på å forberede mudring på Mevær og har mål om å få mudret høsten 2025 eller i 2026. Kystverket har avslått forespørsel om å ta ansvaret for det og kommunens søknad på 60-midler er blitt avslått. Det er fare for liv og helse da rutegående transport

og ambulansebåt ikke kan gå til kai to timer før og etter lavvann, dvs. 1/3 av tiden.

Svar:

Jeg er orientert om at Kystverket har vært i dialog med Loppa kommune om eier- og ansvarsforholdet til havneanlegg og molo i Mevær. Kystverket har bl.a. sendt brev til kommunen med en redegjørelse for historikken til havneanlegget, og med en vurdering av eierskap og ansvarsforhold. Kystverket har videre orientert om at moloen ble etablert med Loppa kommune som byggherre. Statens havnevesen (senere Kystverket produksjon, Secora AS fra 2005) utførte arbeidene som entreprenør. Moloen ble overlevert til kommunen ved ferdigstillelse i 1979. Det har etter dette ikke vært gjennomført en statlig overtakelse av moloen, og Kystverket er dermed ikke eier av moloen.

Som representanten er inne på i sitt spørsmål, er ansvaret for farvannsutbedringer, herunder mudring, lagt til staten (havne- og farvannsloven § 6 andre ledd). Dersom en utdyping i havnebassenget i Mevær vil bedre sikkerheten og fremkommeligheten i farvannet, eksempelvis for rutegående transport og ambulansebåt, vil tiltaket falle inn under Kystverkets utbedringsansvar. Dette betyr ikke at noen vil ha et rettskrav på at staten skal gjennomføre tiltak i farvannet. En ev. mudring i Mevær vil måtte utredes, planlegges og prioriteres opp mot andre prosjekter i Kystverkets portefølje.

Moloer som har som hovedformål å ivareta sikkerhet og fremkommelighet i farvannet, omfattes av statens utbedringsansvar i farvannet. Etter Kystverkets vurdering er hovedformålet med molen i Mevær å tilrettelegge for at fartøy kan ligge i havnen. Det er derfor opp til kommunen om den vil utbedre moloen, og den må selv finansiere en ev. utbedring. Kommunen kan imidlertid søke om tilskudd til ev. tiltak gjennom tilskuddsordningen for fiskerihavneanlegg, som Kystverket forvalter.

SPØRSMÅL NR. 3047**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 5. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Bygging av Stad Skipstunnel er utlyst som ein anbodskonkurranse med påfølgande forhandlingar. Fristen for å levere inn anbud var i juni 2025.

Kan statsråden garantere at dei påfølgande forhandlingane for å få prisen ned vil vere ferdigstilt i tide til regjeringa si framlegging av statsbudsjettet for 2026?

Svar:

Anbodsprosessen for Stad skipstunnel er lagt opp som ein konkurranse med forhandlingar. Ved frist 10. juni, vart det levert inn tre tilbod, og desse tilboda er no til vurdering.

Av konkurransemessige omsyn har ikkje Kystverket oppgitt detaljerte opplysningar om innkomne tilbod, men det har vorte kjent at innkomne tilbod ligg over kostnadsramma som Stortinget har vedteke.

Regjeringa vil kome tilbake til Stortinget om oppfølginga av prosjektet Stad skipstunnel i samband med framlegginga av forslag til statsbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 3048**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 5. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

I RNB ble det satt av 15 mill. kroner gjennom budsjettavtalen mellom Ap, Sp og SV til «Tilskudd til fleksible og desentraliserte tilbud innenfor yrkesfaglig videregående opplæring».

Hvordan fordeler Kunnskapsdepartementet de midlene, og hvordan mener statsråden punktet best følges opp for å styrke tilbudet om videregående opplæring i distriktene og i Innlandet?

Svar:

Det ble i behandlingen av RNB bevilget 15 mill. kroner til tilskuddet i 2025.

Departementet vil gi Utdanningsdirektoratet i oppdrag å forvalte tilskuddet og fordele midlene til fylkeskommuner med områder med store avstander og lave befolkningstall.

SPØRSMÅL NR. 3049**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 9. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Flere bedrifter melder om usikkerhet knyttet til de nye tollsatsene fra USA på norske varer, spesielt stål og aluminium. Norge får en generell tollsats på 15 %, og stål og aluminium har egne tollsatser på 50 %.

Kan statsråden klargjøre hvorvidt tollsatsen på 50 % på stål og aluminium kommer oppå den allerede generelle tollsatsen på 15 %, dvs. totalt 65 % eller om disse varene kun vil få tollsatsen på 50 %?

Svar:

Sektortollen for stål og aluminium er ifølge presidentordren ilagt på toppen av såkalt MFN-toll. Denne toll

kommer ikke på toppen av den nye «gjensidighetstollen», som for Norge er 15 prosent. Dette innebærer at et produkt som f.eks. hadde en MFN-tollsats på 3 prosent inn til USA før 2. april, og som er ilagt såkalt 232-toll i henhold til presidentordren, vil bli ilagt en toll på 53 prosent.

USA har også utvidet tollene på stål og aluminium til å omfatte såkalte derivater av stål og aluminium, altså varer som inneholder stål og aluminium (slik som f.eks. en bildør, en lampe e.l. som inneholder gummedninger, etc.). Her vil andelen av varen som er produsert av stål og/eller aluminium bli ilagt sektortollen for stål og aluminium pluss MFN-toll, og den resterende andelen vil ilegges «gjensidighetstollen», for Norges del 15 prosent, pluss MFN-toll.

SPØRSMÅL NR. 3050**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 8. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at Stortinget får anledning til å ta stilling til forslag til ny forskrift om tilskudd til private barnehager (finansieringsforskriften) etter at høringsfristen er utløpt, for å sikre at forslaget er i samsvar med barnehageforliket?

Svar:

På bakgrunn av endringene i barnehageloven som ble vedtatt av flertallet av partiene på Stortinget i juni og avtalen som ble inngått mellom flere av partiene på Stortinget 14. november 2024, sendte regjeringen før sommeren forslag til ny forskrift om tilskudd til private barnehager (finansieringsforskriften) på høring.

Høringsfristen er 30. september, og jeg ønsker at så mange som mulig kommer med sine innspill til forslagene. Når høringsfristen har gått ut vil jeg gå gjennom innspillene som har kommet inn, og vurdere videre oppfølging og hvilke endringer som bør gjøres. Jeg vil ha dialog

med partiene på Stortinget når det gjelder konkretisering av regelverket og budsjettkonsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 3051**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 9. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for en løsning som ivaretar både grunneierne og de militære behovene rundt Rygge flystasjon?

BEGRUNNELSE:

Utviklingen av det sivile næringsområdet Huggenes ved Rygge flystasjon har blitt satt på vent som følge av byggeforbudet. Alle har forståelse for at man med den nye sikkerhetspolitiske situasjonen vi står i må det legges til rette for Forsvaret og deres behov, og at det må ha øverste prioritet. Samtidig er det viktig at berørte parter ikke blir unødig skadelidende. Det er derfor viktig at Forsvaret avklarer sine arealbehov og andre behov, for så å finne smidige løsninger med berørte aktører. Tilbud om å kjøpe aktuelle eiendommer kan også være aktuelt. Nå står vi i en situasjon der grunneiere ikke får mulighet til å utvikle sine eiendommer på mange år, samtidig som Forsvaret ikke kjøper ut de berørte. Det nærmer seg da en ekspropriasjon, uten at staten betaler for det. Den aktuelle situasjonen har blitt tatt opp tidligere, deriblant fra Moss kommune og i Stortinget, men noen løsning har fortsatt ikke kommet.

Svar:

Vi står overfor en skjerpet sikkerhetspolitisk situasjon internasjonalt, og viktigheten av å utvikle og utvide den militære aktiviteten på Rygge som en vesentlig del av arbeidet for å trygge Norge er blitt ytterligere aktualisert. Også allierte er opptatt av den sikkerhetspolitiske betydningen av Rygge og signaliserer planer om investeringer på området.

Arbeidet med reguleringsplan for det militære området for Rygge flystasjon og for det tiliggende området ved Huggenesskogen er igangsatt av Forsvarsbygg. Hensikten med å gjennomføre reguleringsplanarbeidet er at samfunnet skal få utnyttet områdene på en best mulig måte, både med hensyn til de militære funksjonene som skal løses på Rygge, og med hensyn til den sivile arealbruken. En helhetlig planlegging er nødvendig for å avverge nye potensielle arealbrukskonflikter.

Årsaken til at næringsområdet på Huggenesskogen er blitt gjenstand for ny regulering er at de utbyggingssmuligheter som den gamle reguleringsplanen åpnet for ville, etter Forsvarsdepartementets vurdering, kunne gi begrensninger både for videreføring og utvikling av nødvendig militær aktivitet på Rygge. Situasjonen krevde der-

for et midlertidig bygge- og deleforbud. Arbeidet med ny reguleringsplan har som mål å identifisere mulighetsrommet for videre utvikling, også for den sivile virksomheten i området Huggenesskogen.

Forsvarsbygg hadde oppstartsmøte for reguleringsplanen og offentlig møte for innbyggere og andre interessenter i fjor høst. Det er fastsatt et program for utredninger som må gjennomføres som grunnlag for arealplanforslaget, og det er lagt opp til medvirkning. Grunneierne i Huggenesskogen er kontaktet særskilt i forbindelse med oppstarten av planarbeidet, og er invitert til dialog om planarbeidet.

Det er forståelig at grunneierne er bekymret. Det er nødvendig å gjennomføre en planprosess med tilstrekkelig kvalitet for at alle berørte samfunnsinteresser kan ivaretas. Resultatet av planarbeidet vil også gi et bedre bilde av hva de ulike eiendommene kan utnyttes til, og hvilken endring i potensiell verdi den nye planavklaringen kan ha forårsaket. Det er imidlertid ikke gitt at det offentlige skal erstatte endring i en slik potensiell verdi for den enkelte grunneier. Dette må avklares gjennom ordinære rettslige prosesser for slike spørsmål i etterkant. Det er en ambisjon fra vår side at konsekvenser for sivile funksjoner, naboer og berørte grunneiere ikke blir større enn nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 3052**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 8. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Synes regjeringen at kollektivtilbudet til Kalnes sykehus er tilfredsstillende?

BEGRUNNELSE:

Kalnes sykehus er plassert på et jorde utenfor Sarpsborg. Stoltenberg-regjeringen valgte å begrense antall parkeringsplasser for å presse flere pasienter og pårørende til å benytte kollektivtransport. Mange pasienter og pårørende kan ikke ta bussen til sykehuset, enten av helsemessige grunner eller rett og slett da busstidene ikke korresponderer med tidene en skal være på sykehuset. Spesielt befolkningen i Indre Østfold har et meget dårlig kollektivtilbud til sykehuset, noe som skaper utfordringer for mange.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har vært i kontakt med Helse Sør-Øst RHF om kollektivtilbudet til sykehuset på Kalnes.

Helse Sør-Øst RHF opplyser om at da Sykehuset Østfold Kalnes ble åpnet i 2015 ble det etablert helt nye kollektivruter til Kalnes. Kollektivtilbudet ble utarbeidet etter dialog mellom Sykehuset Østfold HF og Østfold kollektivruter. De ansattes bostedsmønster og sykehusets vakt- og turnustider ble da særlig vektlagt, men i tillegg selvfølgelig estimerer for forventet tilstrømning av pasienter og besøkende.

Sykehuset Østfold HF og Østfold Kollektivtrafikk har i dag jevnlig kontakt, der ønsker og behov fra sykehuset om justeringer og tilpasninger av rutenett og avgangstider blir kommunisert. Denne dialogen gir Østfold kollektivtrafikk god innsikt for å kunne foreta tilpasning til et best mulig tilbud til reisende i alle kategorier. Helse Sør-Øst RHF opplyser at sykehuset opplever god dialog med Østfold kollektivtrafikk, og at sykehuset har forståelse for at ikke alle ønsker om rutetilpasning kan innfris. Dette utelukker likevel ikke at enkelte fortsatt kan oppleve utfordringer knyttet til tilbudet i visse deler av døgnet, og da særlig fra indre og nordre del av fylket.

I samarbeidsmøtene har det også vært fokus på å styrke informasjonen og markedsføringen av kollektivtilbudet. Dette spesielt med tanke på å øke antall reisende med buss til og fra Sykehuset Østfold Kalnes etter pandemiperioden. For å øke andelen kollektivreisende medarbeidere til Sykehuset Østfold Kalnes, har sykehuset knyttet seg til ordningen HjemJobbHjem. Ordningen gir rabatterte kollektivreiser og er en del av Bypakke Nedre Glomma.

Når det gjelder parkeringsmuligheter har Sykehuset Østfold Kalnes tilbud om parkering til pasienter, pårørende, besøkende og ansatte. Det oppleves fra sykehusets side at det er tilstrekkelig antall parkeringsplasser for disse.

Det er avslutningsvis verdt å minne om at pasienter som av helsemessige årsaker ikke kan benytte egen transport eller benytte kollektivtilbud, har rett på rekvirert reise. Det er pasientens behandler som eventuelt avgjør om det er behov for dette.

SPØRSMÅL NR. 3053**Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 5. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Regjeringen setter ned Helsereformutvalget, som bla skal foreslå ulike modeller for organisering, styring og finansiering av en sammenhengende helse- og omsorg-

stjeneste. Til å lede utvalget har helseministeren pekt på en «styregrossist» som allerede har åtte styreverv ved siden sin heltidsjobb. To av styreledervervene er omstridte

Helseplattformen AS, og Oslo universitetssykehus HF der det er tydelige uenigheter om framtiden.

Har statsråden vurdert interessekonflikter knyttet til rollen som utvalgsleder og styreledervervene?

BEGRUNNELSE:

Dette er ikke et spørsmål om utvalgsleder har kunnskap eller erfaring, men om interessekonflikter knyttet til rollen som utvalgsleder og styreledervervene i Helseplattformen AS, og Oslo universitetssykehus HF. Det var også samme person som ledet Helsepersonellkommisjonen, som skapte debatt og kritikk.

Svar:

Vår felles helse- og omsorgstjeneste skal være førstevalget for både innbyggere og medarbeidere. For å lykkes med denne ambisjonen må vi ta innover oss viktige utviklingstrekk og erkjenne at vi står overfor store omstillingsbehov i årene fremover. Alt peker i samme retning: Det er behov for endringer. Vi må våge å tenke nytt hvis vi skal ha tjenester i verdensklasse fremover. Vi vil gjennomføre en reform som gjør møtet med helse- og omsorgstjenesten sømløst. Jeg er opptatt av konkrete løsninger og jeg vil gjennomføre endring. Ingen pasienter skal oppleve å være kasteballer mellom ulike nivåer i helse- og omsorgstjenestene.

Jeg har nå nedsatt et bredt sammensatt helsefor-
mutvalg som ledd i den varslede helsereformen. Utvalget skal utrede hvordan vi kan nå målet om en helhetlig og sammenhengende helsetjeneste, der innbyggere,

pårørende og fagfolk opplever én felles helsetjeneste. Utvalget er bedt om å utarbeide et beslutningsgrunnlag og tiltak som understøtter en rekke faktorer, samt å utrede og foreslå ulike modeller for fremtidig organisering, styring og finansiering av en sammenhengende og integrert helse- og omsorgstjeneste i Norge. Helsereformutvalget skal ledes av Gunnar Bovim, tidligere leder av Helsepersonellkommisjonen, som ble etablert i desember 2021 og leverte sin utredning til regjeringen i februar 2023. Han har inngående erfaring både fra helsesektoren og forskning, som er avgjørende med tanke på behovet for utdanning og kompetanse framover. Han var også medlem i et dansk utvalg, Sundhedsstrukturkommissionen, som kom med anbefalinger og forslag til forvaltningsmodeller. Dette er en bakgrunn som er nødvendig for å lede helsereformutvalget.

Når det gjelder styreverv og interessekonflikter, har utvalgsleder like mange styreverv nå som da han ledet arbeidet med Helsepersonellkommisjonen. Jeg vil ellers understreke at Helsereformutvalget skal utrede og foreslå modeller, ikke beslutte fremtidig organisering. Dette skal realiseres i neste stortingsperiode. Utvalget skal i sitt arbeid involvere de ansatte i helse- og omsorgstjenestene, pasienter, brukere og pårørende, kommuner og helseforetak, fageksperter og andre aktører rundt helse- og omsorgstjenestene. Utvalget skal også skape arenaer for en bred offentlig debatt, og det blir etablert en referansegruppe som skal være tett på utvalget. Jeg er trygg på at Helsereformutvalgets arbeid vil skape store og viktige diskusjoner, og jeg ser fram til å motta utvalgets utredning til neste år.

SPØRSMÅL NR. 3054

Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 8. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Ser ministeren at det er behov for å styrke tolletaten ved å utdanne flere tollere og vil ministeren i så fall se på muligheten for å kunne etablere ett nytt bachelor studie i toll, vareførsel og grensekontroll på Kongsvinger?

BEGRUNNELSE:

I tråd med at internasjonal og grenseoverskridende kriminalitet øker, så får vi et økt behov for å styrke tolletaten.

Vi trenger både mere penger, ressurser og ikke minst flere tollere for å kunne stå sterkere rustet i kampen mot den grenseoverskridende kriminaliteten.

Toll er et fagfelt som i likhet med andre fagfelt har utviklet seg de senere årene. Mange velger i dag bachelorutdanningen «toll, vareførsel og grensekontroll som inngang til yrket. Utdanningen egner seg også for de som ønsker å jobbe innen internasjonal handel med varestrømmer mellom land og regioner.

I Norge i dag så tilbys kun et Bachelortilbudet for å utdanne tollere og det er ved Universitetet i Stavanger. De har veldig gode søkertall og terskelen for å komme inn på studiet er høy.

I dag er det ingen tollutdanning på Østlandet. Det er ingen tvil om at det er behov for å utdanne flere tollere og en tollutdanning i Kongsvinger vil øke den nasjonale kapasiteten og øke tilgangen på arbeidskraft i en arbeidsmarkedsregion med mange arbeidsplasser knyttet til tollfaget.

Årsaken til at Kongsvinger egner seg veldig godt som lokasjon for et bachelorstudie innen toll er bla strategisk og geografisk gunstig plassering i forhold til følgende faktorer

- Oslo Lufthavn Gardermoen (persontrafikk og cargo)
- Norges nest største grenseovergang ved Magnormoen (vei og bane)
- Den nye felles norsk-svenske politistasjonen på Magnormoen
- Øvrige grenseoverganger i Akershus, Østfold og Innlandet (vei og bane)
- Etablert samarbeid i grenseregionen gjennom ARKO.
- Politihøgskolens Utdanningsssenter Sæter – synergier treningsarealer
- Etablert forskningssenter CREDS og Innlandet Science Park

Svar:

Høsten 2021 ble det etablert et treårig bachelorstudium i toll, vareførsel og grensekontroll ved Universitetet i Stavanger (UiS). Dette for å sikre Tolletaten tilgang på tollfaglig kompetanse. Studiet tilbød dette året om lag 40 studieplasser.

Stortingsrepresentanten viser til et økt behov for å styrke Tolletaten i tråd med at internasjonal og grenseoverskridende kriminalitet øker. I statsbudsjettet for 2025 ble Tolletatens bevilgning økt med 250,5 mill. kroner, spesielt for å styrke etatens innsats mot narkotikasmugling. Midlene skal gå til økt bemanning til kontroll, og til modernisert kontrollutstyr. Etaten vil derfor framover ha behov for flere ansatte med tollfaglige kompetanse, og etaten har økt utdanningskapasiteten. I august i år startet det femte kullet på bachelorstudiet ved UiS med 55 studenter, og Tolletaten planlegger en ytterligere opptrapping av antall studenter ved UiS i 2026.

I samarbeid med UiS har Tolletaten også etablert et nytt etterutdanningstilbud til ansatte med den tidligere etatsutdanningen. I tillegg har etaten etablert en intensiv, tollfaglig opplæring for nyansatte med annen utdanningsbakgrunn enn den ordinære tollutdanningen. Opplæringen gjennomføres av Tolletaten i form av moduler, med både fysiske og digitale samlinger.

Tolletaten vurderer løpende behov for bemanning og tilhørende kompetanse- og utdanningsbehov for å løse sitt samfunnsoppdrag. Det har foreløpig ikke blitt vurdert å etablere utdanningstilbud i toll, vareførsel og grensekontroll ved andre utdanningsinstitusjoner.

SPØRSMÅL NR. 3055

Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 8. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Fra 6. oktober skal legebilen i Telemark ikke lenger være tilgjengelig etter kl. 20. Dersom ambulansehelikopteret samtidig hindres av værforhold, kan kritisk syke pasienter miste muligheten til forsvarlig intensivtransport mellom sykehus, for eksempel fra Notodden eller Skien til Oslo.

Vil statsråden sørge for døgnbemanning av legebilen i Telemark, slik at kritisk syke pasienter får trygg transport mellom sykehus også om natten og under dårlige værforhold?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Telemark har viktige lokalsykehusfunksjoner, men kan ikke alltid ferdigbehandle de mest kritisk syke pasientene. Det gjelder særlig pasienter som trenger intensivtransport til høyere omsorgsnivå, for eksempel fra Notodden eller Skien til Oslo. Når legebilen i Telemark ikke lenger skal være tilgjengelig etter kl. 20, blir transportberedskapen sterkt svekket. Ambulansehelikopteret er væravhengig, og i situasjoner med tåke, uvær eller andre flyhindringer kan det bli umulig å gi pasientene et forsvarlig tilbud. Dette kan få alvorlige konsekvenser for

pasienter med akutt og livstruende sykdom. En døgnbemannet legebil i Telemark vil sikre nødvendig trygghet og beredskap, og hindre at kritisk syke pasienter blir stående uten hjelp når hvert minutt teller.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartement har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF. De opplyser at legebilene i Telemark ble satt i drift i oktober 2019, som en ressurs for å avlaste luftambulansen og som en ressurs for akuttmedisinsk beredskap. Helseforetaket etablerte tjenesten med en beredskap i tidsrommet 08–20 på hverdager og 10–20 lørdag og søndag.

De første årene ble det bevilget øremerkede midler til den anestesibemannede legebilene. Fra 2023 ble det øremerkede tilskuddet flyttet til Helse Sør-Øst RHF's basisbevilgning, og ikke lenger bevilget særskilt til helseforetaket. Helseforetaket har valgt å opprettholde tjenesten etter en helhetlig vurdering.

I forbindelse med bygging av nytt akuttsenter i Skien, måtte helikopterlandingsplassen ved Sykehuset Telemark i Skien stenges midlertidig. Det ble opprettet en løsning hvor luftambulansen benytter Geiteryggen flyplass ved oppdrag til og fra Skien sykehus. Det er tre kilometer fra Sykehuset Telemark i Skien til Geiteryggen flyplass. Sykehuset gjennomførte en risikovurdering der de vurderte at et risikoreduserende tiltak i byggeperioden ville være å øke beredskapstiden for legebilene til en 24/7 vaktberedskap for å sikre transport mellom sykehuset og flyplassen.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det hele tiden har vært et klart premiss at ordningen skulle gjelde i byggeperioden, fra november 2024 til november 2025. Det har vist seg at landingsplassen på sykehuset kan tas i bruk før tiden og den midlertidige ordningen er derfor planlagt opphørt allerede i oktober. Helse Sør-Øst RHF opplyser at det har kommet innspill om å styrke beredskapen til en permanent 24/7 vaktberedskap. Dette er innspill som Sykehuset Telemark HF på vanlig måte vil ta med i sine vurderinger om utvikling av det totale tjenestetilbudet.

SPØRSMÅL NR. 3056

Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Deler ministeren med ansvar for klima- og miljø- energiministerens vurdering av at det er udemokratisk at nasjonale, demokratiske organisasjoner engasjerer seg i miljøsaker på tvers av kommunegrenser?

BEGRUNNELSE:

På et møte under Arendalsuken uttalte energiministeren seg på en måte som er veldig urovekkende for alle oss som er opptatt av et velfungerende demokrati.

Han antydte at folkeavstemningen i Modalen nærmest var illegitim ved å hevde at det som ble referert til som «krefter utenfra» hadde påvirket innbyggerne i kommunen. Dette påstod han at «ikke er demokratiet verdig».

Det er mange «utenfra» som har engasjert seg i saken i Modalen. Den fremste aktøren «utenfra» er i så måte Norsk Vind AS som har deltatt i en rekke møter for å påvirke innbyggerne. Selskapet har ikke vært de eneste. Også Landssammenslutningen av norske vindkraftkommuner

(LNVK) og ordføreren på Smøla har holdt varme innlegg for vindkraft i Modalen kommune.

Men kommunen har også sluppet til andre syn, ikke minst fra demokratiske medlemsorganisasjoner som Folk for fjella, Motvind Vest, Naturvernforbundet, Turistforeningen og Miljøvernforbundet.

Stølsheimen er dessuten et landskapsområde som strekker seg over flere kommuner og med nasjonale naturverdier. At demokratiske medlemsorganisasjoner som bryr seg om natur og friluft har engasjert seg i saken, skulle bare mangle i så måte. Modalen kommune skal derfor ha ros for å slippe til ulike syn, i demokratiets navn.

Saken har også overføringsverdi: Dette er verken den første gangen, og vil ikke bli den siste, der miljøorganisasjoner engasjerer seg i saker på tvers av kommunegrenser.

Svar:

Jeg viser til mitt svar i brev av 27. august 2025 på spørsmål nr. 2958 til skriftlig besvarelse, der representanten stilte et

tilsvarende spørsmål. Jeg uttalte i det svaret at jeg synes det er uheldig at press utenfra gjør det vanskelig for lokalpolitikere å ta stilling til kraftutbyggingssaker. Jeg mener derimot ikke at det er udemokratisk at organisasjoner engasjerer seg i kraftutbygging. Naturvernorganisasjoner har en viktig rolle som høringspart i saker som berører natur

og miljøinteresser, men deltakelsen i lokale prosesser bør skje på lokaldemokratiets premisser. Lokaldemokrati er viktig i kraftutbyggingssaker, og vi har derfor gitt kommunene større myndighet gjennom plan- og bygningsloven for å styrke deres rolle i vindkraftsaker.

SPØRSMÅL NR. 3057

Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 8. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at fiskefartøy i såkalt utenriks fart slipper CO₂-avgiften også fremover?

BEGRUNNELSE:

Miljøavgifter skal i teorien bidra til aktørene endrer adferd. For fiskeflåten er det i realiteten ingen alternativer til diesel som energibærer. CO₂-avgiften bidrar ikke til noen overgang til lavutslippsteknologi, den teknologien finnes rett og slett ikke. Samtidig er realiteten at ingen andre land i vår del av verden har innført en tilsvarende avgift. CO₂-avgiften for fiskeflåten er en særnorsk avgift som kun har to mulige utfall; enten redusert lønnsomhet eller redusert aktivitet.

Svar:

Stortinget har vedtatt at fiskefartøy som bunkrer drivstoff i Norge, skal omfattes av CO₂-avgiften på mineralske produkter. I dag betaler havgående fiskefartøy som fisker i fjerne farvann – det vil si mer enn 250 nautiske mil fra den norske territorialgrensa – en CO₂-avgift på 0,93 kroner per liter mineralolje. Fiskefartøy som fisker i nære farvann, betaler den generelle avgiftssatsen på 3,79 kroner per liter mineralolje.

Fartøy i utenriksfart er fritatt for avgift. Det har vært en markant økning i bruken av dette fritaket for fiskefartøy de siste par årene. I motsetning til fiskefartøyene er store deler av utenriks sjøfart omfattet av EUs kvotesystem og betaler for sine utslipp. Fiskefartøy som benytter fritaket, blir dermed unntatt all form for karbonprising. Et vilkår for å benytte fritaket for utenriks sjøfart er at fartøyet etter bunkring i Norge går direkte til utenlandsk havn før det eventuelt starter fiske. Dette fører til lengre

gangtid til fiskefeltene, økte klimagassutslipp og mindre effektiv ressursbruk. Det mener jeg er uheldig.

En grunnpilar i norsk klimapolitikk er at forurensere skal betale for sine utslipp. I dag er 85 pst. av norske utslipp priset gjennom klimaavgifter eller EUs kvotesystem. Det er viktig at også fiskeflåten i størst mulig grad omfattes av dette prinsippet.

En CO₂-avgift på fiskeflåten gir insentiver til å kutte utslipp. Når prisen på fossilt drivstoff øker, gir det insentiver til et mer drivstoffeffektivt fiske. Energibesparende tiltak, både tekniske og operasjonelle, er mulige å gjøre i dag. Det er også mulig å bruke høyere andel biodrivstoff eller LNG og biogass som alternative energibærere. En CO₂-avgift gir også et viktig langsiktig prissignal som er nødvendig for å utvikle klima- og miljøvennlig teknologi. Jeg vil minne om at vi innførte CO₂-avgift på bensen og diesel allerede i 1991, altså lenge før elektrifiseringen av bilparken skjøt fart. CO₂-avgiften er ett av flere virkemidler som har bidratt til at Norge er det landet i verden som har kommet lengst i elektrifiseringen av bilparken.

For de fiskefartøy som velger å ikke bruke fritaket for utenriksfart, finnes en kompensasjonsordning som regjeringen har videreført og styrket siden 2020. Ordningen bidrar til å opprettholde aktivitetsnivået og lønnsomheten, samtidig som den ikke svekker CO₂-avgiftens insentiver for mer drivstoffeffektiv drift.

Norge er ikke alene om å ha CO₂-avgift på drivstoff til bruk i fiske. Island har en CO₂-avgift som tilsvarer omtrent 1,7 NOK per liter drivstoff – langt høyere enn dagens sats for fiske og fangst i fjerne farvann. I tillegg får ikke islandske fartøy kompensasjon.

Fiskefartøy ble avskåret fra å bruke fritaket for utenriks sjøfart fra 1. juli i år. Avgrensningen er imidlertid utsatt på grunn av bekymringen for økt bunkring av fiskeflåten i utlandet og de konsekvenser det har for bunkringsinfrastrukturen i Norge. Jeg, sammen med klima- og

miljøministeren og fiskeri- og havministeren, vil følge med på utviklingen og vurdere hvilke virkemidler som er hensiktsmessig for klimaomstillingen i fiskeflåten. På

bakgrunn av det vil vi ta stilling til fiskefartøys videre adgang til fritaket i 2026.

SPØRSMÅL NR. 3058

Innlevert 29. august 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 9. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvorfor har ikke regjeringen flyttet Bell-helikoptrene tilbake til Bardufoss fra Rygge, når helikoptrene har stått stort sett ubrukte under dyr døgkontinuerlig beredskap i seks år?

BEGRUNNELSE:

I 2019 flyttet regjeringen bestående av Høyre, FrP, KrF og Venstre, med forsvarsminister Frank Bakke-Jensen (Høyre) i spissen, 6 av 9 Bell 412-helikoptre fra Bardufoss til Rygge i Østfold. Dermed ble den nye fordelingen av helikoptre tre på Bardufoss og 15 på Rygge. Formålet var å støtte politiets arbeid. Beslutningen skapte skarpe reaksjoner i fagmiljøene og hæren. Helikoptrene hadde bidratt mye i luftambulansetjenesten i nord. 65 ganger samme år som flyttingen skjedde. Avisa Nye Troms har gjort en grundig jobb i å undersøke hva som har skjedd etter flyttingen. Fra 2019 til 2022 brukte politiet helikoptrene to ganger. Den nye beskjeden fra politidirektoratet er at helikoptrene brukes i snitt 4 til 5 ganger årlig, altså omtrent 15 ganger siden 2022. De brukes mest til statsbesøk. Basert på tall fra justisdepartementet anslår Nye Troms at flyttingen av helikoptrene har kostet skattebetalerne over 200 millioner kroner. I juni 2023 sendte Forsvarsdepartementet ut ei pressemelding om at det skal oppdrettes en ny helikopter-skvadron med totalt ni Bell-helikoptre på Bardufoss. Det skulle være på plass i 2025, men det har enda ikke skjedd. Realiteten er med andre ord at beredskapen i nord, med helikoptre som støtter luftambulansen, har blitt svekket. Beredskapen i sør har tilsynelatende ikke blitt bedre. 5 mil fra Rygge står politiets egne helikoptre på Taraldrud. Politiet opplyser til Nye Troms at de helst bruker sine egne helikoptre. I tillegg kommer det viktige aspektet at hæren i indre Troms har mistet helikopterstøtten sin.

Det er vanskelig å ikke vurdere de borgerlige partienes beslutning om å flytte helikoptrene fra nord til sør som en sentraliserende nedbygging av forsvaret i Nord-Norge, i strid med militære råd. Arbeiderpartiet har hatt

fire år i regjering til å rydde opp i de borgerlige partienes rot i forsvarspolitikken, men lite har skjedd.

Svar:

Ifølge Forsvaret er det per i dag fem Bell 412-helikoptre stasjonert på Bardufoss, noe som er to flere enn i 2023. I tillegg er det etablert to vedlikeholdsdokker for ettersyn og vedlikehold av helikoptre på Bardufoss flystasjon. Helikopterberedskapen i Nord-Norge har derfor blitt bedret de seneste årene.

Forsvaret oppgir at det frem til 2029 er planlagt for oppgradering av inntil 18 Bell 412-helikoptre, som skal sikre driften frem til nye helikopterkapasiteter for spesialstyrkene og Hæren innføres. Videre opptrapping av antall Bell 412-helikoptre på Bardufoss vil ifølge Forsvaret henge sammen med anskaffelsen av nye helikoptre til spesialstyrkene og Hæren, samt tilgangen til operativt og teknisk personell i Luftforsvaret. Planen er at nye helikoptre for spesialstyrkene skal fases inn først, og at ytterligere Bell 412-helikoptre da kan frigjøres til bruk for Hæren.

Departementet vil følge opp det videre arbeidet og fremdriften overfor Forsvaret på egnet måte i etatsstyringsdialogen.

Til representantens spørsmål og begrunnelse, finner jeg grunn til å understreke at Rygge flystasjon inngår som en viktig del av norsk forsvarsevne og beredskap. Rygge med Bell 412-helikoptre er hovedbasen for 339 SOAS (Special Operations Aviation Squadron), som utgjør det tredje elementet i spesialstyrkes kampsystem ved siden av Forsvarets spesialkommando og Marinejegerkommandoen. Som en del av det integrerte kampsystemet skal 339 SOAS være beredt til å støtte de to kommandoene under operasjoner både i og utenfor Norge. I tillegg er helikoptrene på Rygge i kontinuerlig beredskap for å støtte politiet.

SPØRSMÅL NR. 3059**Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 8. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er statsråden tilfreds med at personer som den omtalt av Namdalsavisen blir avvist av norsk helsevesen og må ha helseforsikring eller betale for private med egen lommebok for å få klarhet i, og hjelp med, det som feiler dem?

BEGRUNNELSE:

Namdalsavisa har skrevet om en mann som ble henvist til sin fastlege av spesialisthelsetjenesten grunnet nedsatt allmenntilstand (<https://www.namdalsavisa.no/willy-78-fikk-henvisninga-avvist-reagerer-pa-svaret-skal-ikke-vare-mulig/f/5-121-1477896>). Han har jobbet og betalt skatt til Norge et helt liv, og opplevde å få sin henvisning avvist med bakgrunn i at han ikke har rett til utredning eller behandling i spesialisthelsetjenesten. Han hadde heldig vis privat helseforsikring og fikk utredning hos Aleris. Utredningen avdekket mulig søvnapné.

Tall fra FHI viser at andelen avviste henvisninger i Nord-Trøndelag har økt de siste årene, spesielt når Arbeiderpartiet har sittet i regjering. Av alle de avviste henvisningene i Helse Nord-Trøndelag er det naturlig å anta at flere ikke har privat helseforsikring, og derfor ikke vil bli utredet for sine plager. Samtidig har Helseplattformen satt Helse Nord-Trøndelag under økonomisk press. I 2025 skal det kuttes i lønnsutgifter tilsvarende flere titalls årverk i Helse Nord-Trøndelag, som vil kunne redusere kapasiteten og øke avvisningsandelen.

Svar:

Jeg vil understreke at det ikke er slik at pasienter i Norge må ha privat helseforsikring eller benytte seg av private helsetjenester for å få helsehjelp. Jeg viser til at alle pasienter i Norge som blir henvist til spesialisthelsetjenesten har rett til å få en vurdering fra spesialisthelsetjenesten av om de har rett til nødvendig helsehjelp. Jeg har tillit til at fagfolkene i spesialisthelsetjenesten vurderer henvisningene utfra sitt faglige skjønn og i tråd med de prioriteringskriteriene som gjelder i helsetjenesten.

Representanten Hoksrud viser til at andelen avviste henvisninger i Nord-Trøndelag har økt de siste årene. Jeg vil påpeke at antallet avviste henvisninger har økt noe hvert år i mange år, også før regjeringsskiftet i 2021 og innføringen av ventetidsløftet. Økningen i antall avvisninger har vært størst innen psykisk helsevern for voksne.

Jeg vil understreke at mange av de pasientene som blir registrert som avvist i spesialisthelsetjenesten får hjelp andre steder, og hvis pasienten får et tilbud om helsehjelp i kommunen, blir det registrert som et avslag i spesialisthelsetjenesten. Hvis det skulle forekomme tilfeller hvor pasienter ikke får den helsehjelpen de har krav på er det viktig at pasientene bruker sin rett til å klage.

Mange i Norge har tegnet privat helseforsikring og kan skaffe seg helsetjenester ut over det som kan tilbys i det offentlige. Mitt mål, ikke minst knyttet til det å redusere ventetider, er å sikre at befolkningen kan ha tillit til at de offentlige helsetjenestene skal gi oss den helsehjelpen vi har behov for.

SPØRSMÅL NR. 3060**Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 8. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Betaler Uber og Bolt mva på lik linje med norske aktører for taxitjenester?

Svar:

Innledningsvis gjør jeg oppmerksom på at opplysninger om skatte- og avgiftsforhold til både personlige og upersonlige skattepliktige er underlagt taushetsplikt. Jeg kan

derfor ikke svare konkret på skatte- og avgiftsmessige forhold til enkeltselskaper som det refereres til i spørsmålet.

Mitt svar blir derfor en generell redegjørelse for plikten til å beregne merverdiavgift for omsetning og formidling av persontransporttjenester, hvor tjenesten formidles via et plattformselskap. Med plattformselskap menes her et selskap som tilbyr en digital infrastruktur (ofte en app eller nettside) som kobler sammen etterspørere (passasjerer) og tilbydere (sjåfører) av persontransporttjenester – uten nødvendigvis å eie egne kjøretøy eller ansette sjåførene selv.

I de fleste tilfeller hvor formidling av persontransporttjenester skjer via et plattformselskap er sjåførene ikke ansatt i plattformselskapet. De er selvstendige næringsdrivende og i merverdiavgiftssammenheng ansett som de som omsetter persontransporttjenester. Sjåførene plikter da å beregne merverdiavgift (12 prosent) av vederlaget for transporten.

Plattformselskaper, på samme måte som ordinære drosjesentraler, formidler i slike tilfeller persontransporttjenester. Av vederlag for formidlingstjenesten for persontransport som gjennomføres i Norge skal det svares merverdiavgift med 12 prosent. Avgiftsplikten

for formidlingshonoraret gjelder uavhengig av om formidlingen skjer av en norsk eller utenlandsk virksomhet. Prosedyrene for avgiftsbehandlingen vil imidlertid variere.

Dersom formidlingstjenesten anes omsatt i Norge, skal plattformselskapet registreres i Merverdiavgiftsregisteret og beregne merverdiavgift av formidlingshonoraret.

Dersom formidlingstjenester fra plattformselskaper anses som omsatt fra utlandet til en næringsdrivende som utøver persontransport i Norge (sjåføren), skal sjåføren beregne merverdiavgift etter reglene om omvendt avgiftsplikt, se merverdiavgiftsloven § 11-3. Dette innebærer at omfanget av avgiftsplikten er lik for formidlingstjenester fra selskaper som Bolt og Uber, enten formidlingstjenesten er omsatt i Norge eller fra utlandet.

Avslutningsvis nevner jeg at formidlere av drosjetjenester har plikt til å rapportere tredjepartsopplysninger om løyvehavernes omsetning til skattemyndighetene. Plikten gjelder både for plattformselskaper og tradisjonelle drosjesentraler. Videre viser jeg til at plattformselskapenes rolle er et sentralt tema blant annet i OECD, hvor Norge deltar aktivt.

SPØRSMÅL NR. 3061

Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 9. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å endre maksimalprisforskriften slik at turer med personer i rullestol får likt påslag i hele landet?

BEGRUNNELSE:

NRK har i sommer belyst de store forskjellene i pris på drosjeturer for rullestolbrukere. Mens maksimalprisforskriften setter grense på 63 kr. for påslag for rullestol, har ulike drosjeselskaper i de 37 kommunene som er unntatt maksimalprisforskriften langt høyere påslag.

Dette medfører at rullestolbrukere både betaler vesentlig mer for drosjeturer enn andre og at TT-kortet brukes opp langt raskere i disse kommunene. Norges Handikapforbund har kritisert dette og mener regelverket er diskriminerende.

Maksimalprisforskriften gjelder ikke i kommuner med 20 000 innbyggere eller flere, og befolkningstetthet

på 80 innbyggere per km². Det medfører at en drosjetur med rullestol kan koste vesentlig mer i disse kommunene enn i nabokommunen.

I den nylig vedtatte "Forskrift om midlertidige maksimalpriser for løyvepliktig drosjetransport med motorvogn som ikke er forhåndsbestilt" må selskapene forholde seg til et maksimalt påslag på 63 kr for turer med rullestol. Men ifølge Handikapforbundet er det få slike taxier på holdeplasser og det er derfor sjelden praiing på holdeplasser blir benyttet av rullestolbrukere.

Mange rullestolbrukere har både lavere inntekt og høyere utgifter enn befolkningen forøvrig. Intensjonen med maksimalprisforskriften er å sikre forutsigbarhet og hindre urimelige prisutslag. Dette bør også gjelde for funksjonshemmede.

Svar:

Maksimalprisforskriften («forskriften») gjelder i utgangspunktet for hele landet. Det er imidlertid noen unntak fra dette. For eksempel gjelder ikke forskriftens kapittel 2 for drosjetransport i kommuner med 20 000 innbyggere eller flere, og med en befolkningstetthet på 80 innbyggere per km² eller høyere. Slike områder omtales heretter som «sentrale områder». Grunnen til at maksimalprisforskriftens kapittel 2 ikke gjelder i sentrale områder, er at det antas å være et tilstrekkelig antall tilbydere av drosjetjenester og andre transporttjenester til at det blir en reell konkurranse om å tilby transport til forbrukere. I andre områder antas det å være begrenset konkurranse om å tilby transporttjenester, og at det dermed er en risiko for at aktørene vil ta urimelig høye priser i fravær av maksimalprisregulering.

Maksimalprisforskriftens kapittel 2 setter begrensninger for hvor høye takster og tillegg som kan tas for løyvepliktig drosjetransport med motorvogn i områder med lav befolkning og befolkningstetthet, og hvor det er fire eller færre passasjerer. Etter § 11 kan det kreves tillegg på inntil 63 kroner per tur for drosjetransport av passasjerer som sitter i rullestol under transporten. Maksimalpriser er et inngripende tiltak som kan ha negative virkninger for både forbrukere og dem som tilbyr den regulerte varen eller tjenesten. Hvis maksimalprisene settes på et feil nivå, kan det føre til økte priser og/eller redusert tilgang. Maksimalpriser bør derfor kun brukes hvis det ikke finnes mindre inngripende tiltak.

Regjeringen har igangsatt et omfattende arbeid for å øke seriositeten i drosjebransjen og på den måten gi kundene et bedre drosjetilbud. Det er blant annet gjeninnført krav om fagkompetanse hos innehavere av drosjeløyve, krav om sentraltilknytning og krav om bankgaranti. Regjeringen har også innført midlertidige maksimalpriser for prising av drosje i sentrale områder. Tiltakene skal bidra til å luke ut useriøse aktører fra markedet.

Siden 2014 har det vært en nedgang i antall rullestoltilpassede biler.¹ Å innføre et maksimalt tillegg for drosjetransport av passasjerer som sitter i rullestol, kan føre til at drosjetilbudet for rullestolbrukere svekkes ytterligere. Grunnen til det er at det vil bli mindre attraktivt for drosjeselskaper å investere i rullestoltilpassede drosjer og å tilby drosjetransport til rullestolbrukere, blant annet fordi det vil ta lengre tid å få dekket inn investeringen en rullestoltilpasset bil representerer.

De aktørene som likevel velger å tilby rullestoltransport, kan potensielt omgå regelverket gjennom å øke sine øvrige takstelementer (for eksempel pris per kilometer kjørt) for transport av rullestolbrukere. For å unngå at rullestolbrukere får høyere drosjepriser enn andre, vil det derfor antageligvis måtte innføres maksimalpriser for alle

takstelementene ved forhåndsbestilling av drosjetransport av passasjerer som sitter i rullestol.

Regjeringen er opptatt av at grupper som er særlig avhengige av drosjetransport har tilgang til et godt og rimelig drosjetilbud. Regjeringen vurderer at dette oppnås best med andre tiltak enn gjennom et maksimalt tillegg for rullestoltransport i hele landet. For å bidra til et bedre tilbud til personer med nedsatt funksjonsevne har regjeringen allerede fritatt rullestoltilpassede drosjer fra engangsavgiften. Undersøkelser gjort etter at tiltaket ble innført, viser at det allerede kan ha motvirket nedgangen i antall rullestoltilpassede biler. Regjeringen har også innført krav om at drosjesentraler må sørge for at en tilstrekkelig andel av drosjene som er tilknyttet dem, er rullestoldrosjer. Dersom sentralene ikke har en tilstrekkelig andel tilknyttede rullestoldrosjer, kan fylkeskommunene pålegge retting.

Drosjetilbudet vil variere mellom ulike geografiske områder. Dersom fylkeskommunene vurderer at det i enkelte områder ikke er et tilfredsstillende tilbud, herunder til rullestolbrukere, kan de iverksette tiltak. Fylkeskommunene kan om nødvendig utlyse kontrakter om enerett med krav om rullestoltilpassede drosjer.

1 NOU 2023:22 *På vei mot en bedre regulert drosjenæring – Delutredning 1 fra Drosjeutvalget*, kapittel 7.5.

SPØRSMÅL NR. 3062**Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 8. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan er regjeringens fremdrift på arbeidet med å eventuelt etablere en luftambulansetjeneste med base i Vinje/Bykle?

BEGRUNNELSE:

Tilbake i 2020, under behandlingen av Nasjonal helse- og sykehusplan 2020–2023, gjorde Stortinget følgende vedtak;

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en egen sak om basestrukturen for luftambulansetjenestene i Norge, som må omfatte Innlandet og Bykle/Vinje, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Helse- og omsorgskomiteen kom med følgene merknad i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2015:

«Komiteen mener luftambulanseberedskapen er avgjørende for å sikre tryggheten for innbyggerne i hele Norge. Komiteen vil i den forbindelse understreke at luftambulanseberedskapen må gjennomgå i forbindelse med ny helse- og sykehusplan, og regjeringen må vurdere hvordan man kan sikre likeverdig luft-, bil- og båtambulansetilbud i hele landet.»

Det er nå snart 10 år siden. Det er langt til sykehus med traumemottak hvis du befinner deg i Vest-Telemark. For eksempel, fra Åmot til Arendal er det 204 km, til Odda 121 km, til Skien 146 km, til Notodden 107 km, til Rikshospitalet 228 km. En luftambulanse vil være et flyvende akuttmottak for hele det indre Sør-Norge og vil være til stor trygghet for befolkningen i det området som i dag mangler dekning innenfor normert responstid. En luftambulanse i Vinje vil kunne gi full dekning til 14 kommuner og delvis dekning til 17 kommuner.

Svar:

Jeg viser til Prop. 1 S (2020-2021) der det er omtalt hvordan Stortingets anmodningsvedtak er fulgt opp. De regionale helseforetakene fikk i foretaksmøtet i juni i 2020 i oppdrag å oppdatere rapporten «Gjennomgang av basestruktur for ambulanshelikopter» fra 2018 med ny kunnskap og eventuelle endringer som kunne påvirke basestruktur og behov for luftambulansetjenester. Helseregionenes fornyede gjennomgang viste at målet om at 90 pst. av landets befolkning nås innen 45 minutter, er nådd, og at om lag 99 pst. av befolkningen nås av legebemannet ambulanse innen 45 minutter. De nye redningshelikoptre når også ut til en større del av landet innen 45 minutter. Hel-

seregionenes vurdering var at kapasiteten til ambulansehelikoptrene er tilfredsstillende, og at dekningsgraden nasjonalt er tilfredsstillende.

I den ovennevnte rapporten kommer det fram at området Vinje/Bykle er den delen av Helse Sør-Øst som nås av flest ambulansehelikoptre innen kort tid. I alt syv helikoptre kan nå området innen 30-35 minutters flytid, og ifølge rapporten ville en eventuell ny base føre til overkapasitet av ambulansehelikoptre. I den akuttmedisinske kjeden er fastleger, kommunale legevakter, kommunale øyeblikkelighjelp døgntilbud, andre kommunale helse- og omsorgstjenester (som f.eks. hjemmesykepleie, sykehjem mv), akuttgjeldere, ambulansetjeneste og medisinsk nødmeldetjeneste viktige aktører. Sykehuset Telemark HF og kommunene har gjennom Akuttkjede-prosjektet Telemark samarbeidet om å styrke hele akuttkjeden. Samarbeidet har bidratt til likeverdig, ensartet og kunnskapsbasert praksis ved diagnostikk og behandling av akutte tilstander. Det har styrket kvaliteten og pasientsikkerheten og bidratt til at pasienter får rett behandling på rett nivå.

Jeg viser til Meld. St. 23 Fornye, forsterke, forbedre. Framtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Regjeringens mål er at innbyggere med akutt sykdom og skade får rask og trygg helsehjelp i hele landet. Det viktigste tiltaket for gode akuttmedisinske tjenester er et godt samarbeid og planlegging mellom helseforetak og kommuner. Det gir bedre tjenester, er bra for pasientene og god bruk av ressursene. Helseforetakene har derfor fått i oppdrag å gjennomgå og planlegge de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus i samarbeid med kommunene med mål om å styrke den lokale akuttberedskapen ut fra lokale behov. Helsefellesskapene er arenaen for å videreutvikle samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 3063**Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 8. september 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Klimamålene vil kreve store mengder kraft for å realiseres. 34 Twh kraft ble estimert for å nå 2030 målene. Det tilsvarer norske husholdningers årlige strømforbruk, og er ca. 2,34 ganger mer enn fjorårets vindkraftproduksjon i Norge.

Hvor mye ny vindkraft er regjeringen klar for å bygge, og hvor, for å nå klimamålene for 2030 og 2035?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet skrev i 2021:

«Tilgang på kraft er en forutsetning for å nå klimamålene. Der som alle tiltakene gjennomføres, vil kraftetterspørselen øke med opp mot 34,3 TWh i 2030 sammenlignet med 2021.»

<https://www.europower.no/elektrifisering/trenger-34-twh-kraft-innen-2030-for-a-gjennomfore-klimatiltak/2-1-1460681>

Svar:

Mengden kraft som er nødvendig for at klimagassutslippene i 2035 reduseres med minst 70-75 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990, avhenger av hvilke klima- og energitiltak som gjennomføres og av andelen utslippsreduksjoner som skjer henholdsvis i Norge og i samarbeid med EU.

Miljødirektoratet la i 2023 frem en tiltaksrapport hvor de beregnet et kraftbehov for samtlige tiltak til 34 TWh i 2030 sammenlignet med 2021. For å få bedre forståelse av virkningen av klimatiltak på kraftsystemet, gjennomførte NVE i 2024 forenklede scenarioanalyser av hvordan utredede klimatiltak kan påvirke kraftforbruk, kraftbalanse og kraftpriser, med utgangspunkt i Miljødirektoratets oppdaterte tiltaksrapport fra 2024.

Grunnlaget for NVEs scenarioanalyser er basisbanen fra Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2023 (LA23). I basisbanen til NVE ligger allerede en del av klimatiltakene og tilhørende kraftetterspørsel fra Miljødirektoratets rapport inne, som en del av vedtatt politikk. Scenarioene gir derfor ikke like stor forbruksvekst utover basisbanen, som anslagene fra Miljødirektoratets rapport. For scenarioet Klimatiltak beregnet NVE en forbruksvekst som er 8 TWh høyere enn i basisbanen. Dersom alle Miljødirektoratets utrede tiltak gjennomføres, slik det er forutsatt i scenarioet Elektrifisering, vil dette tilsvare et økt forbruk på 21 TWh sammenlignet med basisbanen.

Valget av, og innretningen på, virkemidlene vil påvirke hvilke tiltak som gjennomføres og hvor stor forbruksøkning de bidrar med. Det er viktig å understreke at tiltakene som ligger til grunn for regjeringens klimastatus og -plan, ikke er de samme som er identifisert i kunnskapsgrunnlaget til Miljødirektoratet, og motsatt.

Både Miljødirektoratets tiltaksberegninger og NVEs perspektiver på utviklingen i kraftsystemet er endret etter at scenarioanalysene fra NVE ble sluttført. Derfor arbeider NVE nå med nye og oppdaterte scenarioanalyser som skal publiseres til høsten. For eksempel forventer NVE i sine nyeste framskrivninger (LA25) et større kraftoverskudd enn i tidligere analyser. I 2030 forventer NVE et kraftoverskudd på 7 TWh, økende til 19 TWh i 2040 og 15 TWh i 2050. I disse framskrivningene er vedtatt klimapolitikk lagt til grunn.

Utbygging av vindkraft på land forutsetter planavklaring etter plan- og bygningsloven og konsesjon etter energiloven. I tillegg vil eventuell utbygging av vindkraftprosjekter skje på grunnlag av aktørenes vurderinger av lønnsomhet. Det er derfor usikkert hvor mye vindkraft som vil bli realisert i årene framover. I NVEs siste analyser til 2030 antas det at ny produksjonskapasitet hovedsakelig kommer fra oppgraderinger i vannkraft og ny solkraft. På lengre sikt antar NVE et større tilskudd fra både vindkraft på land og til havs.

SPØRSMÅL NR. 3064**Innlevert 31. august 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 8. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Fra Norge til Sverige går det store mengder lastebillass med norsk søppel, mye grunnet høy særnorsk CO₂-avgift, avfallsforbrenningsavgiften. Dette medfører store utslipp, slitasje på veier, risiko for ulykker, økte klimagassutslipp og energi som tapes.

Kan statsråden avklare hvor store energimengder Norge gikk glipp av i 2024 grunnet denne storstilte eksporten, hvor mange lastebillass dette utgjør, og da med estimert totalutslipp denne eksporten resulterer i?

BEGRUNNELSE:

Minst 800 000 tonn norsk brennbart avfall ble sendt til energigjenvinning i Sverige i 2024, noe som utgjør omtrent en tredjedel av den norske energigjenvinningskapasiteten.

Svar:

CO₂-avgiften for ikke-kvotepliktige avfallsanlegg ble økt betydelig i 2024. Det samme året ble i overkant av 500

000 tonn restavfall eksportert fra Norge til Sverige for forbrenning med energiutnyttelse. Mengdene var uendret fra 2023 til 2024, noe som tyder på at den betydelige økningen i avgiften ikke bidro til økt eksport til Sverige. Alle avfallsforbrenningsanlegg i Sverige og Danmark er underlagt kvoteplikt, og fra 1. august 2025 ble CO₂-avgiften i Norge satt til omtrent samme nivå som kvoteprisen.

En av grunnene til eksporten til Sverige er at vi ikke har kapasitet til å forbrenne alt avfallet i Norge. Det er heller ikke et mål i seg selv å øke avfallsforbrenningskapasiteten i Norge, siden vi kontinuerlig arbeider for å omstille til en mer sirkulær økonomi med reduserte avfallsmengder og økt materialgjenvinning.

Det er ikke nødvendigvis slik at all eksport av avfall til forbrenning i Sverige er negativt for klima og miljø. Det er flere forhold som påvirker de totale klima- og miljøeffektene ved avfallshåndtering i det enkelte tilfellet. Mange anlegg i Sverige har bedre utnyttelse av energien i avfallet enn norske anlegg. Videre avhenger klima- og miljøeffektene blant annet av om svenske anlegg ligger nærmere avfallskilden enn norske, hvilke lastebiler som brukes og om ledig returkapasitet utnyttet til avfallstransporten.

SPØRSMÅL NR. 3065**Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 8. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Som forvalter av statens eierskap i Statkraft, hvordan vurderer næringsministeren at nedleggelsen av Silva Green Fuel vil påvirke regjeringens muligheter til å følge opp Stortingets vedtak om en nasjonal satsing på produksjon av bærekraftig biodrivstoff?

BEGRUNNELSE:

Norge har et stort potensial for økt produksjon av bærekraftig biodrivstoff (SAF) basert på egne bioressurser. Samtidig viser tall fra 2024 at vi importerte 704 millioner

liter biodiesel, hovedsakelig fra Asia, mens den nasjonale produksjonen fortsatt er under 20 millioner liter.

Til tross for betydelige investeringer gjennom Silva Green Fuel på Tofte, der Statkraft og Enova har bidratt med rundt 1,5 milliarder kroner i utvikling av teknologi og kompetanse, har Statkraft nå besluttet å avvike satsingen. Dermed risikerer både anlegg og opparbeidet kompetanse å gå tapt.

Stortinget har gjennom enstemmige vedtak 632 og 633 i 2023 bedt regjeringen legge frem en plan for å styrke norsk produksjon av SAF:

Vedtak 632 (2023):

«Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan Norge kan få en ledende posisjon i produksjon av bærekraftig drivstoff, slik at Norge er godt posisjonert gjennom et industrielt miljø når innblandingskravene blir innført i EU, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Vedtak 633 (2023):

«Stortinget ber regjeringen raskt legge fram en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge.»

I tidligere spørsmål fra undertegnede har klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen svart at oppfølgingen av disse vedtakene ses i sammenheng med Hurdalsplattformens punkt om å utarbeide en helhetlig plan for norske bioressurser.

Et konkret eksempel på nasjonal satsing har vært Silva Green Fuel på Tofte, eid av Statkraft. Selskapet har utviklet teknologi for produksjon av avansert bioolje basert på råstoff fra norsk skog – ressurser som i dag i stor grad eksporteres. I april 2023 henviste daværende klima- og miljøminister Barth Eide i brev til energi- og miljøkomiteen til dette anlegget som en del av regjeringens satsing på norsk biodrivstoffproduksjon.

I juni 2024 varslet imidlertid Statkraft en ny, spisset strategi der satsingen på biodrivstoff utgår. Det er nå igangsatt en avviklingsprosess, hvor både anlegget destrueres og verdifull kompetanse står i fare for å gå tapt.

Svar:

Betydningen av, og etterspørselen etter, biobaserte innsatsvarer og produkter, inkludert bærekraftig produsert drivstoff og cellulose, ventes å øke i takt med utfasing av de ikke-fornybare ressursene. Økt behov for klimavennlige løsninger gir vekstmuligheter for skog- og trenæringen og øvrig bioindustri. Satsing på innovasjon, produktutvikling, tilgang til kapital, fornybar energi, kompetent arbeidskraft og øvrige rammevilkår er like sentralt for denne delen av industrien som for resten av industrien.

Regjeringen arbeider både for å utvikle den industrien vi allerede har og for å legge til rette for ny industri. Regjeringens holdning er at privat kapital må lede an, også i utviklingen og investeringer i ny grønn industri.

Staten har næringsrettede virkemidler og ordninger for forskning og innovasjon i næringslivet som skal bidra til å utløse gode prosjekter som bidrar til omstilling og verdiskaping i næringslivet. Det er aktørene i virkemiddelapparatet, slik som Enova, Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Siva som tar imot og vurderer de enkelte søknadene.

Konkurrensekraften og markedsmulighetene til den biobaserte industrien påvirkes av rammevilkårene på en rekke politikkområder. Koordineringen og samarbeidet på tvers av sektorer er derfor av stor betydning. Det er Klima- og miljødepartementet som har et hovedansvar for dette arbeidet på vegne av regjeringen.

Klima- og miljøministeren viser til at regjeringen de siste årene har gjennomført flere endringer som er til fordel for norsk biodrivstoffproduksjon. Bevilgningene fra Enova og Bionova har økt, CO₂-avgiften har økt, omsetningskravene for biodrivstoff i hele transportsektoren har økt, og det er signalisert at omsetningskravene vil fortsette å øke i årene fremover.

Før sommeren vedtok regjeringen å øke omsetningskravene for veitrafikk, sjøfart, andre formål og luftfart til henholdsvis 20 prosent, 7 prosent, 11 prosent og 2 prosent fra januar 2026. Det skal samtidig innføres et delkrav til bruk av avansert biodrivstoff, som er basert på det mest bærekraftige råstoffet. Videre har regjeringen signalisert at omsetningskravene for veitrafikk, sjøfart og andre formål vil fortsette å øke i årene fremover, og til henholdsvis 33 prosent, 18 prosent og 28 prosent i 2030. Delkravet til avansert biodrivstoff omfatter de råstoffene som flere av biodrivstoffprosjektene i Norge planlegger å bruke som råstoff i produksjonen.

Statens eierskap i Statkraft forvaltes av Nærings- og fiskeridepartementet. Eierskapet forvaltes i henhold til selskapslovgivningen og rammene som fremgår av eierskapsmeldingen, jf. Meld. St. 6 (2022–2023) – Et grønnere og mer aktivt eierskap. Dette innebærer blant annet at det er styret og ledelsen i selskapet som har ansvaret for driften av selskapet, herunder for vurderingene knyttet til Silva Green Fuel.

Statkraft opplyser at selskapet i en årrekke har arbeidet med å utvikle teknologi for storskala produksjon av avansert biodrivstoff. Utviklingen ble gjennomført i samarbeid med det svenske selskapet Södra, og har også fått støtte fra Enova. Södra trakk seg ut i 2023.

Statkraft opplyser videre at arbeidet for å finne nye eiere for Silva Green Fuel har pågått siden 2024. Videre satsing på utvikling av avansert biodrivstoff er ikke lenger en del av Statkrafts strategi, som prioriterer vekst innenfor mer modne teknologier som vann-, vind- og solkraft, samt batterianlegg for lagring og stabilitet i kraftsystemet. Statkraft viser til at det er behov for ytterligere modning av teknologien før en ny eier kan ta en beslutning om å bygge et fullskala produksjonsanlegg. Etter at Södra trakk seg ut, har Statkraft forsøkt å finne nye eiere og parallelt redusert kostnadene og investeringene i Silva Green Fuel vesentlig.

Statkraft opplyser at det nå vurderes å avvikle aktiviteten i demonstrasjonsanlegget på Tofte. Parallelt arbeider selskapet videre med å finne en løsning for videreføring av kunnskapen og erfaringene som er opparbeidet.

SPØRSMÅL NR. 3066**Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 9. september 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at barnevernssaker følges opp ved flytting mellom kommuner eller til utlandet, slik at barn ikke faller mellom to stoler i en kritisk fase?

BEGRUNNELSE:

VG har nylig avdekket alvorlige mangler i oppfølgingen av barnevernssaker ved flytting mellom kommuner. Hvert år avsluttes over tusen undersøkelser av mulig omsorgssvikt fordi familier flytter før saken er ferdig behandlet. I mange tilfeller skjer flyttingen mens det pågår en aktiv barnevernssak, uten at den nye kommunen blir informert eller tar over ansvaret for videre oppfølging. Dette utgjør et alvorlig rettssikkerhetsproblem for barna det gjelder.

VG har vært i kontakt med barnevernstjenester over hele landet. 116 tjenester oppgir at de har grunn til å tro at enkelte familier bevisst flytter for å unndra seg barnevernets undersøkelser. Totalt henlegges nærmere 4 000 saker årlig som følge av flytting. Når slike saker avsluttes uten videre oppfølging, risikerer man at barn som lever under potensielt skadelige forhold ikke får den hjelpen de har krav på og behov for. Dette kan få alvorlige konsekvenser for barnas utvikling, trygghet og livssituasjon.

At barn kan "forsvinne" fra systemet ved en kommunegrense, avdekker en mulig systemsvikt som krever nasjonal oppmerksomhet og handling. Det er avgjørende at det finnes rutiner og løsninger som sikrer informasjonsflyt og kontinuitet i oppfølgingen av barnevernssaker ved flytting, både mellom kommuner og til utlandet.

De siste tre årene har over 828 barn flyttet ut av Norge mens familien var under barnevernsundersøkelse. I samme periode har norsk barnevern behandlet 120 000 saker, hvorav 3 830 ble henlagt på grunn av flytting. 29 prosent av disse sakene ble avsluttet fordi familien flyttet til et annet land, tilsvarende rundt 370 saker årlig. Det betyr at i snitt flytter ett barn ut av landet hver eneste dag mens det pågår en barnevernssak.

Svar:

Regjeringen er opptatt av barns trygghet og det er bekymringsfullt hvis familier flytter innenlands eller utenlands for å unngå hjelp fra barnevernet. Det er viktig at barnevernet møter familier med dialog og bidrar til at foreldre opplever tjenesten som en hjelp og støtte. Regjeringen har i Prop. 83 L (2024-2025) om Kvalitetsløftet, som ble

behandlet av Stortinget denne våren, varslet flere tiltak for å styrke tilliten til barnevernet gjennom mer åpenhet, bedre dialog og inkluderende prosesser.

Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen vil «[s]ikre at informasjon om utsette barn blir overført mellom barnevern ved flytting mellom kommunar». For å følge opp dette punktet har regjeringen sørget for å få på plass bedre informasjon mellom kommuner i barnevernssaker.

Barnevernstjenestene inngår i én felles etat med et særlig og felles ansvar for å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Manglende kjennskap til at et barn kan ha behov for oppfølging og bistand kan få svært alvorlige konsekvenser for barnet.

Fra 1. januar 2024 ble det derfor innført en tydelig plikt i barnevernsloven om varsling mellom barnevernstjenester. Barnevernstjenesten i barnets tidligere oppholdskommune har nå plikt

til å varsle barnevernstjenesten i barnets nye oppholdskommune dersom det er behov for videre undersøkelser eller oppfølging utover frivillige hjelpetiltak. Bestemmelsen er særlig aktuell i tilfellene der en familie flytter fra en kommune til en annen mens barnevernstjenesten har en pågående undersøkelsessak, men kan være aktuell også i andre tilfeller. Innholdet i varslingsplikten er utdypet i rundskrivet for barnevernstjenestens saksbehandling. Gjennom prosjektet DigiBarnevern er det også utviklet et nytt fagsystem med løsninger som gir større mulighet for at tjenestene kan dele informasjon på en trygg og effektiv måte. Disse tiltakene skal bidra til at barnevernstjenesten kan gi barn nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Regjeringen er også opptatt av å forhindre skadelige utenlandsopphold. Foreldre kan imidlertid lovlig flytte utenlands med barnet, i tråd med barnelovens regler, selv om barnevernstjenesten undersøker barnets omsorgssituasjon eller tilbyr hjelpetiltak. Det er først hvis det er iverksatt akuttvedtak eller truffet eller begjært tvangsvedtak etter barnevernsloven, at det vil være en ulovlig bortføring å ta barnet ut av landet uten barnevernstjenestens samtykke jf. barnevernsloven § 5-6. Hvis barnevernstjenesten er bekymret for at familien vil flytte utenlands for å unndra seg barnevernstiltak, er det viktig at barnevernstjenesten raskt vurderer behovet for å iverksette tiltak for å beskytte barnet.

Hvis barnet har flyttet ut av landet, slik at barnet verken oppholder seg eller anses for å ha vanlig bosted

i Norge, kan det ikke gjennomføres undersøkelser eller treffes tiltak etter barnevernsloven. I slike tilfeller kan det være aktuelt med informasjonsutveksling med utenlandske myndigheter etter Haagkonvensjonen 1996 for å bidra til bedre beskyttelse av barnet. Bufdir er norsk sentralmyndighet for konvensjonen og skal tilrettelegge for samarbeid mellom konvensjonsstater og bistår barnevernstjenestene i enkeltsaker. Barnevernssaker på tvers av landegrenser er krevende å håndtere for barnevernstjenestene og Bufdir har fått i oppdrag å oppdatere retningslinjene.

Regjeringen varslet i Kvalitetsløftet før sommeren at vi vil gjøre en ny gjennomgang av kommunenes barnevernsrapportering for å sørge for at vi fanger opp viktig og riktig informasjon. Dette er vi godt i gang med. Jeg tar nå initiativ til å inkludere flytting til annen kommune, flytting til utlandet eller flytting til ukjent sted i rapporteringskravene. Dette vil gi oss mer kunnskap om omfanget av flyttinger. Jeg vil også sørge for at Bufdir raskt får på plass en bedre statistikk over saker der barn er bortført fra barnevernet.

En slik statistikk må samtidig tolkes med forsiktighet. At familien flytter mens barnevernet har åpnet undersøkelse eller tilbyr hjelpetiltak er ikke ensbetydende med at barnet er i fare. At vi ikke har en samlet nasjonal oversikt over antallet flyttinger, betyr heller ikke at barnevernet ikke jobber godt i enkeltsakene for å hjelpe barna, innenfor den myndigheten og det handlingsrommet de har.

For øvrig vil jeg vise til at i juni i år la regjeringen fram Prop. 159 L (2024–2025) Endringer i barnevernsloven, straffeloven, passloven og ID-kortloven (utreiseforbud ved fare for skadelig utenlandsopphold mv.). Forslaget vil gi barn bedre beskyttelse og vil gi en ny mulighet til å forhindre skadelig utenlandsopphold. Det foreslås blant annet at barneverns- og helsenemnda gis adgang til å treffe vedtak om utreiseforbud ved en nærliggende fare for at barnet i utlandet vil bli utsatt for mishandling, alvorlig fare for barnets liv eller helse eller annen alvorlig omsorgssvikt. Jeg oppfordrer Stortinget til raskt å behandle lovforslaget så reglene kan tre i kraft.

SPØRSMÅL NR. 3067

Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 10. september 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Svært mange kommunar fekk i sommar brev om reduksjon i tal flyktningar dei har blitt bedt om å ta imot. Dette brevet kom etter at kommunane i all hovudsak hadde rigga seg for å ta imot det antal flyktningar ein i utgangspunktet hadde fått førespurnad om.

Vi ber difor om ei oversikt over nedtrekket i tal flyktningar fordelt på kommunane, estimert kostnad for kommunane for differansen som no ikkje vert dekkja, og kva plan departementet har for å dekke opp den meir-kostnaden kommunane no har fått?

GRUNNGJEVING:

Departementet har mellom anna fått brev frå Bømlo kommune der ein set tal på kva denne omlegginga vil bety for kommunebudsjettet. Dette er tal som vi vil tru også er overførbare til andre kommunar. Det er krevjande å dimensjonere opp og ned desse tenestene på kort varsel og kommunane sit med utfordringa. Det er difor av interesse

å vite korleis kommunane vert kompensert slik at dette nedtrekket ikkje går ut over andre kommunale tenester.

Svar:

Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i februar 2022 har gitt svært høge innkomstar av fordrevne frå Ukraina. Dei høge innkomstane har sett innkomst-, mottaks- og busettingsapparatet på prøve. Innsatsen frå kommunar over heile landet har vore avgjerande for å busette dei rekordmange flyktningane som har komme, og kommunane har vist stor evne og vilje til å ta imot. Eg er takknemleg for den store innsatsen som er lagd ned i kommunar over heile landet.

Nasjonalt utval for mottak og busetting av flyktningar avgjer oppmodinga til kommunane basert på prognosar for busetting. Utvalet består av representantar frå kommunar, fylkeskommunar, KS og staten, og er leia av Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi). Prognosane tek utgangspunkt i kor mange flyktningar ein antar kjem til Noreg og kor mange av dei som vil få opphald

og som skal busettast. Busettingsprognosane er usikre og kan endra seg i løpet av året.

Basert på prognosar hausten 2024 bad IMDi kommunane om å busette 18 900 flyktningar i 2025. Kommunane har for same år vedtatt totalt 15 656 busettingsplassar. Oppdaterte prognosar viser at behovet i år er redusert til 12 640, og IMDi sendte ut ei ny oppmoding til kommunane i juni. Differansen mellom opphoveleg og justert oppmoding er på om lag 30 prosent. For å sørge for eit jamt nedtrekk, blei oppmodinga justert ned med ca. 30 prosent i dei fleste kommunar. Det blei gjort unntak for kommunar med vedtak om å busette ti eller færre flyktningar og for kommunar som allereie hadde busett meir enn kva den nye oppmodinga ville være på. Sjå fullstendig oversikt over nedtrekket til kommunane i vedlegg (tal per 2. september 2025).

Ved busetting mottar kommunane særskilt tilskot frå staten (integreringstilskot, tilskot til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, særskilt tilskot ved busetting av einslege mindreårige flyktningar, og tilskot ved busetting av personar med alvorleg nedsett funksjonsevne eller åtferdsproblema). I tillegg til dei særskilde tilskota får kommunane innbyggjartilskot for busette flyktningar per 1. juli året før budsjettåret, på same måte som for andre innbyggjarar.

Integreringstilskotet utgjer den viktigaste finansieringskjelda til kommunanes busettings- og integreringsarbeid. Tilskotet utbetalast over ein periode på fem år og skal gi ei rimeleg dekning av dei gjennomsnittlege meirutgiftene til busetting og integrering i kommunane i busettingsåret og dei fire påfølgande åra. Tilskotet utbetalast etter busetting til kommunen der flyktningen er folkeregistrert. Satsane for tilskotet varierer det første året etter alder og familiesituasjonen til den busette. Sjå [Prop. 1 S \(2024-2025\) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet](#) kap. 671, post 60 for meir informasjon om integreringstilskotet, inkludert satsane for 2025.

Eg tolkar førespurnaden slik at det bes om ein oversikt over meirkostnader kommunane har som følge av at oppmodinga er justert ned. Enkelte kommunar kan til dømes ha pådratt seg kostnader til administrative førebuingar i påvente av busetting utover det talet som det no er planlagt for. Departementet har ikkje oversikt over kor mykje slike kostnader utgjer for kommunane. Dei samla utgiftene til busetting og integrering i kommunane blir kvart år anslått av eit berekningsutval, der kommunane og KS er med.

Uvisse om busettingsbehovet er ei utfordring i arbeidet med busetting av flyktningar, ikkje minst i den situasjonen som har vore dei siste åra. Det handlar mellom anna om korleis situasjonen på bakken i Ukraina utviklar seg. Eg har stor forståing for at svingingane i busettingsbehovet er krevjande å handtera for kommunane, særleg når dei kjem i løpet av året. Eg vil samtidig minne om at det vert busett flyktningar gjennom heile året, og histo-

risk sett flest på hausten. Prognosane peiker mot at det skal busettast mange flyktningar gjennom hausten òg til neste år. I Bømlo er det, som det går fram av vedlegget, til dømes busett 19 flyktningar til no i år, mens IMDi måtal tilseier ei samla busetting gjennom året på 35 flyktningar. I dagens situasjon er det framleis mangel på plassar for å busette enslige mindreårige, og det er ofte krevjande for IMDi å busette flyktningar med særskilde behov for tilrettelegging. Eg vil oppfordre dei kommunane som ser at dei har ledige ressursar til busetting, til å vurdere om det er mogleg å busette fleire frå desse gruppene.

IMDi startar i desse dagar samarbeidet med kommunane om oppmodingsprosessen for 2026. Eg vonar at kommunane framleis vil strekke seg for å busette i tråd med behovet, og at dei kommunane som har førebudd seg i inneverande år kan trekke på desse førebuingane også inn mot arbeidet med busetting i året som kjem.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202425-3067-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 3068**Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 9. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden legge føringer som gjør at noe av beløpet på 65 millioner kroner brukes til omstilling for fiskerne, eller til å leie dem inn for å rydde i Oslofjorden?

BEGRUNNELSE:

Den 29. juli varslet regjeringen at det skal bli forbud mot fiske i store områder i Oslofjorden med virkning fra 1. januar 2026 og med en varighet på ti år. Oslofjorden dør, så det er absolutt på sin plass med tiltak for å fisken tilbake i fjorden. Fiskeforbudet ble presentert uten at det samtidig var en plan for omstilling eller annen bruk av fiskerne som ville sikre dem en inntekt i 2026.

Med fem måneders varsel ble de kastet ut i usikkerhet og potensiell arbeidsledighet. Millioninvesteringene i fiskefartøy og redskaper har gitt en gjeld som vil bli en stor ekstrabelastning for fiskerne, dersom de blir arbeidsledige. Fartøyene er bygd for Oslofjorden med dets vær, og kan ikke brukes i hele landet. Det er neppe ledige fiskekvoter de kan kjøpe, heller.

Det var med andre ord ikke en helhetlig plan som ble presentert av regjeringen den 29. juli, siden fiskerne ble gitt yrkesforbud med uviss framtid.

Vestfold Fylkeskommune betaler noen fiskere for å plukke opp spøkelsestegner. Dette er et godt og viktig tiltak som både rydder søppel og bidrar til å få livet tilbake i Oslofjorden igjen. I tillegg gir det fiskerne en inntekt utenfor fisket. På denne måten er fiskerne en del av løsningen på problemene i Oslofjorden. Fiskerne bør få oppgaver knyttet til restaureringen av Oslofjorden slik at de kan ta vare på profesjonen sin fram til det åpnes for fiske igjen.

En måned senere, den 29. august, kommer en budsjettlekasje som sier at staten skal bidra med 65 millioner kroner til naturrestaurering av Oslofjorden. Det er bra at fiskeforbudet følges med penger, men spørsmålet er om noen av disse millionene vil gå til omstilling av virksomheten til fiskerne. Det vanlige er at store organisasjoner som er profesjonelle til å skrive søknader, ender opp med å få det meste som legges til denne type ordninger. Etter hva jeg forstår har ikke noe av de 25 millionene som ble bevilget til dette i 2025 brukt til å kjøpe tjenester fra fiskerne.

Svar:

I 2025 ble det bevilget 25 millioner kroner i tilskudd til naturrestaureringstiltak i Oslofjorden og Oslofjordens

nedbørsfelt. Det var første gang det ble gitt tilskudd over statsbudsjettet øremerket restaurering av vannmiljøet i disse områdene. 38 prosjekter har i år fått støtte over tilskuddsordningen. I budsjettet for 2026 vil regjeringen foreslå å styrke ordningen med ytterligere 40 millioner kroner, slik at den blir på totalt 65 millioner kroner.

Regjeringen er i gang med et krafttak for Oslofjorden. Vi har gått systematisk løs på de største utfordringene, og gjennomført viktige tiltak innen særlig jordbruk, avløp og fiskeri. Økte midler vil bidra til en forsterket innsats på restaurering, som er et viktig tiltak for å bedre den økologiske tilstanden i fjorden.

Ved tildeling av midler under tilskuddsordningen vil de prosjektene som i størst grad bidrar til å bedre Oslofjordens tilstand prioriteres. Alle som har gode tiltak for å bedre fjordens tilstand kan søke om midler under tilskuddsordningen. Dette omfatter fiskere, men også kommuner, interkommunale organ, frivillige organisasjoner, forskningsinstitusjoner, vannområdeutvalg, interkommunale vannprosjekter, private virksomheter og fiskerettshavere.

Regjeringen vil særlig oppfordre fiskere som blir berørt av de nye fiskeritiltakene i Oslofjorden til å søke om tilskudd til gode restaureringstiltak, slik at de kan bidra med sin kompetanse og sitt utstyr i arbeidet for å bedre fjordens tilstand. Som representanten nevner er tiltak som å rydde spøkelsestegner eller andre tapte fiskeredskaper et viktig bidrag for å restaurere fjorden, og også et tiltak som det kan gis midler til over tilskuddsordningen. Andre relevante tiltak fiskere kan bidra på er etablering av marine nyttehager, og samarbeid med forskere for feltundersøkelser i fjorden. Alle gode tiltak for å bedre fjordens tilstand er aktuelle.

I år var det ingen fiskere som søkte på tilskuddsordningen. Det har derfor heller ikke blitt bevilget midler til fiskere i år. Regjeringen håper at fiskere som blir påvirket av fiskeritiltakene i Oslofjorden søker på tilskuddsordningen for 2026, og vi har tillit til at fiskerne selv vet hvordan deres kompetanse og utstyr kan brukes på best måte til å restaurere fjorden.

SPØRSMÅL NR. 3069**Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 9. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Regjeringa annonserte nyleg at dei har landa på britiske BAE Systems i val av nye fregattar. Israelske Elbit Systems leverer teknologi for elektronisk krigføring til desse fregattane. Forskar ved Sjøkrigsskulen Tor Ivar Strømmen seier til Teknisk Ukeblad at det er snakk om eit lite undersystem som det bør vera heilt greitt å erstatte med eit anna.

Kan forsvarsministeren stadfesta at det finst alternative leverandørar på marknaden, og at Elbit ikkje er einaste produsent av slik teknologi for elektronisk krigføring?

Svar:

Vi skal kjøpe fregattar frå Storbritannia. Britane har tilbydd oss identiske fartøy, og det er det britiske eksport- og importregelverket som gjeld. Eit grunnleggjande premiss er at fregattane våre skal skaffast, driftast og vedlikehaldas i eit strategisk partnerskap. Dette gir synergjar på drifts- og utdanningssida, og Noreg unngår ulemper ved å vere einaste brukar av eit komplisert, høgteknologisk kampsystem. Ved å bytte ut delar og komponentar mistar vi fordelar ved systemlikskap, og dette er difor ikkje noko Forsvaret eller Forsvarsmateriell har utgreidd nærare. Vi ønskjer den beste fregatten for Noreg, og vi søker å oppnå alle fordelane eit partnerskap gir gjennom heilt like system om bord. Fartøya blir vidareutvikla innanfor ramma av partnerskapet.

SPØRSMÅL NR. 3070**Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 9. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Regjeringa annonserte nyleg at dei har landa på britiske BAE Systems i val av nye fregattar, der ein israelsk underleverandør skal levera teknologi for elektronisk krigføring. Israel har ei av verdas største etterretningar, og det er kjent at dei til og med spionerer på USA. Det vil dermed vera risiko for at det kan tilflyta informasjon til Israel gjennom israelske komponentar i norske skip.

Kan forsvarsministeren garantera at Israel ikkje vil bruka utstyret levert til framtidige norske fregattar til å spionera på Noreg?

Svar:

Straffelova forbyr ulovleg etterretningsverksemd mot Noreg og politiet og Forsvaret arbeider med å avdekkje forsøk på spionasje mot Noreg. Sjølv med målretta innsats er det ikkje mogleg å gi nokon absolutte garantiar for at andre statar ikkje vil drive spionasje mot Noreg i fram-

tida. I dei fleste moderne våpensystema Noreg tek i bruk, vil det nødvendigvis vere komponentar og delar frå andre nasjonar. Det er ikkje mogleg å eliminere all risiko, men det blir gjennomført grundige mottakskontrollar og tryggleiksgodkjenning av nye system før dei blir tekne i operativ bruk av Forsvaret.

SPØRSMÅL NR. 3071**Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 9. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Regjeringen vil kjøpe britiske fregatter. I diskusjon om den israelske underleverandøren argumenterer forsvarsministeren med viktigheten av å ha samme system som de andre landa med samme fregatt, som er Storbritannia, Canada og Australia. På nettstedet nyefregatter.no kan vi imidlertid lese at de tre andre landa har valgt ulike løsninger når det gjelder missiler, ubåter og så videre.

Kan forsvarsministeren bekrefte at Storbritannia, Canada og Australia utstyrer fregattene ulikt?

Svar:

Australia og Canada har stor grad av likhet med Storbritannia i selve fartøyet, men har samtidig valgt å endre deler av utrustningen. Det er et grunnleggende premiss for

Norge, som et samlet Stortinget har gitt sin tilslutning til ved behandling av langtidsplanen, at fregattene skal anskaffes, driftes og vedlikeholdes i et strategisk partnerskap med en nær alliert som har sammenfallende strategiske interesser i våre nærområder og at det skal være stor grad av systemlikhet. Et slikt samarbeid gir synergier på drifts- og utdanningssiden, og Norge unngår ulempene ved å stå som eneste bruker av et komplisert høyteknologisk kampsystem. Ved å bytte ut deler og komponenter mister vi fordeler ved systemlikhet, og dette derfor ikke noe Forsvaret eller Forsvarsmateriell har utredet nærmere. Vi ønsker den beste fregatten for Norge og vi søker å oppnå alle de fordeler et partnerskap gir gjennom helt like systemer om bord. Fartøyene videreutvikles i rammen av partnerskapet.

SPØRSMÅL NR. 3072**Innlevert 1. september 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 9. september 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Når kjem forskrift om velferd for hundar i samband med avl ut på høyring, og kva er årsaka til forseinkinga?

GRUNNGJEVING:

Mattilsynet har i lang tid arbeidd med ei regulering av hundeavl med mål om å sikre avl som styrker helsa til hundar og bidreg til sunne hundar. Behovet for ei forskrift for regulering av hundeavl vart aktualisert av Høgsterett si avgjerd om å forby avl på ein hunderase, då dei meinte avlen over tid hadde vore i strid med dyrevelferdslova. Høgsterettsdommen har vist behovet for at avlsorganisasjonane har tydelege retningslinjer for kva som er rett avl ut frå eit dyrevelferdsperspektiv. Forskrifta var venta i 2024, men er enno ikkje sendt ut på høyring. Målet med forskrifta er å sikre gode retningslinjer for avlsorganisasjonane som tek vare på hundehelsa i avlsarbeidet. Dette

er etterspurt frå dyrevelferdsorganisasjonane, veterinærforeininga og avlsorganisasjonane.

Svar:

Jeg vil takke stortingsrepresentant Rotevatn for hans engasjement når det gjelder fremdriften av forskriftsarbeidet som handler om sunn hundeavl. Som representanten viser til, har en sak om temaet vært behandlet av Høyesterett, og det er behov for å regulere denne aktiviteten.

Allerede i 2019 fikk Mattilsynet i oppdrag fra departementet å utarbeide et utkast til forskrift om hundeavl. Et forslag til regulering ble så oversendt i 2023. Departementet var da i gang med å lage en melding til Stortinget der det ble gitt en kunnskapsbasert gjennomgang av status, utviklingstrekk og målsettinger for dyrevelferden for et bredt spekter av dyrearter i Norge. Det ble dermed naturlig å avvente det videre arbeidet med forskriften for å se det i sammenheng med innholdet i meldingen.

Som kjent ble Meld. St. 8 Dyrevelferd (2024–2025) lagt frem før jul i 2024. Blant de over 90 tiltakene som ble besluttet gjennomført som følge av meldingen, er forskrift om velferd for hunder i forbindelse med avl ett av dem.

Jeg kan derfor forsikre representant Rotevatn om at departementet i tiden fremover vil jobbe aktivt videre

med forslaget som er utarbeidet av Mattilsynet. Det er viktig at det gjøres et godt og grundig arbeid med forskriften så alle ansvarlige parter får et solid og faglig forankret regelverk å forholde seg til når det drives avl av fremtidige valpekull. Det er foreløpig ikke satt noen dato for når forskriften vil kunne sendes på offentlig høring.

SPØRSMÅL NR. 3073

Innlevert 2. september 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 9. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ser statsråden at forskriften kan oppleves som urimelig og byråkratisk i håndhevelse all den tid barn under 18 år kan kjøpe saft?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vedtok i april en forskrift som forbyr markedsføring av visse mat- og drikkevarer overfor barn, inkludert smaksprøver til personer under 18 år. De nye reglene sier også at det ikke lenger er lov å gi ut smaksprøver av egne varer til barn under 18 år. På Roma Mineralvannfabrikk i Lillestrøm har i alle år hatt en saftdispenser i lokalet. Der har kundene kunnet forsynes seg med en liten kopp med saft. Etter ny forskrift må man nå kreve gyldig ID for å gi gratis saft. Selv dersom foreldrene samtykker, er det nå ulovlig for brusfabrikken å gi en saftkopp til en 17-åring. Kun myndige personer kan motta koppen.

Svar:

Jeg vil gjerne minne stortingsrepresentanten om formålet med den nye forskriften om forbud mot markedsføring av visse næringsmidler særlig rettet mot barn. Formålet er å beskytte barn og unge mot negativ kommersiell påvirkning, ved å forby markedsføring av usunn mat og drikke rettet mot akkurat denne gruppen. En av fem barn i Norge har overvekt eller fedme og dette er sosialt skjevfordelt. Kosthold er en av de viktigste risikofaktorene for blant annet kreft, diabetes og tidlig død. Vi er derfor opptatt av at alle barn skal ha god beskyttelse mot usunn markedsføring.

Dette er bakgrunnen for at vi i forskriften har spesifisert at utdeling av smaksprøver og vareprøver i markedsføringsøyemed ikke kan rettes mot barn. Et godt kontrollspørsmål i slike situasjoner er derfor om utdelingen gjøres

for å markedsføre et produkt på listen i forskriften over produkter det er forbudt å markedsføre overfor barn.

I tillegg vil jeg understreke at det er aktøren som markedsfører som skal forholde seg til reglene og at reglene på ingen måte innebærer et salgsforbud. Og sist, men ikke minst: Det er fremdeles lov å selge både saft, is og godteri til barn, men markedsføringen av disse produktene må rette seg mot voksne. At staten tar grep for å beskytte barn og unge mot markedsføring er først og fremst etterspurt av foreldre og unge selv. Det handler om å redusere negativ påvirkning – til det beste for det enkelte barn og for folkehelsen.

SPØRSMÅL NR. 3074**Innlevert 2. september 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 9. september 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Klima- og miljøministeren har slått fast at bevaring av gammel naturskog er viktig. Kartlegging er startet for å styrke grunnlaget for bevaring. Statsforvalteren i Oslo og Akershus har fulgt opp med å avslå hogst i verneverdig gammel naturskog ved Spålen Naturreservat, Ringerike kommune. Vedtaket ble omgjort og hogst tillatt etter pålegg fra LMD.

Hvordan vil statsråden sikre systematisk, fagbasert bevaring av gammelskog når Statsforvalterens vedtak om beskyttelse av slik skog blir overprøvd av LMD?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Oslo og Akershus sa opprinnelig nei til ønske om hogst i gammel naturskog inntil verneområdet i Spålen-Katnosa naturreservat.

Landbruks- og matdepartementet opphevet vedtaket og påla Statsforvalteren å tillate hogst. Nå kan det hogges i 120 – 160 år gammel naturskog midt i Marka.

Mye av den hogstaktuelle skogen er registrert som naturtype av A-kvalitet. I hogstområdet er det gjort funn av både truede og nær truede, rødlistede arter. Området inngår i et forslag til vern som Statsforvalterens miljøvernavdeling arbeidet med i 2012 og er registrert verneverdig både etter Naturmangfoldloven (reservat) og etter Markaloven (friluftslivsområde). Området grenser til Spålen-Katnosa naturreservat og har ekstra stor verdi for arts mangfoldet i denne artsrike delen av Marka.

Skogforskere har i et opprop bedt om at de siste naturskogene i Norge kartlegges og beskyttes. Regjeringen ved KLD har fulgt opp med å be Miljødirektoratet kartlegge naturskog i Norge, for å ta bedre vare på de mer enn tusen trua artene som lever i slik skog.

Kartleggingsarbeidet er påbegynt, men det hindrer tydeligvis ikke hogst. Hogsten skal omfatte 5 områder, hvorav 3 berører naturskog. Naturvernforbundet i Oslo og Akershus har klaget på vedtaket for de tre naturskogsteigene.

Osломarka og skogområdene nordafor har enestående verdi som rekreasjons- og naturområde for kanskje en million mennesker. De få, begrensede områdene med gammel naturskog er ekstra viktige også for friluftslivet, fordi de gir folk mulighet til å oppleve skogs natur som den er uten industriell hogst.

Hogst i gammel naturskog i Marka påfører både arbeidet for bevaring av naturmangfold, og opplevelsesverdiene i Marka, betydelig tap. Det rimer lite med

regjeringens signaler om prioritering av naturmangfold og friluftsliv.

Saksgangen og sakens konklusjon etterlater spørsmål om Klima- og miljøministeren og underliggende etater egentlig har virkemidler til å gjennomføre noen form for fagbasert og systematisk beskyttelse av naturmangfold i praksis, når KLD uten videre kan overprøve vedtak om beskyttelse.

Svar:

Spørsmålet fra representanten Hansson er rettet til klima- og miljøministeren, men det er etter dialog med meg oversendt til meg som rett adressat. Bakgrunnen for dette er at skogen det er søkt om å hogge ligger utenfor verneområdet som er omtalt i spørsmålet.

Regjeringen Støre legger til grunn at vern av privateid skog skal skje som frivillig skogvern. Dette prinsippet er blant annet fastslått i naturmeldingen. I dette tilfellet foreligger det ikke tilbud om frivillig vern av det aktuelle skogarealet.

I henhold til søknad skulle hogst av bestand 252464 og 254462 på gnr. 15 bnr. 1 i Ringerike kommune skje som selektiv hogst med planting som foryngelsesmetode. Ringerike kommune ga i juni 2023 tillatelse til slik hogst med maksimalt 50 % uttak. Tillatelsen ble påklaget, og Statsforvalteren i Oslo og Viken vedtok 3. juni 2024 som klageinstans å nekte hogsten. Landbruks- og matdepartementet opphevet 12. desember 2024 Statsforvalterens vedtak fordi det forelå feil ved faktagrunnlaget og feil ved rettsanvendelsen. Feilene innebar at vedtaket var ugyldig. Departementet sendte deretter saken tilbake til Statsforvalteren for ny klagebehandling. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fattet 17. juni 2025 nytt vedtak i saken. I dette vedtaket har statsforvalteren ikke gitt klager medhold. Det innebærer at kommunens vedtak fra 2023 gjelder for de to bestandene. Det er etter dette ikke riktig at Statsforvalteren i Oslo og Akershus har tillatt hogst etter pålegg fra Landbruks- og matdepartementet slik representanten Hansson har gitt uttrykk for i sitt skriftlige spørsmål til klima- og miljøministeren.

De to bestandene saken gjelder er ikke vernet etter naturmangfoldloven, og det er heller ikke inngått avtale om frivillig vern av skogen. Forvaltning av skogen skal dermed skje etter reglene i skogbruksloven. Skogbrukslovens regler forutsetter at eieren av skogen kan drive skogbruk, herunder hogge hogstmoden skog, men at drift må skje på en bærekraftig og miljøvennlig måte. I den aktuelle saken

er det gitt tillatelse til hogst under forutsetning av at det tas betydelige miljøhensyn, jf. forutsetningene om hogstmetode og maksimalt 50 % uttak. Dette legger til rette for at naturmangfoldet og hensynet til friluftsliv ivaretas selv om det gjennomføres hogst på arealene.

Arbeidet med og virkemidlene for en bærekraftig skogpolitikk er godt beskrevet i Naturmeldingen (Meld. St. 35 (2023–2024)). Miljøkvalitetene varetas gjennom frivillig vern etter naturmangfoldloven, samt gjennom Landbruks- og matdepartementets ulike virkemidler og skognæringens egne miljøhensyn.

SPØRSMÅL NR. 3075

Innlevert 2. september 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 10. september 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Vil ministeren ta initiativ til en nasjonal statistikk på flyttinger mellom kommuner og til utlandet i barnevernssaker, inkludert dem som avsluttes, og kan ministeren redegjøre for utviklingen og pågående arbeid med nasjonalt barnevernsregister?

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere skriftlige spørsmål og representantforslag siste årene har FrP satt fokus på barn som trenger beskyttelse mot grov omsorgssvikt, bortføring og ufrivillige utenlandsopphold som er skadelig for barnet.

Det er ulike barn, familier, årsaker og begrunnelser for at dette forekommer. Det kan være negativ sosial kontroll, svært konfliktfylte barnefordelingssaker eller barnevernssaker som ligger bak for å nevne noe.

Det har vært flere saker om barn som flyttes mellom kommuner eller ut av landet mens de er under omsorg fra barnevernet eller det er opprettet sak.

I en nylig VG sak skrives følgende:

“Bufdir har statistikk på hvor mange undersøkelsessaker som avsluttes på grunn av flytting, men tallene viser ikke om de har flyttet til en ny kommune eller et nytt land.”

Dette burde vel være av interesse for barnevernet å få kunnskap om.

Svar:

Jeg er enig i at det er nyttig å ha oversikt over barn som flytter til en annen kommune eller utlandet mens det pågår en undersøkelse i barnevernet eller barnet er i tiltak i barnevernet. Samtidig vil jeg presisere at det viktigste for barna som trenger det, er at de får rask og riktig hjelp. At vi i dag ikke har en samlet nasjonal oversikt over antal-

let barn som flytter, betyr ikke at det ikke jobbes godt i enkeltsakene for å hjelpe barna, eller at barnevernet ikke gjør alt de kan innenfor den myndigheten og det handlingsrommet de har.

Som Regjeringen varslet i Kvalitetsløftet for barnevernet, Prop. 83 L (2024–2025), vil vi gjøre en gjennomgang av kommunenes rapportering i barnevernssaker. Forrige gjennomgang var i 2012 og det er behov for å oppdatere kravene for å sørge for at vi på sentralt nivå får viktig informasjon om barnevernet. Dette arbeidet er vi allerede godt i gang med og jeg vil ta initiativ til at rapporteringen inkluderer både flytting mellom kommuner, flytting til utlandet og til ukjent oppholdssted. Dette vil gi oss mer kunnskap om omfanget av flyttinger. Arbeidet innebærer endringer i kommunenes fagsystemer. Kommunene må deretter registrere informasjon i et fullt kalenderår før vi kan få nasjonale tall. Dette betyr at det vil ta noe tid før statistikken er på plass. Jeg vil også sørge for at Bufdir raskt får på plass en bedre statistikk over saker der barn er bortført fra barnevernet.

En nasjonal statistikk over flyttinger vil være nyttig, men må tolkes med forsiktighet. I saker der det er åpnet undersøkelse eller familien mottar hjelpetiltak er det ikke nødvendigvis bekymringsfullt at barnet flytter. Det er ulike grunner til at familier flytter, for eksempel på grunn av jobb, studier eller for å være i nærheten av familie og nettverk. Det som er alvorlig, er hvis familien flytter for å unngå kontakt med og hjelp fra barnevernet.

Regjeringen har gjennomført flere tiltak for å sørge for at barna får den hjelpen de trenger. Jeg viser til mitt svar 9. september på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 3066 fra stortingsrepresentant Kathy Lie om hva regjeringen gjør for å sikre at barnevernssaker følges opp ved flytting mellom kommuner eller til utlandet.

Representanten spør også om barnevernsregisteret. Formålet med dette registeret er å utvikle statistikk

som skal bidra til å gi et helhetlig bilde av barnevernets arbeid, og sikre bedre oppfølging av barn i barnevernet. Det er også allerede samlet inn data om barnevernstiltak i flere tiår, og Norge har svært gode data sammenlignet med de aller fleste andre land. Det gjør det for eksempel mulig å undersøke hvordan det går med barn som mottar tiltak fra barnevernet når de blir voksne. Det har likevel vært en utfordring at det har tatt lang tid å få ferske tall fra kommunene og kommunene har rapportert både til SSB, til Bufdir og til statsforvalterne. Når kommunene skal

rapportere statistikk for 2025 forventes det at tilnærmet samtlige av landets kommuner vil rapportere via barnevernsregisteret. Rapporteringen skal være automatisk og er dermed langt enklere og mindre tidkrevende for kommunene. Det innebærer også at kommunene kun skal rapportere til én aktør, og at de slipper dobbeltrapportering. Endringer i kommunenes rapportering knyttet til flyttinger, som skissert over, vil skje gjennom barnevernsregisteret.

SPØRSMÅL NR. 3076

Innlevert 2. september 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 10. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan næringsministeren gi Stortinget ei fullstendig oversikt over den nye konkurransedirektøren sine klientforhold i noverande jobb som kan gjere han inhabil i sin nye jobb, og kva vurderingar har Regjeringa gjort av konsekvensar for tilliten til Konkurransetilsynet av at den nye konkurransedirektøren har nære bindingar/ klientforhold til den største aktøren på dagligvaremarkedet, og evt. også andre aktører på marked som Konkurransetilsynet har ansvar for?

Svar:

Konkurransetilsynet har eit viktig samfunnsoppdrag: Fremje konkurranse til fordel for forbrukarane og næringslivet. I dag pregar raske endringar og nye utfordringar samfunnsutviklinga. Det stiller høge krav til konkurransepolitikken og Konkurransetilsynet.

Med omfattande erfaring som advokat innan konkurranserett, og med erfaring frå EFTA-domstolen og som juridisk direktør i Konkurransetilsynet, har Magnussen solid konkurransefagleg kompetanse. Magnussen har i tillegg lang erfaring som dommar. I den perioden var han også settekonkurransedirektør. Med si erfaring frå både privat og offentlig sektor, er Mads Magnussen svært godt kvalifisert til å leie Konkurransetilsynet framover.

Magnussen har teieplikt om klientforhold etter reglane om teieplikt for advokatar, og kan derfor ikkje uttale seg om slike forhold. Det er likevel kjent at Magnussen har hatt oppdrag for NorgesGruppen. Frå og med utnemninga vil ikkje Magnussen jobbe med saker som har med

Konkurransetilsynet å gjere, og han sluttar i Wikborg Rein Advokatfirma før han tiltrer som konkurransedirektør.

Det er den enkelte tilsette i offentlig sektor som har ansvar for å vurdere habiliteten sin. Det at Magnussen har hatt NorgesGruppen som ein av sine klientar gjer han ikkje automatisk inhabil i alle saker som gjeld NorgesGruppen. Habilitet skal vurderast konkret i kvar einskild sak. Spørsmål om habilitet oppstår i saker som Magnussen har vore involvert i som advokat. Magnussen har erfaring med å gjere slike vurderingar, blant anna som dommar.

Konkurransetilsynet har gode rutinar for å handtere spørsmål om habilitet. For pågåande saker hos Konkurransetilsynet som Magnussen har vore involvert i som advokat, vil det oppnemnes settekonkurransedirektør. Dette er i tråd med gjeldande rutinar, og er også gjort ved andre anledningar, der tidlegare konkurranse-direktørar har vore inhabile. Eg har derfor full tillit til at Konkurransetilsynet også framover vil behandle saker med same profesjonalitet og høge faglege standard som i dag.

SPØRSMÅL NR. 3077**Innlevert 2. september 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 9. september 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

I juli 2025 nedla regjeringen forbud mot anonyme/hemmelige pengedonasjoner til politiske partier. Den anonyme brosjyrekampanjen som nå oppfordrer til taktisk stemming på KrF og V er stor og det må ligge mye penger bak. Kampanjen er i praksis direkte økonomiske støtte til Vs og KrFs valgkamp og dermed ulovlig, og føyer seg inn i en utvikling der hemmelige penger og aktører forsøker å påvirke valget.

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen følger dette opp, og om det gjøres nødvendige tiltak for å avdekke hvem som står bak?

Svar:

Norge har gjennomført anbefalingene fra Europarådets Ministerkomité fullt ut ved å forby partiene å motta alle former for bidrag (monetære eller ikke-monetære) fra anonyme givere. Med «anonyme» givere menes givere som partiet eller underliggende organisasjonsledd, ikke kjenner identiteten til eller har noen mulighet til å finne ut hvem er.

Forbudet følger av partiloven § 17a første ledd bokstav a, som har vært gjeldende siden 2006.

Ved lovendring i juli i år ble regelen i § 17a endret til også å gjelde forbud mot å motta bidrag fra juridiske personer som har som formål eller vesentlig del av sin virksomhet å støtte politiske partier eller partiledde økonomisk, og privatpersoner som har mottatt bidrag fra andre for å gi disse til politiske partier eller partiledde. Forbudene i § 17a bokstav b og c kommer likevel ikke til anvendelse dersom:

«(...) partiet eller partiledde har mottatt dokumentasjon på hvem giveren har mottatt bidrag fra i forrige kalenderår og i inneværende kalenderår frem til tidspunktet bidraget til partiet eller partiledde ble gitt, og på størrelsen på bidragene.»

Forbudsbestemmelsene i § 17a bokstav b og c som ble innført med virkning fra 1. juli, er derfor en utvidelse av gjeldende regel. Formålet med endringen var å skape økt åpenhet om finansieringen av de politiske partiene.

Spørsmålet berører også § 19 tredje ledd om hva som regnes som «bidrag» etter partiloven og forutsetningen for at et bidrag blir regnskapspliktig og/eller innberetningspliktig til SSB. Partiloven § 19 tredje ledd lyder:

«(3) Med bidrag menes pengebidrag og verdien av varer, tjenester og andre tilsvarende ytelser som er mottatt vederlagsfritt eller til underpris. Ytelse fra privatpersoner som består i ordinært dognadsarbeid som ikke krever særskilte kvalifikas-

joner, eller som ikke er en del av bidragsyters inntektsgrunnlag, regnes ikke som bidrag. Det samme gjelder utlån av lokaler og gjenstander fra privatpersoner som ikke har dette som del av sitt inntektsgrunnlag.»

I tillegg til penger, krever loven at partier og partiledde rapporterer inn alle former for ikke-monetære bidrag og tjenester. Disse kan f.eks. være betalte avisannonser, hotellopphold, utleie av lokaler, lån av valgkambil/-buss, frikjøp av arbeidskraft, arv av hytter eller hus o.l. som de mottar. Som tommelfingerregel er det bare alminnelig dagnadsinnsats som går utenom reglene om innrapportering.

Forutsetningen for at pengebidrag eller verdien av varer, tjenester eller ytelser skal anses som bidrag i lovens forstand er at bidragene anses mottatt av partiet.

Tilsynet og kontrollen med at partiene og partiledde etterlever reglene om finansiering og innberetning, er lagt til Partilovnemnda, jf. partiloven § 24. Nemnda er et uavhengig forvaltningsorgan som fatter sine vedtak og gjør sine vurderinger på selvstendig grunnlag. Verken Kongen eller departementet kan gi instruks om eller omgjøre Partilovnemndas utøving av myndighet i enkelttilfeller etter loven.

Jeg vil derfor understreke at verken regjeringen eller departementet har myndighet til å følge opp enkeltsaken som representanten viser til. Det er Partilovnemnda som på selvstendig grunnlag eventuelt må vurdere saken i forhold til reglene i partiloven om mottak av bidrag, regnskapsføring og innberetning til SSB.

Regjeringen vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak ved å sette ned et bredt sammensatt utvalg bl.a. for å vurdere reglene om bidrag til politiske partier.

SPØRSMÅL NR. 3078**Innlevert 3. september 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 10. september 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Mener statsråden det er forsvarlig at medlemmer av et utvalg i Kulturrådet behandler søknader fra sin egen leder, og mener statsråden at dagens regelverk og praksis er tilstrekkelig for å hindre inhabilitet og rollekonflikter?

BEGRUNNELSE:

Kulturavisen Subjekt publiserte 02.09.2025 en nyhetssak der Kulturrådet anklages for rolleblanding. Avisen skriver at en koreograf får tildelt 16,5 millioner kroner av Kulturrådet, samtidig som vedkommende er rådsmedlem og leder utvalget for dans.

Kulturrådet deler ut over en milliard offentlige kroner etter egne vurderinger, med armlengdes avstand fra politikerne. Det er skattebetalernes penger som forvaltes, og derfor er åpenhet og etterrettelighet helt avgjørende. Skal kulturpolitikken ha legitimitet, må folk ha tillit til at offentlige midler fordeles på bakgrunn av faglige vurderinger og intet annet.

I Kulturdirektoratets forskrift står det noe om underordnede habilitet ved inhabilitet hos overordnet. Er ikke dette et prinsipp som også bør ligge til grunn i Kulturrådets utvalg?

Svar:

Representanten og jeg er enige om at kulturpolitikken må ha legitimitet, og at åpenhet og etterrettelighet er helt avgjørende. Jeg takker derfor for spørsmålet, som gir meg en fin anledning til å opplyse saken og oppklare mulige misforståelser.

Kulturrådet er et kollegialt organ som fatter vedtak om tilskudd på armlengdes avstand fra politiske myndigheter. Vedtakene fattes på grunnlag av kunst- og kulturfaglig skjønn innenfor de overordnede føringer som er gitt av Stortinget og departementet.

Kulturdirektoratet er en statlig virksomhet som blant annet er sekretariat for Kulturrådet.

Forvaltningslovens regler om habilitet gjelder for både Kulturrådet og Kulturdirektoratet, på samme måte som for andre forvaltningsorganer.

I Kulturrådet er det imidlertid ingen over- eller underordningsforhold. Medlemmene fatter beslutninger på lik linje, som et kollegialt organ, i fellesskap. Lederen har ingen instruksjonsmyndighet overfor de øvrige medlemmene. Medlemmene i rådet blir derfor ikke inhabile selv om lederen er inhabil. Medlemmene av et kollegialt

organ kan i henhold til forvaltningsloven dermed både forberede og avgjøre en sak selv om lederen er inhabil – så lenge den inhabile ikke selv deltar.

Det er ingen tvil om at Hooman Sharifi er inhabil i saken representanten viser til. Og som rådsleder Sigmund Løvåsen uttaler, trådte Hooman Sharifi dermed også til side i hele tildelingsprosessen siden han selv var søker. Han har ikke vært involvert i behandlingen på noe tidspunkt, og Kulturdirektoratet har forsikret meg om at både loven og retningslinjene er fulgt i denne saken.

Det er svært viktig å holde fast ved at det er forvaltningslovens godt utprøvde regler som skal gjelde. Vi må unngå at terskelen for inhabilitet i Kulturrådet blir annerledes eller lavere enn hos andre tilsvarende organer. Dette er også viktig for å sikre nødvendig fagkompetanse. Når vi ønsker å ha aktivt virkende kunstnere i Kulturrådet, må det også være slik at disse kan søke på ordninger mens de sitter i råd og utvalg.

Jeg må også få adressere at det i saken, med henvisning til prinsippet om armlengdes avstand, menes å ha avdekket en problematisk forvaltning av kulturmidler. Dette er en misforståelse. Hovedpoenget i armlengdeprinsippet er å hindre politisk overstyring, og det er jo nettopp derfor det er Kulturrådet, og ikke vi politikere, som forvalter Norsk kulturfond.

Kulturrådet bidro gjennom Norsk kulturfond i 2024 til at det ble skapt og formidlet kunst og kultur i alle deler av landet, innenfor et bredt spekter av sjangre og uttrykksformer. Fondet fordeles til mottakere i hele landet. I 2024 mottok Kulturrådet 8 495 søknader, og antall tildelinger var 3 049. I tillegg var det 1 304 påmeldte bøker til innkjøpsordningene, hvorav 680 ble kjøpt inn.

SPØRSMÅL NR. 3079**Innlevert 3. september 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 10. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil regjeringa fortsett følgje opp ekspertutvalets tilråding om U-864 om å hente opp så mykje som mogleg av kvikksølvet før tildekking, eller har regjeringa lagt inn nyte føringar om at ein hevingsoperasjon skal vere økonomisk forsvarleg, og kan statsråden i tilfelle gjere greie for kva regjeringa meiner er økonomisk forsvarleg nivå?

GRUNNGJEVING:

Støre-regjeringa som Sp var ein del av, gjekk inn for å følgje opp ekspertutvalets rapport om ubåten ved Fedje om heving av lasta før tildekking av vrak, og at dette skulle gjerast gjennom ei trinnvis tilnærming. Målet var å heve mest mogleg av kvikksølvet. No er eg usikker på om Støre-regjeringa utan Senterpartiet faktisk vil gjere dette, sidan Kystverket no har lagt til setningar om dei også skal vurdere om ei heving vil vere økonomisk forsvarleg før dei gir sin tilråding.

I 2025 blei det gjennomført eit omfattande undersøkingstokt av ubåtvraket, på oppdrag av Kystverket. Bakgrunnen for undersøkinga er at Stortinget har vedtatt at det skal gjerast ei ny vurdering og ei grundig kartlegging av vraket om områda rundt. På Kystverket sine nettsider kan vi lese at:

«(...) Formålet er å gi en faglig anbefaling. Bør man forsøke å hente å kvikksølvbeholdere før tildekking – eller gå rett til tildekking? Miljørisiko skal tillegges avgjørende vekt, og en eventuell hevingsoperasjon må være økonomisk forsvarlig(...)»

Eg reagerer på at Kystverket har tatt inn i sitt arbeid at dei skal vurdere om ein hevingsoperasjon vil vere økonomisk forsvarleg. Eg meiner at dette er eit overordna politisk spørsmål. Eg meiner også at Kystverket synes å tone ned oppdragets formål om å sjå korleis ein kan heve mest mogleg av lasta.

Svar:

Regjeringa har vore tydeleg om at vi vil følgje opp ekspertutvalet si anbefaling for handtering av kvikksølvforureininga frå ubåtvraket U-864. Det inneber at vi vil leggje opp til ein trinnvis prosess for å handtere vraket og forureininga.

Regjeringa ga i august 2024 Kystverket i oppdrag å gjennomføre undersøkingar for å kartlegge vraket av U-864 og områda rundt, med sikte på å redusere uvisse knytt til eventuell heving av delar av kvikksølvlasten. I dette oppdraget gjekk det fram at ein eventuell hevingsoperasjon skulle vere økonomisk forsvarleg. Det er altså ikkje noko nytt at regjeringa meiner det er viktig at tiltaket skal vere økonomisk forsvarleg, slik vi er opptekne av at alle tiltak som skal gjennomførast, skal vere økonomisk forsvarlege.

I kva grad eit tiltak vil vere økonomisk forsvarleg kan eg ikkje kommentere før det føreligg konkrete kostnadsanslag for tiltaket som skal gjennomførast.

SPØRSMÅL NR. 3080**Innlevert 3. september 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 10. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Næringsdepartementet utnemnde 29. august advokat Mads Magnussen til direktør i Konkurransetilsynet for seks år frå 1. januar 2026. I lys av situasjonen med aukte matvareprisar er det særskild viktig med ein offensiv, uredde og uavhengig konkurransedirektør. Det kjem no fram in-

formasjon i media, m.a. i Nettavisen 2. september, som problematiserer utnemninga.

Kan næringsministeren forsikre oss om at den nye konkurransedirektøren vil vere offensiv, uredde og uavhengig overfor aktørane i daglegvarebransjen?

GRUNNGJEVING:

Mads Magnussen er ny direktør for Konkurransetilsynet, men valet har skapt debatt. Han kjem frå advokatfirmaet Wikborg Rein, der han nyleg har representert Norges-Gruppen – den største aktøren i daglegvaremarknaden. Mellom anna har han vore involvert i oppkjøpet av Vitusapotekene, ei sak som framleis er til behandling hjå Konkurransetilsynet. Fleire ekspertar uttrykkjer uro. Professor Bent Sofus Tranøy meiner utnevninga svekkjer tilliten til tilsynet og kallar det eit døme på «bananrepublikk-tendensar». Jussprofessor Jan Fridthjof Bernt har også uttalt seg. Magnussen kan bli inhabil i saker han har hatt direkte rolle i, som den såkalla prisjegersaka, der daglegvarekjedene har fått milliardbøter. Gjeve situasjonen der norske forbrukarar opplever ein sær stor prisauke på mat og det er mistanke om dårleg konkurranse i daglegvaremarknaden, er det svært viktig at ny konkurransedirektør vil vere offensiv, uredd og uavhengig overfor aktørane i daglegvarebransjen. For alle nordmenn som et og kjøper mat er det viktig å vite om næringsministeren har gått alle dei naudsynte stega for å finne den konkurransedirektøren som er best i stand til å bidra til lågare matprisar. Dei høge matprisane er utfordrande for kvardagsøkonomien til mange nordmenn, og det er å vente at næringsministeren gjer sitt ysteste i dette spørsmålet.

Svar:

Konkurransetilsynet har et viktig samfunnsoppdrag: Fremje konkurranse til fordel for forbrukarane og næringslivet. I dag pregar raske endringar og nye utfordringar samfunnsutviklinga. Det stiller høge krav til konkurransepolitikken og Konkurransetilsynet.

Effektiv konkurranse i daglegvarebransjen er viktig for at forbrukarane skal få eit godt daglegvaretilbod. Eg er bekymra for at konkurransen i daglegvarebransjen ikkje er så god som den kan og bør vere. Marknaden pregs av få og store aktørar, og det er vesentlege etableringshindringar. Vidare har prisveksten for matvarer og alkoholfri drikke over tid vore høgare enn den generelle prisveksten i samfunnet. Dette er krevjande for mange hushaldningar. Regjeringa har derfor iverksett ei rekkje tiltak for å betre konkurransen i daglegvarebransjen. Blant annet har vi styrka Konkurransetilsynets løyving, og gitt tilsynet nye verkemiddel.

Eg meiner Mads Magnussen er det riktige valet som ny direktør for Konkurransetilsynet. Han har mange års erfaring med EU/EØS- og konkurransesaker. Med omfattande erfaring som advokat innan konkurranserett, og med erfaring frå EFTA-domstolen og som juridisk direktør i Konkurransetilsynet, har Magnussen solid konkurransefagleg kompetanse. Han har også eit stort engasjement for feltet, og har blant anna publisert ei rekkje artiklar om ulike konkurransefaglege tema. I tillegg har

Magnussen lang erfaring som dommar. I den perioden var han også settekonkurransedirektør. I forbindelse med tilsettinga av ny konkurransedirektør har eg blant anna lagt vekt på at Konkurransetilsynets saksbehandling i større og større grad blir utfordra rettsleg. Magnussen sin bakgrunn er særleg relevant i denne situasjonen. Med si erfaring frå både privat og offentleg sektor, er Mads Magnussen svært godt kvalifisert til å leie Konkurransetilsynet framover.

Det er kjent at Magnussen har hatt oppdrag for NorgesGruppen ASA. Frå og med utnemninga vil ikkje Magnussen jobbe med saker som har med Konkurransetilsynet å gjere, og han sluttar i Wikborg Rein Advokatfirma før han tiltrer som konkurransedirektør.

Det er den enkelte tilsette i offentleg sektor som har ansvaret for å vurdere habiliteten sin. Det at Magnussen har hatt NorgesGruppen som ein av sine klientar gjer han ikkje automatisk inhabil i alle saker som gjeld NorgesGruppen. Habilitet skal vurderast konkret i kvar einskild sak. Spørsmål om habilitet oppstår i saker som Magnussen har vore involvert i som advokat. Magnussen har erfaring med å gjere slike vurderingar, blant anna som dommar.

Konkurransetilsynet har gode rutinar for å handtere spørsmål om habilitet. For pågåande saker hos Konkurransetilsynet som Magnussen har vore involvert i som advokat, vil det oppnemnes settekonkurransedirektør. Dette er i tråd med gjeldande rutinar, og er også gjort ved andre anledningar, der tidlegare konkurranse-direktørar har vore inhabile. Eg har derfor full tillit til at Konkurransetilsynet også framover vil behandle saker med same profesjonalitet og høge faglege standard som i dag.

SPØRSMÅL NR. 3081**Innlevert 3. september 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 11. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at rapporten må avgraderes og gjøres tilgjengelig for både stortingsrepresentanter og allmenheten i henhold til miljøinformasjonsloven, og dersom ikke, hvilke vurderinger er gjort, og hva er hjemmelen for å unnta denne miljøsaken fra offentlig politisk debatt?

BEGRUNNELSE:

Viser til det oppdrag Regjeringen ved FD og Kystverket gav Forsvarsmateriell med å utarbeide en ny risiko faglig kunnskaps rapport om hvilken betydning ammunisjonen har for spredning av kvikksølv fra vrakdelene på U-864.

Slik jeg forstår det så er rapporten ferdig skrevet av Forsvarsmateriell, men den skal være unntatt offentligheten ihht. Offentlighetsloven § 15.2.

Som medlem av energi- og miljøkomiteen så mener jeg bestemt at denne graderingen er feil. Rapporten burdet etter mitt skjønn vært behandlet i samsvar med reglene i «Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet» (miljøinformasjonsloven).

Svar:

Kystverket har fått et mandat fra Nærings- og fiskeridepartementet om å planlegge og gjennomføre en undersøkelse

for å kartlegge vraket av ubåten U-864 og nærområdet med mål om å redusere usikkerheten knyttet til en eventuell heving av deler av kvikksølvlasten. Etter anmodning fra Kystverket ga Forsvarsdepartementet etatene Forsvarsmateriell, Forsvaret og Forsvarets forskningsinstitutt i oppdrag å bidra med nødvendig kompetanse til kartleggingen.

Som en del av Kystverkets interne saksforberedelser mottok de 1. september 2025 en risikovurdering fra Forsvarsmateriell. Slik informasjon kan unntas fra offentlighet i henhold til offentleglova § 15 andre ledd, og Forsvarsdepartementet er opplyst om at informasjonen håndteres slik inntil Kystverket legger fram sin anbefaling.

Miljøinformasjonsloven § 11 første ledd gir adgang til å unnta miljøinformasjon fra offentliggjøring dersom det foreligger et reelt og saklig behov, i samsvar med offentleglova.

Sammen med andre innspill, vil risikovurderingen fra Forsvarsmateriell inngå som del av Kystverkets grunnlag for å utarbeide en anbefaling om videre tiltak for ubåtvraket. Etter planen skal anbefalingen ferdigstilles og offentliggjøres i første tertial 2026. Da vil stortingsrepresentanter og allmenheten få god anledning til å debattere saken.

SPØRSMÅL NR. 3082**Innlevert 3. september 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 5. september 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

I 2022 vedtok regjeringen forskrift om driftstilskudd til organisasjoner for nasjonale minoriteter. Her heter det at "Personer som har flyttet til Norge etter 1950, eller deres etterkommere, regnes ikke som å tilhøre eller utgjøre en nasjonal minoritet." Endringen gjorde at den jødiske organisasjonen Kos&Kaos ikke fikk innvilget støtte, ifølge Jerusalem Post. Embetsverket i KDD skal ha sagt at

bestemmelsen bør fjernes. Det kvensk finske riksforbund reagerer også.

Vil statsråden snarest sikre at denne 1950-bestemmelsen fjernes?

BEGRUNNELSE:

Ester Nafstad i Kos&Kaos uttaler til Jerusalem Post 2. september at Europarådets konvensjon for beskyttelse av nasjonale minoriteter, som Norge sluttet seg til i 1999, og FNs internasjonale konvensjon for sivile og politiske rettigheter (ICCPR Art. 27) understreker individuell selv-identifisering og gruppens langsiktige tilknytning til landet, ikke statsborgerskap, lengde på opphold, eller släktskap.

Ifølge menneskerettsekspertene gjelder minoritetsrettigheter for alle levende medlemmer i landet, uavhengig av om de har røtter der, og det er gruppens eller kulturens langsiktige tilstedeværelse som er den bestemmende faktoren.

Nafstad sier hun ikke kan finne noe grunnlag verken i internasjonal eller nasjonal lovgivning for å skille mellom rettighetene til jøder med en langvarig tilknytning til Norge og nykommere eller etterkommere som har kommet til landet etter 1950.

Det kvensk finske riksförbund reagerte på endringen da den kom i 2022. De påpekte at endringen snudde opp ned på den eksisterende regelen som tillot personer av samme etnisitet som Norges nasjonale minoriteter, som sluttet seg til minoriteten gjennom ekteskap, familiebånd, frivillig arbeid eller liknende, å være inkludert i den norske nasjonale minoriteten.

Les mer her: <https://www.jpost.com/diaspora/antisemitism/article-866127>

Svar:

Oppslaget i Jerusalem Post, som representanten viser til, synes å være basert på en misforståelse.

Over tilskuddsordningen til nasjonale minoriteter – statsbudsjettets kap. 567 post 70 – blir det gitt driftstilskudd til nasjonale minoriteters organisasjoner og prosjektilskudd til tiltak for nasjonale minoriteter. Tilskuddsordningen ble etablert i 1999, og den blir i dag forvaltet av Kulturdirektoratet. Reglene for ordningen ble tidligere fastsatt i rundskriv fra departementet, og fra 2017 ble regler for ordningen med driftsstøtte fastsatt i forskrift. En ny og justert forskrift ble fastsatt i 2022.

I forskriften fra 2017 stod følgende: «Personer som har flyttet til Norge i nyere tid, og deres etterkommere, regnes som hovedregel ikke å høre til en nasjonal minoritet».

For å klargjøre hva «i nyere tid» betyr ble dette endret i ny forskrift i 2022, slik:

«Personer som har flyttet til Norge etter 1950, eller deres etterkommere, regnes ikke som å tilhøre eller utgjøre en nasjonal minoritet».

Endringen i 2022 var ikke ment å utgjøre noen realitetsendring.

Jeg ser imidlertid at formuleringen med et konkret årstall har vist seg å være uheldig. Blant annet bør forskriften formuleres slik at jødiske flyktninger som kom til Norge etter andre verdenskrig, helt fram til slutten av 60-tallet, og som deretter har blitt integrert i den jødiske minoriteten, blir inkludert. Det samme kan gjelde enkeltpersoner som har flyttet til Norge og blitt integrert i en nasjonal minoritet, f.eks. gjennom familieetablering.

Samtidig er det viktig å holde fast ved at nasjonale minoriteter er minoriteter «med lang tilknytning til Norge», og at personer som har flyttet til Norge i nyere tid i utgangspunktet ikke er å regne som å høre til en nasjonal minoritet.

Jeg viser i denne sammenheng til måten avgrensningen av begrepet «nasjonal minoritet» er redegjort for i Meld. St. 12 Nasjonale minoriteter i Norge, kapittel 2.1.2.1 og i St.prp. nr. 80 (1997-1998) Om samtykke til ratifikasjon av Europarådets rammekonvensjon av 1. februar 1995 om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

Jeg vil understreke at det ikke er meningen at organisasjonene skal dokumentere bakgrunnen til hvert enkelt medlem. Ordningen er tillitsbasert, og i tvilstilfeller må det gjøres en skjønnsmessig vurdering av organisasjonen som helhet. Det vil i denne sammenheng også være naturlig å vurdere om organisasjonens formål og aktivitet oppfyller kravene i forskriften (§ 2 punkt b).

Departementet tar sikte på å sende forslag til justert forskrift på offentlig høring i løpet av september og deretter å fastsette justeringer i forskriften slik at de kan gjelde ved behandlingen av tilskudd for 2026.

SPØRSMÅL NR. 3083**Innlevert 3. september 2025 av stortingsrepresentant Tina Bru****Besvart 12. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Arbeiderpartiet lover rentekutt i sin valgkamp.

Mener regjeringen dermed at den også har ansvar for de 13 renteøkningene som har kommet på denne regjeringens vakt?

Svar:

Arbeiderpartiregjeringen har ikke lovet rentekutt, men vi har lovet ansvarlig økonomisk styring. Det er en klar arbeidsdeling i den økonomiske politikken, der det er Norges Bank som setter renten. For regjeringen har det vært viktig å føre en ansvarlig økonomisk politikk som kan legge til rette for at prisveksten, og dermed også renten, kommer videre ned.

SPØRSMÅL NR. 3084**Innlevert 3. september 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 10. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Vil Næringsministeren vurdere nasjonale grenser for å begrense de skyhøye lønns- og bonusnivåene i de regionale kraftselskapene?

BEGRUNNELSE:

NRK skreiv 3.09. om at konserndirektør i Nordkraft Eirik Frantzen fikk utbetalt full bonus, samt årslønn i Nordkraft i 2024. Samme år fikk ikke Narvik kommune utbetalt utbytte fra selskapet de eier 35,6 prosent av. Inntjening i selskaper vil nødvendigvis variere, men for mange virker det urimelig at delvis offentlig eide selskaper prioriterer bonuser i millionklassen til konserndirektører, fremfor utbytte til fellesskapet. Det vil være interessant å høre om næringsministeren har gjort seg noen refleksjoner rundt om dette er en praksis vi akseptere i de regionale strømselskapene.

Svar:

Det er eierne og styrene i de regionale selskapene som er nærmest til å vurdere og fastsette ønsket sammensetning av og nivå på lønninger og bonuser.

Når det gjelder beslutning om utdeling av utbytte fra regionale selskaper er det opp til styret å komme med forslag om utdeling eller annen anvendelse av overskudd.

Beslutningen om utdeling av utbytte treffes av generalforsamlingen.

Styrer i noterte selskaper er pålagt å utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende personer, samt utarbeide rapport om godtgjørelse til ledende personer. Denne rapporten behandles av generalforsamlingen.

For selskaper med staten som eier har staten forventninger til at lederlønningene er konkurransedyktig, men ikke lønnsledende og at hensynet til moderasjon ivaretas, jf. eierskapsmeldingen (Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt eierskap). I selskaper hvor staten ikke er eier, er det eierne og styrene i disse selskapene som følger opp bl.a. godtgjørelse til styret og ledelsen.

SPØRSMÅL NR. 3085**Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 9. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Sørlandssenteret er arbeidsplass for mange tusen, og bidrar sterkt med arbeidstrening og tiltak som får ungdommer og andre inn i arbeidslivet, samt har en vesentlig andel lavtlønte. Disse rammes nå svært sterkt av høye bompengeregninger og rushtidsavgift, hvor også alt går til prosjekter andre steder.

Kan statsråden bes avklare hvilket estimert beløp bomringen rundt Sørlandsparken bidrar med av det totale beløpet på nesten 6 mrd., samt hvorfor det er rushtidsavgift inn til Sørlandsparken når det ikke er noen form for bilkø/rush dit?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med finansieringsplan for Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 3 (Prop. 88) ble det besluttet at 5 745 mrd. skulle finansieres gjennom bompenger. I den forbindelse ble det satt opp 3. stk. bomringer rundt Sørlandsparken 10. februar 2025.

Sørlandsparken er avgiftsbelagt med rushtidsavgift fra kl 06:30- 09:00 og kl 14:30-17:00. Det er ingen rush/kø med biler inn til Sørlandsparken i periodene det er rushtidsavgift. Det oppleves derfor som en svært uønsket ekstra belastning for ansatte som skal på jobb i Sørlandsparken. Det er hovedsakelig de ansatte som rammes av rushtidsavgift kl 06:30- 09:00. Alle butikkene på Sørlandssenteret og flere i Avenyen og Sørlandstunet åpner kl 10:00, men de ansatte må komme tidligere for å klargjøre butikkene hvor veldig mange blir rammet av rushtidsavgift. Det er mange ufaglærte, lavtlønnede og personer på arbeidstrening som jobber i Sørlandsparken. Rushtidsavgiften påvirker privatøkonomien til alle ansatte, men spesielt disse, negativt. Rushtidsavgiften inn til Sørlandsparken er uforståelig når «nullvekstmålet oppfylles for innfartstrafikk til Kristiansand sentrum» (slik formuleringen ble endret av Fylkestinget i oktober 2020, fra «Nullvekstmålet oppfylles i Kristiansandsregionen» til «nullvekstmålet oppfylles for innfartstrafikk til Kristiansand sentrum») I en dyrtid med inflasjon og økte kostnader for private husholdninger, er det urovekkende med enda flere offentlig påførte kostnader. Resultat er potensielt at ansatte i Sørlandsparken blir «arbeidende fattige» fordi det koster dem så mye ekstra i avgifter i et lavtlønnsyrke å komme seg til jobb. Tall fra Statens vegvesen viser at det er redusert innfartstrafikk til Sørlandsparken etter at bomring ble satt opp 10. februar 2025. Besøkstall for Sørlandssenteret viser i perioden februar- juli 2025 en

nedgang totalt på 9,9% etter at bomring ble etablert rundt Sørlandsparken. Det er færre besøkende inn til Sørlandsparken og bomringen har hatt en effektiv og negativ virkning. På sikt kan færre besøkende til Sørlandsparken kan føre til redusert omsetning, som igjen kan føre til tapte arbeidsplasser. I en region med store levekårsutfordringer er dette en svært negativ utvikling som må adresseres!

Svar:

Utvidelsen av innkrevingsopplegget for bompenger i Kristiansandsregionen, med bomstasjoner ved Sørlandsparken, ble lagt fram for Stortinget gjennom Prop. 88 S (2022-2023) Utbygging og finansiering av Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 3 i Agder, jf. også Innst. 357 S (2022-2023).

Bompengeinnkrevingen i Kristiansandsregionen, inkl. plassering av bomstasjoner og innføring av tidsdifferensierte takster, bygger på lokalpolitiske initiativ og vedtak. Det er også lokalpolitiske vurderinger som ligger til grunn for hvilke prosjekter som løftes inn og skal prioriteres i pakken.

Jeg viser til at tidsdifferensiering av takstene i bomstasjonene ved Sørlandsparken fikk tilslutning fra Kristiansand kommune og Agder fylkeskommune i den lokalpolitiske behandlingen. Siden tidsdifferensiering som virkemiddel ble innført i Kristiansand allerede i 2013, bidrar tidsdifferensiering i de nye bomstasjonene til et helhetlig innkrevingsopplegg. Etter det jeg kjenner til, har ikke lokale myndigheter foreslått endringer i dagens innkrevingsopplegg.

Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 3 er en såkalt bypakke, og takstsystemet i bompengeinnkrevingen er tids- og miljødifferensiert. I tillegg til å finansiere tiltak og prosjekter, virker bompengeinnkrevingen som et restriktivt tiltak for å kunne begrense trafikk. Bompenger i bypakker kan brukes som et virkemiddel for å redusere trafikkveksten og for å redusere lokal luftforurensning, støy og klimagassutslipp.

I oktober 2024 ble det inngått en byvekstavtale for Kristiansandsregionen for perioden 2024 - 2033. Avtalen går over 10 år og innebærer at staten skal bidra med totalt 2,2 milliarder kroner. Dette skal finansiere en økt satsing på kollektivtransport, sykling og gange. Nullvekstmålet for persontransport med bil er det overordnede målet for byvekstavtalen. Bompenger inngår også i finansieringen ved at Samferdselspakke for Kristiansandsregionen fase 3 er en del av byvekstavtalen, og styringen av bypakken

og byvekstavtalen er samordnet. Bompengeneinnkreving og tidsdifferensierte takster er et viktig virkemiddel for å løse trafikkutfordringer og for å kunne nå nullvekstmålet. Bompengeneinnkrevingen er også avgjørende for å sikre god finansiering av nødvendig veiinfrastruktur for bil og kollektivtransport.

Statens vegvesen opplyser at opplegget i Kristiansandsregionen med mange bomstasjoner, timesregel og passeringstak gjør det krevende å si hvilken bomstas-

jon som gir hvilke inntekter, selv om antall passeringer i hver bomstasjon registreres. Inntektsbeløpet som ble lagt til grunn i Prop. 88 S (2022-2023) var et beregnet bompengebidrag for pakken totalt sett. Det var beregnet at bomstasjonene rundt Sørlandsparken ville stå for om lag 13 pst. av det totale bompengebidraget. Iht. Statens vegvesen ser dette nå ut til å stemme bra med faktisk fordeling av trafikken i bomsystemet i Kristiansandsregionen.

SPØRSMÅL NR. 3086

Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 9. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Det spesialtilpassa SAS-flyet som Forsvaret mellom anna bruker til luftevakuering av skada ukrainske soldatar til sjukehus i Europa (MEDEVAC), går mot slutten av si levetid på grunn av maksgrenser for driftstimar og flyoperasjonar.

Kan Forsvarsministeren forsikre om at det er nødvendig framdrift i arbeidet med å få på plass eit nytt spesialtilpassa fly i tide til å unngå avbrot i dette viktige norske bidraget til Ukraina, når vil det nye flyet stå klart og ligg det føre ein plan for å handtere ei eventuell forseinking?

GRUNNGJEVING:

Flyet omtalt i spørsmålet blir også nytta til andre typar luftevakueringsoppdrag av norske og andre statsborgarar og har mellom anna blitt brukt i samband med evakuering frå krigen på Gaza, jordskjelvet i Tyrkia, Kongen sin sjukdom på utanlandsreise etc. - men har dei to siste åra først og fremst blitt brukt til å bistå Ukraina.

I følgje pressemelding frå Forsvaret i mai 2025, er det i perioden 2022-2025 evakuert over 3.300 såra og sjuke ukrainske pasientar og pårørande til sjukehus i Europa.

Forsvarsministeren sa i mai 2025 at:

«Vi er stolte av å kunne fortsette dette viktige arbeidet. De medisinske evakueringene vil fortsette i takt med behovene som melder seg fra de ukrainske helsemyndighetene.» (Pressemelding frå regjeringa 9/5-25).

Eg og Venstre tolkar dette som at regjeringa vil sørge for å halde fram med transporten også etter at noverande avtale med EU om medisinsk evakuering ut-

løper i mars 2026, og noverande avtale mellom Forsvaret og SAS utløper på same tidspunkt.

Svar:

Eg kan forsikre stortingsrepresentant Bjørlo om at regjeringa har høg merksemd på dette viktige bidraget. Forsvarsdepartementet har ansvar for anskaffing og vidareføring av flykapasiteten, medan Helse- og omsorgsdepartementet følgjer opp dei helsefaglege sidene og mottakskapasiteten i Noreg og elles i Europa.

Det er signert ein ny avtale med SAS som skal ivareta leveransane vidare, ettersom dagens SAS-maskin, som rett peikt på, er i prosess med å bli utfasa. Dei nye SAS-maskinane vil vere klare for levering når det medisinske materiellet er skaffa.

Regjeringa legg til grunn at medisinsk evakuering av pasientar frå Ukraina skal kunne førast vidare utan avbrot. Det blir arbeidd med nødvendige tiltak for å sikre både kontinuitet og beredskap dersom det skulle oppstå forseinkingar.

SPØRSMÅL NR. 3087**Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 11. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kva er grunnen til at NFD har brukt snart eit år på å handsame ei sak om sal av krillkonsesjonar som Fiskeridirektoratet på si side brukte tre verkedagar på?

GRUNNGJEVING:

Fiskeridirektoratet brukte i juni 2024 tre verkedagar på å handsame søknaden frå Aker Biomarine om sal av ein kontrollerande del av selskapet si krillverksemd til det amerikanske investeringsfondet American Industrial Partners. I august 2024 fekk NFD for første gang saka på sitt bord, og departementet har sidan hatt transaksjonen til vurdering.

Så seint som i juni i år sendte departementet fleire spørsmål til advokatane til det som no heiter The Qrill Company. Svarfristen var så lang som til den 5. september. Dette tyder på at ei avgjerd i saka enno ligg eit stykkje fram i tid.

Direktoratet si raske handsaming sett opp mot departementet si lange handsamingstid gir grunn til bekymring for dei av oss som er opptekne av å sikre norske interesser i krillfisket. Slik eg vurderer saka, er det grunn til å frykte at denne noko merkelege prosessen kan vera til ulempe for andre norske krillinteressentar. Uavhengig av kva konklusjon departementet kjem fram til, er både direktoratet og departementet si handsamingstid kvar på sitt vis uheldig. Det reiser spørsmål om kvaliteten på direktoratet si handsaming. Samstundes er det uforståeleg for meg at departementet har drege ut sakshandsaminga så mykje, gitt sakas innhald og problematikken kring

deltakarlova, samt at både eg og andre stortingsrepresentantar har etterlyst politiske vurderingar kring saka og problematikken frå NFD i mange månader allereie. Det framstår som om NFD ikkje har teke saka på alvor når dei no mellom anna har venta i trekvart år med å stille spørsmål som burde vore stilt tidleg i prosessen, og når det attpåtil ligg føre ein så lang svarfrist.

Svar:

Den aktuelle saka som departementet for tida ser på, gjeld eigarendringar i selskapet Aker BioMarine Antarctic AS, ikkje sal av krillkonsesjonar.

Fiskeridirektoratet godkjende 3. juli i fjor dei aktuelle eigarendringane i selskapet Aker BioMarine Antarctic AS. Dette vedtaket vart ikkje påklaga, og departementet har såleis aldri fått saka på sitt bord til ordinær handsaming. Eigarene kunne difor gjennomføre eigarendringane i medhald av vedtaket frå Fiskeridirektoratet.

Som kjent har det likevel i etterkant vore relativt stor merksemd rundt transaksjonen og om usemja mellom Aker BioMarine Antarctic AS og eit anna krillselskap, Rimfrost AS. Dette er ein del av bakgrunnen for at departementet på eige initiativ i ettertid har funne grunn til å sjå nærare på omstenda rundt eigarendringane. Dette arbeidet tek departementet på alvor, men det vil ta tid og på ordinær måte skje i dialog med parten i saka, Aker BioMarine Antarctic AS.

Så lenge saka er i prosess i departementet, kan eg ikkje kommentere innhaldet i ho.

SPØRSMÅL NR. 3088**Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Trond Helleland****Besvart 10. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kva er status på vedlikehald av tog for å få tilbake full kapasitet på jernbanen i Oslo-område, blir det jobba døgnet rundt for å sikre full framdrift og korleis har statsråden

jobba for å sikre tryggleiken til dei reisande slik at ikkje passasjerar svimar av på toga?

GRUNNGJEVING:

På to veker har fire personar besvimt på stappfulle tog i Oslo-området.

Svar:

Fyrst vil eg understreke at det skal vere trygt å reise med tog i Noreg. Kvart einaste ledd i reisekjeda må ivareta sin del av ansvaret for at dei reisande skal oppleve eit sikkert og komfortabelt togtilbod. Når det gjeld tryggleik og komfort om bord i tog, er det operatøren sitt ansvar.

Tilgang på tog er ei utfordring for norsk jernbane. Den langsiktige løysinga er nye tog, som etter opphaveleg leveranseplan skulle vore satt i trafikk frå i sommar. Sam-

stundes aukar mengda feil på dei eldre lokaltoga, fleire av dei nyare regiontoga blir bygd om til nytt signalsystem ERTMS og arbeida i Drammen har gjort logistikk inn og ut av parkering og verkstad utfordrande. Vy gjennomfører ekstraordinært vedlikehald, men det er fleire faktorar som slår inn og skapar situasjonen vi står i no. Eg opplever at aktørane i jernbanen gjer mange gode grep for å handsame situasjonen, til dømes flytting av tog til Austlandet der driftssituasjonen på avsenderstaden tilseier at flytting er forsvarleg. Og frå midten av august sette vi inn endå fleire ekstra bussavgangar mellom Drammen og Oslo S fram til opninga av Drammen stasjon.

Eg viser elles til mitt svar datert 4. september til likelydande spørsmål frå representant Bergstø.

SPØRSMÅL NR. 3089

Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 12. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre menneskerettighetene til menneskerettighetsforsvarere ut over asylordningen, og hvordan stiller statsråden seg til å gi forlenget visum til menneskerettighetsforkjempere som frykter arrestasjon eller represalier ved retur til hjemlandet?

BEGRUNNELSE:

I mars ble Ekrem Imamoğlu, ordfører i Istanbul og presidentkandidat for opposisjonspartiet CHP, pågrepet på bakgrunn av terror- og korrupsjonsanklager. Arrestasjonen utløste massive demonstrasjoner over hele landet. Siden den gang har 2 000 personer blitt arrestert, inkludert opposisjonspolitikere, journalister, regimekritikere og demonstranter.

I mai besøkte den 23 år gamle tyrkiske aktivisten Enes Hocaogulları Norge for å delta på den årlige solidaritetskonferansen til Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH). Den skeive aktivisten tilhører organisasjonen ÜniKuir, er ungdomsdelegat til Europarådet og kjent som en tydelig kritiker av regjeringen til Tyrkias president Recep Tayyip Erdoğan.

To måneder før norgesbesøket hadde den tyrkiske aktivisten holdt en kraftfull tale i Europarådet i Strasbourg. Der beskrev han Tyrkias stadig mer autoritære utvikling, hvor opposisjonspolitikere fengsles, folkevalgte ordførere

blir avsatt, regimekritikere knebles og unge demonstranter møtes med brutal politivold.

Under oppholdet i Norge fryktet aktivisten for hva som ville skje dersom han returnerte til Tyrkia. Henriette Johnstone, leder i SAIH, forteller til Klassekampen 25. august at Hocaogulları var smertelig klar over risikoen ved å kritisere tyrkiske myndigheter. Derfor søkte han om å forlenge visumet sitt i Norge, for å kjøpe seg litt mer tid.

Visumsøknaden til Hocaogulları ble avslått. Fagansvarlig for visum i UDI, Håvard Sæthre, sier til Klassekampen at UDI behandler søknader om visum etter reglene i utlendingsloven, at det ikke finnes egne ordninger for visum til menneskerettsforkjempere, og at det bare er i helt spesielle tilfeller at et besøksvisum kan forlenges.

Da Hocaogulları ankom Ankara tirsdag 5. august, ble han arrestert, anklaget for «offentlig spredning av villedende informasjon» og «oppfordring til hat og fiendskap».

SAIH mener arrestasjonen av Hocaogulları må ses i lys av Tyrkias politiske utvikling, men også som del av et større angrep på skeives rettigheter. Nå behandles en ny lov i parlamentet som vil forby «promotering» av LH-BTQ+ og innføre fengselsstraff for å skjule sitt biologiske kjønn ved ekteskap. Menneskerettighetsorganisasjoner advarer om at loven i praksis vil kriminalisere skeive personers eksistens og ytringsfrihet.

Svar:

Norsk lovverk inneholder ikke i dag en spesifikk ordning som letter tilgangen til visum for utenlandske menneskerettighetsforkjempere. Det betyr at visumsøknader fra menneskerettighetsforkjempere i utgangspunktet behandles på samme måte som andre visumsøknader. I tilfeller der søkeren ikke oppfyller betingelsene for å få visum, vil søknaden normalt bli avslått.

Det er mange grupper med sterkt behov for visum til Norge eller andre Schengen-land. Det gjelder like fullt et krav om at søkeren må forlate landet etter at visumperioden er over, og utlendingsmyndighetene må vurdere om det er sannsynlig at søkeren reiser tilbake når besøket er over. Det ses hen til både situasjonen i landet søkeren kommer fra og søkerens individuelle situasjon. Jeg under-

streker samtidig at norske myndigheter skal gi flyktningstatus til enhver som søker beskyttelse i Norge og fyller lovens vilkår for dette.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler og foretar den konkrete vurderingen i enkeltsaker etter utlendingsloven. Som statsråd har jeg ikke myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet i enkeltsaker, med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Regjeringen vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i gjeldende lover og tilhørende regelverk, men det er på nåværende tidspunkt ikke konkrete planer om å endre regelverket knyttet til visum.

SPØRSMÅL NR. 3090

Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 11. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Vil regjeringa gi nytt oppdrag til Kystverket om å arbeide vidare for heving av U- 848 utanfor Fedje, i lys av rapport frå Forsvarsmateriell om reell risiko for at torpedoar vil detonere og at tildekking av vraket vil vere ei uforsvarleg løysing, og at vraket og lasta må hevast for å hindre spreiding av kvikksølv?

GRUNNGJEVING:

Viser til spørsmål, dokument 15.3079 (2024-2025), sendt 3.9.2025, og ber om at svar blir sett i samanheng med det. Bergensavisen kan i dag fortelje om at Forsvarsmateriell har fått i oppdrag å vurdere såkalla ammunisjonstryggleik i ubåtvraket, på oppdrag får Forsvarsdepartementet og Kystverket. Dei vurderer at torpedoane i ubåten på eit eller anna tidspunkt vil detonera, og at ei tildekking ikkje vil hindra spreiding av store mengder kvikksølv. Ekspertane vurderer difor at tildekking av ubåtvraket, er det mest risikable alternativet, og at dette vil vere uforsvarleg særleg så lenge torpedoane ikkje er fjerna. Prosessen med å dekkja til kan og uløysa ei detonering av torpedoane. Dei tilrår difor heving av både vraket og lasta. Det er då nødvendig at regjeringa gir eit nytt og endra mandat til Kystverket, og å ikkje bare ha som mål å heve lasta, men også vraket.

Svar:

Eg viser til svar på spørsmål nr. 3079, der det mellom anna kjem fram at Kystverket har fått i oppdrag å gjennomføre undersøkingar for å kartlegge vraket av U-864 og områda rundt, med sikte på å redusere uvisse knytt til eventuell heving av delar av kvikksølvlasta. I arbeidet med desse undersøkingane har Kystverket henta inn bistand frå relevante kompetansemiljø, også Forsvarsmateriell (FMA). Råda frå FMA vil inngå i den vurderinga Kystverket skal gjere når dei skal legge fram anbefalinga si om den vidare handteringa om ubåtvraket og kvikksølvforureininga. Når denne vurderinga ligg føre, vil regjeringa kome tilbake til den vidare prosessen.

SPØRSMÅL NR. 3091**Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Even Eriksen****Besvart 4. september 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvor mye mindre i statlige overføringer får kommunene i Innlandet dersom siste innfasing av endringene i inntektssystemet stanses?

BEGRUNNELSE:

Viser til brev fra Høyres ordførere om den økonomiske situasjonen i kommunene. I brevet stilles det åtte krav, herunder bl.a. «[u]tsette siste innfasing av endringene i inntektssystemet». Jeg representerer en valgkrets (Hedmark) der samtlige kommuner ligger an til å få større overføringer med det nye inntektssystemet sammenlignet med det forrige. Med bakgrunn i dette ber jeg statsråden om en tabellarisk oversikt med et anslag på differansen i overføringene for hver enkelt kommune i Innlandet for henholdsvis stans eller full innfasing av endringene i inntektssystemet.

Svar:

Vedlagt er en tabell som viser anslag på fordelingsvirkninger for alle kommuner av å ikke fase inn de gjenstående endringene i inntektssystemet, dvs. å ikke redusere kommunenes andel av formuesskatten og å ikke øke den symmetriske inntektsutjevningen ytterligere.

Datagrunnlaget for tabellen er det samme som ble brukt til beregningen av anslag på fordelingsvirkninger til statsbudsjettet for 2025, som blant annet ble brukt til å fordele tapskompensasjonen for endringer i inntektssystemet. Data for samlede skatteinntekter er fra 2023, mens data for formuesskatt og eierinntekter (utbytte mv.) er fra 2022. De faktiske fordelingsvirkningene vil være avhengig av skatteinntektene i 2026, som for enkeltkommuner kan endre seg vesentlig fra årene som er benyttet i beregningene. Anslagene i tabellen er derfor usikre, og de faktiske fordelingsvirkningene vil avvike fra anslagene.

Samlet for landet vil 40 kommuner vil komme bedre ut hvis de gjenstående endringene ikke fases inn, mens de øvrige 317 vil komme dårligere ut. Kommunene som særlig vil komme bedre ut er i hovedsak skattesterke kommuner som Frøya, Austevoll, Asker, Bærum og Oslo, samt en rekke kraftkommuner (med inntekter fra bl.a. naturressursskatt).

Alle de 46 kommunene i Innlandet vil etter beregningene tape på at de gjenstående endringene ikke fases inn. Tapene vil variere fra 31 til 311 kroner per innbygger. Samlet tap i Innlandet vil kunne bli rundt 76,3 millioner eller 202 kroner per innbygger (anslag i 2025-kroner).

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2024-2025/dok15-202425-3091-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 3092**Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 15. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Nye tall viser at regjeringens mål om å doble antallet kliniske studier og sikre at fem prosent av pasientene deltar innen 2025 ikke nås. En av Norges mest erfarne studieleger, Fredrik Schjesvold, peker på sterk motvilje mot industrisamarbeid i ledelsen ved Oslo universitetssykehus, Helsedirektoratet og DMP som en hovedårsak.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at de holdnings- og samarbeidsutfordringene som trekkes frem av erfarne studieleidere, ikke fortsetter å hemme utviklingen av kliniske studier i Norge?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har satt som mål å gjøre Norge til en ledende nasjon på kliniske studier, med en handlingsplan som skulle gi en dobling i antallet studier og sikre at fem prosent av pasientene i spesialisthelsetjenesten deltar. Nye tall fra Inven2 viser at ingen av disse målene nås. Antallet industristudier er stabilt, pasientandelen har ikke økt, og på kreftområdet – som historisk har vært motoren i norsk klinisk forskning – ser vi tilbakegang.

Professor Fredrik Schjesvold, leder for Oslo Myelomatosisenter, og Norges mest erfarne studielege, peker i et intervju på at en gjennomgående motvilje mot samarbeid med legemiddelindustrien hos sentrale aktører i helsevesenet er en hovedårsak. Han peker særlig på OUS-ledelsen, Helsedirektoratet og Direktoratet for medisinske produkter. Skepsisen skal ifølge Schjesvold føre til at leger vegrer seg for å delta i internasjonale Advisory Boards eller engasjere seg i industristudier, noe som svekker Norges posisjon og hindrer pasienter tidlig tilgang til nye medisiner.

Schjesvold understreker at pasientgrunnlaget ikke er problemet. Oslo Myelomatosisenter er ofte blant de største sentrene i globale studier, men utviklingen hemmes av manglende ressurser og vilje hos sykehussledelsen. Han advarer om at Norge mister internasjonale muligheter dersom industrien behandles som en motpart fremfor en samarbeidspartner.

Både Helsedirektoratet og DMP har erkjent at utviklingen ikke er tilfredsstillende, men avviser kritikken om motvilje. Samtidig er realiteten at målene i regjeringens handlingsplan ikke nås, og at Norge taper terreng i et felt som er avgjørende både for pasientbehandling og medisinsk innovasjon.

Svar:

Nasjonal handlingsplan for kliniske studier ble lagt frem av regjeringen Solberg i 2021 og er nå i sitt siste virkeår.

Vi har fulgt opp planen de siste fire årene. Målene for planperioden er ikke nådd. Noe av forklaringen henger sammen med at målsettingene var ambisiøse. Oppfølgingen av planen har skjedd i en tid preget av knapphet på helsepersonell, overgang til nytt felles europeisk regelverk og endringer i hvordan kliniske studier gjennomføres globalt.

Regjeringens beslutning om å videreutvikle Nasjonal handlingsplan for kliniske studier ble kjent i Meld. St. 23 (2024-2025) Fornye, forsterke og forbedre. Fremtidens allmennlegetjenester og akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus og Nasjonal kreftstrategi. Arbeidet pågår nå. Samarbeid med helsenæringen er ett område som skal videreutvikles i den kommende planperioden, blant annet for å følge opp regjeringens veikart for helsenæringen og eksportsatsningen. Gjennom dialog med aktørene har vi fått innspill til hva som bør bevares og forsterkes med hensyn til blant annet kultur og strukturer for samarbeid med helsenæringen. Vi har invitert Schjesvold og andre representanter fra kreftmiljøet til et møte i departementet for en samtale om hva vi bør legge vekt på i kommende planperiode.

Gjennom oppdragsdokument og tildelingsbrev stiller jeg krav om forskning, innovasjon og næringssamarbeid. Det er klare forventninger fra meg om samarbeid med helsenæringen.

Norge er ikke alene om å se hvilke fordeler kliniske studier kan gi for pasienten, for tjenestene våre og for utvikling av helsenæringen. Både på enkeltlands- og regionnivå jobbes det med å legge forholdene til rette for flere industristudier. Skal Norge skille seg ut, må vi utmerke oss. Det tar tid å få til den systemendringen som vi mener må til for å nå visjonen om at kliniske studier er en integrert del av pasientbehandlingen. Vi vil bygge på det etablerte, legge vekt på gjennomføring og vurdere nye virkemidler når vi nå videreutvikler planen.

SPØRSMÅL NR. 3093

Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 12. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil regjeringen vurdere endringer i advokatloven eller advokatforskriften for å sørge for at nye advokater mottar

et fysisk bevillingsdokument ved oppnådd advokatbevilgning?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med utstedelse av advokatbevilling til nye advokater, ble det tidligere utstedt et bevillingsdokument fra daværende Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Etter innføringen av advokatloven får nye advokater ikke lenger utstedt et slik bevillingsdokument. Bevillingsdokumentet oppfylte flere praktiske funksjoner utover å tjene som en offentlig bekreftelse på oppnådd bevilling. Blant annet er dokumentet en bekreftelse for det rettssøkende publikum på at advokaten har nødvendig bevilling. Det er tillitsskapende og bidrar slikt sett til å bygge opp under den rollen advokaten har overfor klienten og samfunnet. Dokumenter fungerer også som dokumentasjon og sikkerhetsventil ved utfall av den digitale registerløsningen eller ved sletting. I tillegg gir dokumentet en fysisk påminnelse om løftet man har avgitt ved å tre inn i rollen som advokat.

Svar:

Advokatregelverket stiller ikke krav om at nye advokater skal motta et fysisk bevillingsdokument ved oppnådd advokatbevilling. Advokatloven § 50 har imidlertid et krav om at Advokattilsynet skal føre et register over alle advokater. Registeret skal inneholde opplysninger om advokatens navn og arbeidssted, tidspunktet de fikk bevilling, og bortfall, tilbakekall og suspensjon av advokatbevillinger. Advokatregisteret er offentlig tilgjengelig og søkbart på Advokattilsynets hjemmesider, jf. advokatloven § 50 andre ledd. Registeret deles også fortløpende elektronisk med en rekke statlige institusjoner, herunder domstolene.

Her mener jeg at teknologiske løsninger har klare fordeler, og at det rettssøkende publikums rettssikkerhet er styrket ved at de kan forholde seg til advokatregisteret i stedet for til fysiske dokumenter. Det er en betydelig risiko knyttet til fysiske bevillingsdokumenter. Blant annet viste den tidligere ordningen med fysiske bevillingsdokument-

er at flere som ikke hadde rett til å utøve advokatvirksomhet, likevel var i besittelse av et fysisk bevillingsdokument. Ifølge Advokattilsynet var det tidligere en utfordring at flere ikke innleverte bevillingsdokumentet ved tilbakekall, selv om dette ble pålagt. Mange viste til at dokumentet var blitt borte. Et krav om et fysisk bevillingsdokument vil derfor kunne svekke tilliten til advokatbransjen.

Da det nye advokatregelverket trådte i kraft 1. januar 2025, ble adgangen til å ha såkalt passiv advokatbevilling avskaffet. Personer med passiv advokatbevilling hadde advokatbevilling, men hadde ikke rett til å praktisere som advokater. Denne ordningen ble avskaffet av flere grunner. Jeg viser i denne forbindelse til Prop. 214 L (2020–2021) punkt 8.4.5., hvor det ble vist til at ordningen innebar en risiko for at personer med passiv bevilling kunne bruke tittelen advokat på en måte som villedet publikum. Videre ble det vist til at personer med passiv bevilling ikke var underlagt løpende kontroll av tilsyns- og disiplinærorganene. Disse forholdene var egnet til å svekke tilliten til advokatbransjen.

Den nye ordningen innebærer at advokatbevillingen vil opphøre oftere enn før. Dette gjelder for eksempel ved permisjoner i forbindelse med midlertidige dommerstillinger. Dersom en person vil tilbake til advokatyrket, må denne personen søke om en ny bevilling. Å innføre et krav om et fysisk bevillingsdokument vil medføre mer byråkrati og høyere administrative kostnader enn tidligere.

Jeg er glad for at vi har fått på plass et nytt profesjonsregelverk for advokatene som er moderne og lettere tilgjengelig, både for advokater og det rettssøkende publikum. Det er naturlig å følge med på hvordan det nye advokatregelverket virker i samfunnet. På nåværende tidspunkt er det imidlertid ikke aktuelt å vurdere endringer i advokatloven eller advokatforskriften for å sørge for at nye advokater mottar et fysisk bevillingsdokument ved oppnådd advokatbevilling.

SPØRSMÅL NR. 3094

Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 12. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvordan planlegger statsråden å sikre tilliten til Konkurransetilsynet når dets nye direktør kommer rett fra å representere Norgesgruppen, og vil statsråden offentliggjøre

hvilke konkrete oppdrag han har hatt for Norgesgruppen, samt sørge for en uavhengig gjennomgang av rekrutteringsprosessen?

BEGRUNNELSE:

Ansettelsen av ny konkurransedirektør reiser alvorlige spørsmål om både habilitet og tillit. Den nye direktøren, som er unntatt offentlighet på søkerlisten, kommer direkte fra advokatfirmaet Wikborg Rein, hvor han har representert blant annet Norgesgruppen i oppkjøpet av Vitusapotekene, en transaksjon som Konkurransetilsynet selv skal behandle. Dersom direktøren er eller kan bli inhabil i sentrale dagligvaresaker, svekker det tilsynets evne til å gjøre nettopp den jobben det er satt til.

Departementet har opplyst at det kun var én kvalifisert søker til stillingen. Det må derfor klargjøres hvilke konkrete tiltak som ble gjort for å få frem et bredere og mer uavhengig søkergrunnlag.

SV mener at full åpenhet om den nye direktørens tidligere oppdrag for Norgesgruppen er en forutsetning for tillit. Vi ber også statsråden vurdere en uavhengig gjennomgang av rekrutteringsprosessen for å sikre at det ikke har skjedd feil eller uheldige bindinger.

Svar:

Konkurransetilsynet har et viktig samfunnsoppdrag: Fremme konkurranse til fordel for forbrukerne og næringsliv. Samfunnsutviklingen preges av raske endringer og nye utfordringer, noe som stiller høye krav til konkurransepolitikken og Konkurransetilsynet.

Med omfattende erfaring som advokat innen konkurranserett, samt med erfaring fra EFTA-domstolen og som juridisk direktør i Konkurransetilsynet, har Mads Magnussen solid konkurransefaglig kompetanse. Han har også et stort engasjement for feltet og har blant annet publisert en rekke artikler om ulike konkurransefaglige tema. Magnussen har i tillegg lang erfaring som dommer. I den perioden var han også settekonkurransedirektør. I forbindelse med tilsetningen av ny konkurransedirektør har jeg blant annet lagt vekt på at Konkurransetilsynets saksbe-

handling i større og større grad blir utfordret rettslig. Magnussen sin bakgrunn er særlig relevant i denne sammenheng. Med sin erfaring fra både privat og offentlig sektor, vurderer jeg at Mads Magnussen er svært godt kvalifisert til å lede Konkurransetilsynet framover.

Magnussen har taushetsplikt om klientforhold etter reglene om advokaters taushetsplikt, og kan derfor ikke uttale seg om sine tidligere oppdrag eller klientforhold. Det er imidlertid kjent at Magnussen har hatt oppdrag for Norgesgruppen.

Det at Magnussen har hatt Norgesgruppen som en av sine klienter gjør ham ikke automatisk inhabil i alle saker som gjelder Norgesgruppen. Fra og med utnevnesdatoen vil ikke Magnussen jobbe med saker som har med Konkurransetilsynet å gjøre, og han slutter i Wikborg Rein Advokatfirma før han tiltrer som konkurransedirektør.

Det er den enkelte ansatte i offentlig sektor som har ansvaret for å vurdere sin habilitet, og habilitet skal vurderes konkret i hver enkelt sak. Spørsmål om habilitet oppstår i saker som Magnussen har vært involvert i som advokat. Magnussen har erfaring med å gjøre slike vurderinger, blant annet som dommer. Videre har Konkurransetilsynet gode rutiner for å håndtere spørsmål om habilitet. For pågående saker hos Konkurransetilsynet som Magnussen har vært involvert i som advokat, vil det oppnevnes settekonkurransedirektør. Dette er i tråd med gjeldende rutiner, og er også gjort ved andre anledninger, der tidligere konkurransedirektører har vært inhabile. Jeg har derfor full tillit til at Konkurransetilsynet også framover vil behandle saker med samme profesjonalitet og høye faglige standard.

Det ble gjennomført en grundig rekrutteringsprosess der departementet fikk bistand fra DSS' toppleder-rekrutteringstjeneste. Jeg vurderer at det ikke er behov for en ekstern gjennomgang.

SPØRSMÅL NR. 3095

Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 15. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva er grunnen til at Forsvarsmateriell først flere tiår etter u-båten ble lokalisert vurderer saken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til ulike medieoppslag om ubåten ved Fedje i Vestland. Saken har vært gjennom utallige utredninger. Det store spørsmålet er hvorfor Forsvarsmateriell ikke har

vært spurt tidligere om deres faglige synspunkt i denne saken.

Svar:

Forsvarsdepartementet har over tid stilt fagekspertise fra underliggende etater til rådighet for Kystverkets arbeid med U-864.

Forsvaret var involvert i vurderinger av ubåtvraket i 2008. Etaten Forsvarsmateriell ble opprettet i 2016. Vurderinger fra etaten i 2019 ble benyttet av det regjeringsoppnevnte ekspertutvalget, som høsten 2022 ga tilrådning om tiltak for håndtering av vraket av U-864, kvikksølvlasten og kvikksølvforurenset havbunn rundt vraket.

Forsvarsmateriell fikk i november 2024 i oppdrag fra Forsvarsdepartementet å støtte Kystverket i de pågående vurderingene om U-864.

SPØRSMÅL NR. 3096

Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 12. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Synes finansministeren det er ryddig at statsråder foran valget lekker gode nyheter fra statsbudsjettet, mens skatteøkninger, kutt og andre forslag først blir gjort kjent i oktober?

behandle alle forslagene som del av et samlet budsjettopplegg. Regjeringen har tidligere vist at den fører en ansvarlig økonomisk politikk, og det vil også prege budsjettet som legges frem i høst – et budsjett tilpasset den økonomiske situasjonen og de utfordringene Norge står i.

BEGRUNNELSE:

Valgkampen har vært full av nyhetsoppslag med pengebruk og satsinger fra regjeringen. Problemet er at inndekningen altså de mer upopulære forslagene først kommer i oktober. Synes finansministeren dette er en ryddig fremgangsmåte overfor velgerne at regjeringen kan selv velge sine lekkasjer foran ett stortingsvalg og holde inndekningssiden hemmelig til oktober.

Svar:

Statsbudsjettet står sentralt i arbeidet med den økonomiske politikken og er et viktig redskap i regjeringens og Stortingets finanspolitiske styring. Samtidig kan det i enkelte tilfeller være riktig og naturlig at regjeringen informerer om kommende forslag og sitt syn på enkelte deler av den økonomiske politikken på en annen måte enn gjennom proposisjoner og meldinger til Stortinget.

I en valgkamp er det vanlig at politiske partier – inkludert regjeringspartier – synliggjør sine prioriteringer og hva de ønsker å få gjennomslag for i kommende budsjetter. Det er en del av den demokratiske prosessen og gir velgerne innsikt i partienes politiske retning.

Regjeringen vil på vanlig måte legge frem sitt forslag til statsbudsjett i oktober. Da vil både satsinger og inndekninger bli presentert samlet, slik at Stortinget kan

SPØRSMÅL NR. 3097**Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 15. september 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hvordan vil landbruksministeren ta initiativ til en mer målrettet og kraftfull satsing på fjellandbruket, som i større grad reflekterer fjellområdenes betydning for matsikkerhet, beredskap og levende bygder – og hvordan vil regjeringen sikre at fjellbønder får rammevilkår som gjør det mulig å opprettholde og utvikle lokal matproduksjon i fjellkommunene?

BEGRUNNELSE:

Historisk har kanaliseringsspolitikk og bevisst prioritering av ressursgrunnlaget i Norge sikret mest mulig norsk mat på norske ressurser. Endra vær, vekstforhold og rammer ellers påvirker den alle viktigste innsatsfaktor - bonden sjøl - sin mulighet og motivasjon for å øke matproduksjonen og dedikere livet til matproduksjon. Nasjonalt senter for fjellandbruk er ment å støtte opp om mulighetene, og må styrkes og utvikles videre med innhold og midler som gagnar bonden og matproduksjonen.

Svar:

Denne regjeringen har prioritert landbruk høyt, og vil fortsette å videreutvikle og styrke landbruket i hele landet. Siden regjeringen Støre overtok i 2021, har vi økt støtten til bønder med 75 pst., noe som gir alle bønder bedre økonomi og rammebetingelser. Mange av tilskuddene til jordbruket er distrikts- og strukturdifferensierte, og satsene er derfor høyere i fjellregioner og til mindre bruk. I tillegg til overføringene over jordbruksavtalen, har jordbruket også fått strømstøtte siden desember 2021.

Statistikk fra SSB viser at gjennomsnittsalderen på norske bønder har gått ned med to år de siste to år. Det er veldig positivt, og viser at norsk landbruk er en næring å satse på. Rekruttering til næringen er viktig for å sikre matproduksjon og beredskap over hele landet.

For å sikre en bærekraftig utnyttelse av utmarksressursene er utmarksbeiting og setring prioritert i årets jordbruksoppgjør. Det grovførbaserte husdyrholdet, som er viktig for fjellandbruket, er styrket. I tillegg prioriterer vi økt støtteandel over investeringsvirkemidlene til landbruket til små og mellomstore bruk med inntil 30 kyr for å imøtekomme løsdriftskravet. Gjennom en ny nasjonal tilskuddsordning til setre med melkeproduksjon for å sikre fortsatt drift, en prioritering av investeringstilskudd til setre, samt en styrking av en rekke virkemidler for å øke

seteraktiviteten, er det en vesentlig satsing på setring og bruk av utmark i årets jordbruksoppgjør.

Fjellområdenes betydning for matsikkerhet, beredskap og levende bygder gjenspeiles også i den særskilte områderetta satsingen på fjellandbruket. I perioden 2012-2025 har det samlet vært bevilget om lag 41 mill. kroner over Landbrukets utviklingsfond til denne ordningen. Formålet med satsingen har nettopp vært å utnytte og videreutvikle regionale fortrinn og spesielle kvaliteter knyttet til landbruket i fjellområdene. Avtalepartene har styrket satsingen i 2026 for å prioritere prosjekter som støtter opp om seterbruk. Tilskuddet over Landbruks- og matdepartementets budsjett til Nasjonalt senter for fjellandbruket er også med på å bygge opp under det regionale og lokale arbeidet for å styrke landbruket i fjellområdene.

Samlet sett viser dette at denne regjeringen har en målrettet og kraftfull satsing på fjellandbruket, og at fjellbønder får rammevilkår som gjør det mulig å opprettholde og utvikle lokal matproduksjon i fjellkommunene.

SPØRSMÅL NR. 3098**Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien****Besvart 15. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for et raskt og klart svar til Stiftinga Hjørundfjord Prestegård om framtidig, rettmessig eierskap til nevnte prestegård og vil statsråden ta en aktiv rolle til avklaring slik at forringelsen av bygdas prestegård stopper?

BEGRUNNELSE:

I dokument av 21.06. 2000 slo Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fast at OVF ikke har hjemmel til prestegården, men at OVF skal forvalte den tilsvarende som egne eiendommer. Alle inntekter skal gå til egen konto underlagt departementet for vedlikehold av eiendommen.

Siden den tid har omtrent ingen ting av vedlikehold blitt gjort, selv om inntektene, ærlig etter år 2000, må ha vært store som bl.a. gjennom ei markant økning i festeavgifter, salg av flere festetomter og salg av store mengder tømmer fra skogen som tilhører eiendommen.

Bygningene på eiendommen står til forfall etter mange tiår med mangelfullt vedlikehold. I debatten på Stortinget 11. juni 2024, i sak om omdanning av OVF til aksjeselskap (sak 32), ble det stilt spørsmål om Gjerpen og om øvrige prestegårder som har samme utfordring uten at de berørte samfunn har fått svar på hva som skal skje. Nå må ei slik avklaring komme før eiendommen forfaller.

Svar:

Hjørundfjord prestegård var en av eiendommene med særlige hjemmelsforhold som Allstad overtok eiendomsretten til i forbindelse med omdanningen av Opplysningsvesenets fond (Ovf) til aksjeselskapet Allstad AS, jf. også mitt svar av 26. mars 2025 på spørsmål nr. 1684 til skriftlig besvarelse. Selv om det fremgår av dokumentet det er vist til av 21. juni 2000 at Ovf ikke har hjemmel til eiendommen, er det likevel uklart hvem som har hjemmelen. Omdanningslovens § 4 innebærer at eiendommer med uklart hjemmelsgrunnlag, men forvaltet av Ovf, ved omdanningen ble Allstads eie. Hjørundfjord prestegård er eksplisitt nevnt som en av disse eiendommene i omdanningsloven.

Den som eventuelt hevder rett til eiendommer med særlige hjemmelsforhold før Allstad overtok den, kan gå til sak og kreve ekspropriasjonserstatning. Allstad har opplyst at ingen har meldt at de vil bruke omdanning-

sloven § 4 andre ledd til å kreve erstatning for ekspropriasjonen per i dag.

Det er selskapet som har ansvaret for å disponere sine eiendommer innenfor de rammene loven og selskapets vedtekter gir. Som vist til i mitt svar av 26. mars 2025, er det vedtektsfestede formålet til Allstad å forvalte og videreutvikle verdier i selskapets portefølje av eiendommer og bygg på forretningsmessig måte. Bygg, eiendommer og landbrukseiendommer som er kulturhistorisk viktige skal Allstad forvalte kostnadseffektivt, bærekraftig, og med høy kvalitet. Hvis Allstad beslutter å selge slike eiendommer, skal det skje på markedsvilkår.

Allstad har opplyst at de vurderer ulike alternativer for Hjørundfjord prestegård, og at de har tilbudt å selge eller leie ut presteboligen til stiftinga Hjørundfjord prestegård. Videre har Allstad opplyst at de har igangsatt en prosess med å lage en reguleringsplan for den delen av Hjørundfjord prestegård hvor presteboligen og driftsbygningen ligger. Ifølge Allstad vil den videre forvaltningen av Hjørundfjord prestegård avhenge av reguleringsplanen som kommunen beslutter.

SPØRSMÅL NR. 3099**Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 16. september 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Det svenske Konsumentverket vil ha totalforbud mot telefonsalg. Norge meldte inn behovet for at land kan forby telefonmarkedsføring, og virker å ha støtte for dette i Sverige. Viser til forslag til kommunikasjonsvernforordning fra EU, som ennå er under utvikling. Norge har sammen med EØS-EFTA-landa uttrykt behov for mer fleksibilitet og forbrukervern, blant annet.

Hva er status for forordningen og konsekvensene for nordmenn, samt får Norge medhold for sine synspunkter?

Svar:

EUs kommunikasjonsverndirektiv, dir. 2002/58/EF, ble vedtatt i 2002 og regulerer blant annet telefonsalg og uanmodet elektronisk kommunikasjon. Direktivet er en del av EØS-avtalen og gjelder derfor i Norge. For regler om telefonsalg og uanmodet elektronisk kommunikasjon er direktivet gjennomført i markedsføringsloven (2009). Di-

rektivet er også gjennomført i ekomloven (2024) og personopplysningsloven (2018).

EU-kommisjonen har i lengre tid arbeidet med en ny kommunikasjonsvernforordning som skulle erstatte direktivet fra 2002. I februar 2025 stilte EU-kommisjonen arbeidet i bero og trakk tilbake forslaget til ny kommunikasjonsvernforordning (ePrivacy Regulation). De norske reglene som gjennomfører kommunikasjonsverndirektivet fra 2002, og blant annet regulerer telefonsalg, gjelder derfor fremdeles.

Dagens ordning i Norge er at alle forbrukere kan reservere seg mot telefonsalg via Reservasjonsregisteret i Brønnøysund, også mot henvendelser fra frivillige organisasjoner. Næringsdrivende er pliktige til å oppdatere sine adresser mot reservasjon før de gjør sine første henvendelser. Telefonsalg til forbrukere som har reservert seg er som hovedregel forbudt, med unntak hvis forbrukeren er eksisterende kunde eller selv har uttrykkelig bedt om å bli kontaktet. Videre er det regler om tider for telefonsalg: det er forbudt på lørdager, helgedager og på virkedager før kl. 09.00 og etter kl. 21.

SPØRSMÅL NR. 3100**Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 15. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Synes statsråden et er greit at lokale drikkevarer, øl og mineralvann blir dyrere fordi EU tvinger oss til å innføre et system som er både "belte og bukseseler", eller vil man sørge for at Norge får unntak fra å måtte innføre et nytt pantesystem for ombruksflasker i emballasjeforordningen?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:1120 (2024-2025) fra representanten Hans Inge Myrvold.

De siste ukene har både dagligvarebransjen, bryggerier og andre produsenter av lokale drikkevarer tatt

kontakt for å uttrykke sin bekymring over kravet om et eget pantesystem for ombruksflasker.

Norge har et av verdens beste pantesystemer og returordninger for flasker. Vi gjenvinner 97 prosent av plastflaskene, og glassflasker returneres og resirkuleres i nært samme omfang. Likevel krever EU gjennom emballasjeforordningen at Norge må gjennomføre et pantesystem for ombruksflasker. Dette til tross for at dette både er svært energikrevende og dårlig for klima, krever mer logistikk og plass, og til syvende og sist øker kostandene.

Statsråden sier til NRK 18. juni at alle system kan bli bedre, og er å forstå slik at det ikke foreligger planer om å søke unntak.

Svar:

EUs emballasjeforordning innebærer krav som vil bidra til at vi får en mer sirkulær verdikjede for emballasje og til økt ressurseffektivitet. Å øke ombruk av emballasje og redusere avfallsmengdene er en viktig del av omstillingen til en sirkulær økonomi. Norge har et høyt forbruk av emballasje og det er stort potensial for å redusere mengdene.

Jeg er opptatt av at vi skal ivareta kvalitetene ved dagens pantesystem når vi skal gjennomføre emballasjeforordningen. Vi ser nå på hvordan vi kan gjennomføre forordningen i Norge, samtidig som vi tar vare på dette gode systemet. Miljødirektoratet vurderer nå hvordan forordningen best kan gjennomføres i Norge. Dette innebærer at de også vurderer unntaksbestemmelsene i forordningen og hvilket handlingsrom vi har knyttet til unntakene.

SPØRSMÅL NR. 3101

Innlevert 5. september 2025 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 15. september 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Rørosmeieriet, som er et heløkologisk meieri, melder om at de sliter med å få tilgang på nødvendig råvare som følge av økt etterspørsel.

Vil statsråden ta initiativ til en umiddelbar løsning/strakstiltak som åpner for at økologiske melkeprodusenter kan levere mer melk i år?

BEGRUNNELSE:

Rørosmeieriet er en sentral aktør innen foredling av økologisk melk og spiller en viktig rolle i å sikre verdiskaping og arbeidsplasser i sin region. Meieriet baserer sin virksomhet på økologisk råvare, og har gjennom sin heløkologiske profil bidratt til å styrke både lokal næringsutvikling og matproduksjon.

Meieriet melder nå om betydelige utfordringer med å få tilgang på nok økologisk melk til å møte den økende etterspørselen. Samtidig opplever økologiske melkeprodusenter i fjellregionen at de ikke får levere mer melk enn fastsatt kvote – til tross for at det finnes både produksjonskapasitet og et klart ønske om å levere mer økomelk.

Denne situasjonen fremstår som klart i strid med de politiske målene om å øke den økologiske produksjonen i Norge. Det bør være mulig å gjøre en vurdering av strakstiltak, jeg vil understreke at det haster. Eksempelvis bør det vurderes å midlertidig fjerne overproduksjonsavgiften på økologisk melk. Dette vil kunne gjøre det økonomisk mulig for produsenter med ledig kapasitet å levere mer melk i inneværende år, og bidra til å avhjelpe den akutte råvaremangelen.

I mitt spørsmål datert 18.09.25 viste jeg til den akutte situasjonen i fjellregionen, og ba om en vurdering av tiltak for å nå målsettingen om økt økologisk produksjon, men også implisitt om strakstiltak for dagens råvaremangel. Statsrådets svar gir imidlertid ikke tydelig informasjon om hvorvidt regjeringen har til hensikt å følge opp situasjonen i inneværende år med noen strakstiltak.

Jeg finner det derfor nødvendig å følge opp mitt tidligere spørsmål, for å få klarhet i om – og eventuelt hvordan – regjeringen vil bidra til å løse den akutte råvaremangelen som Rørosmeieriet nå står overfor i fjellregionen. Jeg ber om at statsrådets svar inkluderer en vurdering av mitt forslag om å midlertidig fjerne overproduksjonsavgiften.

Svar:

Jeg er glad for at etterspørselen etter norsk melk er så høy. Det er et tegn på at vi har en trygg og god landbruksproduksjon, med produkter som folk ønsker å kjøpe.

Som jeg skrev i mitt svar da representanten Greni stilte et lignende spørsmål i august, er det i dag Rørosmeieriet og Tine, i tillegg til noen lokale osteprodusenter, som benytter økologisk melk i sine produkter. Rørosmeieriet har ikke egne melkeprodusenter, og kjøper derfor økologisk melk fra Norsk Melkeråvare.

Melkeproduksjon er en biologisk produksjon som tar tid å bygge opp. Overgang fra konvensjonell produksjon til økologisk tar tre år. Det er derfor svært vanskelig å gjøre hurtige endringer i melketilgangen, selv om etterspørselen svinger.

I forskriften skilles det ikke mellom økologisk og konvensjonell melk, og det er derfor ikke mulig å frita kun

Irak	6	1	1									8
Somalia	1		2	3	1							7
Sudan	6				1							7
Eritrea	2		1		1	2	1					7
Usbekistan			4	1								5
Colombia		1			1	1						3
Myanmar				3								3
Etiopia		1	1									2
Kosovo						2						2
Egypt						1						1
Iran					1							1
Sri Lanka								1				1
Jordan											1	1
Tyrkia										1		1
Total	30	5	16	16	9	11	5	23	474	1 638	1 700	3 927

SPØRSMÅL NR. 3103

Innlevert 6. september 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 15. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Har statsråden foretatt seg noe for å få fremdrift i arbeidet med å få slipet Svinesundstersklene og hva er status på arbeidet med merketiltak for å bedre innseilingen til Halden?

Svar:

Stortingsrepresentant Erling Wiborg har også i tidligere brev 29. november 2024 stilt spørsmål om utdypning av Svinesundstersklene i innseilingen til Halden. Som jeg svarte i brev 6. desember 2024 er dette et grenseoverstigende farledstiltak som forutsetter tillatelse fra både norske og svenske myndigheter. Etter forespørsel fra norske myndigheter har den svenske klima- og miljøministeren i brev henholdsvis 17. oktober 2023 og 20. desember 2023 avklart at svenske myndigheter ikke har planer om å arbeide for eller gi tillatelse til et slikt farledstiltak, med henvisning til at fjorden er vernet etter svensk lovgivning og EU-rettslige regler. Jeg mener derfor fortsatt at vi må avvente og eventuelt vurdere nye grep, dersom det skjer en utvikling i svenske myndigheters tilnærming til saken.

Hva gjelder status for merketiltaket i innseilingen til Halden er Kystverket nå i slutfasen med planleggingen

av dette. Prosjektet gjennomføres som et samarbeidsprosjekt, der Kystverket og Sjøfartsverket skal gjennomføre arbeidene på hver sin side av grensen. Etter planen startes merkearbeidet på norsk side av grensen i løpet av september, med sikte på ferdigstilling senere i høst. Arbeidene på svensk side skal så langt vi kjenner til også starte opp denne høsten, med sannsynlig ferdigstilling i løpet av første halvår i 2026. Selv om dette ikke har samme verdi som et utdypningstiltak vil merketiltaket bidra til at sjøsikkerheten forbedres, særlig ved nattseilas. Prosjektet vil også være samfunnsøkonomisk lønnsomt, med en beregnet nytte per budsjettkrone på 2,1.

Dersom det fremover blir ytterligere muligheter for å tilrettelegge for sjøtransporten og næringslivet i området, vil jeg ta initiativ til at det blir sett nærmere på dette også.

SPØRSMÅL NR. 3104**Innlevert 7. september 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud****Besvart 15. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Senterpartiet mener det må reduseres byråkrati i skolen, og at mer bør kunne avgjøres lokalt.

Hva vil statsråden gjøre for å redusere overstyring, rapportering, tidstyver og byråkrati som ligger hos Udir, og hvordan kan skoler få økte ressurser, tid og tillit til å la lærerne styre undervisningen og styrke oppfølgingen av sine elever?

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er sentralt at lærerne og skolene har handlingsrom og tilstrekkelig med ressurser til å utøve profesjonelt skjønn, og til å ha en praksis som bidrar til at elevene lærer og utvikler seg best mulig.

Staten styrer skolesektoren gjennom lover og forskrifter som jeg oppfatter at det i hovedsak er stor tilslutning til. Innenfor disse rammene er det kommunene som har ansvaret for å gi tjenestene på barnehage- og skoleområdet. Utdanningsdirektoratet gir støtte og veiledning til kommunene, ofte på bakgrunn av etterspørsel fra kommunene.

Det er avgjørende for regjeringen at vi bruker ressursene best mulig. Vi må alltid spørre oss om vi gjør ting riktig og om vi gjør de riktige tingene, slik at vi sikrer best mulig resultater for barn og elever i norsk skole og barnehage. I disse dager igangsetter jeg en evaluering av Utdanningsdirektoratet, for å rette oppmerksomheten på direktoratets roller, ansvar, oppgaver og ressursbruk for blant annet å kunne øke treffsikkerheten i virkemidlene.

I Meld. St. 34 (2024-2025) En praktisk skole. Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn la regjeringen fram et forslag til nytt kvalitetsutviklingssystem, som skal gi bedre informasjon om elevenes læring, motivasjon og trivsel. Det nye systemet skal i større grad enn i dag gi støtte til lokale kvalitetsutviklingsprosesser og -dialog og legge til rette for samarbeid om å utvikle en bedre opplæring for elevene. Vi utvikler nå nye prøver og en ny skolemiljøundersøkelse som skal ha som hovedformål å være gode verktøy for lærerne i arbeidet med elevenes læring og utvikling. Meldingen ble utarbeidet i tråd med regjeringens tillitsreform. Å spille på lag med de som utfører arbeidet i skolene – lærere, skoleledere og skoleeiere – var viktig i arbeidet med meldingen. Derfor involverte og lyttet vi til innspill fra et elevpanel, fra dialogkommuner, i møter med partene og fra forskere og andre aktører. Videre er det lagt vekt på tiltak som styrker kommunenes, skolenes og lærernes handlingsrom.

Regjeringen har for innført økonomiske tilskudd til utstyr som skal støtte skolene for å få til en mer praktisk undervisning. I det nye systemet for kompetanse og karriereutvikling for barnehage og skole, er lokale prioriteringer og behov en viktig pilar for arbeidet. Systemet skal bidra til at lærere og andre yrkesgrupper får bedre forutsetninger for å møte krav og forventninger de står overfor i jobben. Systemet fases inn i 2025 og 2026.

I tillegg har vi fjernet mobilen fra skolehverdagen og innført regler som styrker lærernes rolle som sjefen i klasserommet. Begge disse grepene styrker lærernes mulighet til profesjonell yrkesutøvelse.

Videre har regjeringen invitert kommunene og fylkeskommunene til å søke om å være forsøkskommune, for å teste ut nye måter å løse oppgaver på gjennom fritak fra regelverk.

Regjeringen har også nedsatt en kommunekommisjon som skal komme med sine forslag til endringer som gjør at kommunene kan bruke ressursene på en god og fleksibel måte, for å løse oppgavene effektivt. Kommisjonen skal levere en første rapport til Kommunal- og distriktsdepartementet før utgangen av 2025, og endelig rapport i løpet av 2026.

I sum mener jeg regjeringen allerede har tatt flere grep for å styrke lærenes mulighet til å styre undervisningen og styrke oppfølgingen av elever. Jeg vil avslutte med å forsikre representanten om at vårt mål er å fortsette med å støtte oppunder lokalt handlingsrom for profesjonsfelleskap i skolene, og at kvalitetsutviklingen i skolen skjer nærmest mulig elevene.

SPØRSMÅL NR. 3105**Innlevert 7. september 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud****Besvart 12. september 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Jeg ber statsråden redegjøre for hvorfor NAV har varslet nedskalering av AFT-plasser, til tross for at Stortingets arbeids- og sosialkomité i mai vedtok at AFT skulle styrkes?

BEGRUNNELSE:

I lys av komiteens vedtak fremstår det som uforståelig at NAV kort tid etter velger å redusere tilbudet om arbeidsforberedende trening. Dette rammer personer med sammensatte utfordringer som står langt unna arbeidslivet, og som har behov for tett og individuell oppfølging. Jeg ber statsråden klargjøre hvordan dette er i tråd med Stortingets intensjon.

Svar:

Arbeidsmarkedstiltakene står sentralt i arbeidsmarkedspolitikken. De skal bidra til å styrke tiltaksdeltakernes muligheter for å skaffe seg eller beholde arbeid. Arbeiderparti-regjeringen har styrket Nav og prioritert arbeidsmarkedstiltak, og flere enn før har fått hjelp til å komme ut i jobb eller utdanning. Vi har styrket bevilgningene med nesten 470 mill. kroner i 2025, og bruker om lag 9 milliarder på arbeidsmarkedstiltak inkludert tiltak i egen regi bare i år.

Det er Arbeids- og velferdsetaten som har ansvaret for å gjennomføre arbeidsmarkedstiltakene. Nav-fylkene

disponere egne tiltaksmidler, der bruken skal tilpasses behovene blant ledige og personer med nedsatt arbeidsevne slik at brukerne får et best mulig tilbud, innenfor gitte budsjettrammer.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert meg om at enkelte fylker har foretatt justeringer i antall plasser for AFT-tiltaket i 2025 som en del av den ordinære avtaleoppfølgingen og i forbindelse med vurdering av sammensetningen av tiltaksporteføljen. Tilpasningene er begrunnet i flere forhold, blant annet avvikling av midlertidige plasser som utløper ved nyttår, manglende kvalitet og behov for å sikre en tiltaksportefølje som er bedre tilpasset brukernes ulike behov.

Arbeidsforberedende trening (AFT) er et viktig tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne og usikre yrkesmessige forutsetninger. For å styrke kvaliteten på AFT-tiltaket er det vedtatt endringer i regelverket, som innebærer at deltakerne også kan få oppfølging etter ansettelse og ved oppstart av opplæringsløp som lærling eller lære kandidat. Samtidig blir ordningen mer fleksibel, med mulighet for deltakelse på deltid og i kombinasjon med andre tiltak. Endringene trer i kraft fra 1. januar 2026 og innebærer en oppfølging av forslag i Meld. St. 33 (2023–2024) En forsterket arbeidslinje - Flere i jobb og færre på trygd. Jeg viser i den sammenheng også til anmodningsvedtak nr. 616, Meld. St. 33 (2023–2024), Innst. 150 S (2024–2025), som omhandler de samme forslagene.

SPØRSMÅL NR. 3106**Innlevert 8. september 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 17. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvor mye av de 60 mrd. kronene som regjeringen lovet til hhv. garantier, lån og egenkapital til et grønt industriløft, er bevilget, hvor mange nye arbeidsplasser har det skapt, hvor mye har eksporten økt, og hvor mye av Norges klimagassutslipp er redusert som følge av dette?

BEGRUNNELSE:

23. juni 2022 lanserte regjeringen veikart for grønn industri. Hovedmålene med veikartet fra flere grønne, lønnsomme og innovative jobber, øke eksport utenom olje og gass og kutte klimagassutslipp med 55 prosent innen 2030.

Dette ble av regjeringen selv kalt et historisk krafttak for industrien og det ble spesielt pekt på syv innsatsområder med store vekstmuligheter: havvind, hydrogen, batterier, maritim industri, CO₂-håndtering, skog-, tre- og bioøkonomi, og prosessindustri. I forbindelse med det oppdaterte veikartet i 2023 ble ytterligere to nye innsatsområder inkludert; manufacturing og solindustri.

Et viktig virkemiddel i veikartet, noe som spesielt ble understreket under lanseringen er at staten skal stille opp med garantier, lån og egenkapital tilsvarende 60 mrd. kroner innen 2025.

Ved lanseringen på Rosenberg verft i juni 2022, sa daværende næringsminister Jan Christian Vestre at:

«en av de store nyhetene vi legger fram i dag, er at staten skal stille opp betydelig mer gjennom statlig risikoavlastning. Det betyr garantier, det betyr lån, og det betyr også egenkapital, dvs. at staten sier seg villig til også å gå inn på eiersiden i disse grønne industrilokomotivene. Det anslåtte behovet for denne type risikoavlastning er 60 mrd. kroner fram til 2025.»

Senere har regjeringen både godt bort fra klimamålene for 2030 og lansert Norgespris på strøm, som har for alle praktiske formål gjort videre satsing på solindustri ulønnsomt.

Jeg ber om en oversikt over hvor mye av de 60 mrd. kronene regjeringen lovet i et grønt industriløft som faktisk er bevilget eller brukt fordelt på de ulike innsatsområdene og budsjettposter, herunder en oversikt over hvilke bedrifter regjeringen har økt eller gått inn på eiersiden i, siden juni 2022. Jeg ber også om tilsvarende oversikt fordelt på nye arbeidsplasser, økt eksport og reduksjon i norske klimagassutslipp, eller prognoser for slike innen 2030.

Svar:

I veikart for grønt industriløft står det at regjeringen vil dimensjonere virkemiddelapparatet for å kunne møte et økende behov for garantier og lån til grønne industriprosjekter. Regjeringen har imidlertid ikke lovet 60 mrd. kro-

ner til hhv. garantier, lån og egenkapital, slik spørsmålss-tiller legger til grunn. Dette beløpet, slik det ble omtalt i veikartet, var et anslag fra virkemiddelapparatet når det gjaldt behovet for statlig risikoavlastning i perioden frem mot 2025.

Regjeringens arbeid for å legge til rette for omstilling og fremvekst av grønn industri følges opp av flere departementer og gjennom ulike virkemidler med ulike budsjettering. Prosjektene som finansieres er ikke kategorisert etter hvorvidt de oppfyller ambisjonene i Grønt industriløft. Noen virkemidler er rettet spesifikt mot det grønne, mens andre treffer bredere.

Regjeringen har innrettet det næringsrettede virkemiddelapparatet for å fremme lønnsomme prosjekter og grønn omstilling. Regjeringen har innført et hovedprinsipp om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslippssamfunnet i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen. Effekt på arbeidsplasser, eksportinntekter og reduserte klimagassutslipp, avhenger av bedriftene og prosjektene som får innvilget støtte. Privat kapital skal lede an i omstillingen, og regjeringens mål er å mobilisere mest mulig privat kapital til gode, bedriftsøkonomisk lønnsomme prosjekter innenfor grønn industri.

I Meld. St. 16 (2024–2025) Industrien – konkurransekraft for en ny tid la jeg i vår frem en oppdatering av samlede utfordringer og muligheter som favner hele industrien, med tiltak innenfor de områdene som har størst betydning for industrien i bredt. For å bidra til fortsatt vekst vil regjeringen føre en aktiv næringspolitikk som bidrar til økt verdiskaping, legger til rette for lønnsomme private investeringer og et mer omstillingsdyktig næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 3107

Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 16. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Posten bekrefter til Dagsavisen at de står bak utsendelsene av 380.000 brosjyrer sendt av anonyme bakmenn til store

delar av landet i forbindelse med valget. Dette kan bety at Posten i ytterste konsekvens har latt seg bruke i en ulovlig kampanje der ukjente bakmenn har etterlignet Valgdi-

rektoratet for å få velgere til å stemme taktisk på borgerlige partier.

Hva vil statsråden gjøre for å rydde opp i dette og sørge for at noe lignende aldri skjer igjen?

Svar:

Staten er eier av Posten Bring AS (Posten). Iht. rollefordelingen mellom eier og selskapet, er det styret og ledelsen i Posten som har ansvaret for de forretningsmessige og operative vurderingene og beslutningene i selskapet.

Denne rollefordelingen følger av selskapslovgivningen og den fremgår også av Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap - Statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen), som et bredt flertall i Stortinget har sluttet seg til. Det ligger derfor til styret og ledelsen å vurdere hvilke kundeavtaler selskapet inngår, og å påse at selskapet følger gjeldende lover og regler.

For øvrig viser jeg til svaret fra kommunal- og distriktsministeren 9. september på skriftlig spørsmål nr. 3077 relatert til samme tema.

SPØRSMÅL NR. 3108

Innlevert 4. september 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ifølge leger ved Sykehuset i Vestfold har regjeringens ventetidsløfte ført til en bevisst prioritering av nyhenviste pasienter på bekostning av kronikere, slik at ventelistene fremstår kortere enn de reelt er. Legene beskriver dette som «sminking av helsekøene».

Hvordan kan statsråden garantere at regjeringens politikk ikke skyver kronikere ut i lengre og farligere ventetider for å pynte på statistikken?

BEGRUNNELSE:

I et nylig svar på spørsmål nr. 2984 (2024–2025) avviste statsråden at ventetidsløftet har gitt uheldige utslag, og viste til tall fra FHI som han mente ikke ga belegg for at flere pasienter blir feilaktig avvist fra spesialisthelsetjenesten. Han slo fast at fagfolkene gjør gode og grundige vurderinger, og at pasienter som vurderes å ikke ha behov for spesialisthelsetjenester følges opp på riktig nivå.

Nå melder imidlertid Tønsbergs Blad at flere overleger ved Sykehuset i Vestfold mener ventetidsløftet i praksis har medført en systematisk nedprioritering av kronikere, og at dette skjer etter klare føringer fra øverste hold. Legene frykter dette vil gi svekket pasientsikkerhet og et dramatisk hopp i helsekøene etter valget, når pasienter som midlertidig er tatt ut av listene igjen må inn i systemet.

Det fremkommer også at pasienter med alvorlige symptomer er blitt avvist til nødvendig utredning, og at enkelte har måttet kjøpe seg ut av køen i privat sektor.

Dette bidrar til økte forskjeller i tilgang til helsehjelp og svekker tilliten til helsevesenet.

Statsråden har tidligere forklart økningen i avviste henvisninger med henvisningskvalitet, feilregistreringer eller naturlige svingninger. Når erfarne sykehusleger nå peker på politiske føringer som forklaring, fremstår dette som en langt mer alvorlig problemstilling. Det er nødvendig å få klarhet i om ventetidsløftet har medført uheldige prioriteringer som systematisk skyver kronikere til side for å vise pene ventetidstall.

Jeg ber derfor statsråden svare på hvordan han kan sikre at regjeringens ventetidsløfte ikke har bidratt til «sminking av helsekøene», og hvilke konkrete tiltak han vil iverksette for å beskytte kroniske pasienter mot å bli skjøvet bakover i køen.

Svar:

Representanten viser i spørsmålet til svar på spørsmål nr. 2984 om ev. uheldige utslag av ventetidsløftet. Som jeg svarte representanten, er det ikke slik at jeg ikke har vurdert om ventetidsløftet har gitt uheldige utslag. Som tidligere kommunisert følger vi utviklingen i de regionale helseforetakene tett med hensyn til ventetider, passert planlagt tid, tid til tjenestestart, fristbrudd og avviste henvisninger. Dette for å være trygge på at arbeidet med ventetider til påbegynt helsehjelp ikke får uheldige utslag, og slik at det kan tas grep dersom så skulle vise seg. Vi har også bedt de regionale helseforetakene rapportere dersom de skulle observere uheldige utslag av arbeidet. Som jeg svarte 22. august finner jeg ikke belegg for dette

i dataene fra FHI. Det betyr ikke at det ikke er forhold vi må jobbe med å bedre i stortingsperioden vi nå går inn i.

Når det gjelder status for sykehuset i Vestfold, viser jeg også til [svar](#) av 18. august på spørsmål nr. 2845 fra stortingsrepresentant Erlend Larsen. Av svaret fremkommer det blant annet at sykehuset i Vestfold arbeider system-

atisk for å prioritere tiltak som gir best effekt for pasientene. Samlet sett oppgir Helse Sør-Øst RHF at utviklingen ved Sykehuset i Vestfold HF viser at flere får behandling, færre opplever fristbrudd og ressursene brukes mer målrettet der de gir størst nytte for pasientene.

SPØRSMÅL NR. 3109

Innlevert 9. september 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 17. september 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Skal statsråden eller andre fra regjeringa delta på hjemmekampen mellom det norske herrelandslaget i fotball og Israel?

BEGRUNNELSE:

Det norske herrelandslaget skal møte Israel på Ullevaal 11. oktober. Jeg har tidligere lurt på om statsråden eller andre i regjeringskollegiet har som intensjon å delta på vegne av staten på denne kampen. Statsråden har da understreket

at det ikke er gitt at regjeringen sitter med makta da. Nå synes det som at regjeringen fortsetter.

Svar:

Jeg skal ikke være til stede på kampen. Ingen andre statsråder vil representere regjeringen på kampen.

Jeg har ikke oversikt over om andre statsråder eller medlemmer av regjeringsapparatet vil delta som privatpersoner.

SPØRSMÅL NR. 3110

Innlevert 10. september 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 17. september 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Finansministeren har nylig lovd å rydde opp i regelverk som forskjellsbehandler store industribakeri og små handverksbakeri som produserer og sel varene under samme tak når det gjeld sukkeravgift, jmf. svar på mitt spørsmål Dokument nr. 15:2877 (2024-2025).

Vil landbruksministeren sørge for tilsvarende opprydding i regelverk når det gjeld TINE si forskjellsbehandling av muligheten til å bli industrikunde og få innkjøpspriser som følger av det mellom kjedebakeri og

små handverksbakeri som produserer og sel varene under samme tak?

GRUNNGJEVING:

Ordlyden i dagens regelverk for å bli industrikunde hos Tine, er at du må oppfylle to krav:

1. Melkeproduktene må brukes til framstilling av annen videreforedlet vare
2. Den videreforedlede varen må videreselges til andre kundegrupper. Kundene det videreselges til kan

være andre aktører i Industrimarkedet, eller det Landbruksdirektoratet definerer som Dagligvaremarkedet.

Små handverksbakeri som bruker meierivarer som innsatsvare i framstilling av bakverk oppfyller punkt 1, men fordi dei både produserer og sel under samme tak og gjennom samme AS fell dei utanfor reglane for å reknast som industrikunder, jamfør punkt 2.

Eg og Venstre håper og trur ikkje at intensjonen med regelverket er at store industribakeri, ofte utanlandsk eigd, skal kunne få subsidierte meierivarer, mens lokalt eigde og små håndverksbakeri ikkje får det. Det kan også stillast spørsmål ved korleis det står seg opp mot EØS-/EU-lovgiving å subsidiere ein aktør og ikkje ein annan når dei opererer i same marknad.

Svar:

Prisutjevningsordningen for melk har som formål å regulere prisdifferensieringen av melk som råvare til ulike anvendelser, og samtidig gi melkeprodusenter muligheter for å oppnå lik pris for melken uavhengig av melkeanvendelse og lokalisering av produksjonen.

Inntektene i prisutjevningsordningen, i form av avgifter på produkter med lav priselastisitet som drikke- melk og fløte, finansierer tilskudd til produkter med høyere priselastisitet som ost og tørmelk. Lavere avgifter på melk anvendt til industri er med på ivareta konkurransekraften til norsk melk som råvare benyttet i næringsmid-

delindustrien, der importkonkurransen er sterk. Prisutjevningsordningen bidrar til at melkesektoren kan oppnå høyere priser og inntekter enn uten prisdifferensiering av melk som råvare. Ordningen er selvfinansierende, det vil si at avgiftene som innbetales til ordningen finansierer tilskuddene.

Utjevnningen mellom ulike anvendelser av melk skjer ved at Landbruksdirektoratet innplasserer melkeanvendelser i ulike prisgrupper, som deles inn etter hvilken type produkt og hvilket marked det omsettes i (dagligvare og industri).

I forskrift om prisutjevningsordningen for melk, omfatter dagligvare «Marked for innenlands og utenlands salg av melkeprodukter til detaljister, grossister, storhusholdningskunder, skoler, institusjoner og lignende». Industri omfatter «Marked for innenlands og utenlands salg av melkeprodukter til foredlingsindustri for bruk til fremstilling av annen videreforedlet vare».

Definisjonen på industrimarkedet er utdypet i veileder til forskriften, utarbeidet av Landbruksdirektoratet. Vanlig restaurant- og kafédrift faller her inn under dagligvare, sammen med andre storhusholdningskunder. Det gjelder også «små handverksbakeri». Av hensyn til målsettingene i landbrukspolitikken om å benytte mest mulig norsk melk, er det klokt å videreføre definisjonene av markeder i prisutjevningsordningen.

SPØRSMÅL NR. 3111

Innlevert 10. september 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 17. september 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

Kva vurderingar ligg til grunn for å ikkje fase ut alderspoeng ved same studieår som ein gjer endringar i kvotene, og ser statsråden at dette kan få uheldige konsekvensar for dei yngste studentane i ordinær kvote?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa skal gjera endringar i opptaksforskrifta. Den har nå vore på høyring. Der blir det lagt opp til at fleire endringar, som Raudt støttar opp om. Mellom anna fjerning av alderspoeng og utviding av førstegongskvote. Regjeringa legg opp til å auke førstegongsvitnemålskvota allereie frå opptak til studieåret 2026/2027. Ikkje før året etter skal

alderspoenga fjernast. Ein konsekvens av dette vil kunne var at det blir større karakterinflasjon for studentar i ordinær kvote studieåret 2026/2029. Dette vil særleg ramma dei yngre studentane i ordinær kvote, som ikkje har alle alderspoenga.

Svar:

Det er riktig at departementet i høringen av ny opptaksforskrift foreslo ulike tidspunkt for ikrafttredelse for blant annet avviklingen av alderspoeng og endringene i førstegangsvitnemålskvoten. Hensikten var at alle endringer skulle tre i kraft så raskt som mulig, og at det ikke skulle være lengre overgangsordninger enn nødvendig. I hørin-

gen drøftet vi også andre alternativer og ba særlig høring-sinstansene om innspill til hva slags overgangsordninger det er behov for. I høringen ga mange innspill om at flest mulig av endringene bør tre i kraft samtidig, og at særlig endringene i tilleggspoeng etter videregående opplæring og endringene i førstegangsvitnemålskvoten bør ses i sammenheng. Dette har jeg lyttet til.

Jeg har nå vedtatt ny opptaksforskrift. Forskriften vil først tre i kraft 1. januar 2027. Det er fastsatt en samlet overgangsordning med utsatt ikrafttredelse til 1. januar 2028 for alle endringene i tilleggspoeng, inkludert alderspoeng, og kvoter. Det har vært viktig for meg å lage regler som er forutsigbare og tydelige for de som etter hvert skal søke seg til høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 3112

Innlevert 10. september 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum

Besvart 19. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Konsekvensene for kvikkleireskredet ved Nesvatnet i Levanger er store for næringslivet, infrastrukturen og samfunnskritiske funksjoner i regionen. Samferdselsministeren har i Trønderavisa av 1. september lovet å bidra økonomisk og er sitert på “at det skal ikke stå på penger.”

Vil statsråden bidra til å sikre raske tiltak i situasjonen rundt kvikkleireskredet i Levanger kommune og samtidig sørge for at næringslivet i Trøndelag ikke blir sittende igjen med regningen for et kvikkleireskred med nasjonale konsekvenser?

BEGRUNNELSE:

Skredet har ført til stenging av både E6 og Nordlandsbanen – to av de viktigste transportårene mellom nord og sør i landet. Dette har skapt en akutt krise for transportintensive bedrifter, matvareforsyning, dyrevelferd og eksporttett industri.

Situasjonen krever mer enn lokal og regional innsats – den krever tydelig og rask handling fra nasjonale myndigheter.

NHO Trøndelag har dokumentert store økonomiske tap og driftsutfordringer blant sine medlemmer. Eksempler inkluderer:

- Norske Skog Skogn, som må finne alternative løsninger for tømmertransport.
- Transportfirmaer med daglige ekstrakostnader på flere hundre tusen kroner.
- Matbransjen som står i fare for å bryte dyrevelferdsregler grunnet forsinkelser.
- Økt risiko for ulykker og skader på omkjøringsveier som ikke er dimensjonert for tungtransport.

Transportøkonomisk institutt anslår at skredet og stengingen koster samfunnet mellom 3 og 6 millioner

kroner daglig. Dette er ikke bare en regional utfordring – det er en nasjonal krise.

Nasjonale myndigheter må omgående prioritere bygging av midlertidig omkjøringsvei ved rasstedet.

- Ta initiativ til en nasjonal krisehåndtering for næringslivet i Trøndelag.
- Bidrar til langsiktig planlegging og støtte for berørte næringsaktører.
- Sikrer trygg og effektiv omkjøring for godstransport, også gjennom vinteren.

Jeg håper at statsråden sørger for å sikre at næringslivet i Trøndelag ikke blir sittende igjen med regningen for en krise som krever nasjonal innsats.

Svar:

Kvikkleireskredet ved Nesvatnet i Levanger er en dramatisk og alvorlig hendelse, med store konsekvenser for både liv, infrastruktur og næringsliv i Trøndelag. Næringslivet i Trøndelag og Nord-Norge opplever betydelige operasjonelle og økonomiske utfordringer som følge av at E6 og Nordlandsbanen er stengt. Som jeg har uttalt til Trønderavisa, så skal det ikke stå på verken penger eller ressurser for å gjenopprette E6 og Nordlandsbanen så snart situasjonen er mer avklart.

Det jobbes med flere tiltak samtidig for å støtte næringslivet best mulig i denne krevende situasjonen. Statens vegvesen og Trøndelag fylkeskommune jobber kontinuerlig med omkjøringsveiene og har tett dialog med næringsliv og interessenter, slik at veinettet blir så effektivt og trygt som mulig. Bane NOR og Statens vegvesen er i gang med å planlegge for gjenoppbygging av E6 og jernbanen, og det planlegges samtidig for bygging av midlertidig vei forbi rasstedet. Det er store mengder kvikkleire i området, og grunnforholdene er krevende. Det er

derfor behov for å gjøre solide grunnundersøkelser før vi kan sette i gang med gjenoppbygging.

Statens vegvesen har inngått avtale med entreprenør for bygging av lokal omkjøringsvei for E6 ved Nesvatnet i Levanger. Byggearbeidene vil ta til så snart grunnundersøkelsene og geotekniske vurderinger har gitt svar på hvor traséen skal ligge. Statens vegvesen har fått innvilget bruk av unntaksbestemmelsene i forskriften for offentlig anskaffelser for å sikre raskest mulig etablering av omkjøringsvei. Statens vegvesen har kontakt med berørte grunneiere, entreprenører og andre relevante parter i dette arbeidet. Jeg vil følge utviklingen tett og sørge for at både sikkerhet, fremkommelighet og samfunnskritiske funksjoner ivaretas.

For å kunne framføre godstog på deler av Nordlandsbanen har Bane NOR etablert en midlertidig godsterminal på Steinkjer som kan betjene trafikken mellom Bodø/Fauske og Steinkjer. CargoNet legger opp til å kjøre ett godstog daglig hver vei mellom Bodø og Steinkjer for omlasting til trailer ved den midlertidige godsterminalen.

Videre arbeider jernbaneaktørene for å legge til rette for å frakte flere varer til Nord-Norge gjennom Sverige, men kapasiteten til dette har dessverre blitt svært begrenset som følge av avsporing av tog og at flere banestrekninger i Sverige er stengt på grunn av store nedbørmengder. Det er dermed inntil videre ikke mulig å øke antall tog til Narvik via Sverige. Det arbeides med å finne

andre muligheter for framføring av tog gjennom Sverige. Samtidig vurderes det om det er aktuelt med kompensasjonsordninger for godsaktørene på jernbanen, som er påvirket av hendelsen.

Mer enn 300 000 mennesker i Norge bor i områder utsatt flom og skred. De samme stedene bygger vi vei og jernbanelinjer sånn at folk skal komme seg fram. Det er derfor ikke uvanlig å bygge på kvikkleire, og kommunene og de som bygger gjør grundige undersøkelser før de starter og legger mye arbeid i å sikre og stabilisere grunnen.

Både veiene og jernbanen vår er sårbare for store nedbørmengder, og med mer ekstremvær øker faren for ras i utsatte områder. Forebygging av flom og skred skjer på flere måter og i ulike sektorer. Regjeringen vil at folk skal komme seg trygt fram. Derfor jobber vi kontinuerlig med forbedring og sikring av de mest utsatte strekningene på veiene og jernbanen vår. I statsbudsjettet for 2025 prioriterte vi derfor opp drift, vedlikehold og fornying av vei og bane med 4,3 milliarder kroner.

Det er en betydelig satsing på ras- og skredsikring i Nasjonal transportplan 2025–2036. NTP fastholder at veinettet i hele landet skal bli sikrere og mer motstandsdyktig mot ekstremvær, ras, skred og flom. I NTP presenterer regjeringen en nasjonal gjennomføringsplan for ras- og skredsikring av alle riks- og fylkesveier med høy og middels skredfaktor.

SPØRSMÅL NR. 3113

Innlevert 10. september 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 17. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når kan Moss kommune forvente svar på sin henvendelse som ble sendt 14.02.2025 om sitt enstemmige ønske om utvidede rammer for Riksvei 19?

BEGRUNNELSE:

Kommunestyret i Moss fattet et enstemmig vedtak om å be om utvidet ramme for RV19. Trafikksituasjonen i Moss er uholdbar og hovedgrunnen til problemene skyldes fergetrafikken staten pålegger mossingene å måtte ha i sentrum.

Svar:

Jeg er kjent med brevet fra Moss kommune til Samferdselsdepartementet datert 14. februar 2025. Det går frem av brevet at kommunestyret i Moss har vedtatt å be om at den økonomiske rammen for rv. 19 utvides. Kommunen ba i brevet om et møte for å legge frem saken. På denne bakgrunn ble det avholdt et møte mellom kommunen og meg i mars 2025.

Jeg er videre kjent med at formannskapet i Moss kommune fattet vedtak 5. juni 2025, der det blant annet slås fast at Moss kommune mener at det er nødvendig at mandatet for ny riksvei 19 utvides.

Rv. 19 er et prosjekt i Statens vegvesens planportefølge. Som omtalt i Prop. 1 S (2024-2025) (s. 87), er system-

et med porteføljestyling slik at ved kostnadsøkninger må Statens vegvesen vise mulig inndekning gjennom kutt i andre prosjekter i porteføljen.

Jeg er opptatt av at staten og lokale myndigheter finner de beste løsningene for trafikken i Moss. Jeg vil derfor – i dialog med Statens vegvesen – vurdere nærme-

re spørsmålet om å utvide mandatet for hva Statens vegvesen skal utrede i tilknytning til rv. 19 Moss. Dette må ses i sammenheng med andre prosesser i området som vil kunne ha betydning for spørsmålet, eksempelvis eventuell utredning av bypakke i Moss.

SPØRSMÅL NR. 3114

Innlevert 11. september 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 19. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når barn blir alvorlig syke og legges inn ved sykehus som Rikshospitalet eller Radiumhospitalet, er det ofte helt nødvendig at foreldre kan bo på pasienthotell i nærheten. I dag må de betale høye egenandeler for dette.

Mener statsråden det er akseptabelt at foreldre til alvorlig syke barn påføres slike utgifter, eller vil han sørge for å fjerne egenandelene?

BEGRUNNELSE:

Foreldre til alvorlig syke barn står i en svært krevende situasjon, både følelsesmessig og praktisk. Samtidig påføres de en stor økonomisk belastning når de må betale egenandeler for å bo på pasienthotell for å kunne være nær barnet under behandling. Enkelte familier får svært høye utgifter, noe som i verste fall kan gjøre at foreldre må velge bort å være sammen med barnet sitt i en tid der tilstedeværelsen deres er avgjørende. Dette oppleves som både urimelig og uverdig. Det bør være en selvfølge at foreldre ikke straffes økonomisk for å være hos sitt alvorlig syke barn. Jeg ber derfor statsråden klargjøre om regjeringen vil fjerne disse egenandelene slik at familier i en svært vanskelig situasjon ikke påføres ytterligere økonomiske bekymringer.

Svar:

Jeg viser til at det er gitt en egen forskrift om barns opphold i helseinstitusjon, der det er gitt særlige regler for barn som legges inn i helseinstitusjoner. Det fremgår av denne forskriften at barn har rett til å ha minst en av foreldrene hos seg når de er innlagt på helseinstitusjon. Ved alvorlig eller livstruende sykdom skal begge foreldrene få være hos barnet. En av foreldrene som er hos barnet skal få tilbud om overnatting i institusjonen, fortrinnsvis i nærhet av barnet. Dersom det ikke er mulig å tilby over-

natting i institusjonen, skal institusjonen dekke utgifter til hotell eller pensjonat etter institusjonens anvisning.

Foreldre til barn som er innlagt i helseinstitusjon har en egen rett til å få støtte til reiseutgifter etter reglene i forskrift om barns opphold i helseinstitusjon § 10. Bestemmelsen gir begge foreldrene rett til å få støtte til utgifter ved å reise til institusjonen i forbindelse med innleggelse av barnet. I tillegg gis det støtte til reiseutgifter når foreldre reiser til og fra helseinstitusjonen når de av medisinske grunner er innkalt for å være hos barnet, og en tur/returreise i uken for en forelder etter at barnet har vært innlagt i 14 dager, etter forskriftens § 10 andre ledd.

For reiser som ikke skjer i forbindelse med innleggelse gjelder pasientreiseforskriften på vanlig måte. I tilfeller hvor foreldre og barn må reise langt for å komme til behandlingsstedet, eller må overnatte på reisen på grunn av tidlig oppmøte, kan de få støtte til overnattingsutgifter etter bestemmelsen i pasientreiseforskriften § 12. Regelverket er slik at foreldrene må legge ut for overnattingsutgiftene selv, og søke om overnattingsgodtgjørelse i etterkant. Satsen for overnattingsgodtgjørelse er i 2025 på kr 711 per døgn.

I tilfeller hvor barnet og foreldrene må overnatte i nærheten av behandlingsstedet i stedet for å reise hjem mellom flere behandlinger, dekkes utgiftene til kost og overnatting fullt ut dersom dette totalt vil gi lavere utgifter for det regionale helseforetaket enn den samlede stønaden til dekning av utgifter ved reise mellom behandlingene.

Satsene i pasientreiseforskriften fastsettes årlig av Stortinget. Jeg er klar over at den kompensasjonen som gis til overnatting etter pasientreiseregelverket ikke alltid svarer til de reelle kostnadene som foreldre som følger barn til behandling har. Det er i de årlige budsjettene det eventuelt kan gjøres endringer i dekning av overnattingsgodtgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 3115**Innlevert 11. september 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 17. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan justisministeren gjøre rede for mulighetene for å dispensere fra UDIs forbud mot å ta med seg kjæledyr ved overflytting av asylsøkere mellom mottak?

BEGRUNNELSE:

1. februar 2024 opplyste UDI at det ikke lenger ville være mulig for nyankomne å bo med kjæledyr på asylmottak eller på Nasjonalt ankomstsenter i Råde. Endringa ville, ifølge UDI, ikke ha tilbakevendende kraft, altså ikke gjelde dem som bor på mottak i dag, mens de venter på å bli bosatt.

Undertegnede er gjort kjent med historien til et par som søkte asyl i desember 2023. Med seg hadde de hunden sin, som fungerer som terapihund og viktig emosjonell støtte for den ene. I tillegg er hunden preget av mishandling fra tiden før de kom til Norge.

Paret forbereder seg nå på å bytte asylmottak for tredje gang, da Tverlandet mottak i Bodø skal legges ned. I den forbindelse har paret fått beskjed om at hunden deres ikke kan flytte med dem til nytt mottak, noe som i praksis stiller dem overfor det vanskelige valget mellom å plassere hunden et annet sted, eller avlive den.

Denne konkrete saken er spesiell på mange måter. Det prinsipielle spørsmålet er likevel om UDI har mulighet til å gjøre unntak fra forbudet som ble innført i februar 2024 – eksempelvis i møte med asylsøkere som ankom Norge med dyr før forbudet trådte i kraft.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for asylmottaksdriften til Utlendingsdirektoratet (UDI). Det er ulike utfordringer ved dyrehold i asylmottak, som allergi hos beboere og ansatte, innskrenking av fleksibiliteten og kapasiteten på asylmottak og ekstrakostnader knyttet til renhold og vedlikehold. Det følger derfor av husordensreglene at det ikke er tillatt med kjæledyr på asylmottak. Frem til 2022 var dette en lite aktuell problemstilling ettersom det var tilnærmet ukjent at det ankom asylsøkere med kjæledyr til Norge. Dette endret seg radikalt i 2022 da mange ukrainere som flyktet fra hjemlandet tok med seg kjæledyrene sine. Som en følge av dette ble det derfor midlertidig åpnet opp for å innlosjere dyr i asylmottak. Dette ble løst ved egne tilleggsavtaler med asylmottakene knyttet til betaling for utvidet bruk av bygningssmassen på asylmottak. Mottaksbeboere har ikke

på noe tidspunkt fått økonomisk støtte fra UDI direkte til dyrehold.

Tidlig i 2024 besluttet regjeringen at ordningen med kjæledyr i asylmottak skulle avvikles for nyankomne. Det klare formålet med beslutningen var fremtidig avvikling av kjæledyrsordningene, ikke å ramme mottaksbeboere med kjæledyr som hadde fått plass på asylmottak i perioden det midlertidig var åpnet opp for å ha med dyr. I supplerende tildelingsbrev nr. 1 for 2024 fra Justis- og beredskapsdepartementet til UDI fremgår det at kjæledyrsplasser til daværende mottaksbeboere avvikles etter hvert som beboerne bosettes eller returnerer.

UDI har i tråd med dette faset ut kjæledyrsordningen ved at nyankomne asylsøkere ikke har fått ta med seg kjæledyr inn i asylmottak, og ved at alle tilleggsavtaler om dyrehold med asylmottak gradvis ble avsluttet. Per i dag er det fortsatt noen få kjæledyr igjen i asylmottak som kom innenfor tidsrommet da det var anledning til å komme med kjæledyr. UDI vil innenfor sitt handlingsrom forsøke å finne praktiske løsninger for kjæledyr som er i asylmottak.

SPØRSMÅL NR. 3116**Innlevert 12. september 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 19. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er helseministeren enig i at forslaga som no ligg på bordet om å legge ned barselavdelinga og skadepoliklinikken ved Nordfjord sjukehus er uforeinleg med å sikre Nordfjord Sjukehus som ein samla nasjonal modell for framtidas lokalsjukehus, og uforsvarlege når det gjeld folk i Nordfjord sin rett på fullverdige og likeverdige helsetenester, jmf. også mitt skriftlege spørsmål dokument nr. 15:2688 (2024-2025)?

Svar:

Jeg har bedt Helse Vest RHF om en oppdatering om saken og de har innhentet opplysninger fra Helse Førde HF. Av deres innspill fremgår det at saken til styret i Helse Førde HF, som det blir vist til i representantens spørsmål, er en sak som vil bli drøftet i kommende styremøte i helseforetaket den 25. september i år. Saken har sin bakgrunn i

at Helse Førde HF er i en krevende økonomisk situasjon og ser derfor behov for å gjennomgå både tjenestetilbudet og organiseringen av tjenestene i hele helseforetaket. Den økonomiske utviklingen viser et underskudd på 103 millioner kroner etter de åtte første månedene i år, noe som er 70 millioner kroner bak budsjett og en klar forverring av resultatet siste måneder. For å få en mer bærekraftig økonomi ser administrerende direktør behov for å foreslå for sitt styre en nærmere utredning av flere ulike tiltak. Vurderingene er i en tidlig fase og de bygger både på faglige forhold og konsekvenser, rekruttering og økonomi. Som det fremgår har styret i helseforetaket foreløpig ikke drøftet sakene – og ingen beslutning er fattet.

Spesialisthelsetjenesten er i stadig utvikling og et helseforetak må ha muligheten til å gjøre vurderinger og avveininger av ulike elementer i tjenestetilbudet, og sikre at ivaretagelse av driften kan skje innenfor de tildelte økonomiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 3117**Innlevert 12. september 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 19. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Nylig uttalte helseminister Jan Christian Vestre til Dagsavisen at han ønsker flere sengeplasser i psykiatrien, knyttet til arealene på Gaustad sykehus. Denne høsten utreder OUS planene for Etappe 2 av de nye sykehusene. I utkastene som foreligger, er det i stor grad andre funksjoner enn psykiatri som skal overta Gaustad.

Er helseministerens ønsker om flere psykiatriske sengeplasser avklart med Helse Sør Øst og Oslo Universitetssykehus?

BEGRUNNELSE:

Nylig uttalte helseminister Jan Christian Vestre til Dagsavisen at han ønsker flere sengeplasser i psykiatrien, knyttet til arealene på Gaustad sykehus. Det er kanskje et prisverdig mål, men utspillet henger dårlig sammen med den

faktiske prosessen som nå pågår i Helse Sør-Øst (HSØ) og Oslo universitetssykehus (OUS).

Denne høsten utreder OUS planene for Etappe 2 av de nye sykehusene. I utkastene som foreligger, er det andre funksjoner enn psykiatri som i stor grad skal overta Gaustad.

Det som avgjøres i styrene til OUS og HSØ i løpet av høsten, kan bestemme om Gaustad skal ha psykiatri i det hele tatt i fremtiden. Tillitsvalgte frykter utviklingen, ikke minst fordi de nylig har sett nedleggelse av 20 sengeplasser – en tredel av kapasiteten ved Oslos to DPS-er – og nye kutt på rundt 100 millioner kroner varslet i 2026. Det betyr i praksis enda færre døgnplasser.

Helse Sør-Øst har gitt sykehusene i oppdrag å utrede flere psykiatriske sengeplasser. Da saken ble behandlet i styret ved OUS 28. september, ble det imidlertid signalisert at oppdraget gjelder en regional økning, altså ikke

nødvendigvis en økning av sengeplasser i Oslo og på OUS. Samtidig står klinikken overfor store budsjettkutt.

Dersom målet er å sikre flere døgnplasser i psykiatrien, må dette følges opp med faktiske rammer og beslutninger som gjør det mulig.

Svar:

Generelt er det behov for flere døgnplasser i psykisk helsevern og jeg har uttalt i forbindelse med valgkampen er at vi ser for oss at både spesialist- og kommunehelsetjenesten kan være på Gaustad, med en form for halvannenlinje-tjeneste som lettere kan imøtekomme innbyggere innenfor psykisk helsevern. Dette er foreløpig ikke utredet eller avklart med Helse Sør-Øst RHF, men må vurderes i samråd med regionen for å komme frem til gode løsninger for å kunne tilby pasientene i psykisk helsevern tilstrekkelig med døgnplasser.

Jeg har bedt Helse Sør-Øst RHF om innspill til spørsmålet og gjengir fra dette under:

«Psykisk helsevern er høyt prioritert i Helse Sør-Øst. Sta-

tus for arbeid med psykisk helsevern i regionen vil bli behandlet av styret i Helse Sør-Øst RHF i styremøtet 25. september 2025. Sentrale satsings- og utviklingsområder er økning av døgnkapasitet, tettere samarbeid med kommunehelsetjenesten om vurdering av henvisninger med mål om sterk reduksjon i avvisningsraten, strategisk digital innovasjonssatsing for å bedre behandlingstilbudet og å følge kvaliteten på behandlingen, legge til rette for bedre somatisk helse og økt levealder hos personer med alvorlig psykisk lidelse og/eller rusmiddelproblemer, samt oppfølging av bemanning og kompetanse i helseforetakene. De regionale helseforetakene fikk i år et tilleggsoppdrag om å levere en plan innen 1. november 2025 som skal vise hvordan døgnkapasiteten i regionen skal økes i henhold til revidert framskrivningsmodell for psykisk helsevern og rusbehandling. Helse Sør-Øst RHF vil i planen beskrive planlagte endringer i regionen fram mot 2030. Tabellen under viser utviklingen av døgnplasser totalt i regionen de siste fem årene innen psykisk helsevern for voksne (SSB-tall supplert med utfyllende informasjon fra helseforetakene). Som det fremgår av tabellen, har det samlede antallet døgnplasser økt med 19,5 plasser fra 2023 til 2024.

Antall senger for psykisk helsevern voksen over helseforetak/sykehus i Helse Sør-Øst					
	2020	2021	2022	2023	2024
Akershus universitetssykehus HF	217	217	217	217	217
Sykehuset Innlandet HF*	208	190	188	188	189
Sykehuset i Vestfold HF	95	95	95	103	107
Sykehuset Østfold HF	155	155	155	155	158
Sørlandet sykehus HF	182	184	181	175	174
Sykehuset Telemark HF	108	108	108	108	103**
Vestre Viken HF	212	207	207	207	207
Oslo universitetssykehus HF	241	241	241	241	241
Lovisenberg Diakonale sykehus	81	81	81	81	81
Diakonhjemmet sykehus	34	34	34	34	34
Totalt Helse Sør-Øst/sykehus	1533	1512	1507	1509	1511
Private avtaleparter***	234	244	230	241	258,5
Totalt Helse Sør-Øst med private	1767	1756	1737	1750	1769,5

*Sykehuset Innlandet HF gjennomførte i årene 2018 til 2021 en betydelig omlegging av det helhetlige tjenestetilbudet i sitt opptaksområde.

**Midlertidig nedtrekk fra høsten 2024 pga. ombygging, i 2025 vil tallet øke til 110.

***Kvalitetssikrede tall fra avtaleforvaltning i HSØ RHF. Tallene avviker noe fra Hdirs rapporter 2020-2023.

Framskrivningsmodellen for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling ble vedtatt av styret i Helse Sør-Øst RHF i sak 153-2022 av 16. desember 2022. Fornytt framskrivning av behov innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, og er senere fulgt opp blant annet gjennom sak 086-2023 av 24. august 2023. Oppfølging av revidert modell for framskrivning av behov innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling og sak 122-2024 fra 22. november 2024

Framskriving av behov for helsepersonell innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, som omhandler framskrivning av behov for helsepersonell i tjenesten. For å ivareta sitt sørge for ansvar, gjør Helse Sør-Øst RHF en årlig monitorering og oppdatering av framskrivningene. Selve modellen blir revidert hvert 4. år, i tillegg til ekstra revidering ved behov.

Helse Sør-Øst RHF har innhentet informasjon fra Oslo universitetssykehus HF;

Oslo universitetssykehus HF ønsker å legge til rette for helhetlig og tverrfaglig pasientbehandling mellom somatikk, psykiatri og rus og avhengighet. Nye Aker blir Nordens største sykehus for psykisk helse og avhengighet. Det legges til rette for gode inne- og uteområder med atrier, beplantning og bakhager. Lukkede atrier gir skjermede uteområder hvor pasienter kan bevege seg uten følge. Uteområdene tilrettelegges med gode siktlinjer og skal kunne benyttes hele året. På Aker blir det korte avstander mellom alt, også mellom sykehuset og legevakten, inkludert psykiatrisk legevakt.

Prosjektinnrammingen av etappe 2 for Nye OUS skal beskrive og avgrense minimum to hovedalternativ som skal utredes i konseptfasen, i tillegg til nullalternativet. Det er utarbeidet tre alternativ som sikrer en relokalisering av gjenværende funksjoner ved Ullevål sykehus og Spesialsykehuset for epilepsi i tråd med mandatet gitt for arbeidet. Prioriteringene er gjort med bakgrunn i Helse Sør-Øst sin styresak 102-2024 av 25. oktober 2024: Oslo universitetssykehus HF – Oppstart prosjektinnramming av etappe 2 for nye Oslo universitetssykehus, punkt 2.4 Mål, Tiltak som direkte understøtter utflytting av Ullevål sykehus og Spesialsykehuset for Epilepsi skal prioriteres.

Videre er det lagt vekt på utarbeidelse av alternativer som understøtter nødvendige nærhetsbehov for god pasientbehandling, faglig samhandling, effektiv logistikk og beredskap. Det er også prioritert utbyggingsalternativer som unngår å rive deler av Domus Medica (Universitetet i Oslo sitt bygg) for å bygge nytt, det samme gjelder parkeringshuset (V-tomten). Begge sistnevnte vurderes å

være tidkrevende, for kostbare og innebære for høy gjennomføringsrisiko.

Konsekvensen er en konsentrasjon av foreslåtte utbyggingstiltak på tomtene i nord og ombygging av eksisterende bygg på Gaustad for virksomhet med nærhetsbehov til Rikshospitalet. Utarbeidede alternativer for etappe 2 bygger i to av tre alternativer ut på alle regulerte tomter i nord, og vil gjenbruke det meste av eksisterende bygg på Gaustad til funksjoner som kompetansetjenester, forskning, administrasjon, møtesenter, SSE og habiliteringsarealer for barn. Ett av alternativene holder en av tomtene nord på Gaustad ledig for fremtidig utbygging.

I Oslo universitetssykehus HF sin styresak 22/2024 Prosjektinnramming etappe 2 for nye Oslo universitetssykehus ble det beskrevet et behov for å se på helseforetakets samlede bruk av døgnkapasiteter innen psykisk helse og avhengighet, inkludert døgnenger ved DPS. Det er i mandatet for etappe 2 lagt inn at det skal gjennomføres en vurdering av samlet løsning for psykisk helsevern, inkludert DPS-struktur. Klinikk for psykisk helse og avhengighet har nylig levert en rapport som besvarer denne oppgaven. Deres rapport peker på Gaustad som en mulig plassering av noen spesifikke PHA døgnplasser, men dette er det ikke tatt stilling til. Klinikken rapport er en selvstendig leveranse i prosjektinnrammingen av etappe 2 og skal behandles i ledermøtet i Oslo universitetssykehus HF. Det bygges for PHAs kliniske funksjoner i etappe 1 på Aker. Etappe 2 inneholder derfor ikke nybygg for PHA, ut over arealer for forskning og administrasjon på Aker.

SPØRSMÅL NR. 3118

Innlevert 12. september 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 19. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Korleis vil statsråden syte for at prosjektet RV13 Rødslane snarast mogleg vert realisert i tråd med budsjettavtala for statsbudsjettet 2022 mellom Ap, Sp og SV?

GRUNNGJEVING:

Statsråden har brukt lang tid på å fylgje opp vedtaket. Få dagar etter valet kom meldinga om at prosjektet vert utsett. Det var ikkje sett noko maksgrænse for kostnad i budsjettavtala.

Vegen er rasfarleg og det er eit stort engasjement i Ryfylke for å få realisert prosjektet no. Det er avgjerande viktig for tryggleiken langs RV13 at prosjektet vert realisert snarast råd.

Svar:

Eg viser til Stortinget si behandling av Prop. 88 S (2023–2024) Utbygging og finansiering av E134 Oslofjordforbindelsen byggetrinn 2 i Akershus, kostnadsramme for rv. 13 Lovraeidet–Rødslane i Rogaland og forskotering i

vegsaker og Innst. 333 S (2023–2024), der Stortinget fatta vedtak om kostnadsramme for prosjektet rv. 13 Lovraeidet–Rødsliane. Statens vegvesen fekk delegert fullmakt til å forplikte staten for prosjektet i supplerande tildelingsbrev nr. 13 2024, datert 3. juli 2024.

Statens vegvesen gjennomfører no ein anbudsprosess for prosjektet og har vore i dialog med fleire entreprenørar. Samferdselsdepartementet er gjort kjent med

at vedståingsfristen er utsett til 10. oktober 2025. Statens vegvesen arbeider for å realisere prosjektet innanfor dei rammene Stortinget har vedtatt. Statens vegvesen tar sikte på anleggsstart i 2025, men det kjem an på den pågåande anbudsprosessen. Dersom det skulle vise seg at det ikkje er mogleg å gjennomføre prosjektet innanfor gjeldande kostnadsramme vil eg komme tilbake til Stortinget på eigna måte.

SPØRSMÅL NR. 3119

Innlevert 12. september 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 19. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva har statsråden tenkt å gjere for å hindre nedlegging av viktige funksjonar ved lokalsjukehusa i Lærdal og Nordfjordeid, og vil statsråden gje eit tydeleg signal til helseforetaket at dei foreslåtte strukturendringane ikkje kan akseptast?

GRUNNGJEVING:

Helse Førde varsla denne veka drastiske omleggingar av helsetilbodet i Sogn og Fjordane. Tilbod som skadepoliklinikkar og barseltilbod ved lokalsjukehusa i Nordfjord og Lærdal er foreslått nedlagt. Forslaga som helseforetaksstyret skal drøfte vil ha store konsekvensar for transport og reisetid for pasientar. Det vil råke moglegheit til å få utført helsetenester, både planlagt behandling og akuttbehandling nær der dei bur. Det vil også føre til ei generell svekking av beredskapen i dei to regionane. Vidare vil det dramatisk svekke fagmiljøa ved dei to lokalsjukehusa og det vil i etterkant gjere det vanskelegare å rekruttere personell for dei gjenværande funksjonane.

Svar:

Jeg har bedt Helse Vest RHF om en oppdatering om saken og de har innhentet opplysninger fra Helse Førde HF. Av deres innspill fremgår det at saken til styret i Helse Førde HF, som det blir vist til i begrunnelsen for representantens spørsmål, vil bli drøftet i et kommende styremøte den 25. september i år. Saken har sin bakgrunn i at Helse Førde er i en krevende økonomisk situasjon og ser derfor behov for å gjennomgå både tjenestetilbudet og organiseringen av tjenestene i hele helseforetaket. Den økonomiske utviklingen viser et underskudd på 103 millioner kroner

etter de åtte første månedene i år, noe som er 70 millioner kroner bak budsjett og en klar forverring av resultatet siste måneder. For å få en mer bærekraftig økonomi ser administrerende direktør behov for å foreslå for sitt styre en nærmere utredning av flere ulike tiltak. Vurderingene er i en tidlig fase og de bygger både på faglige forhold og konsekvenser, rekruttering og økonomi. Som det fremgår har styret i helseforetaket foreløpig ikke drøftet sakene – og ingen beslutning er fattet.

Spesialisthelsetjenesten er i stadig utvikling og et helseforetak må ha muligheten til å gjøre vurderinger og avveininger av ulike elementer i tjenestetilbudet, og sikre at ivaretagelse av driften kan skje innenfor tildelte økonomiske rammer. Jeg legger til grunn at en mulig omlegging og samling av tilbud og funksjoner, gjøres til gjenstand for grundige vurderinger før det fattes beslutninger i sakene. Herunder må god bruk av tilgjengelige ressurser, robuste løsninger og samarbeid med kommunehelsetjenesten, der hvor det er aktuelt, vurderes.

SPØRSMÅL NR. 3120**Innlevert 12. september 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 19. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kontraktsignering for tunnelprosjektet frå Lovraeidet til Rødsliane i Suldal skulle skje 15. september. Strekninga er mellom dei mest rasutsette i landet. 11. september meldte Statens vegvesen at både signering og byggestart er utsett, og forklarer det med at den avsette økonomiske ramma for prosjektet er for liten.

Kan regjeringa lova at det vedtatte prosjektet blir finansiert og gjennomført, utan fleire forseinkingar?

Svar:

Eg viser til Stortinget si behandling av Prop. 88 S (2023–2024) Utbygging og finansiering av E134 Oslofjordforbindelsen byggetrinn 2 i Akershus, kostnadsramme for rv. 13 Lovraeidet–Rødsliane i Rogaland og forskotering i

vegsaker og Innst. 333 S (2023–2024), der Stortinget fatta vedtak om kostnadsramme for prosjektet rv. 13 Lovraeidet–Rødsliane. Statens vegvesen fekk delegert fullmakt til å forplikte staten for prosjektet i supplerande tildelingsbrev nr. 13 2024, datert 3. juli 2024.

Statens vegvesen gjennomfører no ein anbudsprosess for prosjektet og har vore i dialog med fleire entreprenørar. Samferdselsdepartementet er gjort kjent med at vedståingsfristen er utsett til 10. oktober 2025. Statens vegvesen arbeider for å realisere prosjektet innanfor dei rammene Stortinget har vedtatt. Statens vegvesen tar sikte på anleggsstart i 2025, men det kjem an på den pågåande anbudsprosessen. Dersom det skulle vise seg at det ikkje er mogleg å gjennomføre prosjektet innanfor gjeldande kostnadsramme vil eg komme tilbake til Stortinget på egna måte.

SPØRSMÅL NR. 3121**Innlevert 12. september 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 19. september 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en detaljert redegjørelse om hvilke dyre systemtjenester det er Statnett nå betaler for, på innbyggernes regning, og hva som er årsaken til disse kostnadene (Jeg ber om en gjennomgang av virkningen fra utenlandskabler, omlegging til kvarterspriser, flytbasert markedskobling etc.)?

BEGRUNNELSE:

Som Nettavisen har omtalt, viser Statnetts halvårsrapport en enorm vekst i kostnadene til systemtjenester. Første halvår av 2025 brukte Statnett dobbelt så mye som i hele 2024, nesten fire ganger så mye som i hele 2022 og nesten 20 ganger så mye som i hele 2020. Regningen skal sendes til norske strømkunder over nettleia. Det er vanskelig å skjønne hvilke endringer i det norske kraftsystemet som har ført til denne enorme prisveksten, og det er nærliggende å tro at det er nye utenlandskabler og andre lands

energipolitikk som har ført til disse økte kostnadene for husholdninger og bedrifter i Norge.

Svar:

Statnett som systemansvarlig skal sammen med de andre systemansvarlige nettselskapene i Norden sørge for at det til enhver tid er balanse i det nordiske kraftsystemet. Systemdriftskostnadene til Statnett er kostnadene forbundet med å sikre tilstrekkelig med reguleringsevne, samt kostnadene knyttet til å håndtere flaskehalser i nettet. Systemdriftskostnadene har økt mye de siste årene, særlig siden 2022. Både økt behov for reserver og at reservene er blitt dyrere er hovedårsakene til de økte kostnadene.

Mer uregulerbar kraftproduksjon i Norge og i landene omkring oss, kombinert med større kapasitet til kraftutveksling, øker overføringen av kraft i og mellom områder og fører til hyppigere endringer i flytmønsteret.

Den økte kompleksiteten i kraftsystemet øker behovet for reserver i systemdriften.

For å sikre driften av kraftsystemet ble det inngått en ny systemdriftsavtale mellom de nordiske systemansvarlige nettselskapene våren 2025. Avtalen innebærer blant annet at det skal sikres tilstrekkelige reserver for en såkalt dimensjonerende hendelse (større feil) innenfor hvert enkelt budområde og øker også behovet for reserver. Dette er i tråd med europeisk regelverk innført i norsk rett.

Videre har høye og variable kraftpriser bidratt til at anskaffelsen av reserver har blitt dyrere.

Flytbasert markedskobling i spotmarkedet ble innført høsten 2024. Flytbasert markedskobling bidrar til at

nettet og produksjonsressursene våre kan utnyttes bedre. Samtidig medfører en bedre utnyttelse av kapasiteten i spotmarkedet til at det blir mindre kapasitet igjen til å overføre reserver mellom budområder, som fører til økte systemdriftskostnader.

Jeg legger til grunn at Statnett og markedsaktørene jobber kontinuerlig med å tilpasse seg og forbedre verktøy, virkemidler og prosesser for å håndtere systemdriften på en kostnadseffektiv måte. Samtidig opplyser Statnett at de underliggende endringene i systemdriften, gjør at deler av det økte kostnadsomfanget er varig og at det fortsatt vil være vesentlig større volatilitet og risiko knyttet til kostnadsutviklingen framover, enn hva som har vært tilfelle i tidligere år.

SPØRSMÅL NR. 3122

Innlevert 12. september 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 23. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan har statsråden til hensikt å håndtere denne situasjonen?

BEGRUNNELSE:

The Barents Observer skriver den 8. september at Russland tester ut gråsoner i Norges håndtering av Svalbardtraktaten ved å ta i bruk en bil i Barentsburg som fremstår identisk med russiske politibiler.

Barents Observer skriver at Arktikugol, som er et russisk statseid kullselskap som opererer i Barentsburg, har tatt i bruk en bil som er helt identisk med russiske politibiler. De hevder at ingen i Russland har lov til å bruke biler som ligner politiets biler.

Straffelovens paragraf 165 b beskriver blant annet misbruk av offentlig kjennetegn og kjennetegn som lett kan forveksles med slike.

I en periode hvor Russland viser en aggressiv utenrikspolitikk, og vil kunne sette Svalbards klare tilknytning til Norge i tvil, er det spesielt viktig at Russland ikke når igjennom med sine forsøk på å uthule Svalbardtraktaten.

Svar:

Regler om kjøretøy og registrering av disse ligger også for Svalbard under Samferdselsdepartementet. Som politimester har Sysselmesteren blant annet ansvar for å

håndheve lover og regler på Svalbard, herunder regler for kjøretøy. I tillegg har Statens vegvesen et eget servicekontor i Longyearbyen, som yter tjenester til befolkningen på hele Svalbard. Alle kjøretøy på Svalbard må følge norske bestemmelser og registreres, uavhengig av hvem som eier bilen. Sysselmesteren og Statens vegvesen gjennomfører jevnlig kontroller med biler på Svalbard. Dersom det oppdages brudd på lover og forskrifter, følges dette opp på vanlig måte. Dette innebærer at videre oppfølging av bilen som det refereres til i spørsmålet, ligger til Sysselmesteren og det lokale Vegvesenet. Jeg er imidlertid kjent med at bilen nå befinner seg i Barentsburg, og at den er avskiltet av Sysselmesteren fordi den hadde russiske skilt. Kjøretøy som bare skal brukes på Svalbard registreres med kjennermerke med lysegule tegn på sort bunn.

SPØRSMÅL NR. 3123**Innlevert 13. september 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 17. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at regjeringen ikke vil gi etter for krav fra sine samarbeidspartier SV, Rødt og MDG om å øke antall kvoteflyktninger de neste 4 årene?

BEGRUNNELSE:

Som følge av den nye parlamentariske situasjonen der regjeringen er avhengig av bla. Rødt, SV og MDG er det viktig å få klarhet i om regjeringen vil gi etter for kravene fra spesielt Rødt, SV og MDG om en kraftig økning i antall kvoteflyktninger.

Svar:

Kvoten for overføringsflyktninger besluttes av Stortinget i forbindelse med det årlige statsbudsjettet. Jeg kan ikke foregripe forhandlingene med Stortinget om kvoten for overføringsflyktninger, verken for 2026 eller øvrig del av regjeringsperioden.

Jeg mener årlige beslutningsprosesser knyttet til kvoten for overføringsflyktninger er hensiktsmessig. For å ivareta hensynet til en kontrollert og bærekraftig innvandring til landet bør kvoten sees i sammenheng med nivået på asylsøkere. Årlige beslutningsprosesser sikrer nødvendig fleksibilitet til å justere kvoten i henhold til det øvrige ankomstnivået.

SPØRSMÅL NR. 3124**Innlevert 14. september 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 23. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hva som er skjedd i oppfølgingen av livstestament siden mitt spørsmål 31. mai 2024 og statsrådets svar 7. juni 2024, og når regjeringen planlegger å legge frem konkrete forslag slik at pasientene får en tydelig og brukervennlig ordning?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 24 (2019–2020) sluttet en enstemmig komité seg til behovet for å gjøre livstestament mer kjent, forbedre funksjonaliteten og utrede juridisk bindende ordning. Da jeg stilte spørsmål 31. mai 2024 viste statsråden til at arbeidet pågikk, blant annet knyttet til kjernejournal, veilederen om behandlingsbegrensning og et varslet lovarbeid. Nå har det gått over ett år uten resultater. For pasienter, pårørende og helsepersonell er det viktig med forutsigbarhet. Derfor er det nødvendig å få en oppdatert status og en konkret plan for det videre arbeidet.

Svar:

I 2021 fikk Helsedirektoratet i oppdrag fra departementet å utrede behovet for forbedringer av funksjonaliteten knyttet til livstestamentet i kjernejournal. Helsedirektoratet, Direktoratet for e-helse og Norsk helsenett vurderte da at det ville være hensiktsmessig å avvente revisjonen av Veileder om beslutningsprosesser ved begrensning av livsforlengende behandling, som nå har navnet Veileder om behandlingsavklaringer ved begrenset forventet levetid, før eventuelle justeringer ble gjort. Den reviderte veilederen hadde høringsfrist 17. september 2025. Dette er andre høringsrunde, etter omfattende endringer basert på innspill fra førsterunde. Helsedirektoratet vil i høst behandle høringssvarene og ferdigstille veilederen.

For å imøtekomme behov i praksis, har Helsedirektoratet i samarbeid med Norsk helsenett SF satt i gang et utviklingsprosjekt for å tilpasse kjernejournal slik at behandlingsavklaringer for pasienter med begrenset forventet levetid kan deles på tvers av aktører – herunder sykehjem, fastlege, legevakt, sykehus, AMK og ambulanse. Helsedirektoratet har etablert en bred faglig referanse-

ruppe med representanter fra de ulike aktørene. Helsedirektoratet har kartlagt aktørenes behov og jobber nå med konkrete forslag til endringer.

Jeg vil presisere at informasjon om pasientens holdning til livsforlengende behandling dokumenter i pasientens kritiske informasjon i Kjernejournal ikke alene kan benyttes som grunnlag for beslutninger, da betydningen av livstestamentet må vurderes i den konkrete situasjonen og sees i sammenheng med annen relevant informasjon. Som del av utviklingsprosjektet utreder Helsedirektoratet om det er hensiktsmessig å flytte funks-

jonaliteten for “Pasientens livstestament” til Helsenorge, slik at innbyggeren selv kan registrere opplysningene, og helsepersonell får tilgang via kjernejournal. Flytting til Helsenorge krever etablering av en brukerflate for livstestamentet med tydelig veiledning til innbyggerne, faglig og juridisk forankring og grundig brukertesting. Avhengig av ønsket struktur på innbyggers livstestament kan det i tillegg utvikles justeringer i kjernejournal for å lagre og tilgjengeliggjøre opplysningene.

Jeg vil videre informere om at lovarbeidet fortsatt er under planlegging i departementet.

SPØRSMÅL NR. 3125

Innlevert 14. september 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Var det hensikten til regjeringen når den foreslå endringer i straffeloven at voldtekter som frem til nå har blitt dømt til 21 års fengsel fremover skal maks dømmes til 16 år?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok endringer i straffeloven etter forslag fra regjeringen som trådte i kraft 1. juli. I en nylig mediasak i Adresseavisen kommer det frem at påtalemyndigheten ser på denne lovendringen slik at Overtredelse av straffeloven § 291 har en strafferamme på 10 år, og ved samtidig pådømmelse er påslaget i høyden fengsel i 6 år. Slik saken står nå vil øvre samlet strafferamme være fengsel i 16 år, og ikke 21 år som var tilfellet på tidspunktet for tingrettens dom i den medieomtalte saken. Siden endringer i loven kan gis tilbakevirkende kraft når de fører det gunstigere resultat for den domfelte vil konsekvensen ifølge medieoppslagene være at dommen reduseres fra 21 år til 16 år.

Svar:

Den 1. juli i år trådte flere endringer i straffelovens kapittel om seksuallovbrudd i kraft. En av de viktigste endringene var at voldtektsbestemmelsen i straffeloven § 291 ble utvidet til også å omfatte seksuell omgang uten samtykke. Dette var en svært etterspurt lovendring, som jeg tror kan ha stor betydning for å forebygge voldtekt og for å sikre at ufrivillig seksuell omgang rammes av straffeloven og med tilstrekkelig streng straff.

I tillegg sluttet Stortingets flertall seg til at enkelte strafferammer skulle justeres ned fordi de fremstod som urealistisk høye. I lovproposisjonen understreket likevel departementet at det ikke er ønskelig å senke det generelle straffenivået i voldtektssaker. Det ble også uttalt at disse endringene ikke er uttrykk for at slike handlinger bedømmes som mindre alvorlige enn tidligere.

I saker hvor noen har begått flere lovbrudd, øker strafferammene vesentlig etter de generelle reglene i straffeloven § 79 bokstav a. Hvis noen dømmes for eksempel for to eller flere voldtekter etter straffeloven § 291 andre ledd, vil lengstestrafen utvides fra fengsel inntil 10 år til fengsel inntil 16 år. Etter den tidligere rettstilstanden kunne lengstestrafen for voldtekt til samleie mv. i slike tilfeller bli fengsel inntil 21 år. I lys av representantens spørsmål, finner jeg grunn til å understreke at lengstestrafen også i dag er fengsel inntil 21 år, dersom minst en av de voldtektene som pådømmes er å anse som grov. Dette spørsmålet vil dermed kunne få større praktisk betydning i slike saker, enn det hadde tidligere. Ved avgjørelsen av om en voldtekt er å anse som grov, skal det blant annet særlig legges vekt på om den er begått på en særlig smertefull eller særlig krenkende måte.

Jeg oppfatter det slik at den tingrettsdommen representanten viser til i bakgrunnen for spørsmålet, er påanket og ikke rettskraftig. Det er opp til lagmannsretten hva som skjer videre i denne saken, og jeg finner det ikke riktig å kommentere spørsmål knyttet til den konkrete rettsanvendelsen eller straffutmålingen.

SPØRSMÅL NR. 3126**Innlevert 14. september 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 23. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er helseministeren i gang med å modernisere regelverket for informasjon om produkter som bryggerier og gårder selger med alkohol?

BEGRUNNELSE:

FrP har lenge påpeika at praktiseringen av reklameforbudet framstår som eit kommunikasjonsforbud. Det er nesten ikkje mulig for aktørane å fortelle om sine egne produkt på internett og sosiale medier.

Den siste tiden har Helsedirektoratet ført tilsyn ved alkoholprodusenters bruk av sosiale medier. En rekke bedrifter har fått brev med advarsel om bøter dersom de ikke rydder opp i det direktoratet mener er reklame, og dermed brudd på alkoholloven.

Helsedirektoratet sin tolkning samsvarer ikke med det som på godt norsk kan kalles sunn fornuft. Det trengs derfor politisk styring av direktoratet så denne tolkningen ikke blir stående. Der er derfor positivt at statsministeren i valgkampen åpner for å se på denne lovgivningen. Det er derfor naturlig å spørre om helse- og omsorgsministeren er i gang.

Svar:

Forbudet mot alkoholreklame i Norge har eksistert siden 1975. Det utgjør ett av flere virkemidler for å begrense skadevirkningene av alkohol i befolkningen.

Reklameforbudet har både en etterspørselsreduerende og en holdningsskapende begrunnelse. Det skal hindre påvirkning som fører til økt etterspørsel, og opprettholde forståelse i befolkningen for at alkoholholdige drikkevarer er annerledes enn andre handelsvarer. Videre skal det skape forståelse for at det derfor er behov for særskilt regulering som begrenser alkoholforbruket. Reklameforbudet er viktig for ikke å alminneliggjøre alkohol.

Hvorvidt det er behov for å foreta endringer og oppdateringer av regelverk er på generelt grunnlag kontinuerlig gjenstand for vurdering. I denne sammenhengen er det naturlig å se hen til hvordan regelverk slår ut, blant annet i lys av samfunnsutviklingen. Dette er ikke særegent for alkoholområdet.

Departementet har for tiden mange pågående prosesser på alkoholområdet, herunder vurderinger av behovet for regelverksendringer. Når departementet ser på behovet for endringer i alkoholregelverket vil reklameforbudet, på samme måte som andre eventuelle endringer og oppdateringer, naturlig inngå som en del av arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 3127**Innlevert 14. september 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 23. september 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Statsråden hadde i høst først ikke svar til meg angående fremtidige systemkostnader, før han endte opp med å anslå en økning på 20-50 % innen 5 år. Siden den tid har systemkostnadene doblet seg allerede i løpet av 1. halvår, altså 6 måneder senere.

Kan statsråden forklare hva som er årsakene til de store økningene, og hvilke faktagrunnlag statsråden be-

nyttet ved svaret i høst, hvor det ble estimert 20-50 % økning i systemkostnaden i løpet av 5 år?

BEGRUNNELSE:

Systemkostnadene har gått fra 400 millioner i løpet av hele 2020, før vi nå ser kostnader på 4,2 milliarder etter 1. halvår 2025. Hvis kostnadene fortsetter i samme sporet ut året så snakker vi om over 8 milliarder kroner, nesten 20x høyere enn for 5 år siden! Regningen havner hos som

alltid tilslutt hos strømkundene. Det er svært interessant å høre hvorfor økningen er så stor, og hvilke tallunderlag statsråden benyttet ved svaret i høst.

Svar:

Statnett som systemansvarlig skal sammen med de andre systemansvarlige nettselskapene i Norden sørge for at det til enhver tid er balanse i det nordiske kraftsystemet. Systemdriftskostnadene til Statnett er kostnadene forbundet med å sikre tilstrekkelig med reguleringsevne, samt kostnadene knyttet til å håndtere flaskehalser i nettet. Systemdriftskostnadene har økt mye de siste årene, særlig siden 2022. Både økt behov for reserver og at reservene er blitt dyrere er hovedårsakene til de økte kostnadene.

Mer uregulerbar kraftproduksjon i Norge og i landene omkring oss, kombinert med større kapasitet til kraftutveksling, øker overføringen av kraft i og mellom områder og fører til hyppigere endringer i flytmønsteret. Den økte kompleksiteten i kraftsystemet øker behovet for reserver i systemdriften.

For å sikre driften av kraftsystemet ble det inngått en ny systemdriftsavtale mellom de nordiske systemansvarlige nettselskapene våren 2025. Avtalen innebærer blant annet at det skal sikres tilstrekkelige reserver for en såkalt dimensjonerende hendelse (større feil) innenfor hvert enkelt budområde og øker også behovet for reserv-

er. Dette er i tråd med europeisk regelverk innført i norsk rett.

Videre har høye og variable kraftpriser bidratt til at anskaffelsen av reserver har blitt dyrere.

Flytbasert markedskobling i spotmarkedet ble innført høsten 2024. Flytbasert markedskobling bidrar til at nettet og produksjonsressursene våre kan utnyttes bedre. Samtidig medfører en bedre utnyttelse av kapasiteten i spotmarkedet til at det blir mindre kapasitet igjen til å overføre reserver mellom budområder, som fører til økte systemdriftskostnader.

Jeg legger til grunn at Statnett og markedsaktørene jobber kontinuerlig med å tilpasse seg og forbedre verktøy, virkemidler og prosesser for å håndtere systemdriften på en kostnadseffektiv måte. Samtidig opplyser Statnett at de underliggende endringene i systemdriften, gjør at deler av det økte kostnadsomfanget er varig og at det fortsatt vil være vesentlig større volatilitet og risiko knyttet til kostnadsutviklingen framover, enn hva som har vært tilfelle i tidligere år.

I mitt svar på representantens spørsmål i fjor henviste jeg til at Statnett forventet at kostnadene vil kunne øke med i størrelsesorden 20-50 prosent fra dagens nivå. Dagens nivå var i den sammenheng 2024 hvor systemdriftskostnadene var om lag 4 mrd. NOK. Statnett opplyser at de forventer at kostnadene fortsatt vil ligge innenfor dette utfallsrommet fremover, men presiserer at fremtidige anslag er usikre.

SPØRSMÅL NR. 3128

Innlevert 15. september 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 22. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hvordan flytbasert markedskobling, automatisert balansering og tilsvarende nye tekniske løsninger og systemer for kraftsystemene påvirker inntektene og kostnadsbasen, med eksempler fra de økte systemkostnadene, økt nettleie og strømpris og begrunne om innføringen av de forskjellige systemene er basert på økt nytte for Norge eller Europa?

BEGRUNNELSE:

Systemkostnadene går til himmels, strømflyten går mot prissignaler, ITC går til himmels og flere og flere systemer innføres for å optimalisere kraftsystemene i Europa. Det

er interessant å få høre hvordan dette tjener det norske systemet og norske forbrukere, og ikke minst om de forskjellige systemer medfører økte inntekter eller økte kostnader for Norge og norske forbrukere.

Svar:

Statnett som systemansvarlig skal sammen med de andre systemansvarlige nettselskapene i Norden sørge for at det til enhver tid er balanse i det nordiske kraftsystemet. Systemdriftskostnadene til Statnett er kostnadene forbundet med å sikre tilstrekkelig med reguleringsevne, samt kostnadene knyttet til å håndtere flaskehalser i nettet. Systemdriftskostnadene har økt mye de siste årene, særlig siden

2022. Hovedårsakene til de økte kostnadene er både økt behov for reserver og at reservene er blitt dyrere.

Kraftsystemet har gjennomgått store endringer de siste årene med større innslag av uregulerbare energikilder som vind- og solkraft, og økt utveksling av kraft mellom områder. Disse endringene er nødvendige for å sikre et fortsatt konkurransedyktig kraftsystem og god ressursutnyttelse, men gir økt kompleksitet og stiller nye krav til hvordan Statnett og de andre systemansvarlige selskapene håndterer driften. På denne bakgrunn ble det inngått en ny systemdriftsavtale mellom de nordiske systemansvarlige nettselskapene våren 2025. Avtalen innebærer blant annet at det skal sikres tilstrekkelige reserver for en såkalt dimensjonerende hendelse (større feil) innenfor hvert enkelt budområde og øker også behovet for reserver.

De største endringene som har blitt gjennomført og gjennomføres i 2024 og 2025 er innføringen av flytbasert markedskobling i spotmarkedet, automatisering av balanseringen og et nytt nordisk reservemarked, felles kapasitetsmarkeder for reserver og innføring av 15 minutters tidsoppløsning i alle markeder.

Innføring av 15 minutters tidsoppløsning gir aktørene incentiver til å planlegge seg i balanse før driftsperioden, noe som bidrar til å redusere ubalanser og forbedrer driftssikkerheten. Finere tidsoppløsning bidrar også til mer effektiv utnyttelse av nettet. Det er også ventet at overgangen til 15 minutters tidsoppløsning vil kunne

øke verdien av norsk regulerbar kraftproduksjon og gi økt tilbud av fleksibilitet til en lavere kostnad.

Overgangen til automatisert balansering var en svært stor omlegging for systemdriften, og Statnett opplyser at det derfor ble kjøpt et større volum av reserver i perioden rundt idriftsettelsen for å sikre tilstrekkelig volum og likviditet. Statnett har siden justert volumet noe ned i enkelte budområder basert på erfaringer fra driften i den første fasen og bedre prognoser for hvilken kapasitet som må sikres. Statnett opplyser videre at de forventer at det vil skje en normalisering av markedet over tid som trolig vil trekke reservekostnadene noe ned.

Flytbasert markedskobling i spotmarkedet ble innført høsten 2024. Flytbasert markedskobling bidrar til at nettet og produksjonsressursene våre kan utnyttes bedre. Samtidig medfører en bedre utnyttelse av kapasiteten i spotmarkedet til at det blir mindre kapasitet igjen til å overføre reserver mellom budområder, som fører til økte systemdriftskostnader.

Jeg legger til grunn at Statnett og markedsaktørene jobber kontinuerlig med å tilpasse seg og forbedre verktøy, virkemidler og prosesser for å håndtere systemdriften på en kostnadseffektiv måte. Samtidig opplyser Statnett at de underliggende endringene i systemdriften, gjør at deler av det økte kostnadsomfanget er varig og at det fortsatt vil være vesentlig større volatilitet og risiko knyttet til kostnadsutviklingen framover, enn hva som har vært tilfelle i tidligere år.

SPØRSMÅL NR. 3129

Innlevert 15. september 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 18. september 2025 av Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor langt har innføring av periodisert regnskap (SRS) kommet i Nav, herunder bedre oversikt over etatens økonomiske forpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Vi ber om oversikt over hvilke endringer som er innført til nå, hvilke steg som er planlagt, og når standarden skal være innført for Nav.

Svar:

Finansdepartementet har fastsatt elleve statlige regnskapsstandarter (SRS). Regnskapsstandardene inneholder regler om hvordan statlige virksomheter som benytter disse standardene, skal utarbeide og presentere sitt virksomhetsregnskap. Standardene er gjort obligatoriske for alle statlige virksomheter ved endringer i økonomiregelverket i august 2021, med en innføringsperiode på fem år fra 1. januar 2022 for de virksomhetene som ikke benytter SRS.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet besluttet å innføre SRS fra 1. januar 2027. Arbeids- og velferdsdirektoratet

baserer seg på planen for innføring av SRS fra direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) og har tilpasset planen ut fra etatens egenhet, omfang og kompleksitet. Arbeids- og velferdsetatens regnskap vil dermed bli ført etter SRS fra og med regnskapsåret 2027.

Direktoratet er i gang med å forberede innføringen. Frem mot 1.1.2027 skal etaten utarbeide en åpningsbalanse etter SRS per 1.1.2027, tilpasse økonomisystemet og økonomiprosessene til periodisert regnskap og lære opp aktuelle medarbeidere i periodisert regnskap.

SPØRSMÅL NR. 3130

Innlevert 15. september 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 24. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I svar til meg 9/10/24 spørsmål om den nye kraftlinja på Fosen som kan komme i konflikt med reindriftas områder, svarte statsråden at han ville «vurdere alle relevante sider av saken dersom den oversendes departementet for endelig avgjørelse.» Nå ligger saken i departementet. En ny rapport peker på at kraftlinja kan bryte med FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP27). Dermed linja legges som delvis jordkabel/sjøkabel vil problemene for reindrifta reduseres eller fjernes.

Vil statsråden gå inn for en slik løsning?

BEGRUNNELSE:

For kort tid siden kom Norske Reindriftsamers Landsforbund med en ny rapport som tar for seg konsekvensene av kraftlinja mellom Åfjord og Snilldal: <https://www.norskereindriftsamerslandsforbund.no/aktuelt/ny-rapport-stor-sannsynlighet-for-nytt-menneskerettighetsbrudd-i-fovsen-njaarke>

Her skriver de blant annet:

«Vi konkluderer med at dersom den nye 420 kV-ledningen bygges i samsvar med den omsøkte traséen, er det reell fare for at det pågående kollapset for Fosenreindrifta ikke blir stoppet. Det vil innebære et nytt menneskerettsbrudd.»

Reindrifta på Fosen har i en årrekke måttet slåss for sine beiteområder. Konsekvensene av vindkraftutbyggingen i området er velkjente for statsråden. Statnetts planer om ei ny kraftlinje mellom Åfjord og Snilldal skaper påny store problem for reindrifta. Både gjennom at deler av Storheia berøres, noe som gjør det vanskeligere å tilbakeføre områdene til reinbeite etter at konsesjonstiden for Storheia vindkraftverk utløper, og gjennom at andre beiteområder også berøres av den planlagte linjeutbyggingen.

Statnett søkte den 11.10.2022 i om ny ekspropriasjonstillatelse for kraftlinja mellom Åfjord og Snilldal. Dette ble avslått av NVE. I sitt avslag datert 28. juni 2024 skriver NVE:

«NVE avslår Statnetts søknad om ny ekspropriasjonstillatelse for anleggene. NVE legger til grunn at det er betydelig usikkerhet knyttet til de samlede negative virkningene for reindriften av en ny kraftledning gjennom området til Sør-Fosen sjtte. NVE kan ikke utelukke at den nye ledningen sett i sammenheng med allerede negative virkninger for reindriften fra andre eksisterende anlegg, kan innebære en krenkelse av SP. Art 27 for reindriften på Fosen. NVE mener derfor det ikke er godtgjort at fordelene ved ekspropriasjonsinngrepet uten tvil er større enn ulempene.»

Gjennom å legge den planlagte kraftlinje enten helt eller delvis i sjø/ jordkabel kan konfliktene fjernes eller i alle fall reduseres. Det tidligere ikke gjort grundige vurderinger av sjø/ jordkabel som alternativ, kun mindre vurderinger. Sett i lys av den historie vindkraftutbyggingen på Fosen har hatt bør det derfor gjøres nye utredninger av dette for å unngå ytterligere belastninger for reindrifta på Fosen.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat oversendte i vår klagen på vedtak om trasejusteringer og avslag på ekspropriasjon for ny 420 kV kraftledning Åfjord-Snilldal til Energidepartementet for avsluttende behandling. I forbindelse med klagesaken har departementet også mottatt en rapport fra Sør-Fosen sjtte, om mulige virkninger av kraftledningen for reindrifta i Sør-Fosen. Rapporten er utarbeidet på vegne av og i samarbeid med reindrifta. Departementet har nylig oversendt rapporten til Statnett for merknader.

Rapporten og eventuelle merknader fra Statnett, vil bli vurdert i departementets

saksbehandling. Det er imidlertid kun tiltakshavers omsøkte konsesjonsendringer og søknad om ekspropriasjon for den konsesjonsgitte traseen med de nå omsøkte endringene som er gjenstand for klagesaksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 3131

Innlevert 15. september 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 22. september 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva er regjeringens begrunnelse for å utelukke kvalifiserte interessenter fra å by på Argentum Asset Management?

BEGRUNNELSE:

Det har fremkommet i Finansavisen og Dagens Næringsliv at kvalifiserte interessenter har blitt avskåret fra å legge inn bud på Argentums forvaltningsselskap Argentum Asset Management.

Regjeringen mener selv at den har kjørt en åpen og markedsmessig prosess. Samtidig kom det frem i sommer at departementet la begrensninger på hvem som kunne by, herunder å utelukke konkurrerende virksomheter. Det er vanskelig å se hva som skal være begrunnelsen for dette.

Statens viktigste oppgave ved et salg må være å maksimere skattebetalernes oppside. Et kvalifisert forvaltningsmiljø som kan ivareta statens store verdier i Argentum er derfor avgjørende. Det fremstår derfor selvmotsigende å utelukke aktører som allerede operer i dette markedet, eller som av andre grunner er faglig kvalifiserte.

Videre kan prosessen slik den nå er gjennomført, ha bidratt til at statens proveny fra salget av selve managementselskapet er lavere enn det kunne ha vært.

Jeg ber derfor en grundig redegjørelse for hvordan staten begrunner valg av prosess.

Svar:

Argentum Fondsinvesteringer as har oppfylt målet med å bidra til oppbyggingen av en sterk private equity industri i Norge. I tillegg har selskapet bidratt med store verdier for fellesskapet. Regjeringen mener derfor at et salg av forvaltningsvirksomheten (Argentum Asset Management AS, Argentum Business Management AS og Argentum Alternative Investments AS) og nedbygging og avvikling av statens investeringsportefølje over tid er den beste løsningen både for forvaltningsvirksomheten og for staten som eier.

Departementet er opptatt av å maksimere skattebetalernes verdier, og målet for denne transaksjonen har derfor vært høyest mulig pris etter fratrukk for forvaltningskostnader samtidig som hensynet til de ansatte og forvaltning av statens kapital skal ivaretas.

Departementet og styret i Argentum Fondsinvesteringer as, i samråd med finansiell rådgiver Pareto Securities, besluttet å gjennomføre en målrettet og effektiv salgsprosess av hensyn til selskapets drift, ivaretagelse av statens kapital og verdien av forvaltningsvirksomheten. Det ble vurdert at en åpen og bred salgsprosess over mange måneder ville få negative innvirkninger på forvaltningsvirksomhetens kapitalinnhenting til nye fond, skape usikkerhet for private investorer investert i årgangsfondene samt føre til tap av nøkkelkompetanse i organisasjonen og uten at det nødvendigvis ville medføre bedre pris. Det ble derfor gjennomført en strukturert salgsprosess hvor et tosifret antall kompetente norske og nordiske relevante aktører ble invitert inn. For å sikre et bredt og representativt spekter av interessenter, og dermed oppnå markedsmessig pris, ble det invitert inn både direkte konkurrenter, banker, private equity-selskaper og private eiermiljøer (family offices) i Norge og Norden.

Før sommerferien mottok vi foreløpige bud fra flere av disse aktørene, og vi valgte å invitere et utvalg av disse inn i en selskapsgjennomgang (due diligence-prosess) for å få bindende bud. Da salgsprosessen senere ble kjent i media vurderte departementet hvorvidt flere interessenter skulle inviteres inn i salgsprosessen. Det kom over tid henvendelser fra et tyvetalls aktører som ønsket informasjon om prosessen. Samtidig var den strukturerte salgsprosessen i slutfasen hvor budgivere allerede var i gang med selskapsgjennomgangen og forberedte bindende bud. En inkludering av nye interessenter ble vurdert å ikke være praktisk mulig uten å forsinke hele prosessen og dermed sette transaksjonen og foreliggende bud i fare.

Departementet, i samråd med styret og finansiell rådgiver, vurderte at det beste alternativet for å oppnå målet med transaksjonen var å slutføre forhandlingene med budgiverne i den strukturerte salgsprosessen.

Vurderingen var bl.a. forankret i at på dette tidspunktet var det allerede gjennomført en dialog med solide norske og nordiske investormiljøer, inkludert konkurrenter, som samlet utgjorde et representativt utvalg av ulike aktører.

Den 25. august mottok departementet bindende bud i den strukturerte prosessen. Disse budene vurderes som en markedsmessig pris for forvaltningsvirksomheten, bl.a. sett i forhold til virksomhetens historiske resultater, ny forvaltningsavtale (for forvaltningsvirksomheten) og det faktum at statens portefølje skal bygges ned.

Få dager etter budfristen mottok finansiell rådgiver et uoppfordret indikativt og ikke bindende bud på 250 mill. kroner fra et finansselskap. Det indikative og ikke bindende budet forutsatte full tilgang til å gjennomføre en omfattende selskapsgjennomgang, der en endelig verdsettelse og bekreftelse av budet ville bli fastsatt på bakgrunn av denne analysen. Etter dialog mellom denne budgiveren og finansiell rådgiver ble det klart at budet bygde på flere feilaktige og for optimistiske forutsetninger. Budet var utarbeidet uten tilgang til korrekte finansielle data, forretningsplaner, innsikt i ny forvaltningsavtale og annet vesentlig prosessmateriale. Samlet sett vurderte departementet, i tråd med innspill fra styret og finansiell rådgiver, at et endelig bud sannsynligvis ville ligge betydelig lavere enn det indikative og ikke bindende budet. Departementet, i samråd med styret og finansiell rådgiver, besluttet å videreføre forhandlingene med de

aktørene som hadde lagt inn bindende bud i den strukturerte salgsprosessen.

Argentum Fondsinvesteringer AS er en kompetansebedrift, og med salget av forvaltningsvirksomheten til EGD Holding AS er det vektlagt at verdien av oppbygget kompetanse tilfaller staten gjennom salgsprovenyet samtidig som organisasjonen opprettholder en fortsatt profesjonell og forsvarlig ivaretagelse av statens investeringsportefølje på 16,4 mrd. kroner. Organisasjonen har betydelig kunnskap om porteføljen, dens strukturering og oppbygning. Porteføljen består av om lag 250 PE-fond og om lag 1 500 underliggende selskaper strukturert gjennom et mangfold av mellomliggende investeringsstrukturer. Selv om det aktive investeringsarbeidet avsluttes for statens kapital gjennom salget, er dette likevel investeringer som skal forvaltes over flere år, og det skal treffes mange investeringsrelaterte beslutninger underveis. Departementet vurderer det som en klar fordel at forvaltningen og oppfølgingen av porteføljen vil gjøres av de som har bygget den opp over mange år.

Jeg mener at departementet, i samråd med styret, har gjennomført en markedsmessig prosess hvor det er oppnådd en meget god salgspris tilsvarende en multiplert på 25 ganger driftsresultatet i 2024. Dette er høyt sett i forhold til lignende selskaper. Samtidig vil forvaltningsvirksomheten få en eier som kan ivareta en god og forsvarlig fremtidig forvaltning av statens kapital.

SPØRSMÅL NR. 3132

Innlevert 15. september 2025 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 23. september 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kven meiner statsråden hadde klagerett på Fiskeridirektoratet si handsaming av salet frå dåverande Aker Biomarine til American Industrial Partners av aksjar og fiskerirettar, og meiner statsråden at desse partane framleis kan påklage avgjerda?

GRUNNGJEVING:

I sitt svar på det skriftlege spørsmålet mitt av 4. september i saka, skriv statsråden at vedtaket om sal «vart ikkje påklaga, og departementet har såleis aldri fått saka på sitt bord til ordinær handsaming». Eg forstår svaret som at det finst partar som hadde klagerett på vedtaket og som førebels ikkje har nytta denne. Om så er tilfellet er det viktig

at statsråden avklarar kven dette er og om ein klagerett framleis er gjeldande.

Svar:

Kven som har klagerett er regulert i forvaltningslova § 28: «Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken.»

I saka om eigarendringar er det Aker BioMarine Antarctic AS (nå Aker Qrill AS) som har klagerett som part.

Om det er andre i saka som har klagerett i kraft av å ha rettsleg klageinteresse utan å vere part, har ikkje departementet vurdert. Dersom det er aktørar som meiner eller lurar på om dei har rettsleg klageinteresse i ei sak utan å

vere part, har dei høve til å be forvaltningsorganet som har gjort vedtaket (Fiskeridirektoratet i saka om eigarendringar) om å ta stilling til dette.

I saka om eigarendringar i Aker BioMarine Antarctic AS har spørsmålet om rettsleg klageinteresse likevel ikkje lenger praktisk interesse, då fristane for klagehandsaming har løpt ut. Eg viser her til forvaltningslova § 31 siste ledd:

«Klagen kan ikke tas under behandling som klagesak dersom det er gått mer enn ett år siden vedtaket ble truffet.»

Eg viser vidare til forvaltningslova § 29 andre ledd andre punktum:

«Ved vedtak som går ut på å tilstå noen en rettighet, skal klagefristen for andre likevel senest løpe ut når det er gått 3 måneder fra det tidspunkt vedtaket ble truffet.»

Departementet legg til grunn at aktørar i fiskerinæringa har relevant kunnskap om dette regelverket.

I den aktuelle saka om eigarendringar har departementet som kjent likevel på eige initiativ valt å sjå nærare på saka og har i den samanheng hatt møte både med parten Aker BioMarine Antarctic AS og med ein annan krillaktør, Rimfrost AS.

SPØRSMÅL NR. 3133

Innlevert 16. september 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 23. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Mener statsråden at praksisen i Fredrikstad, der elever med funksjonsnedsettelser blir skjermet bak gjerder, er forenlig med barns rett til et inkluderende skolemiljø?

BEGRUNNELSE:

På flere skoler i Fredrikstad er det satt opp inngjerdede områder i skolegården for elever med funksjonsnedsettelser. Tiltaket er begrunnet med sikkerhet, men har møtt sterk kritikk fra foreldre, fagmiljøer og organisasjoner som mener det er stigmatiserende og i strid med både opplæringsloven, barnekonvensjonen og CRPD. Saken reiser spørsmål om barns rett til inkludering, og om manglende ressurser i skolen fører til løsninger som krenker elevers verdighet.

Svar:

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Skolene skal først og fremst arbeide for at alle elever opplever å høre til og være en del av et fellesskap. Det er kommunens ansvar å finne gode løsninger for sine elever innenfor gjeldende regelverk. Jeg gjør i den anledning oppmerksom på at det er flere lover og regler som setter rammer for utformingen av skolens uteområder, blant annet reglene om skolemiljø i opplæringsloven og regler i likestillings- og diskrimin-

eringsloven og i forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

Det er kommunene og skolene lokalt som er nærmest til å kjenne utfordringene sine og til å vurdere gode løsninger. Jeg forstår at det i denne saken har kommet kritikk fra ulike hold til et konkret tiltak fra Fredrikstad kommune. Jeg legger til grunn at kommunen gjør en vurdering i lys av de innspillene de har fått og sørger for lovlige og gode tiltak for elevene sine. Statsforvalteren har for øvrig et generelt veiledningsansvar etter opplæringsloven og kan også føre tilsyn med om kommuner følger reglene.

SPØRSMÅL NR. 3134**Innlevert 16. september 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 23. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden slå fast at regjeringen går videre i arbeidet med vern og restaurering av Gausadeltaet, uavhengig av hva Nye Veier ønsker?

BEGRUNNELSE:

Da regjeringen slapp nyheten om å fjerne vernet av 27 dekar i Lågendeltaet naturreservat, uttalte daværende klima- og miljøminister at “Jeg er glad for at vi i dag kan vise i praksis hvordan hensyn til natur kan utgjøre en ramme for samfunnsutvikling. Naturavtalen som ble inngått i fjor gir retning til hvordan vi skal forholde oss til naturen med å veie bruk og bevaring i alt vi gjør. Regjeringen vil bidra til å reparere natur og kompensere for inngrepet i Lågendeltaet.

Regjeringen skrev at:

Restaurering og vern av Gausadeltaet vil sikre større, sammenhengende område av høy verdi og funksjon for naturmangfoldet. Området ligger, i motsetning til Rykkhustjønnin, i umiddelbar tilknytning til Lågendeltaet. Vern og fullskala restaurering av deltaet, elveslette og elveløp og etablering av tilbaketrukket flomvoll, vil ha svært positive økologiske effekter og vil bedre forholdene i både degradert natur i Gausadeltaet, Lågendeltaet fuglefredningsområde og Lågendeltaet naturreservat.

Stikk i strid med dette kommer det nå signaler om at restaureringen av Gausadeltaet kan skrinlegges. Før helga kunne NRK Innlandet melde om at Nye veier vil legge bort prosjektet fordi det er “for dyrt”.

Disse miljøforbedrende tiltakene skulle være en forutsetning for utbyggingen i Lågendeltatet. Regjeringen skrev i februar 2023 at:

«Regjeringa opnar for å byggje ny E6 på strekninga Roterud – Storhove med trase som i vedtatt reguleringsplan, under føresetnad av (at) det vert gjennomført ytterlegare miljøforbedrande tiltak utover dei (s)om følger av Statsforvaltarens vedtak. Tiltaka skal kompensere for og redusere dei negative konsekvensane for naturen som følgje av ny E6 Roterud - Storhove.»

I pressemeldingene om utbyggingen i Lågendeltaet skrev regjeringen at:

“Dette vil kreve igangsetting av plan- og verneprosesser. Samferdselsdepartementet og Klima- og miljødepartementet vil i samråd med berørte myndigheter, grunneiere og rettighetshavere ta initiativ til dette. Hvorvidt det blir vern og restaurering av Gausadeltaet blir endelig avgjort som del av disse prosessene.”

Det er ikke lagt vekt på hva Nye veier mener om tiltaket.

Svar:

Som forutsetning for å gå videre med bygging av ny E6 gjennom Lågendeltaet naturreservat har Nye Veier på regjeringens bestilling utredet ytterligere miljøforbedrende tiltak på strekningen og i naturreservatet.

Ett av tiltakene er å vurdere restaurering og vern av Gausadeltaet. På denne bakgrunn ga Samferdselsdepartementet i 2024 Nye Veier i oppdrag å nedsette en gruppe som skulle utarbeide en plan for mulig vern og restaurering av Gausadeltaet.

Arbeidsgruppen besto av representanter fra Miljødirektoratet, Statsforvalteren i Innlandet, NVE, Innlandet fylkeskommune og Lillehammer kommune, i tillegg til Nye Veier og annen ekstern fagkompetanse.

Proessen har ledet fram til utarbeidelse av en mulighetsstudie, signert Norconsult. Mulighetsstudien vil inngå i grunnlaget for å beslutte om det er aktuelt å gå videre med restaurering og vern. Etter at studien var på høring i vår ble den, sammen med Nye Veiers tilråding, oversendt Samferdselsdepartementet før sommeren. Samferdselsdepartementet vurderer nå videre oppfølging av saken i samråd med Klima- og miljødepartementet.

SPØRSMÅL NR. 3135**Innlevert 16. september 2025 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 22. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

EU-kommisjonen ber nå om innspill til tre gjennomføringsrettsakter tilknyttet EUs karbongrensejusteringsmekanisme (CBAM). Høringene er åpne til 25. september 2025.

Hva er regjeringens syn på de tre gjennomføringsrettsaktene?

Svar:

Regjeringen følger med interesse med på høringene fra Europakommisjonen på CBAM, og ga nylig innspill på høringen om muligheten for å utvide CBAM til flere varer

som er produsert av CBAM-produkter, ytterligere tiltak for å unngå at aktører omgår regelverket, samt mulige endringer av reglene for elektrisitetssektoren: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-gir-innspill-til-eu/id3117347/>.

Regjeringen vurderer nå om Norge skal gi innspill til høringen som ligger ute om metode for utslippsberegning, karbonpris i tredjeland og regler for justering av CBAM-sertifikater under CBAM-forordningen. Det forventes at høringen vil bli brukt inn i Europakommisjonens arbeid med tre nye gjennomføringsrettsakter som er under forberedelse. Utkast til disse er forventet å komme på høring senere i år.

SPØRSMÅL NR. 3136**Innlevert 16. september 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 25. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er grunnen til at saksbehandlingstiden i saker om erstatning etter ordningen for rettferdsvederlag har økt med seks måneder det siste året, og mener statsråden det er akseptabelt med en saksbehandlingstid på 3 år i disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument nr. 15:2519 (2023-2024) Skriftlig spørsmål fra Silje Hjemdal (FrP) til justis- og beredskapsministeren. I sitt svar den 14.08.2024 skriver daværende justis- og beredskapsminister Emilie Mehl:

«Jeg mener det er viktig å holde saksbehandlingstiden så lav som mulig og vil følge med på utviklingen i tiden fremover.»

Dette følger et mønster hvor Statsråder i regjeringen følger nøye med, men gjør lite. For de som søker om rettferdsvederlag har statsråden fulgt nøye med på at situasjonen dramatisk forverrer seg det siste året.

Så sent som i august i fjor var saksbehandlingstiden ca. 2.5 år, nå i løpet av ett år har saksbehandlingstid-

en altså økt med et halvt år. Til sammenligning er saksbehandlingstiden i søknader om statsborgerskap nesten 1 år mindre, og det til tross for vesentlig økning i antall statsborgerskap.

Justis- og beredskapsdepartementet har ansvaret for etatsstyringen av Statens sivilrettsforvaltning som er sekretariat for Stortingets rettferdsvederlagsutvalg, og følgelig har Justis- og beredskapsdepartementet et overordnet administrativt ansvar for enkelte sider av rettferdsvederlagsordningen.

Det er derfor Justisministeren som har ansvaret for den dramatiske økningen i saksbehandlingstid.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet og vil legge til at jeg er glad for at det rettes oppmerksomhet mot rettferdsvederlagsordningen.

Etter at Stortinget i vedtak 26. november 2020 anmodet om mer og bedre informasjon om ordningen har antallet søknader økt betydelig. Tidligere kom det normalt inn i underkant av 400 saker årlig, men de siste fire

årene har antallet økt til over 500 søknader årlig. I år tyder tallene på en ytterligere økning, da det allerede har kommet inn 510 saker per 1. september 2025. Informasjonstiltakene som Statens sivilrettsforvaltning (SRF) har iverksatt har altså hatt ønsket effekt. Hva gjelder innholdet i tiltakene viser jeg til min forgjenger Emilie Enger Mehls svar til stortingsrepresentanten 14. august 2024.

Det er i utgangspunktet positivt av søknadstallene øker. Samtidig krever det åpenbart mer ressurser fra de forvaltningsorganene som utreder sakene. De fleste sakene sendes til utredning hos en eller flere faginstanser, herunder Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, før sekretariatet i SRF skriver sin innstilling og utvalget tilslutt treffer endelig vedtak. Selv om Justis- og beredskapsdepartementet har et overordnet ansvar for ordningen er behandlingen av søknadene helt avhengig av at også de enkelte faginstansene har en tilfredsstillende ressursituasjon.

Jeg vil videre påpeke at den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for rettsferds-vederlagssaker ikke er tre år, slik representanten viser til. Saksbehandlingstiden økte med ca. tre måneder i fjor, fra en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 22,8 måneder i 2023 til 25,6 måneder i 2024. Tall fra andre tertial i år viser at gjennomsnittlig saksbehandlingstid per 1. september 2025 er 25,7 måneder. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er med andre ord den samme som i fjor. Jeg er imidlertid kjent med at saksbehandlingstiden i sakstyper som omhandler barnevernet har økt betydelig, og at det i disse sakene nå antydes en saksbehandlingstid på tre år på nettsidene til SRF. Jeg er enig i at tre års saksbehandlingstid ikke er tilfredsstillende. Den lange saksbehandlingstiden i disse sakstypene skyldes at ressursituasjonen på rettsferdsvederlagsfeltet i Barne- ungdoms- og familiedirektoratet har

vært krevende. Dette ble det redegjort for i årsrapporten for 2024, som ble behandlet av Stortinget i mai i år. Det er imidlertid grunn til å tro at saksbehandlingskapasiteten hos direktoratet vil bli bedre fremover, blant annet på grunn av flere nyansettelser.

Behandlingen av en del rettsferdsvederlagssaker er svært ressurskrevende. Mange saker inneholder store mengder dokumenter. Ofte skal et helt liv dokumenteres. Når de fleste sakene i tillegg må innom flere instanser tilsier dette at vi må tåle noe lenger saksbehandlingstid i rettsferdsvederlagssaker enn på en del andre forvaltningsområder. Målsetningen er at faginstansene ikke skal bruke mer enn 12 måneder på å utrede saken. I Utdanningsdirektoratet var gjennomsnittlig saksbehandlingstid i overkant av 12 måneder i 2024, mot 11 måneder i 2023, mens Helsedirektoratet hadde en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på om lag 22 måneder i 2024, mot 28 måneder i 2023. Helsedirektoratet fikk imidlertid tilført ekstra ressurser i 2024, slik at restansene ved årsskiftet var nedarbeidet til kun ti saker, som alle var innkommet i 2024.

Det økte tilfanget av saker vil kreve innsats på flere plan fremover. Utviklingen i saksbehandlingstid vil i tillegg til å avhenge av en god ressursituasjon i faginstansene, også avhenge av en god og effektiv overgang til nytt rettsferdsvederlagsutvalg, da sittende utvalgs virketid går ut 31. desember 2025. Utvalget består av leder, nestleder, og to medlemmer som er Stortingsrepresentanter. Departementet arbeider med å få på plass et nytt utvalg så tidlig som mulig slik at det kan gis god opplæring av sittende utvalg. Dette vil sikre en effektiv overgang til nytt utvalg fra 1. januar 2026. Når nytt utvalg er på plass vil det være naturlig å se på hvilke muligheter som finnes for å få til ytterligere effektivisering av saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 3137

Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 22. september 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at hurtigutredningen av alternativkostnaden gjennomføres innen utgangen av 2025 som en avgrenset og rask justering for pris- og produktivitetsutvikling, slik Stortinget har bedt om, og at dette ikke kombineres med den mer omfattende utredningen av et nytt norsk anslag?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt at regjeringen skal utrede et sikrere anslag på alternativkostnaden for helse- og omsorgstjenesten basert på norske data. Samtidig ba flertallet regjeringen, innen utgangen av 2025, om å gjøre en hurtig utredning med mål om å justere dagens alternativkostnad

for pris- og produktivitetsutvikling frem til det nye anslaget er på plass.

Direktoratet for medisinske produkter har nå bedt om innspill til utredning av alternativkostnaden. Det er positivt at de inviterer til dialog, men bestillingen ser ut til å legge opp til en omfattende utredning og ikke en hurtig prosess som kun tar for seg pris- og produktivitetsjustering, slik Stortinget har vedtatt. Dette skaper bekymring for at hurtigutredningen enten forsinkes eller ikke gjennomføres i tråd med Stortingets intensjon.

Svar:

Jeg viser til [supplerende tildelingsbrev nr. 2 for 2025](#) - nye oppdrag til Direktoratet for medisinske produkter (DMP) av 4. august.

opp arbeidet slik at de kan svare ut oppdraget. Til orientering er en ekstern referansegruppe for arbeidet opprettet, jf. oppdraget som er gitt. Samtidig er det ikke unaturlig at DMP også tar høyde for det videre arbeidet og mandatet de skal utarbeide et forslag til når de ber om innspill.

TB2025-15	Avd. HOD: SHA	Utredning av Alternativkostnaden
Direktoratet for medisinske produkter (DMP) skal i samarbeid med Helsedirektoratet gjennomføre en hurtig utredning basert på tilgjengelige data med mål om å justere dagens alternativkostnad for pris- og produktivitetsutvikling inntil det sikrere anslaget er på plass. DMP skal lede arbeidet. Direktoratene skal kartlegge hvilken justering som kan gjøres på bakgrunn av tilgjengelige data og tydeliggjøre eventuelle manglende data for å justere alternativkostnaden. I utredningen skal direktoratene også kartlegge og beskrive internasjonale erfaringer med å justere alternativkostnaden av relevans for arbeidet i Norge. Det bør vurderes å benytte en ekstern referansegruppe med representanter fra blant annet akademia, de regionale helseforetakene og kommunal sektor. Frist: 30. desember 2025 Hurtigutredningen skal inngå som et av underlagene for den større utredning med å frembringe et sikrere anslag på alternativkostnaden for helse- og omsorgstjenesten i Norge, basert på norske data. Direktoratene får i oppdrag å utarbeide et utkast til mandat for et eksternt anbud for å frembringe et sikrere anslag. Direktoratene vil få et eget oppdrag om å sørge for anbudsprosessen for dette. Selve mandatet vil beslutes av Helse- og omsorgsdepartementet. Direktoratene, de regionale helseforetakene, KS og Finansdepartementet vil bli involvert. Frist: 15. februar 2026		

DMP har fått et todelt oppdrag, der de til 30. desember skal gjennomføre en hurtigutredning basert på tilgjengelige data med mål om å justere dagens alternativkostnad for pris- og produktivitetsutvikling inntil et sikrere anslag for alternativkostnaden er på plass.

DMP er godt i gang med arbeidet og vil levere en rapport før årsskiftet. Jeg har tillit til at DMP og Hdir legger

SPØRSMÅL NR. 3138**Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 24. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvordan kan regelverket endres slik at førproduksjonsbiler som importeres unntas fra innførselsesmerverdiavgift og uttaksmerverdiavgift, gitt at førproduksjonsbilene ikke kan registreres som kjøretøy, og hensyntatt at formålet med innførselen er å donere førproduksjonsbilene til videregående skoler som tilbyr bilfag?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren redegjør i et tidligere svar til Stortinget at de avgiftsmessige problemstillingene knyttet til import av førproduksjonsbiler fremstår som lite relevante sett i lys av innførselsmerverdiavgiften kan fradragsføres på linje med annen inngående merverdiavgift, og sett opp mot at det ikke vil påløpe uttaksmerverdiavgift ved donasjon av elbiler til en verdi under 500 000,-.

Finansministerens svar bygger på forutsetningen om at varene som innføres er til bruk i virksomheten, og at førproduksjonsbilene kan registreres som personkjøretøy. Disse forutsetningene er ikke nødvendigvis tilfelle i forbindelse med saken som media har brakt frem i anledning Fords ønske om å donere minst 20 førproduksjonsbiler til videregående skoler som tilbyr bilfag i Norge. Det vises til at det kun innrømmes fradrag for inngående merverdiavgift dersom anskaffelsen er til bruk i virksomheten, og at import med mål om å donere førproduksjonsbilene ikke nødvendigvis ligger innenfor tilknytningsskravet.

Det vises også til at førproduksjonsbilene ikke er typegodkjente, og at det ikke er sikkert at de lar seg enkeltgodkjenne i mangel på aktuell dokumentasjon og forhold ved førproduksjonsbilenes beskaffenhet. Dette gjør at førproduksjonsbilene ikke nødvendigvis kan registreres som personkjøretøy. De beskrevne forholdene synes ikke tilstrekkelig vurdert i anledning finansministerens svar til Stortinget.

Svar:

Jeg viser til svar på tidligere spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 3039 fra representant Stordalen om innførsel og donasjon førproduksjonsbiler. Jeg har også besvart et spørsmål fra representant Helge Orten om samme sak, se svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 3021. I svarene gis det en generell redegjørelse for gjeldende regelverk og de hensynene som ligger bak dette. I svarene påpekes også at det generelt er mer målrettet å gi støtte til politisk pri-

oriterte formål gjennom støtteordninger på budsjettets utgiftsside, enn gjennom særordninger i merverdiavgiftssystemet.

Alle varer som innføres til Norge, må deklarerer og tollbehandles. I den forbindelse må importøren oppgi verdien på varen (tollverdi). Tollverdien benyttes som grunnlag for å beregne tollavgift, merverdiavgift, og andre verdibaserte avgifter som påløper ved innførsel. Tollverdien benyttes også i kontrolløyemed og til statistikkformål. Tollverdi må oppgis uavhengig av om det påløper tollavgift eller andre avgifter. Reglene om tollverdi hører under tolletaten. Ford Motor Norge har vært i kontakt med tolletaten om hvordan tollverdien skal fastsettes, og tolletaten har gitt generell veiledning om dette.

For avgiftspliktige virksomheter har innførselsmerverdiavgiften normalt liten betydning siden denne kan fradragsføres på linje med annen inngående merverdiavgift. Fradragsretten omfatter også omsetningsvarer som gis bort eller deles ut i reklameøyemed. Ved det senere uttaket skal det i så fall beregnes utgående merverdiavgift på vanlig måte.

Elektriske personbiler er som kjent fritatt for merverdiavgift for prisen opp til 500 000 kroner. Dersom verdien er lavere enn dette vil det ikke påløpe merverdiavgift ved innførsel og det vil heller ikke foreligge plikt til å beregne merverdiavgift ved uttak. Fritaket forutsetter at kjøretøyet kan registreres som personkjøretøy, men det er ikke noe krav at kjøretøyet faktisk registreres i kjøretøyregisteret. Hvorvidt de aktuelle kjøretøyene potensielt vil kunne registreres må vurderes konkret.

Reglene om merverdiavgiften hører under skatteetaten. Dette omfatter også reglene om fastsettelse av avgiftsgrunnlaget, og hvilke varer og tjenester som er fritatt for avgift. Konkrete spørsmål om dette må derfor rettes dit. Etter det jeg har fått opplyst, har importøren ikke vært i kontakt med skatteetaten om denne saken så langt. I anledning saken har departementet mottatt en henvendelse fra Bilimportørenes Landsforening, som har engasjert seg i saken på vegne av Ford Motor Norge. Departementet vil oversende denne til skatteetaten for avklaring av hvordan disse tilfellene skal behandles i henhold til gjeldende regelverk.

Spørsmålet om hvordan regelverket kan endres slik at førproduksjonsbiler som doneres kan fritas for innførselsmerverdiavgift og uttaksmerverdiavgift, reiser flere problemstillinger og måtte eventuelt utredes nærmere. Innenfor tidsrammen for besvarelse av spørsmålet her, kan jeg ikke gi noen konkret anvisning på hvordan dette

kan gjennomføres regelteknisk. Når det gjelder hensiktsmessigheten av et slikt fritak vises til tidligere svar.

SPØRSMÅL NR. 3139

Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 24. september 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kvifor blei fem dokument om Norgespris og forholdet til EØS-avtalen frå Wiersholm mottatt av Energidepartementet 14. februar, 19. februar, 27. februar, 14. mars og 23. april ikkje fortløpande ført inn i postjournalen, men først journalført 16. juli, 24. juli og 18. august, og kvifor opplyste ikkje energiministeren i sine svar på Dokument nr. 15:2650 (2024-2025) og Dokument nr. 15:2825 (2024-2025) Stortinget om at det eksisterte endå fleire dokument frå Wiersholm om saka som ikkje var journalført?

GRUNNGJEVING:

Dokumenta det gjeld omhandlar forslaget om ny lov om Norgespris og straumstønad til husholdningar sett opp mot EØS-retten. Dokumenta har saksnummer 2025/624, og spørsmålet gjeld dokument 19, 20, 21, 25 og 65 tilknytt denne saka.

I svar til Stortinget på spørsmål Dokument nr. 15:2650 (2024-2025) oversendt 26/6, viste statsråden til «høy arbeidsbelastning» som årsak til forsinka journalføring av dokument frå advokatfirmaet Wiersholm om denne saka.

Pussig nok ser ikkje den høge arbeidsbelastninga ut til å ha gått ut over journalføring av nokon andre dokument i saka enn dei EØS-rettslige betraktningane frå Wiersholm. På nytt spørsmål frå Stortinget om kvifor det er slik, oversendt 7/8, klarer ikkje departementet å gi noko forklaring på dette, jmf. Dokument nr. 15:2825 (2024-2025).

No kan det sjå ut til at den sterkt forseinka journalføringa av dokument frå Wiersholm går inn i eit endå meir omfattande og systematisk mønster, ved at det gjeld endå fleire dokument enn det som tidlegare har vore kjent.

Svar:

Dokumentene som ble journalført 16. juli, 24. juli og 18. august, er e-postkorrespondanse med advokatfirmaet

Wiersholm i forbindelse med det juridiske oppdraget de ble tildelt om utredningen av Norgespris.

Etter en intern gjennomgang ble det oppdaget at denne e-postkorrespondansen ikke var blitt journalført, noe som skyldes høy arbeidsbelastning på det tidspunkt e-postutvekslingen fant sted. Disse dokumentene har derfor blitt arkivert på et senere tidspunkt enn de juridiske vurderingene som departementet mottok fra Wiersholm.

SPØRSMÅL NR. 3140**Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 25. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statsråden har gjentatte ganger uttalt at vedlikehold på jernbanen skal prioriteres, samtidig er jeg kjent med at det foregår permitteringer i selskap som jobber med vedlikehold.

Kan statsråden forsikre om at bevilgningene til drift- og vedlikehold i statsbudsjettet disponeres i år og slik sikrer at ledig kapasitet i anleggsmarkedet blir benyttet for å redusere det høye vedlikeholdsetterslepet på jernbanen?

BEGRUNNELSE:

Jernbanen har et høyt vedlikeholdsetterslep. Konsekvensene av dette er daglige forsinkelser for både persontrafikk og godstrafikk. Samferdselsdepartementet uttalte til Dagsrevyen torsdag 11. september at:

«Drift, vedlikehold og fornyelse har høy prioritert i Nasjonal transportplan og statsbudsjettet for 2025.»

Dette følger også av regjeringens budsjettforslag for inneværende periode, der skriver Samferdselsdepartementet:

«Bevilgningen til drift og vedlikehold skal bidra til å nå målene om en sikker og tilgjengelig infrastruktur og til å opprettholde aktivitetsnivået i leverandørmarkedet, der Bane NOR er tilnærmet eneste kunde.»

Stortinget sluttet seg til dette ved behandlingen av statsbudsjettet høsten 2024. Samtidig er jeg kjent med at aktører som jobber med vedlikehold på jernbanen nå vurderer permitteringer i mangel på nye oppdrag. En direkte konsekvens av dette er at arbeidet med vedlikehold på jernbanen ikke sikres nødvendig fremdrift. Dette inntrykket forsterkes av at det nå er flere som slår alarm. På nettsidene til Spekter kan vi den 12. september lese en uttalelse fra Norsk Jernbaneforbund og arbeidsgiverforeningen Spekter. Der står det at:

«Manglende bevilgninger til vedlikehold gir stengte linjer, innstilte tog og alvorlige forsinkelser. Jernbanen mister tillit hos kundene, og flere velger å bruke veien, med mer køer og ulykker som resultat. Nå må vedlikeholdet av jernbanen prioriteres.»

Det omtales videre at:

«Godsselskapene på jernbanen står på kanten av stupet. Konsekvensene hvis de går konkurs er enorme.»

Jeg mener det nå kreves en avklaring på hva regjeringen vil foreta seg for at kapasiteten i markedet for drift- og vedlikehold på jernbanen benyttes.

Svar:

Regjeringens hovedstrategi for jernbanen i Nasjonal transportplan (NTP) 2025-2036 er å ta vare på eksisterende jernbaneinfrastruktur, og å fullføre tiltak som allerede er igangsatt. Derfor har regjeringen lagt opp til en betydelig styrking av innsatsen på drift, vedlikehold og fornyelse. Dette krever langsiktig innsats, god planlegging og tett samarbeid med aktørene i sektoren. Resultatene kommer ikke fra ett år til ett annet, men krever fortsatt prioritering av midler i de årlige budsjettene, slik at ambisjonene i NTP kan nås.

Regjeringen har fulgt opp dette i statsbudsjettet for 2025. Bevilgningen til drift og vedlikehold ble økt med 26 prosent fra 2024, bevilgningen til fornying ble økt med 38 prosent. I RNB ble det bevilget ytterligere 66,8 mill. kroner til fornying. Prognosene for 2025 tilsier at de avsatte budsjettmidler til vedlikehold og fornyelse disponeres fullt ut. Samtidig er det viktig å understreke at innsatsen i kommende budsjettperioder vil avhenge av de årlige statsbudsjettene, og prioriteringene ved behandlingen i Stortinget.

For å sikre at midlene til fornying av jernbaneinfrastrukturen gir ønsket effekt, har Bane NOR utarbeidet langsiktige planer for fornyings- og vedlikeholdsarbeidet på ulike strekninger, og foretaket har igangsatt et omfattende arbeid med å øke produktiviteten i arbeidet. Bedre bruk av data, og effektiv bruk av knapp tid i sporet er blant viktige tiltak.

SPØRSMÅL NR. 3141**Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 24. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil finansministeren redegjøre for mandatet, plan og tidslinje for offentliggjøring knyttet til utredningen av en mulig naturavgift ved irreversible arealendringer?

BEGRUNNELSE:

Finansdepartementet leder nå en utredning av en mulig avgift på klimagassutslipp ved irreversible arealendringer, ofte omtalt som naturavgift. Ifølge offentlig tilgjengelig informasjon har Skattedirektoratet levert delutredninger, og flere departementer deltar i arbeidet. Samtidig er det begrenset innsyn i prosessen, og departementet har avslått innsynskrav i dokumenter knyttet til utredningen.

En naturavgift vil kunne bli et viktig virkemiddel for å synliggjøre og prise de klimamessige og økologiske kostnadene ved nedbygging av natur, og kan bidra til å styrke arealpolitikken og nå klimamålene. I lys av dette er det avgjørende at utredningen skjer på et faglig solid og demokratisk transparent grunnlag. En avgift som griper inn i arealforvaltningen og berører både kommuner, næringsliv og sivilsamfunn, må utredes med bred involvering og åpenhet.

Manglende innsyn i mandat, vurderingsgrunnlag og prosess svekker tilliten til arbeidet og gjør det vanskelig for Stortinget og offentligheten å følge med på hvordan viktige miljøpolitiske virkemidler utvikles. Det er derfor nødvendig med en redegjørelse for hva som faktisk utredes, hvilke aktører som er involvert, og hvordan regjeringen planlegger å presentere resultatene for Stortinget og offentligheten.

Svar:

Naturen spiller en avgjørende rolle i karbonkretsløpet ved å ta opp og lagre store mengder karbon. Når karbonlagrene forstyrres, for eksempel gjennom nedbygging av naturarealer, frigjøres klimagasser. De største klimagassutslippene i skog- og arealbrukssektoren kommer fra nedbygging av karbonrike arealer som skog, myr, dyrket mark og beite. I Norge står arealbruksendringer for utslipp på rundt 2,7 mill. tonn CO₂-ekvivalenter hvert år, hvorav 1,9 mill. er fra nedbygging av naturarealer. I tillegg til de direkte utslippene vil nedbygging redusere muligheten til fremtidig karbonbinding fra disse arealene. Det meste av nedbyggingen av naturarealer skyldes ny bebyggelse og veier.

Prising av utslipp er et effektivt virkemiddel for å få ned klimagassutslipp. Prismekanismen sørger for at alle aktører får insentiver til å redusere utslippene, men lar aktørene selv finne de løsningene som egner seg best. Prising av klimagassutslipp fra naturinngrep kan bidra både til redusert nedbygging av naturarealer og til at en større andel av nedbyggingen skjer på mindre karbonrike arealer. Både Grønn skattekommisjon (NOU 2015: 15 Sett pris på miljøet) og Skatteutvalget (NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem) anbefalte å innføre en klimaavgift på irreversibel omdisponering av areal. Skatteutvalget pekte på flere utfordringer som må vurderes nærmere, herunder hvem som skal være avgiftssubjekt, når avgiftsplikten skal inntreffe, avgiftsgrunnlaget og differensiering av avgiften etter karboninnhold. Regjeringen følger opp anbefalingen og har satt i gang utredning av en avgift på klimagassutslipp fra irreversible arealbruksendringer.

Frem til nå er det Skattedirektoratet som har utredet saken. Direktoratet har i to rapporter vurdert ulike forhold ved en avgift. I den første rapporten vurderte direktoratet om det finnes kart eller andre datasett som kan gi en oversikt over Norges areal og være egnet som grunnlag for en avgift. De vurderte også om det finnes en oversikt over potensielle utslipp fra disse arealene, som kan danne utgangspunkt for en avgift. I den andre rapporten vurderte direktoratet andre sider ved en eventuell avgift på klimagassutslipp ved irreversible omdisponeringer av areal. Skattedirektoratet har involvert andre aktører i arbeidet, blant annet Miljødirektoratet.

En avgift på naturinngrep forutsetter klare regler om hva som er avgiftspliktig, når avgiften skal beregnes og hvem som skal betale den. Gjeldende særavgifter legges på konkrete og veldefinerte varer, tjenester, aktiviteter e.l. Naturinngrep, på den annen side, kan være av svært forskjellig karakter. De skjer i ulike former for natur og følger forskjellige forvaltningsprosesser, for eksempel tiltak etter plan- og bygningsloven og konsesjoner etter ulike lover. Videre er mengden naturinngrep omfattende og antall avgiftssubjekter kan potensielt bli svært høyt. Disse forholdene gjør at en eventuell avgift på naturinngrep vil bli betydelig mer komplisert enn de særavgiftene vi har i dag.

Utredningen er ennå i en tidlig fase. Departementet vurderer nå neste steg og involverer berørte departementer på egnet måte. Utredningsarbeidet er omfattende, og det kan bli nødvendig med utviklingstiltak. Det er ikke grunnlag for å gi et tidsestimat for utredningen.

Arbeidet følger utredningsinstruksen, som blant annet stiller krav om å utrede positive og negative virk-

ninger av et tiltak. Hvis det blir aktuelt å fremme forslag om å innføre en klimaavgift på naturinngrep, vil dette bli

sendt på offentlig høring. Det vil sikre bred involvering av både allmenheten og berørte aktører.

SPØRSMÅL NR. 3142

Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 26. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at flere ønsker å bli barnehagelærer og søker seg til og fullfører barnehagelærerutdanning?

BEGRUNNELSE:

Årets oppmøtetall for barnehagelærerutdanningen viser at fire av ti studieplasser står helt tomme. I følge Khrono startet nedgangen i søkertall til barnehagelærerutdanningene i 2022. Imens det i 2023 var en tredjedel av studieplassene som sto tomme, er det nå i 2025 hele 40 % av studieplassene som ikke er fylt opp. Med andre ord har ikke det som har blitt gjort for barnehagesektoren de siste årene bidratt til å gjøre det mer attraktivt å bli barnehagelærer. Konsekvensen er at Norge ikke utdanner så mange barnehagelærere som vi trenger for å gi de minste blant oss en barnehagehverdag av så høy kvalitet som de fortjener. Allerede i dag mangler det, ifølge Utdanningsforbundet, rundt 2 700 barnehagelærerårsverk for å oppfylle gjeldende barnehagelærernorm. Bemanningssituasjonen i barnehagesektoren er kritisk. Undertegnede mener det er nødvendig med en storsatsing på bemanning og kvalitet i barnehagene for å gjøre at flere vil bli barnehagelærer.

Svar:

Takk for spørsmålet om hva jeg vil gjøre for at flere ønsker å bli barnehagelærere og søker seg til og fullfører barnehagelærerutdanning. Jeg deler representantens bekymring for rekrutteringsutfordringene og bemanningssituasjonen i barnehagene. Barnehagelærere og andre ansatte skal ha gode rammer for den viktige jobben de gjør. Dette vil også bidra til at flere vil søke seg til barnehagelærerutdanningen.

Å satse på lærere er noe av det viktigste vi gjør for barn og unge, og derfor prioriterer regjeringen dette høyt. Vi har en felles strategi sammen med partene [Flere lærere i barnehage og skole, Strategi for rekruttering til lærerutdanningene og læreryrket 2024–2030](#). Opptakstallene

viser at de grepene vi har tatt for å løfte grunnskolelærerutdanningene har virket. Dette viser hvor viktig det er at vi sammen med aktørene i barnehage- og skolesektoren og lærerutdanningene jobber sammen om å få flere til å velge en lærerutdanning. Det er bekymringsfullt at søkingen til barnehagelærerutdanningene fortsetter å gå ned. Derfor skal vi nå sørge for et løft for barnehagelærerne.

Vi har allerede gjort mange viktige grep for å styrke kvaliteten i barnehagene gjennom arbeidet med å rekruttere og beholde flere barnehagelærere og andre yrkesgrupper. Vi har lagt til rette for fleksible og praksisnære innganger til barnehagelærerutdanningen. Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) er et viktig tiltak for å kvalifisere de som allerede jobber i barnehagene, men som ikke har barnehagelærerutdanning. Nærhet til praksis er en stor styrke ved studiet. ABLU er et populært tilbud og er etterspurt av kommunene. Det er imidlertid mer kostbart å drive den arbeidsplassbaserte utdanningen ved siden av den ordinære. Regjeringen har derfor tildelt universitetene og høyskolene 30 mill. kroner i 2024 og 2025 for å utvide kapasiteten på ABLU med 265 plasser. Tildelingen vil bli trappet opp til 60 mill. kroner i 2028. Siden høsten 2021 er antallet plasser på ABLU økt fra 70 plasser til totalt 365 plasser på ABLU fra høsten 2025. Kunnskapsdepartementet har også undersøkt om institusjoner som har barnehagelærerutdanning har mulighet til å opprette nye ABLU-plasser i 2026. Syv institusjoner har svart på henvendelsen, og samlet sett oppgir de at de kan utvide kapasiteten med 225 plasser. Regjeringen vil komme tilbake til dette i forbindelse med budsjettet for 2026.

Vi har også gitt fem universiteter i regioner med størst behov for barnehagelærere, en million hver. Målet er å stimulere til en ekstra regional innsats for at flere skal velge en lærerutdanning, og særlig barnehagelærerutdanning.

Regjeringen jobber for å bedre arbeidsforholdene og rammevilkårene for barnehagelærere og gjennomført en rekke tiltak. Bemanningssituasjonen er en viktig prioritering. Vi har styrket kommunenes økonomi med i alt

13 milliarder kroner i år. 800 millioner kroner av dette er særskilt begrunnet med behovet for økt bemanning i barnehagene. Jeg forventer at kommunene prioriterer midlene slik de er tiltenkt. 14 kommuner får øremerket tilskudd til økt pedagogtetthet og økt bemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Bevilgningen ble styrket i RNB2024, og i 2025 er det bevilget 209 millioner kroner. I forhandlingene om revidert nasjonalbudsjett 2025 kom det tilskudd til toppet bemanning i barnehagene. I tillegg har Utdanningsdirektoratet utarbeidet en veileder som tydeliggjør ansvaret eiere har for å sørge for tilstrekkelig bemanning gjennom hele barnehagehverdagen. Regjeringen har utvidet ordningen med midler til å veilede

nyutdannede til også å gjelde barnehagelærere, og fra høsten 2026 får barnehagelærere bedre vilkår for å ta en videreutdanning.

Å jobbe langsiktig med å rekruttere og beholde lærere sammen med partene er viktig for å sikre felles forpliktelse. Årsakene til dagens rekrutteringssituasjon er mange og sammensatte. Vi må derfor møte utfordringene med en bred tilnærming med tiltak både på kort og lang sikt, og som flere aktører har ansvar for. Summen av grepene vi gjør skal blant annet gjøre barnehagen til en mer attraktiv arbeidsplass. Jeg vil framover styrke dialogen med partene om å følge opp mål og tiltak i strategien og for å vurdere ytterligere tiltak rettet mot barnehage.

SPØRSMÅL NR. 3143

Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 25. september 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvor mange NASAMS luftvern batterier har blitt produsert i Norge de siste 4 årene, til hvilke brukerland?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til at luftvernsystemet NASAMS i vår oppnådde en treffsikkerhet på 94 prosent mot russiske missiler og droner som angriper landet. Etter at Russlands hittil mest omfattende luftangrep 7. september i år ødela boligblokker, en barnehage og satte regjeringkvartalet i Kyiv i brann, ba Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj på nytt om hjelp til å styrke luftvernet.

Norske Kongsberg Gruppen er eneleverandør av ildledningssentrene og utskyttingsrampene til NASAMS. Det er lang ventetid på nye systemer: Da Stortinget i 2023 vedtok å anskaffe nye NASAMS til Norge var ledetiden på selve systemet minst to år, og det tok nesten to år fra Canada kunngjorde anskaffelse av et NASAMS-system fra USA for donasjon til Ukraina, til Ukraina faktisk mottok dette i november 2024.

Mens russiske missiler regner over Ukraina har Norge eksportert NASAMS for store verdier til Ungarn og Qatar. Norge sendte de to første NASAMS-batteriene til Ungarn i november 2023, med ytterligere fire batterier og deler til en mindre reserveenhet sommeren 2024. I regjeringens eksportkontrollmeldinger framgår det at Norge godkjente eksport i de relevante kategoriene (ML4

og ML5) til Ungarn for 1 mrd. kroner i 2023 og 1,7 mrd. kroner i 2024.

Qatar har på sin side en kontrakt med Kongsberg fra 2019 om NASAMS luftvern for 5,6 mrd. kroner, og ifølge eksportkontrollmeldingen sendte Norge våpen til Qatar i de relevante kategoriene for nærmere 2 mrd. kroner i 2022 og 1 mrd. kroner i 2023.

Mens Ungarn og Qatar har fått nyproduserte NASAMS med utvidet rekkevidde, har Ukraina primært mottatt eldre systemer fra USA, Norge og en knippe andre europeiske land. Spørsmålsstiller kan ikke finne tegn til at Norge noen gang har sendt nyproduserte NASAMS til Ukraina, men håper statsråden kan kaste lys over dette.

På undertegnede spørsmål nr. 15:1970 (2023-2024) bekreftet daværende forsvarsminister at norsk forsvarsindustri leverer på kommersielle vilkår, uten at myndighetene prioriterer Ukraina. Spørsmålsstiller finner fortsatt ingen mening i at luftvern til Ukraina skal vente på at Putin-vennlige Viktor Orban eller vertslandet for USAs luftoperative hovedkvarter i Midtøsten skal få sine ordre dekket.

Svar:

Den årlige meldingen fra Utenriksdepartementet til Stortinget om Norges eksport av forsvarsmateriell gir ikke detaljer om materiell som eksporteres, men opererer med varekategorier og verdi.

Det er store variasjoner i hva som defineres som et luftvern batteri fra land til land. Det er også knyttet konfidensialitet til kunder om antall enheter som produseres og leveres. Ifølge Kongsberg Defence and Aerospace AS har de levert mer NASAMS-materiell til Ukraina i 2022-

2025 enn til alle andre kunder til sammen. Hovedtyngden av materiellet er nyprodusert. De andre landene som har mottatt NASAMS i perioden er Australia, Qatar, Ungarn og Litauen.

SPØRSMÅL NR. 3144

Innlevert 17. september 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 25. september 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan vil klima- og miljøminister sørge for å sikre økt kontroll med varestrømmen fra aktører som Temu og andre nettplattformer før EU har innført krav om en håndteringsavgift i det indre markedet?

BEGRUNNELSE:

Direkteimport med ultrafast fashion og andre lavprisvarer fra nettplattformer som Temu, Shein og Wish har blitt svært populært i Norge. Ifølge PostNord er Norge er størst i Norden med nesten dobbelt så stor Temu-andel som svenskene. Virke har estimert et daglig volum på 31 000 pakker med varer fra Temu alene til norske postkasser. Flere av disse plattformene er imidlertid kritisert for å selge varer som ikke er i tråd med norsk produktregelverk, og inneholder ulovlig høye nivåer av miljøgifter. I en nordisk undersøkelse av netthandelplattformer i og utenfor EU/EØS kom det fram at 71 % av de kontrollerte produktene var solgt i strid med regelverket.

EU-kommisjonen anbefalte i februar en håndteringsavgift på for direkteimport fra utenfor regionen. Håndteringsavgiften er ventet å behandles med EUs tollreform, tidligst i mars 2028. Flere medlemsland er imidlertid utålmodige og vil innføre en avgift for økt kontroll av varestrømmen raskere. Romania regjering har varslet en avgift allerede fra november 2025.

Svar:

De siste årene har det skjedd en økning i importen av lavkostnadsvarer fra tredjeland som kjøpes via nett og fraktes direkte til forbrukere i Europa. Den økte netthandelen medfører flere utfordringer for forbrukere, næringsliv og miljø. Dette berører mange ulike sektorer, myndigheter og regelverk. Blant annet har undersøkelser vist at

flere av de kontrollerte produktene inneholder stoffer i strid med kjemikalier regelverket.

Noe av det viktigste vi gjør for tryggere og mer bærekraftige produkter er å stille krav til produktene og styrke kontrollen med disse kravene. Som klima- og miljøminister har jeg bedt Miljødirektoratet utføre flere kontroller med produkter fra netthandelsaktører som Temu og Shein. Miljødirektoratet kontrollerer at varer som selges på det norske markedet overholder det regelverket de forvalter. De kjøper inn produkter fra nettbutikker og nettplattformer i Norge, EU og utenfor EU, og får disse testet. Direktoratet samarbeider også med europeiske tilsynsmyndigheter for å kontrollere global netthandel. Tolletaten vil også styrke bemanningen på kontrollen av varestrømmen post- og kurer, en varestrøm hvor også varer fra Temu og andre nettplattformer inngår.

Samordningspunktet for markedstilsyn (SLO) koordinerer markedstilsyn på etatsnivå og leder et tilsynsnettverk som består av 16 tilsynsmyndigheter og Tolletaten. Samordningspunktet tilrettelegger for gjennomføringen av markedstilsyn både nasjonalt og på EU-nivå, og bidrar til at Norge er rustet i møte med nye utfordringer på tilsynsområdet. SLO har i samarbeid med nettverket utarbeidet en nasjonal strategi for markedstilsyn hvor arbeidet med grenseoverskridende netthandel trekkes frem som et prioritert område.

Utfordringene knyttet til økt netthandel står også høyt på agendaen i EU. EU-kommisjonen la 5. februar i år fram en meddelelse med tiltak for å sikre trygg og bærekraftig netthandel. Meddelelsen skal legge grunnlag for et tett samarbeid mellom relevante myndigheter, blant annet gjennom forsterket håndheving av eksisterende EU-regelverk. Jeg har tatt initiativ til tettere samarbeid mellom de nordiske landene, og mellom Norden og EU. Samtidig skal vi også sørge for et tett samarbeid om mulige tiltak nasjonalt, på tvers av de mange departemen-

tene som denne tematikken berører. Utfordringene vi står overfor krever en samlet og målrettet innsats.

EU-kommisjonen fremmet i 2023 et forslag om en større tollreform. Som et tillegg til det opprinnelige forslaget, ble det i februar 2025 foreslått å innføre et såkalt behandlingsgebyr («a union handling fee») på lavverdivarer fra tredjeland for å dekke økte kostnader til kontroll og risikoanalyser. Tollreformen, herunder behandlingsgeby-

ret, er ikke vedtatt i EU. I juni 2025 vedtok Rådet for Den europeiske union et forhandlingsmandat for forhandlinger med Europaparlamentet om tollreformen. Den nærmere innretningen av et eventuelt behandlingsgebyr er ikke endelig avklart. Finansdepartementet følger med på utviklingen i EU når det gjelder tiltak i den foreslåtte tollreformen.

SPØRSMÅL NR. 3145

Innlevert 18. september 2025 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 26. september 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er det lov for kommunene å kreve inn en høyere egenandel og kostpenger enn det kommunen har som utgifter?

BEGRUNNELSE:

Flere kommuner som nå er nå i gang med økonomiplanarbeidet i kommunen, står overfor en situasjon der det er nødvendig med innsparinger og kutt i velferdstjenestene.

I en kommune i Innlandet vurderes det nå at kommunen skal kreve matpenger på 10 kroner per. barn på SFO, som med 50 barn i kommunen vil gi en inntjening til kommunen på 95 000 kroner årlig. Det er samtidig oppgitt at matutgiftene kun er på 50.000 kr årlig. Kommunen vil derfor gå i overskudd fra egenbetalingen fra foreldrene. Udir oppgir på sine nettsider om SFO at:

“Eigenbetalinga er avgrensa til å dekkje dei kommunale utgiftene.”

Det er derfor mulig å tolke Udir dit hen at det ikke er lov til å gå i overskudd fra egenbetalingen.

Svar:

Det er riktig som Utdanningsdirektoratet skriver i sin veiledning, at egenbetalingen for SFO ikke kan dekke mer enn kommunens kostnader. Det er med andre ord selvkostprinsippet som er førende, og kommunen skal ikke tjene penger på sitt SFO-tilbud. Dette er også beskrevet i lovens forarbeider (Prop.57 L (2022-2023) side 580), hvor det i merknadene til § 4-5 blant annet er vist til at kommuneloven § 15-1 har regler om hvordan selvkost skal beregnes. Jeg forventer at kommunene følger disse reglene.

SPØRSMÅL NR. 3146

Innlevert 18. september 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 23. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Lederen for Norsk industri, Harald Solberg, stiller i DN 17. september spørsmålstegn ved at oljefondet trekkes ut av

det franske selskapet Eramet. Han frykter at utelukkelse blir svaret på alt som er vanskelig, når eierdialog gir større innflytelse. Han peker på at fondet har solgt seg ut av BAE

Systems, samtidig som Norge skal kjøpe fregatter fra selskapet for 100 mrd. kroner.

Vil finansministeren ta initiativ til en gjennomgang av hvordan det etiske regelverket fungerer?

BEGRUNNELSE:

Oljefondets beslutning om å trekke seg ut av det amerikanske selskapet Caterpillar har vakt sterke reaksjoner i USA.

Amerikansk UD sier de er svært bekymret over denne beslutningen, ifølge NRK. State Department sendte samme formulering til DN:

– Vi er svært bekymret over det norske statlige investeringsfondets avgjørelse, som ser ut til å være basert på urimelige påstander om Caterpillar og den israelske regjeringen. Vi er i direkte dialog med den norske regjeringen om denne saken.

Senator Lindsey Graham har på X truet med at beslutningen om Caterpillar ville få konsekvenser, og nevnt muligheten for økte tollsatser. Graham sa til Bloomberg at han vil ha reiserestriksjoner mot Oljefondets ledere.

Av fondets 24 utelukkelse av selskaper begrunnet med «alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konflikt» er hele 15 relatert til Israel, så vidt vi klarer å se av oversikten fra Norges Bank. Mange av disse uttrekkene kom etter massivt politisk press ifm. valgkampen.

7 er relatert til Myanmar, en til Sør-Sudan og en til Vest-Sahara. Ingen er relatert til krigen i Jemen, for eksempel.

Fondet er avhengig av tillit internasjonalt for å kunne operere i viktige markeder. Derfor er det svært alvorlig dersom oppfatningen blir at fondet politiseres og brukes som et utenrikspolitisk verktøy.

Svar:

Målet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland er å oppnå høyest mulig avkastning til akseptabel risiko. Fondet skal forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og det etiske rammeverket for forvaltningen av SPU, og om at fondet ikke skal være et utenrikspolitisk verktøy.

Finansdepartementet har fastsatt etiske retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper. Retningslinjene omfatter blant annet kriterier for grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner. Retningslinjene retter seg mot selskaper og ikke mot stater.

Jeg vurderer løpende om det i lys av nye utviklingstrekk, praktiske erfaringer og ny kunnskap er behov for å gjøre justeringer i det etiske rammeverket. Dette er i så fall noe jeg vil komme tilbake til.

SPØRSMÅL NR. 3147

Innlevert 18. september 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 24. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Jærbanen får en stabil drift med nok togsett og et kollektivtilbud folk kan stole på, og vil statsråden fremskynde flyttingen av togsett for å redusere problemene som nå rammer reisende i Rogaland?

BEGRUNNELSE:

De siste månedene har det vært gjentatte og alvorlige problemer på Jærbanen. I juni, juli, august og september har det vært daglige kanselleringer og innstillinger av avganger på grunn av mangel på fungerende togsett. Dette rammer tusenvis av pendlere og andre reisende daglig.

For mange betyr det å komme for sent på jobb eller skole, miste korresponderende buss, eller å måtte finne alternative reiser som gjør hverdagen både mer krevende og uforutsigbar. Et stabilt togtilbud er en grunnleggende del av hverdagen til befolkningen langs Jærbanen, og for svært mange er toget det eneste realistiske alternativet til bil.

Situasjonen henger også sammen med de vedvarende utfordringene med oppgraderingen av lokaltog av typen 72. Norske tog AS hevet nylig kontrakten med Alstom om midtlivsoppgradering av 36 togsett, og ingen av togene er ferdigstilt. Disse togene brukes både på Østlandet og Jærbanen, og oppgraderingsproblemene har ført til ytterligere press på kapasiteten.

Da Go-Ahead tidligere ba om flere togsett til Jærbanen, var konklusjonen fra myndighetene at fordelingen av togsett type 72 mellom Østlandet og Jærbanen skulle videreføres frem til nye lokaltog leveres til Østlandet fra 2025. Først da skulle togsett kunne flyttes over til Jærbanen for å avhjelpe kapasitetsutfordringene. Med de store driftsproblemene vi ser nå, er det nødvendig å stille spørsmål om denne planen er tilstrekkelig, eller om regjeringen må ta initiativ til å omfordele togressurser tidligere.

Svar:

Togtilbudet på Jærbanen kjøres med togsett Type 72 som er ca. 20 år gamle, og som har en del tekniske utfordringer. På grunn av utfordringene har operatør Go-Ahead i sommermånedene, når pendler- og skoletrafikken er lavere, kjørt mange avganger med redusert kapasitet.

Heving av planlagt program for midtlivsoppgradering av togsettene medfører at det er behov for å vurdere oppgradering av kritiske komponenter som bidrar særskilt til unngåelse av stoppende feil. Norske tog og togoperatørene GAN og Vy (som også disponerer Type 72) har en god dialog for å utarbeide en plan for oppgradering av komponenter, og dette forventes å gi en bedre teknisk kvalitet på togsettene slik at kundetilbudet på Jærbanen blir i samsvar med trafikkavtalens krav.

I 2026 leveres det etter planen nye lokaltog til Østlandet. Dette vil frigi togsett Type 72 til andre linjer, og det er planlagt at Jærbanen skal tilføres togsett så snart de nye lokaltogene er satt i drift. En eventuell tidligere overføring av togsett fra Østlandet til Jærbanen vil øke allerede omfattende trengselsutfordringer for lokaltog Asker-Lillestrøm, og anbefales derfor ikke av Jernbanedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 3148

Innlevert 18. september 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 24. september 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke tiltak blir utført for å redusere vår avhengighet av GNSS i områder som er utsatt for jamming?

BEGRUNNELSE:

Russland jammer satellittnavigasjon (GNSS) i stort omfang for å redusere muligheten for ukrainske aksjoner mot russiske mål på Kolahalvøya. Situasjonen er så vedvarende, omfattende og alvorlig for norsk luftfart og andre aktørers bruk av GNSS, at det er avgjørende med gode alternativer. Vi må ta vare på alternative navigasjonskilder, slik at samfunnet kan fungere med den pågående krigen. Den 16. september i år har NRK en artikkel om et fly som ikke får landet på Vardø på grunn av jamming, og viser gjennom det sårbarheten i samfunnet vårt.

Viser til mitt spørsmål om tilsvarende tema av 23. september 2024.

Svar:

GNSS-forstyrrelser er blitt et globalt problem for samferdselssektoren, og det er nå stor internasjonal oppmerksomhet for å redusere sårbarheten som GNSS-forstyrrelser medfører. Innenfor luftfarten arbeider både FNs

luftfartsorganisasjon (ICAO) og det europeiske flysikkerhetsbyrået (EASA) sammen med sine medlemsland og industrien for å gjøre GNSS-baserte systemer mer motstandsdyktig mot forstyrrelser. Det jobbes også med å få mer kunnskap om hvordan GNSS-forstyrrelser påvirker blant annet lufttrafikk. Som eksempel ble det nylig gjennomført en omfattende øvelse på Andøya. Årets øvelse, også kalt Jammertest, samlet deltagere fra 115 organisasjoner over hele verden for å teste hvor motstandsdyktige satellittbaserte navigasjons- og kommunikasjonssystemer er mot ulike forstyrrelser, og for å utvikle mer robuste løsninger for å styrke samfunnets beredskap. Nytt i år var at Avinor ble en av arrangørene. Flyplassen og luftrommet over Andøya ble stilt til disposisjon, og både Widerøe og Norsk luftambulansetok på tester.

Luftfartstilsynet, Avinor, Nasjonal kommunikasjonssmyndighet (Nkom), flyselskapene og Forsvaret har tett dialog om GNSS-forstyrrelser, både om situasjonsbildet og om tiltak.

Luftfartstilsynet har etablert en GNSS-samarbeidsgruppe med representanter fra Avinor, flyselskapene og Nkom, hvor det blant annet vurderes mulige tiltak både på kort og lang sikt. Det er et betydelig søkelys på hvordan kommende vintersesong vil bli påvirket og hvilke tiltak som kan bidra til å redusere konsekvensene.

Det endrede omfanget av GNSS-forstyrrelser medfører at innflygninger til særlig kortbaneplasser i Øst-Finnmark og tidvis i Nord-Troms og Vest-Finnmark, hvor det er begrenset med bakkebaserte navigasjonshjelpemidler, påvirkes. Dette medfører økt belastning på pilotene, særlig i perioder på året med mye vær og mørke. Widerøe har opplyst til Luftfartstilsynet at selskapet vurderer vektbegrensninger for å ivareta flysikkerheten grunnet behov for mer reservedrivstoff. Videre kan GNSS-forstyrrelsene føre til flere kanselleringer, overflygninger og avbrutte innflygninger. Forstyrrelsene kan også påvirke andre brukere av lufthavnene. Dette vil spesielt bli merkbart i den mørke årstiden når det er dårlig vær, lavt skydekke eller tåke.

Når det gjelder alternative navigasjonsskilder viser jeg til mitt tidligere svar på spørsmål nr. 2891 fra representanten Larsen, der jeg påpekte at Avinor har utarbeidet en plan for gradvis overgang fra tradisjonelle navigasjonsanlegg til GNSS-baserte systemer i europeisk luftrom innen 2030 i tråd med felleseuropeiske krav. Av de samme felleseuropeiske kravene følger det at alternative prosedyrer og navigasjonsskilder skal være tilgjengelige i tilstrekkelig grad, basert på risikovurderinger. Planen sikrer ifølge Avinor et tilstrekkelig nettverk av lufthavner med konvensjonelle navigasjonshjelpemidler. Luftfartstilsynet er involvert i arbeidet, og skal godkjenne alle endringer.

På kort sikt – for kommende vintersesong – har Widerøe vurdert en rekke tiltak som de selv vil innføre, og i tillegg identifisert tiltak som flyselskapet mener Luftfartstilsynet, Avinor, Nkom, og Forsvaret kan bidra med. Luftfartstilsynet vil følge opp de tiltak som Widerøe har identifisert gjennom videre dialog både med Avinor, Nkom og Forsvaret. Jeg vil følge denne dialogen i samråd med Luftfartstilsynet og Avinor.

På kort sikt – for kommende vintersesong – har Widerøe vurdert en rekke tiltak som de selv vil innføre, og i tillegg identifisert tiltak som flyselskapet mener Luftfartstilsynet, Avinor, Nkom, og Forsvaret kan bidra med. Luftfartstilsynet vil følge opp de tiltak som Widerøe har identifisert gjennom videre dialog både med Avinor, Nkom og Forsvaret. Jeg vil følge denne dialogen i samråd med Luftfartstilsynet og Avinor.

SPØRSMÅL NR. 3149

Innlevert 18. september 2025 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 29. september 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan har det seg at en person dømt til forvaring for svært alvorlig kriminalitet, nærmest har levd i frihet i flere år, og hva vil statsråden foreta seg for å sikre at straffedømte ikke får diktere vilkårene for straffegjennomføring?

BEGRUNNELSE:

Mange er opprørt over at forvaringsdømte Eirik Jensen i flere år har unngått straffegjennomføring. Aftenposten skriver 18.09.25 at Jensen de fire siste månedene har nektet å ta i bruk fotlenke.

Bakgrunnen for at den straffedømte ikke skal ha tatt i bruk fotlenken, er bl.a. at vilkårene for straffegjennomføring angivelig skal være for strenge. Det kan ikke være slik at det er den straffedømte som får diktere vilkårene for sin straffegjennomføring.

Den absolutte hovedregelen er at personer dømt for alvorlig kriminalitet skal sone i fengsel. Dette handler også om hensynet til ofrene og til samfunnet for øvrig. Ikke minst handler det om folks tillit til rettssystemet.

Det er alvorlig om dagens system legger opp til at straffedømte kan trenere straffegjennomføring, og i praksis leve i frihet. Et alternativ bør være at straffedømte son-

er i fengsel i påvente av at eventuell avtale om annen type soning er inngått.

Svar:

Den som bryter loven skal møtes med straff som virker. Likevel er det sånn at ikke alle som er idømt fengselsstraff, kan gjennomføre straffen i fengsel. Det er derfor en åpning i regelverket for at straffegjennomføringen kan avbrytes dersom det foreligger særlig tungtveiende grunner som ikke kan avhjelpes på noen annen måte. Terskelen for slikt straffavbrudd er høy.

Dersom det ikke framstår som mulig å gjennomføre straffen i uoverskuelig framtid, er den domfelte å anse som «varig soningsudyktig». For at straffen likevel skal kunne gjennomføres, skal kriminalomsorgen i slike tilfeller vurdere om den domfelte oppfyller vilkårene for å gjennomføre straffen utenfor fengsel med elektronisk kontroll, såkalt EKVAS.

For ordens skyld presiseres det at den domfelte det vises til i begrunnelsen for spørsmålet er dømt til fengsel i 21 år, ikke til forvaring. Gjennomføring av EKVAS vil alltid være tilpasset den domfeltes helse. Den domfelte har ikke noen «spesiell soningsavtale» som beskrevet i Aftenposten 24. september 2025. Det er ikke gitt tilpasninger for

domfelte utover hva som er normalt for denne gjennomføringsformen.

Kriminalomsorgsdirektoratet vil likevel, med bakgrunn i denne saken, foreta en gjennomgang av regelverket for EKVAS og vurdere om det gir riktige og tilstrekkelige føringer for iverksettelsen.

Regjeringen har hatt endringer i reglene om straffegjennomføring med elektronisk kontroll på høring, og vil i oppfølgingen av høringen vurdere om det er behov for presisering av reglene for igangsetting av EKVAS.

SPØRSMÅL NR. 3150

Innlevert 18. september 2025 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 25. september 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva mener egentlig statsministeren med at det er “viktig” at Norges Bank setter ned styringsrenten med 0,25 prosentpoeng, og mener han det er “viktig” at Norges Bank også justerer opp rentebanen slik at nordmenn med boliglån må betale mer i rentekostnader i årene fremover, enn hva man trodde før sommeren?

Svar:

Regjeringens hovedmål i finanspolitikken de siste årene har vært å bidra til at prisveksten kan komme ned samtidig som sysselsettingen holder seg høy. Det viktigste vi gjør for å oppnå dette er føre en ansvarlig økonomisk politikk. De siste fire årene har over 160 000 flere kommet i jobb. Etter flere år uten reallønnsvekst har lønningene nå steget mer enn prisene de siste to årene. Denne utviklingen ventes å fortsette. I tillegg bidrar rentekuttene i både juni og september til at folk får økt kjøpekraft. Det at folk nå får bedre råd etter en krevende periode er både gledelig og viktig for folk.

